

URZĄD STATYSTYCZNY w ZIELONEJ GÓRZE
STATISTICAL OFFICE in ZIELONA GÓRA

**LEŚNICTWO
I OCHRONA ŚRODOWISKA
W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM
W LATACH 2012-2014**

***FORESTRY
AND ENVIRONMENTAL PROTECTION
IN LUBUSKIE VOIVODSHIP
IN THE YEARS 2012-2014***

Informacje i opracowania statystyczne
Statistical information and elaborations

ZESPÓŁ REDAKCYJNY
URZĘDU STATYSTYCZNEGO

EDITORIAL BOARD
OF STATISTICAL OFFICE

PRZEWODNICZĄCY

PRESIDENT

Roman Fedak

Z-CA PRZEWODNICZĄCEGO

VICE-PRESIDENT

Krystyna Motyl

REDAKTOR GŁÓWNY

EDITOR-IN-CHIEF

Robert Wróbel

Członkowie

Members

Wioletta Bielecka, Marlena Gajewska, Teresa Sokołowska,
Bogusława Kołeczek, Robert Wróbel

Opracowanie, redakcja i skład
komputerowy – Lubuski
Ośrodek Badań Regionalnych
Urzędu Statystycznego

*Compiled, edited and
setting –
Research Regional Centre
of Lubuskie Voivodship of
Statistical Office*

Projekt okładki i wykresy

Cover design and graphs

Marek Bartoszewicz

**Prosimy o podanie źródła przy
publikowaniu danych US**

***When publishing SO data
please indicate source***

**Publikacja dostępna
w Internecie -
zielonagora.stat.gov.pl**

***Publication available
on the Internet -
zielonagora.stat.gov.pl***

Druk: Zakład Wydawnictw Statystycznych w Warszawie

Printing:

Przedmowa

Urząd Statystyczny w Zielonej Górze przekazuje Państwu kolejną edycję publikacji zawierającej informacje statystyczne dotyczące leśnictwa i ochrony środowiska w województwie lubuskim w latach 2012-2014.

Dane pogrupowano w ośmiu działach, poprzedzonych tablicami przeglądowymi, uwagami metodycznymi zawierającymi wyjaśnienia dotyczące terminologii, metodologii i zakresu informacji, a także uwagami analitycznymi.

Tablice przeglądowe prezentują dane o stanie, zagrożeniu i ochronie środowiska, umożliwiające analizę zmian zachodzących w środowisku w okresie sześciu lat (2005 oraz 2010-2014), ważniejsze dane z zakresu ochrony środowiska w województwie na tle kraju i pozostałych województw oraz wybrane informacje dotyczące ochrony środowiska w województwie lubuskim według podregionów i powiatów.

Mając na uwadze znaczącą funkcję ekologiczną i społeczną lasów, w publikacji przedstawiono szeroki zakres danych dotyczących charakterystyki zasobów leśnych, a także zagrożenia i ochrony środowiska leśnego.

Publikacja dostępna jest także w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu: <http://zielonagora.stat.gov.pl/>.

Wyrażam podziękowanie wszystkim osobom i instytucjom, które przekazując dane przyczyniły się do wzbogacenia treści niniejszej edycji, a tym samym pogłębienia wiedzy z zakresu ochrony środowiska i leśnictwa.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Zielonej Górze

Roman Fedak

Zielona Góra, grudzień 2015 r.

Preface

The Statistical Office in Zielona Góra presents you the next edition of a publication containing statistical information on forestry and environment in lubuskie voivodship in 2012-2014.

Data have been grouped into eight chapters, which are preceded by review tables and methodological notes explaining terminology, methodology and the scope of information used in the publication and analytical notes.

The review tables contain the following data on condition, threat to the environment and its protection, which helps analyze the changes taking place in environment during the six years (2005, 2010-2014), main data on environment in lubuskie voivodship as compared to the country and other voivodships and selected data concerning environment in lubuskie voivodship by subregions and powiats.

Bearing in mind important ecological and social function of forests, the publication includes wide range of data concerning characteristics of forest resources as well as threats and protection of forest environment.

This study is available in electronic version on the webpage of the Office <http://zielonagora.stat.gov.pl/>.

We thank all persons and institutions who have delivered the data and thus helped enrich the contents of this edition and broaden the knowledge on environmental protection and forestry.

*President
of the Statistical Office
in Zielona Góra*

Roman Fedak

Zielona Góra, December 2015

SPIS RZECZY

CONTENTS

		Strona Page
Przedmowa	Preface	3-4
Objaśnienia znaków umownych. Ważniejsze skróty	Symbols. Major abbreviations	16
Uwagi ogólne	General notes	17
Wyniki badań – synteza	Results of surveys - synthesis	49
TABLICE PRZEGLĄDOWE	REVIEW TABLES	
I. Ważniejsze dane o stanie, zagrożeniu i ochronie środowiska.....	<i>Major data on condition, hazard and protection of the environment</i>	67
II. Ważniejsze dane o stanie, zagrożeniu i ochronie środowiska w województwie lubuskim na tle kraju i województw w 2014 r.	<i>Major data on condition, hazard and protection of the environment in lubuskie voivodship on the background of the country and voivodships in 2014</i>	74
III. Ważniejsze dane o stanie, zagrożeniu i ochronie środowiska według podregionów i powiatów w 2014 r....	<i>Major data on condition, hazard and protection of the environment by subregions an powiats in 2014</i>	82
DZIAŁY	CHAPTERS	
I. Warunki naturalne.....	<i>Natural condition</i>	86-88
II. Wykorzystanie i ochrona powierzchni ziemi i gleby	<i>Use and protection of land and soil</i> ...	89-96
III. Zasoby, wykorzystanie, zanieczyszczenie i ochrona wód	<i>Resources, use, pollution and protection of waters</i>	97-127
IV. Zanieczyszczenie i ochrona powietrza	<i>Pollution and protection of air</i>	128-137
V. Ochrona przyrody i różnorodności biologicznej. Lasy	<i>Nature and biodiversity protection. Forests</i>	138-167
VI. Odpady	<i>Wastes</i>	168-172
VII. Promieniowanie. Hałas.....	<i>Radiation. Noise</i>	173-174
VIII. Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska	<i>Economic aspects of environmental protection</i>	175-190

SPIS TABLIC

LIST OF TABLES

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ I. WARUNKI NATURALNE	CHAPTER I. NATURAL CONDITIONS		
Położenie geograficzne w 2014 r.....	<i>Geographical location in 2014 .....</i>	1	86
Powierzchnia i granice w 2014 r.....	<i>Area and borders of voivodship in 2014 .....</i>	2	86
Układ pionowy powierzchni	<i>Elevations.....</i>	3	86
Ważniejsze rzeki.....	<i>Major rivers.....</i>	4	86
Większe i głębsze jeziora	<i>Larger and deeper lakes .....</i>	5	58
Większe sztuczne zbiorniki i stopnie wodne.....	<i>Major artificial and flow reservoirs.....</i>	6	88
Temperatury powietrza, opady atmosferyczne, usłonecznienie, zachmurzenie i prędkość wiatru.....	<i>Air temperatures atmospheric precipitation, insolation, cloudiness and wind velocity.....</i>	7	88
DZIAŁ II. WYKORZYSTANIE I OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEBY	CHAPTER II. USE AND PROTECTION OF LAND AND SOIL		
Stan geodezyjny i kierunki wykorzystania powierzchni województwa	<i>Geodesic status, directions and changes of land use of voivodship... ..</i>	1(8)	89
Powierzchnia gruntów ugorowanych na użytkach rolnych.....	<i>Area of set aside land within agricultural land .....</i>	2(9)	90
Struktura odczynu gleb w latach 2011-2014	<i>Structure of soil reaction in 2011-2014 .....</i>	3(10)	90
Struktura powierzchni przebadanych użytków rolnych według kwasowości gleb i powiatów.....	<i>The structure of the surveyed area of agricultural land by soil acidity and powiats.....</i>	4(11)	90
Grunty rolne wyłączane na cele nierolnicze i leśne na cele nieleśne.....	<i>Agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated for non-forest purposes .....</i>	5(12)	91
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania oraz grunty zrehabilitowane i zagospodarowane	<i>Devastated and degraded land requiring reclamation and management as well as reclaimed and managed land .....</i>	6(13)	91
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji według Polskiej Klasyfikacji Działalności	<i>Land devastated and degraded requiring reclamation according to the Polish Classification of Activity... ..</i>	7(14)	91
Powierzchnia zmeliorowanych użytków rolnych oraz spółki wodne.....	<i>Area of reclaimed agricultural land and water companies.....</i>	8(15)	92
Zużycie nawozów sztucznych i wapniowych (w przeliczeniu na czysty składnik)	<i>Consumption of mineral and lime fertilisers (in pure ingredient) .....</i>	9(16)	92
Bilans azotu brutto (średnia z lat 2011-2013)	<i>Gross nitrogen balance (average for 2011-2013).....</i>	10(17)	92
Potrzeby wapnowania gleb w latach 2011-2014	<i>Soil liming needs in 2011-2014 .....</i>	11(18)	92
Struktura powierzchni przebadanych użytków rolnych według potrzeb wapnowania gleb i powiatów	<i>The structure of the surveyed area of agricultural land according to the needs of liming the soil and powiats .....</i>	12(19)	93

	Tablica <i>Table</i>	Strona <i>Page</i>	
Zasobność gleb w przyswajalne makroelementy w latach 2011-2014 ..	<i>Soil resources of absorbable macro-elements in 2011-2014 .....</i>	13(20)	93
Struktura powierzchni przebadanych użytków rolnych według zawartości przyswajalnego fosforu, potasu i magnezu oraz powiatów	<i>The surface structure of agricultural land surveyed by content of available phosphorus, potassium and magnesium by powiats .....</i>	14(21)	94
Działalność wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska w zakresie ochrony gleb w 2014 r.	<i>Activity of Voivodship Environment Protection Inspectorate in the scope of soil protection in 2014 .....</i>	15(22)	95
Powierzchnia, zasoby i eksploatacja złóż torfów w 2014 r.	<i>Area, resources and exploitation of peat resources in 2014 .....</i>	16(23)	96
Pożary upraw rolnych, łąk, rżysk i nieużytków	<i>Fires of agricultural crops, meadows, stubbles and wasteland .....</i>	17(24)	96
DZIAŁ III. ZASOBY, WYKORZYSTANIE, ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA WÓD			
CHAPTER III. RESOURCES, USE, POLLUTION AND PROTECTION OF WATERS			
Zasoby eksploatacyjne wód podziemnych	<i>Exploitable underground water resources .....</i>	1(25)	97
Zasoby wód leczniczych udokumentowane geologicznie	<i>Geologically documented resources of brine, therapeutic and thermal water .....</i>	2(26)	97
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności według źródeł poboru	<i>Water withdrawal for needs of the national economy and population by sources of withdrawal .....</i>	3(27)	97
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności według źródeł poboru, podregionów i powiatów	<i>Water withdrawal for needs of the national economy and population by sources of withdrawal and sub-regions and powiats .....</i>	4(28)	98
Sieć wodociągowa i sieć kanalizacyjna	<i>Water-line and sewerage .....</i>	5(29)	99
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	<i>Consumption of water for needs of the national economy and population .....</i>	6(30)	99
Zużycie wody w zakładach i ich wyposażenie w zamknięte obiegi wody ..	<i>Consumption of water in plants equipped with closed water cycles..</i>	7(31)	99
Pobór i zużycie wody w przemyśle	<i>Water withdrawal and consumption of water in industry .....</i>	8(32)	100
Gospodarowanie wodą w zakładach według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności w 2014 r.	<i>Water management in industry by Polish Classification of Activities in 2014 .....</i>	9(33)	100
Gospodarowanie wodą w zakładach według podregionów, powiatów i gmin	<i>Water management in industry by subregions, powiats and gminas .....</i>	10(34)	101
Melioracje podstawowe	<i>Primary melioration .....</i>	11(35)	103
Melioracje podstawowe wymagające odbudowy lub modernizacji	<i>Primary melioration requiring rebuilding or modernisation .....</i>	12(36)	103
Nawadniane użytki rolne i grunty leśne oraz napełniane stawy rybne	<i>Irrigated agricultural land and forest land and filled fishponds .....</i>	13(37)	103
Nawadniane użytki rolne i grunty leśne według sposobu nawadniania...	<i>Irrigated agricultural land and forest land by irrigation method .....</i>	14(38)	104

		Tablica Table	Strona Page
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi ...	<i>Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground</i>	15(39)	104
Ścieki przemysłowe oczyszczane i nieoczyszczane według podregionów, powiatów i gmin	<i>Treated and untreated industrial wastewater by subregions, powiats and gminas</i>	16(40)	105
Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi według miast i wsi	<i>Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground by cities and villages</i>	17(41)	108
Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania według podregionów i powiatów	<i>Industrial and municipal wastewater requiring treatment by subregions and powiats</i>	18(42)	110
Ścieki komunalne odprowadzone siecią kanalizacyjną	<i>Municipal wastewater discharged through sewage network</i>	19(43)	111
Miasta o dużej skali zagrożenia ściekami	<i>Cities with high threat of wastewater</i>	20(44)	112
Ścieki komunalne odprowadzone siecią kanalizacyjną według podregionów, powiatów i gmin	<i>Municipal wastewater discharged through sewage network by subregions, powiats and gminas</i>	21(45)	112
Ludność korzystająca z komunalnych oczyszczalni ścieków według podregionów, powiatów i gmin	<i>Population connected to wastewater treatment plants by subregions, powiats and gminas</i>	22(46)	116
Oczyszczalnie ścieków komunalnych	<i>Municipal wastewater treatment plants</i>	23(47)	119
Oczyszczalnie ścieków komunalnych według podregionów, powiatów i gmin	<i>Municipal wastewater treatment plants by subregions, powiats and gminas</i>	24(48)	120
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych	<i>Industrial wastewater treatment plants</i>	25(49)	123
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych	<i>Wastewater pretreatment plants</i>	26(50)	123
Osady z przemysłowych i komunalnych oczyszczalni ścieków	<i>Sewage sludge from industrial and municipal wastewater treatment plants</i>	27(51)	124
Ścieki przemysłowe oczyszczane i nieoczyszczane	<i>Treated and untreated industrial wastewater</i>	28(52)	124
Ścieki przemysłowe oczyszczane i nieoczyszczane według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności	<i>Treated and untreated industrial wastewater by Polish Classification of Activities</i>	29(53)	125
Ładunki zanieczyszczeń w ściekach komunalnych odprowadzonych do wód lub do ziemi według podregionów i powiatów	<i>Pollutant load in municipal wastewater discharged into waters or into the ground by subregions and powiats</i>	30(54)	126
Ładunki zanieczyszczeń w ściekach przemysłowych odprowadzonych do wód lub do ziemi według podregionów i powiatów	<i>Pollutant load in industry wastewater discharged into waters or into the ground by subregions and powiats</i>	31(55)	126
Działalność Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Środowiska w zakresie ochrony wód w 2014 r.	<i>Activity of Voivodship Environment Protection Inspectorate in the scope of water protection in 2014</i>	32(56)	127

Tablica Table	Strona Page
------------------	----------------

**DZIAŁ IV. ZANIECZYSZCZENIE
I OCHRONA POWIETRZA**

**CHAPTER IV. POLLUTION AND PROTECTION
OF AIR**

Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza emitujące zanieczyszczenia powietrza według wielkości emisji zanieczyszczeń	<i>Plants of significant nuisance to air quality emitting air pollutants by the size of emission .....</i>	1(57)	128
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza emitujące zanieczyszczenia powietrza według podregionów i powiatów	<i>Plants of significant nuisance to air quality emitting air pollutants by the size of emission by subregions and powiats .....</i>	2(58)	128
Emitory na terenie zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza według wielkości emisji	<i>Emission sources in plants of significant nuisance to air quality by emission size .....</i>	3(59)	129
Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza	<i>Particulate pollutants emission from plants of significant nuisance to air quality .....</i>	4(60)	129
Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza	<i>Gaseous pollutants emission from plants of significant nuisance to air quality .....</i>	5(61)	129
Emisja metali ciężkich z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza	<i>Emission of heavy metals from plants of significant nuisance to air quality .....</i>	6(62)	129
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza według rodzaju substancji	<i>Air pollutants emission from plants of significant nuisance to air quality by types of substances .....</i>	7(63)	130
Zanieczyszczenia zatrzymane i zneutralizowane w urządzeniach oczyszczających	<i>Pollutants retained and neutralized in cleaning devices .....</i>	8(64)	131
Zanieczyszczenia zatrzymane i zneutralizowane w urządzeniach oczyszczających według podregionów i powiatów ...	<i>Pollutants retained and neutralized in cleaning devices by subregions and powiats .....</i>	9(65)	131
Emisja i redukcja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności	<i>Emission and air pollutant reduction from plants of significant nuisance to air quality by Polish Classification of Activities .....</i>	10(66)	132
Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powietrza w zakładach szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza	<i>Air pollution reduction systems in plants of significant nuisance to air quality .....</i>	11(67)	133
Zanieczyszczenia pyłowe i ochrona powietrza według podregionów i powiatów	<i>Particulate pollutants and protection of air by subregions and powiats .....</i>	12(68)	134
Zanieczyszczenia gazowe i ochrona powietrza według podregionów i powiatów	<i>Gases pollutants and protection of air by subregions and powiats .....</i>	13(69)	135
Stężenie ozonu w przyziemnej warstwie atmosfery	<i>Ozone concentration in the ground layer of the atmosphere ...</i>	14(70)	136
Działalność Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Środowiska w zakresie ochrony powietrza w 2014 r.	<i>Activity of Voivodship Environment Protection Inspectorate in the scope of air protection in 2014 .....</i>	15(71)	136

	Tablica Table	Strona Page
Potencjalni sprawcy poważnych awarii oraz poważne awarie.....	<i>Potential initiators of major accidents and major accidents .....</i>	16(72) 137
DZIAŁ V. OCHRONA PRZYRODY I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ. LASY	CHAPTER V. NATURE AND BIODIVERSITY PROTECTION. FORESTS	
Obiekty i obszary o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronione	<i>Objects and areas of special nature value under legal protection .....</i>	1(73) 138
Obszary o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronione według podregionów, powiatów i gmin..	<i>Objects of special nature value under legal protection by sub-regions, powiats and gminas.....</i>	2(74) 138
Parki narodowe w 2014 r.	<i>National parks in 2014.....</i>	3(75) 141
Parki narodowe według kategorii gruntów w 2014 r.	<i>National parks by land categories in 2014 .....</i>	4(76) 141
Parki narodowe według kategorii ochronności w 2014 r.	<i>National parks by protective categories in 2014.....</i>	5(77) 141
Turystyka w parkach narodowych w 2014 r.	<i>Tourism in national parks in 2014 .....</i>	6(78) 141
Działalność dydaktyczna parków narodowych w 2014 r.	<i>Didactic activity of national parks in 2014 .....</i>	7(79) 141
Stan liczebny głównych gatunków zwierząt łownych i chronionych w parkach narodowych	<i>Number of the main species of game animals and protected animals in national parks .....</i>	8(80) 142
Ochrona lasu w parkach narodowych w 2014 r.	<i>Protection of forest in national parks in 2014.....</i>	9(81) 142
Pozyskanie drewna w Drawieńskim Parku Narodowym	<i>Wood harvest in Drawieński Park Narodowy .....</i>	10(82) 142
Rezerwy przyrody	<i>Nature reserves.....</i>	11(83) 143
Parki krajobrazowe	<i>Landscape parks .....</i>	12(84) 143
Parki krajobrazowe według kategorii gruntów	<i>Landscape parks by land categories .....</i>	13(85) 144
Obszary chronionego krajobrazu	<i>Protected landscape areas.....</i>	14(86) 144
Obszary chronionego krajobrazu w 2014 r.	<i>Protected landscape areas in 2014 .....</i>	15(87) 144
Obszary „Natura 2000” w 2014 r.	<i>„Natura 2000” areas in 2014.....</i>	16(88) 145
Indywidualne formy ochrony przyrody	<i>Individual forms of nature protection .....</i>	17(89) 147
Pomniki przyrody	<i>Monuments of nature.....</i>	18(90) 147
Parki i ogrody historyczne.....	<i>Parks and historical gardens .....</i>	19(91) 148
Rodzinne ogrody działkowe	<i>Family allotment gardens .....</i>	20(92) 148
Ważniejsze zwierzęta chronione	<i>Major animals protected .....</i>	21(93) 148
Koła i członkowie Ligi Ochrony Przyrody	<i>Clubs and members of the nature protection league.....</i>	22(94) 148
Tereny zieleni ogólnodostępnej i osiedlowej w miastach i na wsi	<i>Generally accessible and estate green belts .....</i>	23(95) 149
Powierzchnia gruntów leśnych i lesistość	<i>Forest land and share of forest land in total country area.....</i>	24(96) 158
Powierzchnia lasów według wieku drzewostanów.....	<i>Forest area by age of tree stands .....</i>	25(97) 158

	Tablica Table	Strona Page
Powierzchnia lasów według gatunków panujących (przeważających) w drzewostanie	<i>Forest area by dominant species in the tree stands.....</i>	26(98) 158
Zasoby drzewne na pnju według wieku drzewostanów.....	<i>Growing stock of standing wood by age of tree stands.....</i>	27(99) 159
Zasoby drzewne na pnju według gatunków panujących (przeważających) w drzewostanie.....	<i>Growing stock of standing wood by dominant species in the tree stands.....</i>	28(100) 159
Zasobność i przeciętny wiek drzewostanów według gatunków panujących (przeważających).....	<i>Resources and average age of tree stands by dominant species in the tree .....</i>	29(101) 159
Powierzchnia lasów według typów siedliskowych lasu	<i>Forest area forest habitat type.....</i>	30(102) 160
Powierzchnia gruntów leśnych i przeznaczonych do zalesienia.....	<i>Forest land and for afforestation land .....</i>	31(103) 160
Powierzchnia lasów ochronnych.....	<i>Protective forests area.....</i>	32(104) 160
Powierzchnia lasów ochronnych w Zarządzie Lasów Państwowych.....	<i>Protective forest area Managed by the State Forests.....</i>	33(105) 161
Ważniejsze dane o leśnictwie według podregionów i powiatów w 2014 r.	<i>Major data on forestry by subregions and powiats in 2014 .....</i>	34(106) 161
Lasy prywatne według podregionów i powiatów w 2014 r.	<i>Private forests by subregions and powiats in 2014 .....</i>	35(107) 162
Lasy stanowiące własność gmin według podregionów i powiatów w 2014 r.	<i>Forests owned by gminas by subregions and powiats in 2014...</i>	36(108) 162
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane	<i>Renewals, afforestation and other silviculture operations.....</i>	37(109) 163
Odnowienia i zalesienia	<i>Renewals and afforestation .....</i>	38(110) 164
Prace hodowlane w lasach prywatnych według podregionów i powiatów.....	<i>Silviculture operations in private forests by subregions and powiats .....</i>	39(111) 164
Zadrzewienia i pozyskanie drewna (grubizny) z zadrzewień.....	<i>Tree and shrubs outside the forest and removals.....</i>	40(112) 164
Pozyskanie drewna (grubizny).....	<i>Removals (large timber) .....</i>	41(113) 164
Pozyskanie drewna według form własności i sortymentów.....	<i>Removals by assortments and by forms of forest ownership.....</i>	42(114) 165
Pozyskanie drewna w lasach prywatnych według podregionów i powiatów w 2014 r.	<i>Removals in private forest by subregions and powiats in 2014...</i>	43(115) 166
Skup owoców i grzybów leśnych według gatunków	<i>Procurement of forest fruits and mushrooms by species .....</i>	44(116) 166
Średnia defoliacja monitorowanych gatunków drzew.....	<i>Average defoliation of monitored trees species.....</i>	45(117) 166
Koła i członkowie Polskiego Związku Łowieckiego oraz obwody łowieckie.....	<i>Clubs, members and hunting districts of the Polish Hunting Association .....</i>	46(118) 166
Ważniejsze zwierzęta łowne	<i>Major game species .....</i>	47(119) 167
Odstrzał ważniejszych zwierząt łownych	<i>Shooting of the main game species.....</i>	48(120) 167
Liczba ubytków ważniejszych zwierząt łownych w łowieckim roku hodowlanym	<i>Number of losses a of major game species .....</i>	49(121) 167
Szkodnictwo leśne w lasach pod Zarządem Lasów Państwowych	<i>Harmful activity in forests Managed by the State Forests.....</i>	50(122) 167
Požary lasów	<i>Forest fires.....</i>	51(123) 167

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ VI. ODPADY	CHAPTER VI. WASTES		
Odpady wytworzone w ciągu roku	<i>Waste generated during a year</i>	1(124)	168
Ważniejsze dane o odpadach.....	<i>Major data on waste</i>	2(125)	168
Odpady wytworzone i nagromadzone według rodzajów w 2014 r.	<i>Waste generated and accumulated by types in 2014</i>	3(126)	168
Odpady według podregionów i powiatów	<i>Waste by subregions and powiats.</i>	4(127)	169
Odpady według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności w 2014 r.	<i>Waste by section of Polish Classification of Activities in 2014</i>	5(128)	170
Osiągnięte poziomy odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych.....	<i>Levels of recovery and recycling of packaging waste</i>	6(129)	170
Odpady komunalne zebrane (bez wyselekcjonowanych) w miastach i na wsi	<i>Municipal waste collected (without selected) in cities and villages</i>	7(130)	171
Odpady komunalne stałe zebrane	<i>Municipal waste collected</i>	8(131)	171
Odpady komunalne stałe zebrane (bez wyselekcjonowanych)	<i>Municipal waste collected (without selected)</i>	9(132)	171
Kontrolowane składowiska (wysypiska) odpadów komunalnych.....	<i>Controlled landfill sites of which municipal wastes are landfilled</i>	10(133)	171
Kontrolowane czynne składowiska (wysypiska) odpadów komunalnych w miastach i na wsi.....	<i>In operation controlled landfill sites in of which municipal wastes are landfilled</i>	11(134)	172
Odgazowywanie składowisk (wysypisk) odpadów komunalnych.....	<i>Degassing of landfill sites</i>	12(135)	172
DZIAŁ VII. PROMIENIOWANIE. HAŁAS	CHAPTER VII. RADIATION. NOISE		
Moc dawki promieniowania gamma.....	<i>Gamma radiation dose rate</i>	1(136)	173
Stężenia radionuklidów w powietrzu	<i>Radionuclides concentrations in the air</i>	2(137)	173
Hałas przemysłowy	<i>Industrial noise</i>	3(138)	174
Hałas drogowy w dzień w miastach.....	<i>Traffic noise during a day in the towns</i>	4(139)	174
DZIAŁ VIII. EKONOMICZNE ASPEKTY OCHRONY ŚRODOWISKA	CHAPTER VIII. ECONOMIC ASPECTS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION		
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej według źródeł finansowania (ceny bieżące).....	<i>Outlays on fixed assets for environmental protection and water management by sources of financing (current prices)</i>	1(140)	175
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej według grup inwestorów (ceny bieżące)	<i>Outlays on fixed assets for environmental protection and water management by groups of investors (current prices)</i>	2(141)	175
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności w 2014 r. (ceny bieżące)	<i>Outlays on fixed assets for environmental protection and water management by the Polish Classification of Activities in 2014 (current prices)</i>	3(142)	175

		Tablica Table	Strona Page
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (ceny bieżące)	<i>Outlays on fixed assets for environmental protection and water management (current prices) .....</i>	4(143)	176
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według kierunków inwestowania, podregionów, powiatów i gmin (ceny bieżące).....	<i>Outlays on fixed assets for environmental protection by directions of investing and subregions, powiats and gminas (current prices) .....</i>	5(144)	177
Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej według kierunków inwestowania, podregionów, powiatów i gmin (ceny bieżące).....	<i>Outlays on fixed assets for water management by directions of investing and subregions, powiats and gminas (current prices) .....</i>	6(145)	180
Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania do użytku inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej	<i>Tangible effects of completed investments in environmental protection and water management</i>	7(146)	183
Stan wyposażenia wsi w niektóre urządzenia i obiekty ochrony środowiska i gospodarki wodnej.....	<i>Equipment with some appliances and facilities of environmental protection and water management in villages .....</i>	8(147)	184
Nakłady inwestycyjne na ochronę środowiska i gospodarkę wodną na wsi według inwestorów (ceny bieżące)	<i>Investment outlays for environmental protection and water management in villages by groups of investors (current prices).....</i>	9(148)	184
Nakłady na komunalne oczyszczalnie ścieków i efekty rzeczowe	<i>Outlays on municipal wastewater treatment plants and tangible effects</i>	10(149)	185
Nakłady inwestycyjne na małą retencję wodną	<i>Investment outlays for small water retention .....</i>	11(150)	185
Efekty rzeczowe inwestycji małej retencji wodnej.....	<i>Tangible effects of investments in small water retention .....</i>	12(151)	185
Kredyty proekologiczne udzielone przez Bank Ochrony Środowiska S.A. we współpracy z WFOŚiGW	<i>Pro – ecological loans granted by the Bank for Environmental Protection in cooperation with Voivodship Environmental Protection and Water Management Fund</i>	13(152)	185
Komercyjne kredyty proekologiczne udzielone przez Bank Ochrony Środowiska S.A.	<i>Commercial pro-ecological credits granted by the Bank for Environmental Protection .....</i>	14(153)	186
Realizacja inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej na wsi	<i>Investment outlays for environmental protection and water management in villages .....</i>	15(154)	186
Oplaty za korzystanie ze środowiska i inne wpływy na ochronę środowiska i gospodarkę wodną	<i>Payments for use of natural environment and other receipts for the national environmental protection and water management funds .....</i>	16(155)	184
Wpływy na Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	<i>Receipts for Voivodships Environmental Protection and Water Management Fund</i>	17(156)	187
Wydatki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	<i>Expenditures of Voivodship Environmental Protection and Water Management Fund .....</i>	18(157)	187

	Tablica Table	Strona Page
Kierunki finansowania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	<i>Financing directions of Voivodship Environmental Protection and Water Management Fund .....</i>	19(158) 188
Wpływy na ochronę środowiska i gospodarkę wodną z tytułu kar	<i>Receipts for voivodships environmental protection and water management funds due to fines...</i>	20(159) 188
Redystrybucja wpływów z tytułu kar na ochronę środowiska i gospodarkę wodną	<i>Redistribution of receipts due to fines for environmental protection and water management.....</i>	21(160) 188
Gospodarowanie powiatowymi środkami ochrony środowiska i gospodarki wodnej	<i>Management of the powiat environmental protection and water management funds.....</i>	22(161) 189
Gospodarowanie gminnymi środkami ochrony środowiska i gospodarki wodnej	<i>Management of the gmina environmental protection and water management funds.....</i>	23(162) 189
Opłaty produktowe – wpływy i redystrybucja	<i>Product payments – receipts and redistribution.....</i>	24(163) 189
Wysokość opłaty produktowej ogółem wpłaconej do Urzędu Marszałkowskiego	<i>The value of total product fee paid to Marshals' Offices.....</i>	25(164) 190
Gromadzenie środków pieniężnych z tytułu ochrony gruntów rolnych i leśnych	<i>Accumulation of the agricultural and forestry land protection funds .....</i>	26(165) 190
Wpływy i gospodarowanie środkami pieniężnymi z tytułu ochrony gruntów rolnych i leśnych	<i>Receipts and management of the agricultural and forestry land protection funds.....</i>	27(166) 190
Prace i przedsięwzięcia zrealizowane w oparciu o środki pieniężne z tytułu ochrony gruntów rolnych i leśnych	<i>Works and undertakings carried out with the use of the agricultural and forestry land protection funds..</i>	28(167) 190
		Strona Page
SPIS WYKRESÓW	LIST OF GRAPHS.....	191
Struktura wykorzystania powierzchni geodezyjnej w 2014 r.	<i>Structure of directions of land use of in 2014</i>	
Grunty zrekultywowane i zagospodarowane według województw w 2014 r.	<i>Reclaimed and managed land by voivodships in 2014</i>	
Grunty rolne wyłączone na cele nierolnicze i leśne na cele nieleśne w województwie lubuskim	<i>Agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated for non-forest purposes</i>	
Struktura powierzchni przebadanych użytków rolnych według zawartości przyswajalnego fosforu, potasu i magnezu w województwie lubuskim według powiatów w 2014 r.	<i>The surface structure of agricultural land surveyed by content of available phosphorus, potassium and magnesium in lubuskie voivodship and powiats in 2014</i>	
Zasoby eksploatacyjne wód podziemnych według województw w 2014 r.	<i>Exploitable underground water resources by voivodships in 2014</i>	
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w województwie lubuskim według źródeł poboru, podregionów i powiatów w 2014 r.	<i>Water withdrawal for needs of the national economy and population in lubuskie voivodship by sources of withdrawal and subregions and powiats in 2014</i>	

SPIS WYKRESÓW (cd.)

Pobór i zużycie wody w przemyśle w województwie lubuskim w 2014 r.

Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi w województwie lubuskim w 2014 r.

Ścieki komunalne odprowadzone siecią kanalizacyjną w województwie lubuskim w 2014 r.

Zakłady szczególnie uciążliwe emitujące zanieczyszczenia powietrza według województw

Struktura emisji głównych zanieczyszczeń powietrza

Emisja zanieczyszczeń pyłowych według powiatów w województwie lubuskim w 2014 r.

Emisja zanieczyszczeń gazowych według powiatów w województwie lubuskim w 2014 r.

Obszary o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronione według województw w 2014 r.

Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona oraz pomniki przyrody w województwie lubuskim według podregionów i powiatów w 2014 r.

Rezerваты przyrody według rodzajów w województwie lubuskim w 2014 r.

Parki krajobrazowe według rodzajów w województwie lubuskim w 2014 r.

Powierzchnia gruntów leśnych oraz lesistość w województwie lubuskim według powiatów w 2014 r.

Powierzchnia gruntów leśnych w województwie lubuskim w 2014 r.

Powierzchnia lasów ochronnych w Zarządzie Lasów Państwowych w województwie lubuskim w 2014 r.

Lasy prywatne w województwie lubuskim według powiatów w 2014 r.

Lasy stanowiące własność gmin w województwie lubuskim według powiatów w 2014 r.

Pozyskanie drewna (grubizny) według form własności w województwie lubuskim w 2014 r.

Pozyskanie drewna według sortymentów w województwie lubuskim w 2014 r.

Koła i obwody łowieckie w województwie lubuskim w łowieckim roku gospodarczym 2014/2015

LIST OF GRAPHS (cont.)

Water withdrawal and consumption of water in industry in lubuskie voivodship in 2014

Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground in lubuskie voivodship in 2014

Municipal wastewater discharged through sewage network by subregions, powiats and gminas in 2014

Plants of significant nuisance to air quality by voivodship

Structure of emission major air pollutants

Gaseous pollutants emission by powiats in lubuskie voivodship in 2014

Particulate pollutants emission by powiats in lubuskie voivodship in 2014

Areas of special nature value under legal protection by voivodships in 2014

Area of special nature value under legal protection and monuments of nature in lubuskie voivodship by subregions and gminas in 2014

Nature reserves by type in lubuskie voivodship in 2014

Landscape parks by type in lubuskie voivodship in 2014

Forest land and forest cover in lubuskie voivodship by powiats in 2014

Forest land in lubuskie voivodship in 2014

Protective forest area Managed by the State Forests in lubuskie voivodship in 2014

Private forest in lubuskie voivodship by powiats in 2014

Forests owned by gminas in lubuskie voivodship by powiats in 2014

Removals (large timber) by ownership forms in lubuskie voivodship in 2014

Removals by assortment in lubuskie voivodship in 2014

Clubs of the Polish Hunting Association in hunting year 2014/2015

SPIS WYKRESÓW (dok.)

Ważniejsze zwierzęta łowne w województwie lubuskim
 Odstrzał ważniejszych zwierząt łownych w województwie lubuskim
 Odpady wytworzone w ciągu roku w województwie lubuskim według powiatów w 2014 r.
 Odpady według sekcji w województwie lubuskim w 2014 r.
 Odpady komunalne stałe zebrane w przeliczeniu na 1 mieszkańca w województwie lubuskim
 Struktura nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska w województwie lubuskim według powiatów w 2014 r.
 Struktura nakładów na środki trwałe służące gospodarce wodnej w województwie lubuskim według powiatów w 2014 r.

LIST OF GRAPHS (cont.)

Major game species in lubuskie voivodship
Shooting of the main game species
Waste generated during a year in lubuskie voivodship by powiats in 2014
Waste by section in lubuskie voivodship in 2014
Municipal waste collected per capita in lubuskie voivodship
Structure of outlays on fixed assets for environmental protection in lubuskie voivodship by powiats in 2014
Structure of outlays on fixed assets for water management in lubuskie voivodship by powiats in 2014

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH**SYMBOLS**

- Kreska (–) – zjawisko nie wystąpiło.
 Zero (0) – zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5;
 (0,0) – zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05.
 Kropka (.) – zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
 Znak (x) – wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
 Znak (Δ) – oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do już opublikowanych.
 Znak (#) – oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej.
 „W tym” – oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.

WAŻNIEJSZE SKRÓTY**MAJOR ABBREVIATIONS**

tys.	=	tysiąc	dam ³	=	dekametr sześcienny
mln	=	million	hm ³	=	hektometr sześcienny
zł	=	złoty	d	=	dość
szt.	=	sztuka	KW	=	kilowat
mg	=	milligram	KWh	=	kilowatogodzina
kg	=	kilogram	GW	=	gigawat
dt	=	decytona	GWh	=	gigawatogodzina
t	=	tona	h	=	godzina
t/r	=	ton rocznie	r.	=	rok
m	=	metr	dB	=	decybel
km	=	kilometr	Bq	=	bekerele
m ²	=	metr kwadratowy	kBq	=	kilobekerele
ha	=	hektar	Gy	=	grej
km ²	=	kilometr	nGY	=	nanogrej
m ²	=	metr kwadratowy	cd.	=	ciąg dalszy
m ³	=	metr sześcienny	dok.	=	dokończenie

UWAGI METODYCZNE

ŹRÓDŁA I ZAKRES DANYCH

Publikacja zawiera statystyczną charakterystykę problemów zagrożenia i ochrony środowiska oraz gospodarki wodnej i leśnej w województwie lubuskim. Zakres prezentowanych danych odpowiada aktualnemu stanowi prawnemu w tej dziedzinie.

Podstawowe źródło danych stanowią badania statystyczne GUS oparte głównie na sprawozdawczości rocznej. Materiał uzupełniający stanowiły dane ze sprawozdawczości Ministerstw: Środowiska; Rolnictwa i Rozwoju Wsi; oraz z wewnętrznych systemów informacyjnych i źródeł administracyjnych Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych; Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska; Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii; Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej.

Ponadto wykorzystane zostały informacje Biura Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej; Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego w Zielonej Górze; Lubuskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Zielonej Górze; Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Gorzowie Wlkp.; Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Zielonej Górze; Zarządu Drawieńskiego Parku Narodowego, Zarządu Parku narodowego „Ujście Warty; Państwowego Instytutu Geologicznego; Agencji Nieruchomości Rolnych; Zarządu Głównego Polskiego Związku Łowieckiego; Narodowego Instytutu Dziedzictwa; Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej; Instytutu Badawczego Leśnictwa; Inspekcji Ochrony Środowiska.

Zakres prezentowanych wyników badań statystycznych i zasileń z wyżej wymienionych źródeł pozasprawozdawczych dotyczy w szczególności:

- stanu i zmian w wykorzystaniu powierzchni ziemi,
- stanu i zmian zasobów leśnych,
- zasobów, wykorzystania oraz zanieczyszczenia i ochrony wód,
- zanieczyszczeń i ochrony powietrza,
- ochrony przyrody, krajobrazu i różnorodności biologicznej,
- odpadów przemysłowych i komunalnych,
- promieniowania i hałasu,
- ekonomicznych aspektów ochrony środowiska (nakładów i efektów rzeczowych inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej; opłat, kar i funduszy ekologicznych).

W opracowaniu zastosowano prezentacje danych według podregionów, powiatów, gmin oraz miast o dużej skali zagrożenia środowiska. W publikacji podano także informacje w podziale na sekcje zgodnie z obowiązującą **Polską Klasyfikacją Działalności - PKD 2007** - opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej Statistical Classification of Economic Activities in the European Community - NACE rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) z późniejszymi zamianami.

Dla niektórych tematów uwzględniono agregację danych według specyficznych klasyfikacji i delimitacji, np. według jednostek organizacyjnych leśnictwa, obiektów i obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionych.

OBJAŚNIENIA PODSTAWOWYCH POJĘĆ

WARUNKI NATURALNE

W dziale przedstawiono informacje o położeniu geograficznym, powierzchni, a także elementy hydrograficzne i meteorologiczne, które w ogólnym zarysie obrazują warunki naturalne panujące na obszarze województwa lubuskiego.

Stacje Hydrologiczno-Meteorologiczne (synoptyczne) prowadzą obserwacje i pomiary elementów meteorologicznych co godzinę, natomiast do obliczeń średnich dobowych i ekstremalnych korzysta się z ośmiu obserwacji na dobę.

Posterunki meteorologiczne prowadzą obserwacje podstawowych elementów meteorologicznych cztery razy na dobę.

Średnie roczne temperatury powietrza zostały wyznaczone na podstawie średnich dobowych wartości liczonych z ośmiu obserwacji na stacjach synoptycznych IMGW, które odzwierciedlają przebieg parametrów meteorologicznych na określonym obszarze.

Roczne sumy opadu atmosferycznego zostały obliczone na podstawie sum dobowych w oparciu o wybrane stacje i posterunki IMGW, które oddają przestrzenne zróżnicowanie przebiegu sum opadu atmosferycznego w kraju.

Wykaz stacji meteorologicznych, z których zaprezentowano dane meteorologiczne uwzględnia stacje IMGW wchodzące w skład Regionalnej Bazowej Sieci Synoptycznej (RBSN) w Europie.

Średnie zachmurzenie określone jest w oktantach – stopniach w skali od 0 do 8, przy czym 0 – oznacza niebo bez chmur, a 8 – niebo całkowicie pokryte chmurami.

Usłonecznienie określone jest w godzinach – oznacza czas bezpośredniego promieniowania słonecznego.

WYKORZYSTANIE I OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEBY

Dane o powierzchni województwa lubuskiego podane zostały na podstawie wykazów według stanu w dniu 1 I 2014 r., uzyskanych z Państwowego Rejestru Granic i Powierzchni Jednostek Podziału Terytorialnego Państwa; rejestr prowadzony jest w Głównym Urzędzie Geodezji i Kartografii.

Informacje o **stanie geodezyjnym i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454).

Ewidencja gruntów wprowadziła od 2002 r. zmiany polegające głównie na włączeniu do użytków rolnych: gruntów rolnych zabudowanych (poprzednio ujmowanych w pozycji „grunty zabudowane i zurbanizowane”), gruntów pod stawami (ujmowanych w pozycji „wody śródlądowe stojące”) oraz rowów (które stanowiły odrębną pozycję).

Informacje o **gruntach rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (jednolity tekst, Dz. U. z 2013, poz. 1205), która chroni wszystkie grunty rolne zaliczone do klas bonitacyjnych I-III oraz grunty rolne klas bonitacyjnych IV-VI wytworzone z gleb organicznych. Do 2008 r. - zgodnie z art. 12 ust. 15 ustawy, rada gminy mogła podjąć uchwałę o objęciu ochroną na jej obszarze również gruntów rolnych zaliczonych do klas bonitacyjnych IV, IV^a i IV^b wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego. Od 2009 r. przepisów ustawy nie stosuje się do gruntów rolnych, stanowiących użytki rolne, położonych w granicach administracyjnych miast. Dane nie uwzględniają ubytku gruntów rolnych niezwiązanego ze zmianą właściciela np. ubytku tych gruntów w ramach rozwoju budownictwa indywidualnego na gruntach własnych gospodarstw rolnych.

Ochrona gruntów rolnych i leśnych polega na:

- ograniczeniu przeznaczania ich na cele nierolnicze lub nieleśne,
- zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych i leśnych oraz szkodom w produkcji rolniczej lub leśnej oraz w drzewostanach powstających wskutek działalności nierolniczej lub nieleśnej,
- zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych oraz szkodom w produkcji rolniczej, powstającym wskutek działalności nierolniczej i ruchów masowych ziemi,
- rekultywacji i zagospodarowaniu gruntów na cele rolnicze,
- zachowaniu torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych,
- przywracaniu i poprawianiu wartości użytkowej gruntom, które utraciły charakter gruntów leśnych wskutek działalności nieleśnej, a także na zapobieganiu obniżania produktywności gruntów leśnych.

Klasy bonitacyjne użytków rolnych określają jakość użytków rolnych pod względem przydatności do produkcji rolniczej: klasa I oznacza najwyższą wartość rolniczą, klasa VI - najniższą.

Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane). Zostały one zaewidencjonowane w oparciu o kryteria i zasady określone w odpowiednich ustawach o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowaniu stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg. Grunty zrekultywowane podlegają zagospodarowaniu czyli rolniczemu, leśnemu lub innemu rodzajowi użytkowania.

Melioracje wodne szczegółowe obejmują: ciekły wodne naturalne i sztuczne odwadniające i nawadniające, groble na obszarach nawadnianych, drenowania, deszczownice wraz z pompami przenośnymi, stawy rybne i inne podobne urządzenia.

Melioracje scharakteryzowano powierzchnią zmeliorowanych gruntów oraz łąk i pastwisk zagospodarowanych według rodzajów melioracji szczegółowych.

Bilanse azotu brutto wykonywane są w Instytucie Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach, obligatoryjnie m.in. na potrzeby OECD, metodą na powierzchni pola (Kopiński 2006). Według tej metody określa się różnicę pomiędzy ilością składników mineralnych wnoszonych a wynoszonych z gleb użytków rolnych z plonami.

Dane o **zasobności gleb w przyswajalne makroelementy, odczynie gleb oraz potrzebie wapnowania** pochodzą z badań Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej. Oceny odczynu i zasobności gleb w składniki mineralne dokonano na podstawie liczb granicznych zawartych w polskich normach: PN-ISO 10390 (pH), PN-R-04023 (fosfor), PN-R-04022 (potas) i PN-R-04020 (magnez).

ZASOBY, WYKORZYSTANIE, ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA WÓD

Zasoby eksploatacyjne wód podziemnych to część zasobów, które z uwzględnieniem zasad ich ochrony i warunków technicznych mogą być pobierane z określonego poziomu wodonośnego bez naruszania równowagi hydrogeologicznej.

Za zasoby wód leczniczych udokumentowanych geologicznie uznano zasoby udokumentowane zgodnie z przepisami „Prawa geologicznego i górniczego” (Dz. U. 2011, Nr 163, poz. 981) i zatwierdzone przez Ministra Środowiska.

Informacje o **poborze wody** dotyczą:

- 1) w pozycji „**na cele produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem łowiectwem i rybactwem)**” - jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków. Dane o poborze wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności nie obejmują wód pochodzących z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych odprowadzonych do odbiornika bez wykorzystania;
- 2) w pozycji „**nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych**” - jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;
- 3) w pozycji „**eksploatacja sieci wodociągowej**” - wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy, itp.).

Ścieki bytowe są to ścieki z budynków mieszkalnych, zamieszkania zbiorowego oraz użyteczności publicznej, powstające w wyniku ludzkiego metabolizmu lub funkcjonowania gospodarstw domowych oraz ścieki o zbliżonym składzie pochodzące z tych budynków.

Ścieki komunalne to ścieki bytowe lub mieszanina ścieków bytowych ze ściekami przemysłowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi, odprowadzane urządzeniami służącymi do realizacji zadań własnych gminy w zakresie kanalizacji i oczyszczania ścieków komunalnych.

Ścieki przemysłowe to ścieki nie będące ściekami bytowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi, powstałe w związku z prowadzoną przez zakład działalnością handlową, przemysłową, składową, transportową lub usługową, a także będące ich mieszaniną ze ściekami innego podmiotu, odprowadzane urządzeniami kanalizacyjnymi tego zakładu.

Dane o **ściekach przemysłowych** dotyczą ścieków odprowadzonych z jednostek określonych w pkt 1), które według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostały ujęte w „**Przemysłe**” obejmującym sekcje „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”, jak również w pozostałych sekcjach, których udział w ilości odprowadzanych ścieków jest niewielki. Do tych samych jednostek odnoszą się dane o poborze wód i wyposażeniu w oczyszczalnie ścieków.

Jako **ścieki przemysłowe wymagające oczyszczenia** przyjęto wody odprowadzone siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz gospodarstw domowych.

Wody chłodnicze są to ścieki o podwyższonej temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodniczych w procesach technologicznych.

Za wody chłodnicze niewymagające oczyszczenia uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód wydzielonym dla nich systemem kanalizacji i nie następuje mieszanie ich z innymi ściekami wymagającymi oczyszczenia,
- ładunki zanieczyszczeń w wodach chłodniczych (po procesie produkcyjnym) nie są większe od ładunków zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
- temperatura określona w pozwoleniu wodno-prawnym dla wód chłodniczych odprowadzanych do:
  - jezior i ich dopływów nie przekracza $+26^{\circ}\text{C}$ albo naturalnej temperatury wody w przypadku gdy jest ona wyższa niż $+26^{\circ}\text{C}$,
  - pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza $+35^{\circ}\text{C}$.

Dane o **recykulacji wody w przemyśle** dotyczą zakładów przemysłowych wyposażonych w zamknięte obiegi wody oraz ilościowego udziału wody ujętej w obiegach zamkniętych w ogólnym zużyciu wody na cele produkcyjne.

Przez **obieg zamknięty** rozumie się układ, w którym woda raz użyta nie jest odprowadzana do odbiornika, lecz zwracana do punktu bezpośredniego podawania wody do obiegu celem powtórnych rotacji i wykorzystania.

Wskaźnik ujęcia pobieranej wody w obiegi zamknięte obliczono dzieląc ilość wody pobieranej w ciągu roku na uzupełnienie obiegów zamkniętych z tytułu strat wody (bezwrotnych i w sieci – np. zrzutów wód zanieczyszczonych dla odświeżenia obiegu zamkniętego itp.) przez ilość wody zużytej w ciągu roku na cele produkcyjne. Wyrażona w procentach wartość tego wskaźnika może być zawarta w granicach od zera (obieg otwarty) do 100 (wartość teoretyczna w warunkach całkowitego zamknięcia obiegów i braku uzupełniającego poboru wody).

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz o podwyższonym usuwaniu biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub flotacji, przy użyciu krat, sit, piaskowników, odtłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych względnie ich neutralizację metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym, itp.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogenych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysoko efektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie ścieków, np. oczyszczanie ścieków mechaniczne i biologiczne lub mechaniczno-chemiczno-biologiczne zakwalifikowano do wyższego stopnia oczyszczania (biologicznego lub chemicznego).

Dane o **ściekach komunalnych** obejmują ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną przez jednostki będące w gestii przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych, dla których organem założycielskim jest wojewoda (lub będących pod zarządem samorządów terytorialnych) oraz wszystkich jednostek nadzorujących pracę zbiorowego odprowadzania ścieków przez sieć kanalizacyjną (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.). Ścieki te przed odprowadze-

niem do odbiornika powinny być w całości poddane procesom oczyszczania, stąd w statystyce zostały ujęte jako **ścieki wymagające oczyszczenia**. Dane te nie obejmują wód opadowych i infiltracyjnych odprowadzanych siecią kanalizacyjną.

Dane o **komunalnych oczyszczalniach ścieków** dotyczą oczyszczalni, które oczyszczają ścieki odprowadzone do oczyszczalni siecią kanalizacyjną, niezależnie od formy własności zarówno oczyszczalni jak i sieci kanalizacyjnej, na której oczyszczalnia pracuje. Dane nie dotyczą oczyszczalni przydomowych lub oczyszczających ścieki wyłącznie dowożone (czyli oczyszczalni nie pracujących na sieci kanalizacyjnej).

Dane o **ściekach oczyszczanych odprowadzonych kanalizacją** obejmują ścieki oczyszczane w oczyszczalniach mechanicznych, mechaniczno-biologicznych oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów.

Większa ilość ścieków miejskich i wiejskich oczyszczanych od odprowadzonych siecią kanalizacyjną może występować w następujących przypadkach:

- oczyszczalnia otrzymuje ścieki oddzielnym kolektorem z zakładu lub do kolektora zakładowego odprowadzone są ścieki socjalno-bytowe z miast/wsi,
- kolektor zakładowy pełni rolę sieci kanalizacyjnej, lecz nie został przejęty przez jednostki prowadzące działalność wodociągowo-kanalizacyjną,
- ścieki są dowożone do oczyszczalni,
- stosowania metody określania ścieków komunalnych odprowadzanych siecią kanalizacyjną opartej głównie na odczytach wodomierzy, przyjmując ilość ścieków równą ilości dostarczanej wody i informacjach o ryczałtowych ilościach odprowadzonych ścieków.

Stopień obciążenia oczyszczalni jest to wyrażony w procentach stosunek ilości ścieków oczyszczanych do przepustowości urządzeń oczyszczalni. Wskaźnik wyższy od 100% oznacza przeciążenie urządzeń oczyszczalni.

Ładunek zanieczyszczeń w ściekach to masa zanieczyszczeń zawartych w ściekach odprowadzona w jednostce czasu, równa iloczynowi natężenia przepływu ścieków i stężenia zanieczyszczeń.

Biochemiczne zapotrzebowanie tlenu (BZT₅) jest to ilość tlenu zużyta w ciągu 5 dni w procesie biochemicznego utleniania substancji (głównie organicznych) zawartych w ściekach, przy użyciu żywych bakterii i enzymów pozakomórkowych. Pięciodniowe dlatego, że procesy mineralizacji najbardziej intensywnie przebiegają w ciągu pierwszych 5 dni.

Chemiczne zapotrzebowanie tlenu (ChZT) jest to ilość tlenu pobrana w procesie chemicznego utleniania ścieków.

Zawiesiny w ściekach to nierozpuszczone, zawieszane substancje i materiały o różnym stopniu rozdrobnienia.

Przez **osady ściekowe** rozumie się pochodzące z oczyszczalni ścieków osady z komór fermentacyjnych oraz innych instalacji służących do oczyszczania ścieków. Ilość i skład osadów uzależnione są od sposobu i stopnia oczyszczania ścieków.

Za **wykorzystanie osadów do celów rolniczych** uważa się zastosowanie osadów ściekowych do uprawy wszystkich płodów rolnych wprowadzanych do obrotu handlowego, włączając w to uprawy przeznaczone do produkcji pasz.

Przez **osady ściekowe nagromadzone** należy rozumieć osady nagromadzone na terenie oczyszczalni na składowiskach, poletkach, lagunach i w stawach osadowych, w okresie sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Do miast obsługiwanych przez oczyszczalnie ścieków zaliczono te miasta, z których ścieki komunalne przed odprowadzeniem ich do odbiornika były poddawane procesom oczyszczania mechanicznego, biologicznego lub z podwyższonym usuwaniem biogenów. W przypadku wyposażenia miasta w kilka oczyszczalni o różnym sposobie oczyszczania, o klasyfikacji miasta do obsługiwanego przez poszczególne rodzaje oczyszczalni ścieków decydowała przewaga ilości ścieków oczyszczanych mechanicznie, biologicznie lub z podwyższonym usuwaniem biogenów.

Dane o ludności miast i wsi korzystającej z oczyszczalni ścieków podano w oparciu o szacunek liczby ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie pracujące na sieci kanalizacyjnej.

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna to przewody wodociągowe i kanalizacyjne wraz z uzbrojeniem i urządzeniami, którymi jest dostarczana woda lub którymi doprowadzane są ścieki.

Do miast wyposażonych w wodociąg zaliczono te miasta, w których sieć wodociągowa rozdzielcza (uliczna) wynosiła co najmniej 250 m i równocześnie obsługiwała 5 budynków mieszkalnych posiadających co najmniej 25 mieszkań lub 2 źródła uliczne.

Do miast wyposażonych w kanalizację zaliczono te miasta w których sieć kanalizacyjna (uliczna) ogólnospławna i na ścieki gospodarcze wynosiła co najmniej 250 m – od której prowadzi co najmniej 5 połączeń do budynków mieszkalnych lub do wpustów podwórzowych oraz miasta posiadające sieć na wody opadowe, jeżeli do tej sieci są odprowadzane również ścieki gospodarcze.

Dane o ludności korzystającej w miastach z wodociągów i kanalizacji obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych podłączonych do określonej sieci; korzystającą z wodociągów przez źródła podwórzowe i uliczne oraz korzystającą z kanalizacji przez wpusty kanalizacyjne.

Wodociągi – zespoły urządzeń rozprowadzających wodę w sposób ciągły, których głównym przeznaczeniem jest zaopatrywanie w wodę gospodarstw domowych na zasadzie powszechnej dostępności.

Dane o **długości sieci wodociągowej** dotyczą przewodów ulicznych (tzw. sieci rozdzielczej) bez połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA POWIETRZA

Przez **zanieczyszczanie powietrza** rozumie się wprowadzanie przez człowieka, bezpośrednio lub pośrednio, do powietrza substancji stałych, ciekłych lub gazowych w takich ilościach, które mogą zagrażać zdrowiu człowieka, ujemnie wpływać na klimat, przyrodę żywą, glebę lub wodę, a także spowodować inne szkody w środowisku.

Przez **źródło emisji zanieczyszczeń powietrza** należy rozumieć miejsce, w którym następuje wprowadzenie (wyemitowanie) do powietrza substancji zanieczyszczających. Źródłami zanieczyszczeń są: zakłady energetyczne (elektrownie i elektrociepłownie), zakłady przemysłowe, kotłownie komunalne, paleniska indywidualne (domowe), środki transportu, źródła wtórne powstałe w wyniku wydalania oraz utylizacji ścieków i odpadów (np. hałdy lub wysypiska), rolnictwo (np. rozsiewanie nawozów sztucznych czy stosowanie środków ochrony roślin), a także przemiany i reakcje chemiczne zachodzące w zanieczyszczonej atmosferze oraz źródła naturalne (np. pożary lasów, burze pyłowe, pyły kosmiczne).

Informacje o źródłach i wielkości **emisji przemysłowych zanieczyszczeń powietrza** oraz o stanie **wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń** dotyczą jednostek określanych jako **zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza** ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40 z późniejszymi zmianami). Ustalona zbiorowość podanych jednostek utrzymywana jest corocznie co zapewnia m.in. porównywalność wyników badań, może być powiększona jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o emisji z **zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza** dotyczą zanieczyszczeń wprowadzonych w sposób zorganizowany (tzn. z wszelkiego rodzaju urządzeń technologicznych i ogrzewczych za pośrednictwem emitorów - kominów, wyrzutni wentylacyjnych) lub w sposób niezorganizowany (z hałd, składowisk, w toku przeladunku substancji sypkich lub lotnych, z hal produkcyjnych itp.).

Dane o **emitorach** na terenie zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza przedstawiają ilość oraz udział emitorów w ogólnej emisji zorganizowanej z udziałem według ich wysokości.

Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych dotyczy ilości zanieczyszczeń pyłowych odprowadzonych przez dany zakład do atmosfery w ciągu roku i obejmuje poszczególne rodzaje tych zanieczyszczeń, tj. pyły ze spalania paliw, cementowo-wapiennicze i materiałów ogniotrwałych, krzemowe, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowe, sadzę i pozostałe. Dane dotyczące pyłów pozostałych obejmują pyły pozostałe ujęte pod pozycją 54 Załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 października 2008 r. w sprawie

opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. Nr 196, poz. 1217) oraz szczególnie niebezpieczne zanieczyszczenia pyłowe takie jak chrom, rtęć, ołów, kadm i inne ujęte imiennie w w/w akcie prawnym.

Wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych dotyczy ilości zanieczyszczeń gazowych odprowadzonych przez jednostkę sprawozdawczą do atmosfery w ciągu roku i obejmuje następujące rodzaje zanieczyszczeń: dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla, dwutlenek węgla, węglowodory i inne emitowane przez dany zakład zanieczyszczenia gazowe (bez dwutlenku węgla), określone w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska.

Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych, a także dwutlenku siarki określana jest zazwyczaj metodami pomiarowymi, a w przypadku braku urządzeń pomiarowych dokonuje się oszacowania wielkości emisji.

Wielkości emisji pozostałych rodzajów zanieczyszczeń gazowych opierają się przeważnie na ustaleniach szacunkowych. Dotyczy to m.in. danych o wielkości emisji **dwutlenku węgla (CO₂)**. Ze względu na to, że wielkość emisji CO₂ charakteryzuje się dużymi bezwzględными wartościami, **wskaźnik dotyczący stopnia redukcji zanieczyszczeń gazowych** został wyliczony **bez uwzględnienia emisji dwutlenku węgla**.

Ochrona powietrza polega na zapewnieniu jak najlepszej jego jakości, w szczególności przez utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych dla nich poziomów lub co najmniej na tych poziomach oraz przez zmniejszenie poziomów substancji w powietrzu co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane. Źródła zanieczyszczeń są obowiązane prawnie do stosowania metod, technologii i środków technicznych chroniących powietrze przed zanieczyszczeniem.

Dane o **ilości zatrzymanych i zneutralizowanych zanieczyszczeń** pyłowych oraz gazowych (według rodzajów) obrazują rozmiary zanieczyszczeń zredukowanych w urządzeniach do ochrony powietrza zainstalowanych w zakładach uznanych za szczególnie uciążliwe dla atmosfery.

Skuteczność działania urządzeń oczyszczających, określona jako **stopień redukcji zanieczyszczeń**, jest wielkością charakterystyczną dla urządzeń i wskazuje jaki procent całkowitej ilości danego zanieczyszczenia wprowadzonego do urządzenia został przez to urządzenie zatrzymany. Wskaźnik ten wyraża się procentowym stosunkiem ilości zanieczyszczenia zatrzymanego do całej ilości zanieczyszczenia wytworzonego, tj. zatrzymanego i wyemitowanego. Wartość tego wskaźnika może wahać się od 0 do 100%. Im bliższa jest 100%, tym większy jest potencjał ochrony danego źródła zanieczyszczeń.

Dane dotyczące całkowitej emisji głównych zanieczyszczeń powietrza, niemetanowych lotnych związków organicznych, gazów cieplarnianych, metali ciężkich oraz trwałych zanieczyszczeń organicznych (TZO) pochodzą z **Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami (KOBIZE)** – Instytutu Ochrony Środowiska PIB.

Dane dotyczące **emisji metali ciężkich** zostały oszacowane w oparciu o wskaźniki emisji i dane o wielkości produkcji i zużyciu materiałów według poszczególnych rodzajów działalności, zgodnie z systematyką SNAP97. (SNAP – *Selected Nomenclature for Air*

Pollution). SNAP jest europejską systematyką **rodzajów działalności** zagregowanych w jedenaście głównych kategorii, wykorzystywaną do celów inwentaryzacji emisji zanieczyszczeń. Przedstawione w tabeli dane o całkowitej emisji zanieczyszczeń według rodzajów działalności, obejmują sześć rodzajów zanieczyszczeń: dwutlenek siarki, tlenki azotu (wyrażone w NO₂), tlenek węgla, niemetanowe lotne związki organiczne, amoniak oraz pyły.

Dane o **stężeniach ozonu w przyziemnej warstwie atmosfery** pochodzą z Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Są to wyniki pomiarów uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska z 54 stanowisk pomiarowych.

Wartość **parametru AOT40** określa się jako sumę różnic pomiędzy stężeniem średnim jednogodzinnym wyrażonym w µg/m³ a wartości 80 µg/m³, dla każdej godziny w ciągu doby pomiędzy godziną 8.00 a 20.00 czasu środkowoeuropejskiego, dla której stężenie jest większe niż 80 µg/m³.

Poważna awaria – to zgodnie z ustawą Prawo Ochrony Środowiska zdarzenie, w szczególności emisja, pożar lub eksplozja, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.

Podstawowym zadaniem Inspekcji Ochrony Środowiska w sprawach **poważnych awarii** jest tworzenie warunków mających na celu przeciwdziałanie powstawaniu poważnych awarii oraz usuwanie ich skutków i przywracanie środowiska do stanu właściwego.

Ustawowym obowiązkiem Inspekcji Ochrony Środowiska jest prowadzenie **rejestru potencjalnych sprawców poważnych awarii**. Przepisy dotyczące poważnych awarii zawarte są w ustawie o Inspekcji Ochrony Środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 686), a także w ustawie Prawo Ochrony Środowiska i uwzględniają postanowienia Dyrektywy Rady 96/82/WE z 9 grudnia 1996 r. – w sprawie kontroli niebezpieczeństwa poważnych awarii związanych z substancjami niebezpiecznymi, zwanej dyrektywą o przeciwdziałaniu poważnym awariom lub Dyrektywą Seveso II.

OCHRONA PRZYRODY I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ. LASY

Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody:

- dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów;
- roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową;
- zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia; siedlisk przyrodniczych;
- siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów; tworów przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalnych szczątków roślin i zwierząt;
- krajobrazu;
- zieleni w miastach i wsiach;
- zadrzewień.

Różnorodność biologiczna (bioróżnorodność) - to zróżnicowanie wszystkich żywych organizmów występujących w ekosystemach w obrębie gatunku i między gatunkami oraz zróżnicowanie ekosystemów.

Ochrona krajobrazowa oznacza zachowanie cech charakterystycznych danego krajobrazu.

Ochrona ścisła oznacza całkowite i trwałe zaniechanie bezpośredniej ingerencji człowieka w stan ekosystemów, tworów i składników przyrody oraz w przebieg procesów przyrodniczych na obszarach objętych ochroną, a w przypadku gatunków - całoroczną ochronę należących do nich osobników i stadiów ich rozwoju.

Ochrona częściowa oznacza ochronę gatunków roślin, zwierząt i grzybów dopuszczającą możliwość redukcji liczebności populacji oraz pozyskiwania osobników tych gatunków lub ich części.

Otulina to strefa ochronna granicząca z formą ochrony przyrody i wyznaczona indywidualnie dla formy ochrony przyrody w celu zabezpieczenia przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka.

Formami ochrony przyrody według ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity, Dz. U. 2013 poz. 627 z późniejszymi zmianami) są:

- parki narodowe;
- rezerваты przyrody;
- parki krajobrazowe;
- obszary chronionego krajobrazu;
- obszary Natura 2000;
- pomniki przyrody;
- stanowiska dokumentacyjne;
- użytki ekologiczne;
- zespoły przyrodniczo-krajobrazowe;
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Formy te tworzone są w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, uchwały sejmiku województwa lub rady gminy.

Park narodowy obejmuje obszar wyróżniający się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na którym ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe. Park narodowy tworzy się w celu zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego stanu zasobów i składników przyrody oraz odtworzenia zniekształconych siedlisk: przyrodniczych, roślin, zwierząt lub grzybów. Utworzenie parku narodowego, zmiana jego granic lub likwidacja następuje w drodze rozporządzenia Rady Ministrów. Nadzór nad parkami narodowymi sprawuje minister właściwy do spraw środowiska.

Polska przyjęła definicję parku narodowego określoną na X (w New Delhi w 1969 roku) i XI (w Beuff w 1972 roku) Ogólnym Zgromadzeniu Światowej Unii Ochrony Przyrody i Jej

Zasobów (IUCN - WCU). Stąd wszystkie polskie parki narodowe, jako odpowiadające wymogom IUCN znalazły się na jej liście, w tym 15 uzyskało II kategorię, 5 najmłodszych parków nie było jeszcze przez IUCN – WCU klasyfikowane, a 2 parki uzyskały V kategorię. Ponadto UNESCO wpisało 9 parków narodowych na listę rezerwatów biosfery. Również 7 parków (m.in. Ujście Warty) objętych zostało konwencją RAMSAR (Konwencja o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego).

Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi. Uznanie obszaru za rezerwat następuje w drodze aktu prawnego miejscowego w formie zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

W zależności od przyjętego celu ochrony wyróżnia się rezerваты: faunistyczne, florystyczne, leśne, krajobrazowe, torfowiskowe, łąkowe, wodne, przyrody nieożywionej, stepowe i słonoroślowe.

Rezerwat faunistyczny to obszar obejmujący stanowiska rzadkich lub osobliwych gatunków zwierząt lub ich grup: ssaków (żubra, łosia, bobra), ptaków (miejsca lęgowe, gniazdowania i odpoczynku różnych gatunków), gadów (np. żółwia błotnego), mięczaków (rzadko występujących gatunków ślimaków), owadów.

Rezerwat florystyczny to obszar obejmujący stanowiska gatunków roślin lub ich grup: krzewów i roślin zielonych, stanowiska gatunków endemicznych i reliktowych.

Rezerwat przyrody nieożywionej to obszar obejmujący odkrywki geologiczne, miejsca występowania zjawisk krasowych, charakterystyczne profile glebowe, przykłady erozji, ślady dawnego kopalnictwa.

Rezerwat krajobrazowy to obszar obejmujący charakterystyczne, przewodnie krajobrazy poszczególnych regionów o cechach naturalnych, często z zabytkami historycznymi i kultury materialnej.

Rezerwat przyrody może uzyskać status o znaczeniu międzynarodowym, określony odpowiednimi konwencjami międzynarodowymi lub uchwałami organizacji międzynarodowych. W drodze porozumienia z sąsiednimi państwami mogą być wyznaczane przygraniczne obszary cenne przyrodniczo, w celu ich wspólnej ochrony.

Park krajobrazowy obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju. Utworzenie parku krajobrazowego lub powiększenie jego obszaru następuje w drodze uchwały sejmiku województwa.

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych. Wyznaczenie obszaru chronionego krajobrazu następuje w drodze uchwały sejmiku województwa.

Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000 jest systemem ochrony zagrożonych składników różnorodności biologicznej kontynentu europejskiego, wdrażanym na terytorium wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej.

Obszary specjalnej ochrony ptaków – OSO to obszary wyznaczone, zgodnie z przepisami prawa Unii Europejskiej, w celu ochrony populacji dziko występujących gatunków ptaków, w granicach których ptaki mają korzystne warunki bytowania w ciągu całego życia, w dowolnym jego okresie albo stadium rozwoju.

Specjalne obszary ochrony siedlisk – SOO (obszary mające znaczenie dla Wspólnoty – OZW) to obszary wyznaczone, zgodnie z przepisami prawa Unii Europejskiej, w celu trwałej ochrony siedlisk przyrodniczych lub populacji zagrożonych wyginięciem gatunków roślin lub zwierząt w celu odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych lub właściwego stanu ochrony gatunków. Obszary OZW są zatwierdzone przez Komisję Europejską w drodze decyzji, jednak nie zostały jeszcze wyznaczone aktem prawa krajowego (rozporządzeniem ministra ds. środowiska, powołującym SOO).

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie. Ustanowienie pomnika przyrody następuje w drodze uchwały rady gminy.

Stanowiskami dokumentacyjnymi są niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych. Stanowiskami dokumentacyjnymi mogą być także miejsca występowania kopalnych szczątków roślin lub zwierząt. Ustanowienie stanowiska dokumentacyjnego następuje w drodze uchwały rady gminy.

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej - naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania. Ustanowienie użytku ekologicznego następuje w drodze uchwały rady gminy.

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne. Ustanowienie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego następuje w drodze uchwały rady gminy.

Stan liczebny ważniejszych zwierząt chronionych wyrażony w przedziałach liczbowych został uśredniony. Ze względu m.in. na migracje oraz skryty tryb życia dzikich

zwierząt, przedmiotowe dane należy traktować jako szacunkową wielkość populacji danego gatunku. Wyjątek stanowi żubr, dla którego od 1947 roku prowadzona jest w Polsce „Księga Rodowodowa Żubrów”. Znajduje się w niej imienny spis wszystkich żubrów żyjących w hodowli oraz liczebność żubrów żyjących na wolności.

Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk, gatunków rzadko występujących, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie umów międzynarodowych, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej. Ochronę gatunkową roślin i zwierząt wprowadza się w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa. Rozporządzenie to określa listę gatunków objętych ochroną, sposoby wykonywania ochrony oraz stosowane ograniczenia, zakazy i nakazy przewidziane odpowiednimi przepisami. Decyzje dotyczące ochrony gatunkowej mogą być podjęte także w drodze rozporządzenia wojewody.

Dane dotyczące **parków i ogrodów historycznych** pochodzą z badań zabytkowych założeń zieleni Narodowego Instytutu Dziedzictwa. Zgodnie z Ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 z późniejszymi zmianami) oraz rozporządzeniem Ministra Kultury z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz. U. z 2011 Nr 113 poz. 661), krajowa ewidencja zabytków obejmuje tylko obiekty dla których wykonano karty ewidencyjne. Obiekty nierozpoznane, zachowane częściowo itp., dla których jeszcze nie opracowano właściwej dokumentacji, pozostają aktualnie poza krajową ewidencją i mogą być ewentualnie zarejestrowane w postaci kart adresowych poza krajową ewidencją w gminnej ewidencji zabytków.

Rodzinnym ogrodem działkowym jest wydzielony obszar gruntu będący we władaniu Polskiego Związku Działkowców, podzielony na tereny ogólne i działki oraz wyposażony w infrastrukturę niezbędną do jego prawidłowego funkcjonowania (Ustawa z dnia 8 lipca 2005 r. o rodzinnych ogrodach działkowych; Dz. U. z 2005 r. Nr 169, poz. 1419 z późniejszymi zmianami). Rodzinny ogród działkowy powinien obejmować co najmniej 50 działek o powierzchni od 300 do 500 m². Rodzinne ogrody działkowe są urządzeniami użyteczności publicznej, służącymi zaspokajaniu wypoczynkowych, rekreacyjnych i innych potrzeb socjalnych członków społeczności lokalnych poprzez zapewnienie im powszechnego dostępu do terenów rodzinnych ogrodów działkowych oraz działek dających możliwość prowadzenia upraw ogrodniczych na własne potrzeby, a także podniesienia standardów ekologicznych otoczenia.

Tereny zieleni to tereny wraz z infrastrukturą techniczną i budynkami funkcjonalnie z nimi związanymi, pokryte roślinnością, znajdujące się w granicach wsi o zwartej zabudowie lub miast, pełniące funkcje estetyczne, rekreacyjne, zdrowotne lub osłonowe, a w szczególności parki, zieleńce, promenady, bulwary, ogrody botaniczne, zoologiczne, jordanowskie i zabytkowe, a także zieleń towarzyszącą ulicom, placom, zabytkowym fortyfikacjom, budynkom, składowiskom, lotniskom oraz obiektom kolejowym i przemysłowym.

Parki spacerowo-wypoczynkowe są to tereny zieleni z roślinnością wysoką i niską o powierzchni co najmniej 2 ha, urządzone i konserwowane z przeznaczeniem na cele wypoczynkowe ludności, wyposażone w drogi, aleje spacerowe, ławki, place zabaw, itp. Do powierzchni parków wliczane są również wody znajdujące się na terenie tych obiektów (np. stawy) oraz tereny sportów wodnych, otwartych kąpielisk, boisk, placów gier itp., o ile są dostępne do użytku powszechnego.

Do kategorii **zieleńce** zaliczono obiekty o powierzchni poniżej 2 ha, w których funkcji dominuje wypoczynek (np. występują alejki z ławkami, place zabaw, itp.). Do tej kategorii obiektów należy zaliczyć również zielen przy budynkach użyteczności publicznej (o ile udostępniona jest do użytku powszechnego), pomnikach, itp., bulwary i promenady oraz tereny sportów wodnych, otwartych kąpielisk, boisk, placów gier itp., o ile udostępniona jest do użytku powszechnego. Zieleńce mogą tworzyć kompozycje zieleni niskiej (trawniki, kwietniki) towarzyszące obiektom architektonicznym oraz tworzyć kompozycje zieleni miejskiej o charakterze parkowym, z elementami nasadzeń drzew i krzewów.

Przez **zieleń uliczną** rozumie się pasy zieleni (drzewa i krzewy lub ich skupiska wraz z pozostałymi składnikami szaty roślinnej) wzdłuż dróg, ulic, ciągów komunikacji miejskiej itp.

Tereny zieleni osiedlowej występują przy zabudowie mieszkaniowej, pełnią funkcję wypoczynkową, izolacyjną i estetyczną.

Do **powierzchni gruntów leśnych w rozumieniu ustawy o lasach** (tekst jednolity: Dz. U. 2014 poz. 1153), zalicza się grunty:

- o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona), lub przejściowo jej pozbawione (powierzchnia niezalesiona). Są to grunty przeznaczone do produkcji lub stanowiące rezerваты przyrody, wchodzące w skład parków narodowych lub wpisane do rejestrów zabytków. Są one definiowane określeniem „powierzchnia lasów”,
- związane z gospodarką leśną, zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Powierzchnia zalesiona obejmuje grunty pokryte uprawami, młodnikami i starszymi drzewostanami oraz plantacjami: topoli, nasiennymi i drzew szybko rosnących.

Powierzchnia niezalesiona obejmuje grunty:

- znajdujące się w produkcji ubocznej (np. plantacje choinek, poletka łowieckie);
- przejściowo pozbawione drzewostanu i przewidywane do odnowienia w najbliższych latach, tj. zręby, halizny, płazowiny;
- przewidziane do objęcia ochroną prawną (np. śródleśne oczka wodne, hale, połoniny);
- przeznaczone do wyłączenia z produkcji grunty leśne wylesione (np. zalewiska i zapadliska na obszarze szkód górniczych).

Zręby są to grunty leśne pozbawione drzewostanu w okresie ostatnich 2 lat.

Halizny to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 2 lata oraz uprawy i młodniki I klasy wieku o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie 1,0), przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Plazowiny są to grunty leśne pokryte drzewostanem II klasy wieku (21-40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie (z wyjątkiem klasy odnowienia i do odnowienia).

Szkółka leśna lub **zadrzewieniowa** jest to teren, na którym odbywa się produkcja sadzonek drzew i krzewów do celów odnowień i zalesień albo zadrzewień.

Drzewostany w klasie odnowienia są to drzewostany rębne i przeszlorębne podlegające jednocześnie użytkowaniu i odnowieniu, w których co najmniej 50% powierzchni (w przypadku rębni złożonych - 30%) zostało odnowione naturalnie lub sztucznie oraz drzewostany młodszych klas wieku wymagające przebudowy za pomocą rębni złożonych ze względu na złe efekty produkcyjne.

Drzewostany w klasie do odnowienia obejmują drzewostany rębne i przeszlorębne użytkowane rębniami złożonymi, które wymagają uprzedniego odnowienia jako bezwzględnie warunku kontynuacji cięć tymi rębniami.

Drzewostany o budowie przerębowej są to drzewostany składające się z grup i kęp drzew w różnym wieku i wysokości, przenikające się na wzajem na całej powierzchni, w których prowadzone są jednocześnie zabiegi związane z użytkowaniem, odnowieniem i pielęgnowaniem lasu.

Przestoje są to drzewa od II klasy wieku wzwyż na gruntach leśnych niezalesionych i w uprawach niezaliczane do składu gatunkowego oraz drzewa powyżej II klasy wieku rozmieszczone pojedynczo lub grupami w drzewostanach i przeznaczone do usunięcia.

Lesistość (wskaźnik lesistości) jest to stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni geograficznej kraju (danej jednostki terytorialnej: województwa, powiatu, gminy).

Udział powierzchni gruntów leśnych w powierzchni lądowej województwa obliczono jako stosunek powierzchni lasów i gruntów związanych z gospodarką leśną do powierzchni ogólnej województwa pomniejszonej o grunty pod wodami (ogółem powierzchniowe wody płynące oraz stojące).

Grubizna jest to drewno okrągłe wielkowymiarowe i średniowymiarowe. Drewno wielkowymiarowe jest to drewno o średnicy górnej od 14 cm (bez kory) mierzone w pojedynczych sztukach. Drewno średniowymiarowe jest to drewno o średnicy (mierzonej bez kory): górnej od 5 cm wzwyż i dolnej do 24 cm - mierzone w pojedynczych sztukach, w sztukach grupowo i stosach. Drewno małowymiarowe (drobnica) to drewno okrągłe o średnicy dolnej do 5 cm (bez kory) mierzone w sztukach grupowo lub w stosach.

Odnowienie lasu polega na zakładaniu młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego.

Zalesienia polegają na zakładaniu drzewostanów na gruntach pozostających dotychczas poza uprawą leśną (niezaliczone do powierzchni leśnej).

Informacje o **zasobach leśnych i drzewnych na pniu** pochodzą z **wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów (WISL)** realizowanej przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej.

Celem wielkoobszarowej inwentaryzacji jest cykliczne dostarczanie wiarygodnych, kompleksowych informacji o lesie, poczynając od podstawowych charakterystyk dotyczących biomasy drzewnej (miąższość, przyrost, pozyskanie, śmiertelność), a na specjalistycznych obserwacjach kończąc.

W tegorocznej publikacji zaprezentowano **wyniki WISL z okresu 2010–2014**. Inwentaryzacja prowadzona w sposób ciągły (w pełnym cyklu trwającym 5 lat) na wyznaczonych stałych powierzchniach próbnych objęła lasy wszystkich własności, a wyniki zostały odniesione do jednostek fizyczno-geograficznych (krajiny przyrodniczo-leśne), administracji leśnej (regionalne dyrekcje Lasów Państwowych) oraz jednostek terytorialnych (województwa). Dane z powierzchni próbnych założonych w latach 2010–2014 zostały przeliczone na powierzchnię lasów poszczególnych własności zebraną w badaniach GUS według stanu na 31 XII 2013 r.

Na powierzchniach próbnych przeprowadzono inwentaryzację drzew i krzewów żywych i martwych stojących, martwych leżących oraz pniaków. Przy opisie drzewostanów uwzględniano również przyczynę występujących uszkodzeń.

Zasobność drzewostanów oblicza się dzieląc cały zapas drzewostanów (miąższość drewna na pniu) przez ich ogólną powierzchnię.

Grupy rodzajowe drzew podano według gatunków panujących (przeważających) w drzewostanie.

Lasy ochronne (lasy szczególnie chronione) to obszary leśne podlegające ochronie ze względu na spełniane funkcje. Za lasy ochronne mogą być uznane lasy, które:

- ochronią glebę przed zmywaniem lub wyjąłowieniem,
- powstrzymują usuwanie się ziemi, obrywanie się skał lub lawin,
- chronią brzegi wód przed obrywaniem się, a źródła rzek przed zasypaniem,
- ograniczają powstawanie lub rozprzestrzenianie się lotnych piasków,
- stanowią drzewostany uszkodzone na skutek działalności przemysłu,
- stanowią drzewostany nasienne lub ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej,
- mają szczególne znaczenie przyrodniczo-naukowe lub dla obronności i bezpieczeństwa Państwa,
- są położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców,
- w strefach ochronnych wokół sanatoriów, uzdrowisk,
- są położone w strefie górnej granicy lasów.

Zagospodarowanie lasu obejmuje zespół czynności gospodarczych mających na celu zachowanie lasu, powiększenie zasobów leśnych oraz wzmaganie wielostronnych funkcji ekologicznych i społecznych lasu.

Hodowla lasu obejmuje wszelkie prace z zakresu nasiennictwa i szkółkarstwa leśnego, odnowień na gruntach leśnych przejściowo pozbawionych drzewostanów, zalesień na gruntach nieleśnych, dolesień luk i przerzedzeń powstałych w drzewostanach, poprawek i uzupełnień, pielęgnowania siedlisk i drzewostanów oraz melioracji leśnych.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

- odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew,
- odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstające na gruntach leśnych z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Odnowienia sztuczne wykonywane są na powierzchniach otwartych, tj. na powierzchniach zrębów zupełnych, halizn i płazowin oraz powierzchniach pod osłoną drzewostanów (w wyniku cięć prowadzonych rębniami złożonymi).

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną, tj. na gruntach nieleśnych. Do zalesień gruntów nieleśnych zaliczamy zalesienia na gruntach rolnych nieprzydatnych do produkcji rolnej, nieużytkach oraz innych gruntach nadających się do zalesienia i określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

W ramach odnowień i zalesień mieszczą się prace z zakresu:

- zakładania plantacji gatunków drzew szybkorosnących,
- przebudowy drzewostanów negatywnych, obejmujące zmianę ich składu gatunkowego i formy zmieszania.

Dolesienia luk i przerzedzeń są to czynności związane z dodatkowym wprowadzeniem sadzonek w drzewostanach II (21–40) i starszych klasach wieku (nie dotyczy drzewostanów w klasie odnowienia). Ich celem jest poprawa jakości hodowlanej, zwiększenie różnorodności gatunkowej i możliwości produkcyjnych drzewostanów.

Poprawki i uzupełnienia są to prace hodowlane mające na celu poprawę jakości hodowlanej oraz wzmoczenie potencjału produkcyjnego upraw i miodników, w których z różnych przyczyn powstały wypadki, luki i przerzedzenia wpływające na obniżenie w przyszłości masy drzewnej drzewostanów.

Do poprawek zalicza się czynności związane z dodatkowym wprowadzaniem sadzonek w uprawach sztucznego pochodzenia w wieku do 5 lat zakładanych na powierzchniach otwartych. Uzupełnienia polegają na dodatkowym wprowadzeniu sadzonek w starszych uprawach (ponad 5 lat) i miodnikach sztucznego pochodzenia w wieku do 20 lat.

Pielęgnowanie lasu obejmuje zespół czynności gospodarczych związanych z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu, tj. spulchnianie gleby, niszczenie chwastów w uprawach, wprowadzanie podszytów, cięcia pielęgnacyjne i poprawianie formy poszczególnych drzew (podkrzesywanie itp.), utrzymanie gleby w czarnym ugorze w plantacjach drzew szybko rosnących.

Nazwą **uprawy** określa się drzewostan od momentu powstania do osiągnięcia zwarcia (zazwyczaj w wieku 10 lat).

Prace pielęgnacyjne właściwe dla upraw to: spulchnianie gleby, odchwaszczanie, usuwanie zbędnych sadzonek (czyszczenia wczesne) oraz poprawianie formy drzewek.

Pod pojęciem **młodnika** rozumie się drzewostan w okresie od momentu osiągnięcia zwarcia do rozpoczęcia procesu naturalnego wydzielania się drzew i oczyszczenia strzał (zazwyczaj w wieku od 10 do 20 lat). Prace pielęgnacyjne właściwe dla młodników to usuwanie lub hamowanie wzrostu zbędnych, wadliwych lub przeszkadzających drzew (czyszczenia późne), formowanie strzał i koron drzew.

Wprowadzanie podszytów jest to sadzenie drzew lub krzewów, które powinny znajdować się stale w dolnej warstwie drzewostanu, spełniając w stosunku do gleby i drzewostanu głównego rolę pielęgnacyjną.

Dane dotyczące **pielęgnowania lasu** obejmują powierzchnie (określone szacunkowo), na których dokonywano wszystkich czynności związanych z pielęgnowaniem upraw i młodników, wprowadzaniem podszytów, formowaniem strzał i koron itp. Dane te nie obejmują powierzchni lasów, na której wykonano trzebieże (cięcia pielęgnacyjne prowadzone w drzewostanach z reguły w wieku powyżej 20 lat).

Trzebieże są to cięcia pielęgnacyjne regulujące zagospzczenie i rozmieszczenie drzew w drzewostanie oraz skład gatunkowy drzewostanu. Ich celem jest wzmożenie przyrostu najlepszych drzew w drzewostanie, zachowanie jego naturalnej różnorodności biologicznej i stworzenie warunków dla odnowienia. Cięcia trzebieżowe rozpoczynają się w okresie dojrzewania drzewostanu, tj. z reguły w wieku powyżej 20 lat.

Melioracje, do których zalicza się agromelioracje i melioracje wodne, są to zabiegi mające na celu oczyszczenie powierzchni przed odnowieniem i zalesieniem, likwidację warstwy rudawca, ustalanie gleby podlegającej erozji oraz polepszenie produktywności gleby przez wprowadzanie pewnych gatunków roślin, nawożenie, odwadnianie, nawadnianie itp. Melioracje, o których mowa mają charakter lokalny i stwarzają warunki do odnowień i zalesień.

Ochrona lasu obejmuje czynności zapobiegające szkodom wyrządzanym w lesie przez czynniki przyrody żywej i nieżywej oraz zanieczyszczenia przemysłowe, zwalczające choroby i szkodniki oraz usuwające zaistniałe szkody.

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne nasadzenia drzew i krzewów na terenach publicznych i prywatnych poza lasami i terenami zieleni w miastach i wsiach. Celem ich jest produkcja drewna i użytków nieleśnych, oddziaływanie na środowisko przyrodnicze oraz kształtowanie krajobrazu. Do zadrzewień nie zalicza się: lasów i gruntów leśnych, gruntów przeznaczonych prawomocnymi decyzjami do zalesienia, sadów, plantacji oraz szkótek drzew i krzewów, cmentarzy, urządzonej zieleni w miastach i wsiach (parki miejskie i wiejskie, lasy komunalne, zieleńce użyteczności publicznej), obszaru morskiego pasa nadbrzeżnego, ogrodów dziadkowych, nieruchomości otaczających obiekty zabytkowe.

Monitoring lasu jest systemem ciągłego zbierania informacji o stanie środowiska leśnego i stanie zdrowotnym drzewostanów. Stanowi integralną część Państwowego Monitoringu środowiska, a zarazem jest zharmonizowany z międzynarodowym programem ICP–Forest „Ocena i monitoring wpływu zanieczyszczeń powietrza na lasy”. Celem monitoringu jest: określenie przestrzennego rozkładu poziomu uszkodzenia drzewostanów, analiza związków przyczynowo-skutkowych pomiędzy zdrowotnością lasów, a czynnikami środowiska, identyfikacja głównych symptomów i przyczyn uszkodzeń drzew, określenie trendu zmian uszkodzenia drzewostanów w czasie, tworzenie krótkoterminowych prognoz stanu zdrowotnego lasu.

ODPADY

Dane o odpadach za lata 2005-2012 opracowano w oparciu o Ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. 2010, Nr 185 poz. 1243), natomiast dane za rok **2013** i **2014** opracowano według Ustawy o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r. (Dz. U. 2013, poz. 21). Prezentowane w publikacji dane zgodne są z **Katalogiem odpadów**, wprowadzonym w życie dnia 1 stycznia 2002 r. Rozporządzeniem Ministra Środowiska (Dz. U. 2001, Nr 112, poz. 1206), dzielący odpady na grupy, podgrupy i rodzaje ze względu na źródło ich powstawania. Katalog obejmuje ok. 950 rodzajów odpadów ujętych w 20 grupach.

Dane od **2014** roku dotyczące odpadów odzyskanych i unieszkodliwionych obejmują odpady zagospodarowane przez wytwórcę we własnym zakresie. Dane za lata poprzednie dotyczą odpadów odzyskanych i unieszkodliwionych zarówno we własnym zakresie, jak i przekazanych innym odbiorcom w celu odzysku lub unieszkodliwienia

Dane o odpadach dotyczą jednostek wytwarzających w ciągu roku sumarycznie powyżej 1 tys. ton odpadów z wyłączeniem odpadów komunalnych, lub posiadających 1 mln ton i więcej odpadów nagromadzonych.

Zawarte w dziale informacje o odpadach (z wyłączeniem odpadów komunalnych) dotyczą ilości i rodzaju:

- odpadów wytworzonych w ciągu roku, z określeniem ilości odpadów poddanych odzyskowi, unieszkodliwionych, w tym składowanych na składowiskach (wysypiskach, hałdach w stawach osadowych) własnych i innych, unieszkodliwionych termicznie, kompostowanych oraz magazynowanych czasowo,
- odpadów dotychczas składowanych (nagromadzonych) na terenach zakładów, tj. zalegających na składowiskach (wysypiskach, hałdach, w stawach osadowych).

Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia się jest obowiązany.

Przez **wytwórcę odpadów** rozumie się każdego, którego działalność lub bytowanie powoduje powstawanie odpadów oraz każdego, kto przeprowadza wstępne przetwarzanie, mieszanie lub inne działania powodujące zmianę charakteru lub składu tych odpadów.

Przez **odzysk odpadów** rozumie się wszelkie działania, niestwarzające zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, polegające na wykorzystaniu odpadów

w całości lub części, lub prowadzące do odzyskania z odpadów substancji, materiałów lub energii i ich wykorzystania.

Recykling to taki odzysk, który polega na powtórnym przetwarzaniu substancji lub materiałów zawartych w odpadach w procesie produkcyjnym w celu uzyskania substancji lub materiału o przeznaczeniu pierwotnym lub o innym przeznaczeniu, w tym też recykling organiczny, z wyjątkiem odzysku energii.

Prezentowane w publikacji informacje o **opakowaniach i produktach wprowadzanych na rynek** oraz o **odpadach opakowaniowych i osiągniętych poziomach odzysku i recyklingu takich odpadów** opracowano w oparciu o dane Ministerstwa Środowiska. Wymagania, jakim muszą odpowiadać opakowania oraz sposoby postępowania z opakowaniami i odpadami opakowaniowymi regulują przepisy Ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz. U. z 2013 r. poz. 888). Wymagane poziomy odzysku i recyklingu określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i poużytkowych (Dz. U. z 2007 r., Nr 109, poz. 752). Osiągnięte w danym roku poziomy odzysku i recyklingu wyrażone są w procentach i stanowią iloraz masy odpadów opakowaniowych poddanych odpowiednio odzyskowi lub recyklingowi w danym roku oraz masy wprowadzonych do obrotu opakowań w poprzednim roku kalendarzowym.

Osiągnięty poziom recyklingu to procentowy stosunek wielkości odpadów opakowaniowych faktycznie poddanych w roku sprawozdawczym recyklingowi do wielkości wprowadzonych na rynek odpadów opakowaniowych **podlegających obowiązkowi** recyklingu.

Unieszkodliwianie odpadów polega na poddaniu odpadów procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska. Do **procesów unieszkodliwiania odpadów** zalicza się m.in. składowanie na składowiskach, obróbkę w glebie i ziemi, retencję powierzchniową (np. umieszczanie odpadów na poletkach osadowych lub lagunach), termiczne przekształcanie odpadów.

Przez **termiczne przekształcanie** odpadów rozumie się procesy spalania odpadów przez ich utlenianie, oraz inne procesy, w tym: zgazowanie, proces plazmowy, rozkład pirolityczny, prowadzone w przeznaczonych do tego instalacjach lub urządzeniach (m.in. spalarniach odpadów) na zasadach określonych w przepisach szczegółowych.

Składowisko odpadów jest to obiekt budowlany przeznaczony do składowania odpadów. Wyróżnia się trzy typy składowisk odpadów:

- składowisko odpadów niebezpiecznych,
- składowisko odpadów obojętnych,
- składowisko odpadów innych niż niebezpieczne,
- obojętne.

Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady usunięte na składowiska (wypiska, hałdy, stawy osadowe) własne zakładów lub obce.

Składowisko z instalacją odgazowywania to takie, na którym zainstalowano urządzenia do ujmowania gazu wysypiskowego w celu jego unieszkodliwienia przez spalanie lub przetworzenie na energię (cieplną, elektryczną).

Magazynowanie odpadów jest to czasowe przetrzymywanie lub gromadzenie odpadów przed ich transportem, odzyskiem lub unieszkodliwianiem. Odpady przeznaczone do odzysku lub unieszkodliwiania, z wyjątkiem składowania, mogą być magazynowane, jeżeli konieczność magazynowania wynika z procesów technologicznych lub organizacyjnych i nie przekracza terminów uzasadnionych zastosowaniem tych procesów, nie dłużej jednak niż przez okres 3 lat. Odpady przeznaczone do składowania mogą być magazynowane jedynie w celu zebrania odpowiedniej ich ilości do transportu na składowisko odpadów, nie dłużej jednak niż przez okres 1 roku. Magazynowanie może odbywać się na terenie, do którego posiadacz odpadów ma tytuł prawny. Miejsce magazynowania odpadów nie wymaga wyznaczenia w trybie przepisów o zagospodarowaniu przestrzennym.

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Przez **zreultywowane tereny składowania odpadów** należy rozumieć tereny, których eksploatacja została zakończona i na których zostały przeprowadzone prace polegające na nadaniu lub przywróceniu im wartości użytkowych poprzez, m.in. właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych oraz uregulowanie stosunków wodnych.

Odpady komunalne są to odpady powstające w gospodarstwach domowych, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

PROMIENIOWANIE. HAŁAS

Przez pojęcie promieniowanie jonizujące określa się szczególny rodzaj promieniowania, które przechodząc przez materię wywołuje w obojętnych elektrycznie atomach i cząsteczkach – zmiany ich ładunków elektrycznych, czyli tzw. jonizację. Promieniowanie to może mieć postać promieniowania korpuskularnego, do którego zalicza się m. in. cząstki alfa, beta, protony, a także – promieniowanie elektromagnetycznego obejmującego promieniowanie gamma oraz promieniowanie rentgenowskie (X) o długości fali mniejszej niż 100 nm (nanometrów).

W zależności od źródeł pochodzenia rozróżnia się:

- **promieniowanie naturalne** pochodzące z przestrzeni kosmicznej oraz promieniowanie emitowane przez naturalne izotopy promieniotwórcze znajdujące się w skorupie ziemskiej, materiałach budowlanych, wodzie, powietrzu, żywności a także w organizmie każdego człowieka,

- **promieniowanie sztuczne** pochodzące ze zbudowanych i wykorzystywanych przez człowieka urządzeń radiacyjnych takich jak aparaty rentgenowskie (promieniowanie X), bomby kobaltowe (promieniowanie gamma), reaktory jądrowe (promieniowanie X, gamma i neutrony), sztucznie wytworzonych izotopów promieniotwórczych stosowanych w gospodarce, medycynie, przemyśle i nauce oraz - z uwolnionych do środowiska w wyniku prób jądrowych lub awarii jądrowych substancji promieniotwórczych.

W celu ilościowego określenia wpływu promieniowania jonizującego na materię wprowadzono pojęcie **dawki pochłoniętej**, która jest wielkością fizyczną obrazującą energię promieniowania jonizującego zaabsorbowaną w jednostkowej masie materii.

W przypadku oddziaływania promieniowania jonizującego na organizm człowieka efekt fizyczny, jakim jest jonizacja atomów powoduje określone efekty biologiczne zależne nie tylko od wartości dawki pochłoniętej, ale również od rodzaju promieniowania jonizującego i narażonej tkanki lub narządu. Dlatego dla celów ochrony radiologicznej wprowadzono dodatkowo pojęcie tzw. **dawki równoważnej**, obrazującej narażenie poszczególnych tkanek lub narządów oraz **dawki skutecznej** (efektywnej) obrazującej narażenie całego ciała człowieka. W celu uniknięcia niekorzystnych dla zdrowia człowieka skutków oddziaływania promieniowania jonizującego określone zostały międzynarodowe podstawowe standardy bezpieczeństwa określające wartości progowe tych dawek, zwane w przepisach krajowych **dawkami granicznymi**, a także wymagania dotyczące zasad ich kontroli.

Dawki graniczne nie obejmują narażenia na promieniowanie naturalne, jeśli narażenie to nie zostało zwiększone w wyniku działalności człowieka, w szczególności nie obejmuje narażenia pochodzącego od radonu w budynkach mieszkalnych, od naturalnych radionuklidów wchodzących w skład ciała ludzkiego, od promieniowania kosmicznego na powierzchni ziemi, od promieniowania emitowanego przez radionuklidy zawarte w nienaruszonej skorupie ziemskiej.

Dawki te nie dotyczą również narażenia wyjątkowego, tj. narażenia osób uczestniczących w usuwaniu skutków zdarzenia radiacyjnego lub w działaniach interwencyjnych.

W Polsce tak jak w innych krajach kontrola ta obejmuje m. in. systematyczne prowadzenie pomiarów mocy dawki promieniowania gamma w powietrzu, zawartości sztucznych izotopów promieniotwórczych w podstawowych komponentach środowiska, materiałach budowlanych, odpadach pochodzących z instytucji lub zakładów stosujących źródła promieniotwórcze, żywności, a także – pomiary dawek indywidualnych pracowników zatrudnionych przy pracach ze źródłami promieniowania jonizującego.

Pomiary te – zgodnie z ustawą z dnia 29 listopada 2000 r. – **Prawo atomowe** (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r., poz. 264, z późniejszymi zmianami) wykonywane są przez stacje wczesnego wykrywania skażeń promieniotwórczych (podstawowe należące do Państwowej Agencji Atomistyki (PAA), Centralnego Laboratorium Ochrony radiologicznej (CLOR) oraz Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Państwowego Instytutu Badawczego (IMGW-PIB), a także wspomagające należące do MON) i placówki pomia-

rów skażeń promieniotwórczych (podstawowe, będące komórkami organizacyjnymi Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych, a także specjalistyczne, będące dużymi laboratoriami pomiarowymi należącymi do różnych resortów). Działalność tych stacji placówek – zgodnie z artykułem 74 ustawy Prawo atomowe – koordynowana jest przez Prezesa Państwowej Agencji.

Aktywność – liczba samoistnych przemian jądrowych zachodzących w jednostce czasu, w określonej masie danego nuklidu promieniotwórczego. Jednostką aktywności jest bekerel (Bq). 1 Bq oznacza jedną przemianę w ciągu sekundy.

Dawka – termin ogólny, oznaczający np. dawkę pochłoniętą, równoważną, skuteczną (efektywną).

Dawka pochłonięta – energia promieniowania jonizującego pochłonięta w jednostce objętości materii uśredniona w tkance lub narządzie. Jednostką dawki pochłoniętej jest grej (Gy). 1 Gy oznacza energię 1 dżula (J) pochłoniętą w 1 kg materii.

Dawka równoważna – dawka obliczona na podstawie dawki pochłoniętej w tkance lub narządzie, wyznaczona z uwzględnieniem rodzaju i energii promieniowania.

Dawka skuteczna (efektywna) – suma dawek równoważnych pochodzących od zewnętrznego i wewnętrznego narażenia wyznaczona z uwzględnieniem odpowiednich współczynników określonych dla narządów lub tkanek.

Narażenie – proces, w którym organizm ludzki podlega działaniu promieniowania.

Moc dawki – dawka przypadająca na jednostkę czasu.

Promieniowanie gamma – promieniowanie elektromagnetyczne emitowane przez jądra atomów w wyniku przemian zachodzących w tych jądrach.

Radionuklid – atom o jądrze promieniotwórczym; nietrwały nuklid ulegający samorzutnej przemianie promieniotwórczej z emisją cząstki lub kwantu promieniowania gamma.

Stacje ASS-500 – należące do CLOR (11 stacji) i PAA (1 stacja) stacje monitoringu radioaktywnych zanieczyszczeń przyziemnej warstwy powietrza, pracujące w ogólnopolskiej sieci wczesnego wykrywania skażeń promieniotwórczych koordynowanej przez Prezesa PAA. Pozwalają określić skład izotopowy gamma promieniotwórczych zanieczyszczeń aerozoli atmosferycznych – zarówno ilościowy (w Bq/m³) jak i jakościowy.

Do głównych **źródeł pochodzenia odpadów promieniotwórczych** (nie licząc zastosowań militarnych energii jądrowej) zalicza się: kopalnie rud uranu oraz zakłady przerobu tych rud, produkcję paliwa reaktorowego oraz przerób paliwa wypalonego, eksploatację reaktorów energetycznych i badawczych, likwidację reaktorów jądrowych, stosowanie izotopów promieniotwórczych w medycynie, przemyśle, rolnictwie i badaniach naukowych.

Hałas definiowany jest jako dźwięk niepożądany lub szkodliwy dla zdrowia ludzkiego. Szkodliwość lub uciążliwość hałasu zależy od jego natężenia, częstotliwości, charakteru zmian w czasie, długotrwałości działania oraz zawartości składowych niesłyszalnych, a także od takich cech odbiorcy jak: stan zdrowia, nastrój, wiek. W zależności od miejsca występowania i źródła rozróżnia się hałas: komunikacyjny (drogowy, kolejowy, lotniczy), przemysłowy, osiedlowy oraz domowy.

Zjawisku hałasu zwykle towarzyszą: **drgania mechaniczne** - wytwarzane przez pojazdy, maszyny, urządzenia, **wstrząsy, infradźwięki** - dźwięki o niskiej częstotliwości /0-16Hz/ poniżej zakresu słyszalnego (1Hz = 1cykl/1sekunda), **ultradźwięki** - dźwięki o wysokiej częstotliwości /powyżej 20 kHz/, powyżej zakresu słyszalnego.

Wprowadzono – ze względu na szeroki zakres ciśnień akustycznych - logarytmiczną skalę oceny i związane z tym pojęcie **poziomu dźwięku** oznaczonego literą L (ang. level), którego jednostką jest **decybel (dB)**. Ciśnieniu akustycznemu wyznaczającemu próg słyszenia przypisano wartość poziomu dźwięku - 0 dB; granicy bólu - 130 dB.

Badania na obszarach szczególnego zagrożenia hałasem wykonuje się w celu kontroli skrajnie zdegradowanych środowisk jak np. budynki mieszkalne sąsiadujące z obiektami wysoce hałaśliwymi, tereny o cennych walorach wypoczynkowych i uzdrowskowych. Informacje o stanie klimatu akustycznego środowiska pozyskiwane są w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska od 1992 r., finansowanego ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, gromadzone w ramach tzw. „**Systemu kontroli i ewidencji obiektów emitujących hałas**”. W ramach tego systemu dane zbierane są corocznie, a następnie kumulowane w okresach 5-cio letnich. Co 5 lat dokonywana jest podsumowująca ocena stanu klimatu akustycznego i trendów jego zmian. W 1996 r. podsumowano pierwszy 5-cio letni cykl badań. Natomiast od roku 2012 rozpoczęto nowy, piąty z kolei cykl monitoringowy. W systemie tym prowadzone są głównie trzy rodzaje badań: kontrole interwencyjne obiektów przemysłowych, plany akustyczne miast oraz systematyczne, o charakterze monitoringowym, badania kontrolne na tzw. Obszarach szczególnego zagrożenia (uciążliwości) hałasu.

EKONOMICZNE ASPEKTY OCHRONY ŚRODOWISKA

Informacje o **nakładach na środki trwale służących ochronie środowiska i ich efektach rzeczowych** od 1999 r. prezentuje się zgodnie z **Polską Klasyfikacją Statystyczną Dotyczącą Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska** wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 marca 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ Dotyczącej Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznej Dotyczącej Ochrony Środowiska (SERIEE), wdrażanego przez Unię Europejską (EUROSTAT).

Wyróżniono 9 dziedzin ochrony środowiska:

- Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu,
- Gospodarka ściekowa i ochrona wód,
- Gospodarka odpadami,
- Ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb oraz ochrona wód podziemnych i powierzchniowych,
- Zmniejszenie hałasu i wibracji,
- Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu,
- Ochrona przed promieniowaniem jonizującym,

- Działalność badawczo-rozwojowa,
- Pozostała działalność związana z ochroną środowiska.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja, adaptacja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Prezentowany podział nakładów inwestycyjnych opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z zaleceniami „SNA 2008”. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- nabycie gruntów (w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu),
- budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej (w tym m.in.: na roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe),
- urządzenia techniczne i maszyny,
- środki transportu,
- narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie,
- inne środki trwałe, których celem jest uzyskanie efektów ochronnych lub efektów w gospodarce wodnej.

Pozostałe nakłady, są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

Do **inwestycji związanych z ochroną powietrza atmosferycznego i klimatu** zalicza się instalacje urządzeń oczyszczających i dezodorujących (odpylających, redukujących, nieszkodliwiających i neutralizujących zanieczyszczenia gazowe) oraz instalacje z zastosowaniem reakcji przemian chemicznych do substancji mniej uciążliwych dla środowiska wraz z kompletnym wyposażeniem i zespołem koniecznych urządzeń pomocniczych zapewniających prawidłową eksploatację instalacji oraz urządzenia i aparaturę zapewniające zmniejszenie ilości bądź stężeń powstających lub emitowanych zanieczyszczeń, zadania związane z wyposażeniem w aparaturę kontrolno-pomiarową zanieczyszczeń powietrza.

Ponadto zaliczono nowe techniki i technologie spalania paliw, modernizację kotłowni i ciepłowni w celu ograniczenia zanieczyszczeń wydanych do powietrza powstających w procesie spalania, niekonwencjonalne źródła energii (np. elektrownie wiatrowe, wykorzystanie wód geotermicznych), dostosowanie silników spalinowych do paliwa gazowego, a także budowę zespołu hydrokrakingu.

Nie ujmuje się urządzeń redukujących zanieczyszczenia, a stanowiących integralną część procesu technologicznego zapewniającą odpowiednią jakość surowców i produktów dla kolejnych etapów produkcji. Dotyczy to również instalowania wszelkiego rodzaju urządzeń pomocniczych niezbędnych ze względów technologicznych czy naukowych zakładu produkcyjnego.

Do **inwestycji związanych z gospodarką ściekową i ochroną wód** zalicza się urządzenia do unieszkodliwiania i oczyszczania ścieków przemysłowych, komunalnych,

wód (ścieków) opadowych oraz zanieczyszczonych wód kopalnianych odprowadzanych bezpośrednio do wód powierzchniowych i do ziemi.

Obejmują one oczyszczalnie ścieków lub ich elementy według technologii oczyszczania (mechanicznego, chemicznego, biologicznego i o podwyższonym stopniu usuwania biogenów, a także oczyszczalnie indywidualne przydomowe i inwestycje związane ze wstępnym oczyszczaniem ścieków), urządzenia do gospodarczego wykorzystania ścieków, do utylizacji, gromadzenia i transportu wód zasolonych, do gromadzenia ścieków, jak również wyposażanie oczyszczalni ścieków w urządzenia i aparaturę kontrolno-pomiarową w przypadkach, gdy nie są one ujęte w kosztach budowy oczyszczalni ścieków. Zakres danych obejmuje także: budowę kanalizacji sanitarnej odprowadzającej ścieki oraz wody opadowe; urządzenia do przeróbki i zagospodarowania osadów z oczyszczalni ścieków; systemy obiegowego zasilania wodą; zabezpieczenia przed przenikaniem do rzek, mórz oraz innych akwenów zanieczyszczeń powstających przy transporcie wodnym; tworzenie stref ochrony źródeł i ujęć wody.

Do **inwestycji związanych z gospodarką odpadami, ochroną i przywróceniem wartości użytkowej gleb oraz ochroną wód podziemnych i powierzchniowych** zalicza się:

- działania związane z zapobieganiem zanieczyszczeniom poprzez modyfikowanie procesów technologicznych, w tym nowe techniki i technologie mało i bezopadowe,
- zbieranie (w tym selektywne) odpadów i ich transport,
- działania związane z recyklingiem odpadów,
- urządzenia do przeróbki i zagospodarowania osadów z oczyszczalni ścieków,
- gospodarcze wykorzystanie odpadów, tj. metody i sposoby oraz urządzenia, w wyniku których następuje wyraźna redukcja ilościowa odpadów wytwarzanych bądź nagromadzonych na składowiskach, np. wykorzystanie odpadów do budowy nasypów drogowych, kolejowych, do podsadzania wyrobisk kopalnianych oraz wykorzystanie i przeróbkę odpadów przez zakłady przemysłowe,
- unieszkodliwianie odpadów, tj. metody i sposoby, w wyniku których następuje redukcja szkodliwości odpadów dla środowiska, czyli zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń wprowadzanych z odpadami do powierzchniowych warstw ziemi, w tym budowę i urządzenie składowisk oraz stawów osadowych dla odpadów w powierzchniowych warstwach ziemi, urządzenie stref ochronnych wokół składowisk, zabiegi zabezpieczające przed pyleniem składowisk,
- rekultywację składowisk, hałd, wysypisk i stawów osadowych oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych obejmującą etap zakończonej rekultywacji biologicznej bądź przekazanie zrehabilitowanej powierzchni do zagospodarowania,
- przedsięwzięcia związane z zapobieganiem degradacji i dewastacji gleby, działania związane z tarasowaniem i wyrównywaniem nierówności gleby, prowadzenie przeciwoerozyjnych nasadzeń oraz usuwanie skutków erozji,
- budowę, utrzymanie i obsługę urządzeń służących do neutralizacji zanieczyszczeń (skażeń) gleby, oczyszczania wód podziemnych, a także zapobieganie infiltracji (przenikaniu) zanieczyszczeń do gleby i wód podziemnych,

- wyposażenie w aparaturę kontrolno-pomiarową w zakresie gospodarki odpadami, ochrony gleby i wód podziemnych i powierzchniowych.

Do **inwestycji związanych z ochroną różnorodności biologicznej i krajobrazu** zalicza się:

- ochronę i odbudowę gatunków i siedlisk - rodzaje działalności związane z ochroną ekosystemów i siedlisk istotnych dla utrzymania gatunków zwierząt i roślin. Obejmuje również ochronę wartości estetycznych krajobrazu, jak również ochronę prawnie chronionych obiektów przyrodniczych,

- ochronę naturalnego i półnaturalnego krajobrazu - każda działalność związana z ochroną lasów i zadrzewień jako naturalnych elementów środowiska, obejmująca m.in. działania mające na celu zapobieganie pożarom na obszarach leśnych.

Do **inwestycji związanych ze zmniejszeniem hałasu i wibracji** zalicza się:

- urządzenia lub zakup wyposażenia, przy pomocy których uzyskuje się ogólne zmniejszenie poziomu hałasu w okolicy źródła i u „odbiorcy”,

- budowę urządzeń antyhałasowych (ekranów, barier, wałów, żywopłotów i okien dźwiękoszczelnych itp., działań zmniejszających uciążliwość hałasu drogowego, szynowego, a także powodowanego ruchem lotniczym),

- urządzenia i zakup przyrządów pomiarowych do pomiaru natężenia hałasu i wibracji (nie zalicza się zadań związanych z bhp - zmniejszenie hałasu na stanowiskach pracy).

Do **inwestycji związanych z ochroną przed promieniowaniem jonizującym** zaliczono zakup urządzeń lub wyposażenia zmniejszających skutki promieniowania jonizującego oraz przyrządów pomiarowych do mierzenia promieniowania.

W każdym kierunku inwestowania uwzględniono również **nakłady na budowę poszczególnych podsystemów monitoringowych** polegających na budowie sieci stacji kontrolno-pomiarowych i stanowisk pomiarowych, a także **nakłady na prowadzenie prac badawczo-rozwojowych i wdrożeniowych oraz na szkolenia**.

Do **inwestycji związanych z gospodarką wodną**, zalicza się:

- budowę ujęć służących do poboru wody: powierzchniowej, podziemnej i kopalnianej (również w energetyce zawodowej), łącznie z urządzeniami uzdatniającymi oraz wodną siecią magistralną i rozdzielczą (ujęcia, studnie, stacje uzdatniania, filtry, stacje pomp, doprowadzenie sieci wodociągowej - bez przyłączy do budynków i gospodarstw), budowę laboratoriów kontroli jakości wody, w tym automatycznych stacji pomiaru jakości wody,

- budowę: zbiorników retencyjnych (poza zbiornikami przeciwpożarowymi i wyrównania dobowego), stopni wodnych, żeglugowych i energetycznych oraz śluz i jazów,

- regulację rzek i zabudowę potoków,

- budowę obwałowań przeciwpowodziowych,

- budowę stacji pomp na zawałach i obszarach depresyjnych.

Oplaty za korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian są to kwoty pieniężne pobierane za emisję zanieczyszczeń powietrza, składowanie odpadów, usuwanie drzew lub krzewów oraz za pobór i korzystanie z wód, z urządzeń wodnych i wprowadzanie ścieków do wód lub ziemi, a także za wydobywanie materiałów z wód stanowiących własność Państwa. Zasady naliczania i uiszczania opłat określa ustawa Prawo Ochrony Środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2011, poz. 1232, z późniejszymi zmianami).

Kary za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska są to kwoty pieniężne wymierzane za wprowadzanie do środowiska zanieczyszczeń przekraczających dopuszczalne normy i za wprowadzanie zmian w środowisku.

Fundusze ekologiczne są to fundusze tworzone z opłat za korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian, w tym za pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód i ziemi, opłat eksploatacyjnych i koncesyjnych wynikających z ustawy prawo geologiczne i górnicze oraz z opłat za wyłączenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, a także z kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska, wydobywanie kopalin bez wymaganej koncesji lub z rażącym naruszeniem jej warunków - art. 128 prawa geologicznego i górniczego oraz innych wpływów (m.in. za żeglugę i spław oraz wydobywanie kruszywa i piasku z wód, zwroty niewykorzystanych w ustalonym czasie, z prowadzonych operacji finansowych, oprocentowania pożyczek, rachunków bankowych, uzyskane pożyczki). Środki funduszy przeznaczone są na finansowanie w całości lub w części działalności związanej z ochroną środowiska i gospodarką wodną.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) oraz **wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (WFOŚiGW)** zostały utworzone z dniem 1 lipca 1989 r. na mocy „Ustawy z dnia 27 kwietnia 1989 r. o zmianie ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska” i ustawy – „Prawo wodne” (Dz. U. Nr 26, poz. 139). Ponadto od połowy 1993 r. utworzono gminne fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej, a równocześnie z wdrożeniem ustawy reformującej administrację publiczną (Dz. U. z 1998 r. Nr 133, poz. 872 z późniejszymi zmianami) utworzono powiatowe fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Przepisy prawne dotyczące funkcjonowania gminnych oraz powiatowych funduszy ochrony środowiska obowiązywały do 31 grudnia 2009 r. Z dniem 1 stycznia 2010 r. powiatowe oraz gminne fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej uległy likwidacji. Zgodnie z ustawą z dnia 20 listopada 2009 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 215, poz. 1664) wpływy z tytułu opłat i kar stanowią przychody Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz dochody budżetów powiatów i budżetów gmin.

Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych został utworzony na podstawie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 26 marca 1982 r. (Dz. U. Nr 11, poz. 79) i utrzymany mocą nowej ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 1205 z późniejszymi zmianami).

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1241) z dniem 31 grudnia 2010 r. Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych (centralny i terenowe) został zlikwidowany. Po tym terminie nieściągnięte należności i nieuregulowane zobowiązania przejęły jednostki samorządu terytorialnego, które realizowały wyodrębnione zadania poprzez fundusze celowe. Środki pieniężne zlikwidowanego Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych stały się dochodami budżetów odpowiednich jednostek samorządu terytorialnego.

POZOSTAŁE UWAGI

W tablicach zawierających informacje w podziale na miasta i wieś, przez „miasta” rozumie się obszar położony w granicach administracyjnych tych jednostek, przez „wieś” - pozostałe terytorium.

Dane prezentowane są w układzie **Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych** (NTS), opracowanej na podstawie wspólnej Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS), obowiązującej w krajach Unii Europejskiej, zgodnie z Rozporządzeniem (WE) Nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 V 2003 r. (Dz. Urz. UE L 154 z 21 VI 2003 r.) z późniejszymi zmianami. NTS obowiązująca od 1 I 2015 r. wprowadzona została rozporządzeniem Rady Ministrów zmieniającym rozporządzenie w sprawie Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS) z dnia 3 XII 2014 r. (Dz. U. 2014 poz. 1992) w miejsce obowiązującej do 31 XII 2014 r.

Podregiony (poziom 3) grupują jednostki szczebla powiatowego.

Dane o ludności - do 2009 r. - zbilansowano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, a od 2010 r. w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. Przy **przeliczeniu na 1 mieszkańca** danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczeniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku - według stanu w dniu 30 VI.

Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych, wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Niektóre informacje za ostatni rok zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych edycjach publikacji.

Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami.

W publikacji zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych. Skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw przedstawia się następująco:

skrót	pełna nazwa
	sekcje PKD
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	i powietrze do układów klimatyzacyjnych Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

WYNIKI BADAŃ – SYNTEZA

Warunki naturalne

Województwo lubuskie zajmuje środkowozachodnią część Polski – od północy graniczy z województwem zachodniopomorskim, od wschodu z wielkopolskim, od południa z dolnośląskim, a granica zachodnia jest granicą państwową z Niemcami.

Ziemia Lubuska należy do lubusko-dolnośląskiego regionu klimatycznego. Klimat na północy województwa, w pasie pradoliny Noteci i Warty, ma charakter przejściowy między chłodnym i dość wilgotnym regionem pomorskim a cieplejszą i suchszą częścią środkową i południową regionu lubusko-dolnośląskiego. Region zaliczany jest do najcieplejszych w kraju – w Słubicach znajduje się tzw. „polski biegun ciepła”, gdzie notowane są najwyższe maksymalne temperatury w Polsce – absolutne maksimum zanotowane 30 lipca 1994 r. wyniosło 39,5°C. Średnia temperatura roczna z wielolecia jest wysoka i na prawie całym obszarze województwa wynosi ponad 8,5°C. Średnia temperatura stycznia to ok. -1°C, a lipca powyżej 18,5°C.¹

Średnia temperatura powietrza zanotowana w 2014 r. na stacji meteorologicznej w Gorzowie Wielkopolskim wyniosła analogicznie jak na stacji w Zielonej Górze 10,4°C i była o 1,3°C wyższa niż w 2012 r. (notowana na obu stacjach).

Średnia roczna suma opadów atmosferycznych mieści się w przedziale 550-600 mm. Pokrywa śnieżna utrzymuje się przez ok. 40 dni w roku w zachodniej części regionu i ok. 50 dni w części wschodniej. Przeważają wiatry zachodnie (ponad 60%).²

W 2014 r. roczna suma opadów wyniosła 525 mm (Gorzów Wlkp.) i 550 mm (Zielona Góra) i była odpowiednio o 190 mm i 152 mm niższa niż w 2012 r. Średnie zachmurzenie wyniosło 5,6 oktantów, natomiast średnia prędkość wiatru obniżyła się na przestrzeni dwóch lat o 0,3 m/s osiągając poziom 2,5 m/s w Gorzowie Wlkp. i 2,8 m/s w Zielonej Górze.

---

1 „Stan środowiska w województwie lubuskim w latach 2013-2014”, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze, Biblioteka Monitoringu Środowiska, Zielona Góra 2015.

2 Tamże.

Cały obszar województwa leży w zlewisku Bałtyku, w środkowej części dorzecza Odry, w granicach którego znajdują się trzy regiony wodne: Środkowej Odry, Warty oraz Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego. Powierzchnia dorzecza Odry – do północnego krańca województwa – wynosi 108064,8 km², co stanowi 90,9% powierzchni całkowitej województwa. Na terenie województwa lubuskiego znajduje się 418 rzek, kanałów oraz innych cieków o istotnej wielkości, o łącznej długości ok. 4600 km. Średnia gęstość sieci rzecznej wynosi 329 m/km². Część północna województwa lubuskiego, na północ od doliny Odry, posiada stosunkowo wysoki współczynnik jeziorności (stosunek powierzchni jezior do powierzchni obszaru), wynoszący 2-3%. W pozostałej części, jeziorność wynosi poniżej 0,1%. Na terenie województwa występuje ogółem 519 jezior o łącznej powierzchni 13009,8 ha, co stanowi 0,9% powierzchni województwa. Największym jeziorem regionu jest Jezioro Sławskie o powierzchni zwierciadła wody 817,3 ha, a następne w kolejności to jeziora: Osiek wraz z Ogardzką Odnogą (534,3 ha) i Niesłysz (486,2 ha). Najgłębszym jeziorem województwa, a dziesiątym w Polsce jest jezioro Ciecz (Trześniowskie) – 58,8 m, ponad 40 m głębokości ma jezioro Lipie. Największą objętość wody magazynują jeziora: Osiek ponad 50 mln m³, Sławskie 42,7 mln m³ i Ostrowiec 36,4 mln m³.³

Lubuskie bogate jest w walory przyrodnicze, są to m.in.: urozmaicony krajobraz, malownicze jeziora i rzeki oraz duże kompleksy leśne – województwo lubuskie cechuje najwyższa lesistość w kraju (49,2%). Znajdują się tu 2 parki narodowe: Drawieński Park Narodowy i Park Narodowy „Ujście Warty”. Prowadzone przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. rejestry obejmują: 64 rezerwy przyrody, 8 parków krajobrazowych, 38 obszarów chronionego krajobrazu, 380 użytków ekologicznych i 15 zespołów przyrodniczo krajobrazowych oraz 1339 pomników przyrody. W ramach sieci „Natura 2000” wyznaczono 12 obszarów specjalnej ochrony ptaków (OSO) i 65 specjalnych obszarów ochrony siedlisk (SOO); ochrona bioróżnorodności i bogactwa przyrodniczego „Natura 2000” obejmuje blisko 36% powierzchni województwa.

---

3 „Stan środowiska w województwie lubuskim w latach 2013-2014”, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze, Biblioteka Monitoringu Środowiska, Zielona Góra 2015.

Wykorzystanie i ochrona powierzchni ziemi i gleby

Ogólna **powierzchnia geodezyjna** województwa lubuskiego w dniu 1 I 2014 r. wyniosła 1398,8 tys. ha i stanowiła 4,5% powierzchni kraju. W porównaniu ze stanem w dniu 1 I 2012 r. powierzchnia województwa nie zmieniła się. Na 1 mieszkańca województwa przypadało 13709 m².

W strukturze gruntów ponad połowę areалу stanowiły grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione, których powierzchnia ukształtowała się na poziomie 718,4 tys. ha. Użytki rolne zajmowały 565,6 tys. ha, grunty zabudowane i zurbanizowane – 63,5 tys. ha, grunty pod wodami – 24,9 tys. ha, nieużytki – 17,0 tys. ha, a pozostałe grunty – 9,3 tys. ha.

W okresie od 1 I 2012 r. do 1 I 2014 r. wzrosła powierzchnia gruntów leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych (o 1,4 tys. ha) oraz gruntów zabudowanych i zurbanizowanych (o 1,1 tys. ha). W strukturze gruntów zabudowanych i zurbanizowanych odnotowano m.in. wzrost powierzchni terenów mieszkaniowych (o 0,5 tys. ha), terenów przemysłowych (o 0,2 tys. ha) oraz terenów komunikacyjnych (o 0,1 tys. ha). Zmniejszyła się natomiast powierzchnia użytków rolnych (o 2,2 tys. ha), w której według stanu w dniu 1 I 2014 r. największy udział miały grunty orne (71,1%) oraz łąki i pastwiska trwałe (24,2%). Grunty rolne zabudowane stanowiły 2,5% powierzchni użytków rolnych, a pozostałe grunty – 2,2%.

Tereny wiejskie zajmowały obszar 1334,1 tys. ha i stanowiły 95,4% ogólnej powierzchni województwa lubuskiego, a tereny miejskie – 64,7 tys. ha (4,6%).

W latach 2012-2014, w trybie przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych, na cele nierolnicze wyłączono łącznie 382 ha gruntów rolnych, natomiast na cele nieleśne – 90 ha gruntów leśnych. Wyłączone grunty rolne i leśne zostały przeznaczone m.in.: na tereny osiedlowe (46,4%), pod użytki kopalne (23,3%), na tereny przemysłowe (13,8%) oraz pod drogi i szlaki komunikacyjne (3,8%). W 2014 r. z produkcji rolniczej i leśnej na cele nierolnicze i nieleśne wyłączono 107 ha gruntów rolnych i leśnych (94 ha gruntów rolnych oraz 13 ha gruntów leśnych). Grunty wyłączone z produkcji rolniczej i leśnej zostały przeznaczone m.in.: na tereny osiedlowe (52,3%), pod użytki kopalne (14,0%), na tereny przemy-

słowe (6,5%) oraz komunikacyjne (4,7%). W porównaniu z 2012 r. na cele nierolnicze i nieleśne wyłączono mniej gruntów rolnych i gruntów leśnych odpowiednio o: 75 ha i 51 ha.

W końcu 2014 r. powierzchnia gruntów, które utraciły całkowicie wartość użytkową (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa rolnicza lub leśna zmalała (grunty zdegradowane) w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej wyniosła 1489 ha (spadek o 8,5% w stosunku do 2012 r.). W ciągu roku zrehabilitowano 151 ha (ponad 2,5 razy więcej niż w 2012 r.), a zagospodarowano – 12 ha gruntów.

Dla utrzymania dobrego stanu gleb wymagana jest m. in. działalność w zakresie melioracji. Powierzchnia zmeliorowanych użytków rolnych wyniosła w 2014 r. 176,5 tys. ha, co stanowiło 40,2% ogólnej powierzchni użytków rolnych. Powierzchnia gruntów ornych zmeliorowanych stanowiła 105,3 tys. ha (w tym zdrenowane 57,1%), a łąk i pastwisk 71,3 tys. ha (w tym zdrenowane 8,4%).

Niekorzystnym zjawiskiem dla działalności człowieka oraz środowiska są pożary. W 2014 r. zanotowano 1233 pożary, w tym 116 pożarów dotknęło upraw rolnych, łąk i rzysek na powierzchni 240 ha. Natomiast na nieużytkach zarejestrowano 1117 pożarów, które objęły 797 ha.

Zasoby, wykorzystanie, zanieczyszczenie i ochrona wód

Jakość wód na terenie województwa lubuskiego jest wynikiem działań związanych z poborem wody, odprowadzaniem do wód ścieków komunalnych i przemysłowych oraz z dopływem zanieczyszczeń z tzw. źródeł przestrzennych, tj. spływów powierzchniowych z pól, pastwisk i łąk, składowisk odpadów oraz zanieczyszczonych opadów atmosferycznych (wprowadzających do wód zanieczyszczenia z powietrza).

Lubuskie dysponuje niewielkimi zasobami wód powierzchniowych, dlatego też podstawowym zabezpieczeniem potrzeb ludności i przemysłu są wysokiej jakości wody podziemne. Zasobność w wody podziemne jest dobra w części północnej i średnia w części południowej województwa. W 2014 r. **zasoby eksploatacyjne**

wód podziemnych szacowane były na ponad 824 hm³, co stanowiło 4,7% wielkości krajowej. Większość wód podziemnych (92,9%) pochodziła z utworów geologicznych czwartorzędowych.

W 2014 r. **pobór wody** na potrzeby gospodarki narodowej i ludności wyniósł w województwie lubuskim 101,7 hm³ (1,0% poboru wody w kraju), tj. o 4,0% mniej niż w 2012 r. Wody podziemne stanowiły 52,9% wody pobranej w 2014 r.

Na potrzeby eksploatacji sieci wodociągowej pobrano 50,3 hm³ wody (49,5% poboru ogółem), na cele produkcyjne – 12,1 hm³ (11,9%), a do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych – 39,3 hm³ (38,6%). Ponad 90% wody pobranej na potrzeby zaopatrzenia sieci wodociągowej stanowiły wody podziemne.

W skali województwa największy pobór wody w 2014 r. odnotowano w powiecie krośnieńskim – 17,8 hm³ (17,5% poboru ogółem), powiecie gorzowskim – 15,5 hm³ (15,2%) i w powiecie żarskim – 14,0 hm³ (13,8%), przy czym w powiecie krośnieńskim ponad 84% poboru wody przypadało na cele związane z nawodnieniami w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianiem i uzupełnianiem stawów rybnych.

Największy udział w poborze wody na cele produkcyjne w województwie lubuskim miał powiat gorzowski – 61,8% i miasto na prawach powiatu Gorzów Wlkp. – 31,8%.

W omawianym okresie **zużyto** 87,8 hm³ **wody**, tj. 0,9% wielkości krajowej. Było to o 8,3% więcej niż w 2000 r., ale o 1,2% mniej niż w 2013 r. Największy udział w zużyciu wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności, podobnie jak w latach poprzednich, miało rolnictwo i leśnictwo, czyli woda zużyta do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych – prawie 45% (39,3 hm³). Zużycie wody przez wodociągi sieciowe wyniosło 37,4 hm³ (42,5% ogółu), przemysł zużył 11,2 hm³, w tym 86,6% wody przeznaczono na cele produkcyjne.

Najwięcej wody według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) zużyto w przetwórstwie przemysłowym – 8,0 hm³ (71,8% zużycia ogółem), z czego prawie 53% zużyły zakłady zajmujące się produkcją papieru i wyrobów z papieru, na działalność związaną z wytwarzaniem i zaopatrywaniem w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę przypadało – 1,7 hm³ wody (15,5% zużycia na potrzeby przemysłu).

Struktura zużycia wody w ostatnich latach ulega zmianie. W 2014 r. zużycie wody na potrzeby przemysłu stanowiło 12,7% ogółu zużycia, tj. o 2,6 p. proc. mniej niż w 2005 r., ale o 0,7 p. proc. więcej niż w 2013 r. W skali roku obniżył się także udział nawodnień w rolnictwie i leśnictwie - o 1,5 p. proc., natomiast wzrósł w eksploatacji sieci wodociągowej o 0,8 p. proc.

Gospodarstwa domowe zużyły 29,7 hm³ wody, tj. więcej o 1,2% w porównaniu z 2012 r. Przeciętne zużycie wody na 1 mieszkańca w gospodarstwach domowych w 2014 r. wyniosło 29,1,1 m³ (w 2012 r. – 28,7 m³), przy czym w miastach wskaźnik ten osiągnął wielkość 31,3 m³, a na wsi 25,4 m³. W przekroju terytorialnym największym wskaźnikiem zużycia wody na 1 mieszkańca charakteryzowały miasta na prawach powiatu: Zielona Góra (33,5 m³) i Gorzów Wlkp. (31,1 m³) oraz powiaty: słubicki (30,7 m³), sulęciński (30,2 m³) i międzyrzecki (29,9 m³). Najmniejsze zużycie wody przypadało na 1 mieszkańca gospodarstwa domowego z powiatu strzelecko-drezdeńskiego (26,7m³).

Woda zużyta przez zakłady produkcyjne oraz na potrzeby ludności wraca do środowiska w postaci ścieków, które są głównym czynnikiem zanieczyszczenia i degradacji zasobów wodnych.

W 2014 r. w województwie lubuskim do wód powierzchniowych lub do ziemi **odprowadzono 35,8 hm³ ścieków komunalnych i przemysłowych**, tj. 0,4% ogółu ścieków odprowadzonych do wód lub do ziemi w Polsce. Było to o 7,3% mniej niż w 2012 r., Na ścieki przemysłowe przypadało 22,1% (7,9 hm³), a pozostałe 77,9% (27,9 hm³) – na ścieki komunalne. Z ogółu ścieków, ponad 98% wymagało oczyszczania, w tym ponad połowę oczyszczono z podwyższonym usuwaniem biogenów. W latach 2012-2014 ilość ścieków wymagających oczyszczania wykazywała tendencję malejącą.

W 2014 r. 35,2 hm³ ścieków wymagało oczyszczania (o 7,6% mniej niż w poprzednim w 2012 r.), w tym 98,8% zostało oczyszczonych. Najwięcej ścieków było oczyszczanych z podwyższonym usuwaniem biogenów – 64,0% i biologicznie – 32,0%, chemicznie oczyszczono 2,5%, a mechanicznie – 1,5%% ogółu ścieków wymagających oczyszczania. Na przestrzeni ostatnich lat niewielkiej zmianie ulega struktura ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczania. W porównaniu z 2010 r. zmniejszył się odsetek ścieków oczyszczanych chemicznie,

mechanicznie i biologicznie (w skali od 0,5 do 1,9 p. proc., a wzrósł - oczyszczanych z podwyższonym usuwaniem biogenów (o 3,6 p. proc.).

Powiaty wytwarzające najwięcej ścieków odprowadzonych do wód lub do ziemi wymagających oczyszczania to: miasto Gorzów Wlkp. – 15,2% udziału w województwie, miasto Zielona Góra – 15,0%, powiat gorzowski - 14,0% oraz powiat żarski – 10,0%. Jednocześnie najmniej tego typu ścieków odprowadzono w powiatach: strzelecko-drezdeneckim, sulęcińskim i wschowskim (odpowiednio: 2,6%, 2,9% i 3,5% udziału w wielkości wojewódzkiej).

Na terenie województwa lubuskiego znajduje się 5 miast o dużej skali zagrożenia środowiska ściekami. Odprowadziły one 55,2% ścieków wymagających oczyszczania w województwie. Czołówkę stanowiły: Gorzów Wlkp., Zielona Góra i Kostrzyn nad Odrą. W 2014 r. w Gorzowie Wlkp. odprowadzono do wód lub do ziemi 5344 dam³ ścieków wymagających oczyszczania, tj. 62,1 dam³/km², w Zielonej Górze – 5291 hm³, tj. 91,2 dam³/km², a w Kostrzynie nad Odrą – 4112 dam³, tj. 89,4 dam³/km², podczas gdy średnia wojewódzka wynosiła 2,5 dam³/km² (w Polsce na 1 km² powierzchni przypadało 6,7 dam³ odprowadzonych ścieków wymagających oczyszczania).

W województwie lubuskim w omawianym roku działało 137 **oczyszczalni ścieków** (przemysłowych i komunalnych). Wśród nich znajdowało się 109 oczyszczalni ścieków **komunalnych**, w tym: 82 typu biologicznego i 27 z podwyższonym usuwaniem biogenów. W ostatniej dekadzie (od 2005 r.) liczba oczyszczalni komunalnych zwiększyła się o 19, natomiast oczyszczalni przemysłowych - spadła o 19.

W 2014 r. w stosunku do 2012 r. przybyło 6 oczyszczalni ścieków komunalnych typu biologicznego, ubyły 2 oczyszczalnie ścieków komunalnych z podwyższonym usuwaniem biogenów oraz 1 mechaniczna oczyszczalnia ścieków komunalnych.

W omawianym roku **ścieki przemysłowe** województwa lubuskiego oczyszczane były przez 28 oczyszczalni ścieków, w tym: 18 typu biologicznego (o 1 więcej niż w 2012 r.), 7 typu mechanicznego (tyle samo, co rok wcześniej) i 3 chemiczne.

W końcu 2014 r. najwięcej oczyszczalni ścieków komunalnych działało w powiecie zielonogórskim (16 obiektów), żarskim i żagańskim (odpowiednio 13 i 12 obiektów), a najmniej w powiecie wschowskim (3) oraz po 1 oczyszczalni (każda z podwyższonym usuwaniem biogenów) w Gorzowie Wlkp. i Zielonej Górze.

Według danych szacunkowych w województwie lubuskim 72,4% **ludności korzystało z oczyszczalni ścieków**. Odsetek ten w ciągu ostatnich pięciu lat (od 2010 r.) systematycznie wzrastał, dla porównania, w 2010 r. wyniósł 67,5%. Największy odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków odnotowano w Gorzowie Wlkp. – 100,0%, Zielonej Górze – 93,2% oraz w powiecie świebodzińskim (88,9%), natomiast najmniejszy – w powiatach: żagańskim (50,9%) i gorzowskim (55,9%).

Pośrednio na zmniejszenie zanieczyszczenia wód i gleby wpływa rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Kolejny rok kontynuowane są prace związane z rozwojem gospodarki wodno-ściekowej. Długość **sieci wodociągowej** rozdzielczej (bez połączeń prowadzących do budynków i innych obiektów) w 2014 r. w województwie lubuskim wynosiła 6,8 tys. km, tj. o 2,3% więcej niż w 2012 r. Do sieci wodociągowej podłączono 130,2 tys. budynków mieszkalnych i zbiorowego zakwaterowania (wzrost odpowiednio o 3,0%). Sieć na terenach wiejskich stanowi 69,8% całkowitej długości w województwie.

Systematycznej rozbudowie ulega również **sieć kanalizacyjna**. W 2014 r. długość tej sieci wynosiła 3,6 tys. km i zwiększyła się w odniesieniu do 2012 r. o 0,5 tys. km (o 14,1%). W latach 2012-2014 do sieci kanalizacyjnej podłączono 6,5 tys. budynków mieszkalnych i zbiorowego zakwaterowania. Wysokie tempo rozwoju infrastruktury wodno-ściekowej odnotowano na terenach wiejskich, nadal jednak odsetek ludności korzystającej z urządzeń komunalnych jest znacznie niższy niż w mieście (szczególnie w przypadku sieci kanalizacyjnej).

Zanieczyszczenie i ochrona powietrza

O skali i strukturze zanieczyszczeń powietrza decyduje przede wszystkim sektor energetyczno-przemysłowy. Dla zbiorowości ww. sektora przyjęto określenie **zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza**.

W końcu 2014 r. w województwie lubuskim odnotowano 72 takie zakłady (w 2012 r. – 67 i 68 w 2013 r.). Wśród nich 45,8% posiadało urządzenia do redukcji zanieczyszczeń pyłowych, a 4,2% gazowych.

Emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych w województwie lubuskim z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza wyniosła w ciągu roku

24,3 tys. t (bez dwutlenku węgla). Na przestrzeni 10 lat (od 2005 r.) znacząco zmniejszyła się zarówno emisja zanieczyszczeń pyłowych, jak i gazowych (pyłowe spadek o 1,7 tys. ton, tj. o 62,9%, gazowe (bez CO₂) spadek o 9,5 tys. ton, tj. o 29,0%).

W 2014 r. wyemitowano 1,1 tys. t **zanieczyszczeń pyłowych** (0,07 t na 1 km² powierzchni), co stanowiło 2,2% ogólnopolskiej emisji pyłów (w Polsce średnio 0,2 t na 1 km²). W skali roku nastąpił spadek emisji o 8,1%. Pochodziła ona głównie ze spalania paliw (76,8% ogólnej emisji pyłów). Najwięcej zanieczyszczeń pyłowych zanotowano w powiecie żarskim – 334 t/rok, tj. 32,7% wytworzonych w województwie. Na kolejnych miejscach uplasowały się powiaty: międzyrzecki (15,1%) i zielonogórski (12,5%). Najmniejszą emisją pyłów w województwie lubuskim, wynoszącą 2,2%, charakteryzował się powiat słubicki.

Wśród **zanieczyszczeń gazowych** dominował dwutlenek węgla (CO₂), stanowiąc łącznie 98,8% ogólnej emisji gazów. Ponadto w skład zanieczyszczeń wchodziły także m.in.: dwutlenek siarki, tlenek węgla oraz tlenki azotu. W 2014 r. emisja **zanieczyszczeń gazowych** (bez CO₂) wynosiła 23,3 tys. (1,7 t na 1 km²), tj. 1,5% wielkości krajowej. W ciągu roku odnotowano spadek emisji gazów o 1,4%.

W strukturze gazowych zanieczyszczeń powietrza (bez dwutlenku węgla) największy udział miał tlenek węgla (74,3%), udział tlenków azotu wyniósł 10,6%, a dwutlenek siarki stanowił 10,2%.

Najwięcej emisji zanieczyszczeń gazowych (bez CO₂) przypadało na powiat zielonogórski – 71,9%, najmniej gazowych zanieczyszczeń powietrza wyemitowały zakłady położone w powiecie słubickim (0,4%).

Wskaźnik zanieczyszczeń zatrzymanych i zneutralizowanych w **urzędzeniach do redukcji zanieczyszczeń pyłowych** w zakładach szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza zwiększył się z 99,0% w 2012 r. do 99,1% w 2014 r. W tym samym czasie zmalał wskaźnik zanieczyszczeń zatrzymanych w **urzędzeniach do redukcji zanieczyszczeń gazowych** (bez dwutlenku węgla) z 14,2% w 2012 r. do 0,7% w 2014 r. Zmalała ilość zanieczyszczeń pyłowych zatrzymanych i zneutralizowanych w tych urządzeniach o 9,1 tys. t (o 7,8%) i gazowych o 3,8 t (o 96,0%).

Wśród urządzeń służących do redukcji zanieczyszczeń powietrza odnotowano, w porównaniu z 2012 r., wzrost liczby innych urządzeń redukcyjnych

o 31 sztuk (tj. ponad siedmiokrotnie), filtrów tkaninowych o 7 (o 7,1%) i elektrofiltrów o 1 (o 20,0%). Liczba urządzeń mokrych pozostała na tym samym poziomie, a multicyklonów i cyklonów obniżyła się w obu przypadkach o 6 sztuk, tj. odpowiednio o 28,6% i 4,3%. Średnia dyspozycyjność tych urządzeń wyniosła od 95% do 99%.

W 2014 r. najwyższy stopień redukcji zanieczyszczeń pyłowych odnotowano w Gorzowie Wlkp. – 99,7%, powiatach: żarskim – 99,6%, strzelecko-drezdeneckim – 99,0%, krośnieńskim – 97,9% i zielonogórskim – 96,9%. Najniższym potencjałem ochronnym dla zanieczyszczeń pyłowych charakteryzowały się urzędnia zainstalowane w zakładach uznanych za szczególnie uciążliwe dla atmosfery powiatu międzyrzeckiego, ponieważ zatrzymane w nich zostało jedynie 44,0% zanieczyszczeń wprowadzonych.

Redukcji zanieczyszczeń gazowych (bez CO₂) poddane zostały zanieczyszczenia wytworzone w dwóch powiatach województwa lubuskiego: żarskim, gdzie stopień redukcji wyniósł 8,9% i zielonogórskim z 0,1% stopniem redukcji zanieczyszczeń gazowych powietrza.

Spśród zneutralizowanych zanieczyszczeń gazowych (bez CO₂) dwutlenek siarki stanowił 0,6%, tlenki azotu – 0,2%, węglowodory – 1,0%, a pozostałe gazy (głównie amoniak, dwusiarczek węgla, siarkowodór i związki chloroorganiczne) – 17,1%.

Ochrona przyrody i różnorodności biologicznej. Lasy

Podstawowym celem ochrony przyrody jest utrzymanie na chronionym obszarze naturalnym procesów przyrodniczych i stabilności ekosystemów, a także zachowanie różnorodności biologicznej i dziedzictwa geologicznego. Ochrona przyrody zapewnia ciągłość istnienia gatunków i ekosystemów, kształtuje właściwą postawę wobec jej zasobów, jak również pozwala na przywrócenie ich do właściwego stanu.

Powierzchnia **obszarów prawnie chronionej przyrody** (bez obszarów sieci „Natura 2000”) w końcu 2014 r. wyniosła 544,9 tys. ha, co stanowiło 39,0% powierzchni ogólnej województwa i 5,4% powierzchni chronionej w Polsce. W odniesieniu do stanu z 2010 r. powierzchnia obszarów prawnie chronionych wzrosła

o 1047 ha. W strukturze obszarów objętych ochroną prawną dominują obszary chronionego krajobrazu (80,3% areалу chronionego oraz 31,3% powierzchni ogólnej) oraz parki krajobrazowe (14,0% powierzchni chronionej i 5,5% powierzchni województwa). Większość powierzchni obszarów chronionych w województwie koncentruje się w powiatach podregionu gorzowskiego (56,0% powierzchni obszarów chronionych województwa), tj. w północnej części województwa lubuskiego. Największym, blisko 73%, udziałem obszarów chronionych w powierzchni powiatu charakteryzował się powiat strzelecko-drezdenecki, najmniejszą powierzchnią chronioną miała Zielona Góra – 0,4%.

Najwyższą formę ochrony przyrody stanowią **parki narodowe**, których powierzchnia (niezmienna od ośmiu lat) w 2014 r. wyniosła 13,6 tys. ha. W porównaniu z 2012 r. wzrosła natomiast powierzchnia użytków ekologicznych (o 0,7%), obszarów chronionego krajobrazu (o 0,3%), oraz zespołów przyrodniczo-krajobrazowych (o 0,2%), a także liczba pomników przyrody (o 3,8%). Zmniejszyła się powierzchnia parków krajobrazowych o 6 ha, tj. o 0,01%) i rezerwatów przyrody o 1 ha.

W omawianym roku na 1 mieszkańca w województwie przypadło 5,3 tys. m² powierzchni obszarów prawnie chronionych, przy czym najwięcej w powiecie strzelecko-drezdeneckim – 18,1 tys. m², a najmniej w Zielonej Górze – jedynie 2 m².

Na terenie województwa lubuskiego znajdują się dwa parki narodowe: największy w województwie Park Narodowy „Ujście Warty” oraz „Drawieński Park Narodowy”, który prawie w połowie swojej powierzchni leży w województwie lubuskim (pozostała część należy do województw zachodniopomorskiego i wielkopolskiego). Niewielka, blisko ośmioprocentowa część powierzchni parków narodowych objęta była ochroną ścisłą, gdzie chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.

W końcu 2014 r. w ochroną **rezerwatową** objętych były 64 obiekty o łącznej powierzchni 3,9 tys. ha.

Rezerваты województwa lubuskiego charakteryzuje duża różnorodność biologiczna. W 2014 r. najliczniejsze w województwie były rezerваты chroniące ekosystemy leśne (33 obiekty) o łącznej powierzchni 1,7 tys. ha oraz torfowiskowe (16 obiektów) o powierzchni 0,8 tys. ha, występowało także 7 rezerwatów faunistycznych, 3 – wodne, 2 – florystyczne, 2 – stepowe i 1 - krajobrazowy.

Parki krajobrazowe są terenami chronionymi ze względu na walory przyrodniczo-krajobrazowe, a jednocześnie pełnią funkcję rekreacyjno-wypoczynkową. Powierzchnia parków krajobrazowych (łącznie z powierzchnią rezerwatów i pozostałych form ochrony przyrody) w 2014 r. w województwie lubuskim wyniosła 77,2 tys. ha, tj. 5,5% powierzchni ogólnej województwa. Największym pod względem powierzchni był park krajobrazowy „Ujście Warty” (18,5 tys. ha).

Pozostałe osobliwości przyrodnicze chronione były w innych formach. Na terenie województwa zarejestrowano 1339 **pomników przyrody**, wśród których dominowały obiekty chroniące przyrodę żywą (pojedyncze drzewa) – 80,2%. Blisko jedna piąta pomników województwa usytuowanych była na terenie powiatu zielonogórskiego, w tym prawie 30% z nich w gminie miejsko-wiejskiej Sulechów. Ponadto na terenie województwa odnotowano indywidualne formy ochrony przyrody: 380 użytków ekologicznych, 15 zespołów przyrodniczo-krajobrazowych oraz istniejące od 2006 r. jedno stanowisko dokumentacyjne o nazwie „Żebra” (położone w gminie Sulęcín skupisko skałek piaskowych).

Obszary „Natura 2000” są formą ochrony przyrody, która uzupełnia dotychczasowy system obszarów i obiektów chronionych w celu zachowania zagrożonych lub bardzo rzadkich gatunków roślin, zwierząt lub siedlisk przyrodniczych w Europie. W ramach „Natura 2000” na obszarze województwa lubuskiego w 2014 r., położonych w całości lub częściowo, znajdowało się 12 obszarów specjalnej ochrony ptaków (o łącznej powierzchni 294,2 tys. ha) i 65 specjalnych obszarów ochrony siedlisk (209,2 tys. ha).

Grunty leśne w 2014 r. zajmowały w województwie lubuskim obszar 709,0 tys. ha, tj. 50,7% powierzchni ogólnej województwa i 7,5% powierzchni gruntów leśnych kraju. **Lasy** lubuskie stanowiąc w końcu 2014 r. 97,1% obszaru gruntów leśnych zajmowały powierzchnię 688,1 tys. ha. Pozostałe grunty leśne (2,9%) związane były z gospodarką leśną. Lasy publiczne stanowiły 98,2% powierzchni lasów, a wśród nich przeważały lasy Skarbu Państwa – zarządzane i użytkowane przez Państwowe Gospodarstwa Leśne „Lasy Państwowe”. Nieznacznie zwiększył się udział lasów prywatnych i wyniósł 1,8 % (wobec 1,4 % w 2010 r.). Grunty przeznaczone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego do zalesienia zajmowały 0,1 tys. ha.

Lesistość, wyrażająca procentowy stosunek powierzchni lasów do ogólnej powierzchni geograficznej województwa, w 2014 r. wyniosła 49,2%. Pod względem wskaźnika lesistości województwo lubuskie zajmuje 1. lokatę w Polsce. Wskaźnik ten wykazuje duże zróżnicowanie w ujęciu terytorialnym. Najbardziej zalesione są środkowa i południowa część województwa, czyli powiaty: krośnieński – 60,1%, sulęciński – 55,4%, żarski – 53,7% oraz międzyrzecki – 52,4%. Najniższy wskaźnik lesistości odnotowano w Gorzowie Wlkp. (4,6%). Z miast na prawach powiatu najbardziej zalesiona jest Zielona Góra – 44,1%, natomiast najbardziej zalesioną gminą w województwie lubuskim, o wskaźniku lesistości 76,7%, jest Bytnica, położona w powiecie krośnieńskim.

Niekorzystną cechą polskich lasów z punktu widzenia różnorodności biologicznej jest małe zróżnicowanie składu gatunkowego drzewostanów. W województwie lubuskim, w lasach będących w zarządzie Lasów Państwowych, podobnie jak w kraju, przeważały drzewostany iglaste, a udział gatunku dominującego – sosny – wynosił 80,8%. Jednak w ostatnich latach struktura gatunkowa lasów ulega zmianom, korzystnym zwłaszcza z tytułu ich funkcji ekologicznych i ochronnych. Zwiększa się udział gatunków liściastych, wśród których przeważał dąb (5,7% powierzchni lasów), brzoza (5,1%) i olsza (2,3%). Panowanie drzewostanów iglastych w lasach jest przyczyną przewagi siedlisk borowych, dlatego bory i bory mieszane porastały 70,9% powierzchni lasów będących w zarządzie Lasów Państwowych. W strukturze wiekowej lasów dominują drzewostany w wieku od 41 do 60 lat, które zajmują 30,0% powierzchni zalesionej.

W ramach gospodarki leśnej prowadzone są prace hodowlane i pielęgnacyjne mające na celu utrzymanie jakości, zdrowotności drzewostanu i gleby oraz kształtowanie lasu w sposób zapewniający uzyskanie najlepszych wyników produkcyjnych (wytworzenie największych ilości masy drzewnej, możliwie najlepszej jakości). Ważną rolę w hodowli lasu spełniają odnowienia i zalesienia zmierzające do powstania młodego drzewostanu lub przebudowy (obejmującej zmianę składu gatunkowego). W 2014 r. **odnowiono i zalesiono** 4,9 tys. ha gruntów, tj. o 9,0% mniej niż w 2012 r., ale więcej o 1,1% niż w 2010 r.

Okolo 253,7 tys. ha (36,9% powierzchni lasów) zostało uznanych za **lasy ochronne**. Obszary te są położone głównie wokół dużych miast, wzdłuż rzek, a także na terenach wydmowych i przeznaczonych na cele obronności i bezpieczeństwa państwa.

Dużym zagrożeniem dla drzewostanów są **pożary lasów**. W 2014 r. odnotowano 295 pożarów, podczas których spaleni uległo blisko 31 ha lasów. Główną przyczynę stanowiły podpalenia i nieostrożność dorosłych.

W 2014 r. **pozyskano** 3382,3 dam³ **drewna** (bez drewna z zadrzewień). Było to o 42,8 dam³, tj. o 1,3% więcej niż rok wcześniej i o 211,2 dam³, tj. o 6,7% więcej niż dwa lata wcześniej. Większość pozyskanego drewna – 79,3%, stanowiła grubizna iglasta.

W przeliczeniu na 100 ha powierzchni lasów pozyskano 445,8 m³ grubizny. Wskaźnik ten ułożył województwo lubuskie na szóstym miejscu w kraju (po zachodniopomorskim, opolskim, dolnośląskim, warmińsko-mazurskim i pomorskim), przy średniej krajowej 409,5 m³.

Odpady

Istotny wpływ na jakość wód i gleb wywiera prowadzona gospodarka odpadami oraz stan składowisk. W 2014 r. **wytworzono** ponad 917,6 tys. ton **odpadów** (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

Głównym źródłem odpadów jest przetwórstwo przemysłowe, które wygenerowało 64,6% ogółu wytworzonych w 2014 r., a także budownictwo – 21,8%. Największy udział w ogólnej ilości wytworzonych odpadów stanowią odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury (35,5%) oraz odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych) – 24,4%, a także odpady z procesów termicznych (11,5%) oraz z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności (11,3%).

Z ogólnej ilości odpadów wytworzonych w 2014 r. innym odbiorcom przekazano – 64,8%, odzyskowi poddano 30,6%, unieszkodliwiono – 4,5% (w tym przez składowanie – 3,7%), a 0,1% czasowo zmagazynowano.

Odpady deponowane na składowiskach ulegają niekontrolowanym procesom fizycznym, chemicznym i biologicznym, przez co mogą stanowić zagrożenie dla śro-

dowiska. Ogólna ilość odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych) dotychczas **nagromadzonych na składowiskach** własnych zakładów na koniec 2014 r. wyniosła 2754 tys. ton i zwiększyła się o 7,6% w porównaniu ze stanem z końca 2005 r. Na 1 km² powierzchni województwa przypadło 196,8 kg odpadów nagromadzonych (w kraju odpowiednio 5384 kg), a najwyższy wskaźnik odnotowano w Gorzowie Wlkp. – 31897,6 kg.

Według danych szacunkowych ilość **odpadów komunalnych** stałych zebranych w 2014 r. wyniosła ok. 327,8 tys. ton i w ciągu 10 lat (od 2005 r.) wzrosła o 17,1%, a w porównaniu z 2013 r. była wyższa o 4,7%. Wskaźnik zmieszanych odpadów komunalnych zebranych na 1 mieszkańca w 2014 r. wyniósł 252 kg (w Polsce – ok. 215 kg) i obniżył się w stosunku zarówno do 2005 r. (o 7,1%) jak i roku 2012 (o 5,2%). Większość (76,9%) zmieszanych odpadów komunalnych zostało zebranych z gospodarstw domowych. Następnym znaczącym źródłem pochodzenia był handel, mały biznes, biura i instytucje (18,5%). Odpady z usług komunalnych, takich jak czyszczenie ulic lub utrzymanie parków czy cmentarzy, stanowiły 4,6% ogólnej masy zebranych zmieszanych odpadów komunalnych.

Składowanie na wysypiskach jest podstawowym sposobem postępowania z odpadami komunalnymi. W 2014 r. 57,1% odpadów zebranych (z wyłączeniem wyselekcjonowanych) trafiło na 13 zorganizowanych składowisk, zajmujących powierzchnię ok. 82 ha.

Zwiększa się, ilość **odpadów zebranych selektywnie**. W 2014 r. ich udział w ogólnej ilości odpadów komunalnych wyniósł 17,6% (wobec 2,0% w 2005 r. i 9,5% w 2012 r.), w tym odpady biodegradowalne stanowiły 4,5%, papier i tektura – 4,0%, szkło – 3,4%, tworzywa sztuczne – 2,8%.

Poważnym problemem gospodarki odpadami jest utrzymująca się duża liczba przypadków składowania odpadów w miejscach do tego nieprzeznaczonych. Według danych urzędów gmin województwa lubuskiego w końcu 2014 r. w województwie lubuskim istniało 55 „dzikich wysypisk”, tj. o 1 mniej niż w 2010 r., ale o 5 więcej niż w roku poprzednim. Zjawisko to zaobserwowano zarówno w miastach, jak i na wsi. Blisko 70% istniejących „dzikich” wysypisk zlokalizowanych było na wsi. W ciągu 2014 r. w województwie zlikwidowano 295 „dzikich wysypisk”, z czego – 284 w miastach i 11 – na obszarach wiejskich.

Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska

Zapobieganie zanieczyszczeniom i degradacji środowiska naturalnego wymaga nakładów na ekologiczne przedsięwzięcia inwestycyjne. W 2014 r. **nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska** wyniosły 364,4 mln zł, tj. więcej o 76,5 % w porównaniu z 2012 r. Wydatki te stanowiły 2,6% nakładów na ochronę środowiska w kraju. Najwięcej środków przeznaczono na gospodarkę ściekową i ochronę wód – 66,6%, w tym na sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe – 49,2% (w 2012 r. odpowiednio 72,9% i 68,4%). Na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu poniesiono 16,6% nakładów inwestycyjnych (wobec 8,0% w 2012 r.), a na gospodarkę odpadami – 2,6% (wobec 6,6%).

W 2014 r, w porównaniu z 2012 r., zwiększył się udział środków własnych inwestorów w ogólnych nakładach na środki trwałe służące ochronie środowiska (z 36,7% do 39,7%), zmniejszył się natomiast udział środków z zagranicy (z 48,5% do 42,0%). Zwiększeniu uległ także udział nakładów finansowanych z funduszy ekologicznych (pożyczek, kredytów i dotacji), z 0,6 % w 2012 r. do 4,2% w 2014 r. Na nieznacznym poziomie ukształtował się udział środków budżetowych (2,9% wobec 1,8% w 2012 r.), z największym udziałem środków finansowanych z budżetu centralnego wynoszącym 1,3%. Na poziomie porównywalnym z poziomem sprzed dwóch lat utrzymał się udział nakładów związanych z ochroną środowiska finansowanych z kredytów i pożyczek krajowych (w tym bankowych), który wyniósł 11,0%.

Także **nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej** były wyższe. W 2014 r. na ten cel poniesiono 121,0 mln zł, tj. o 38,6% więcej niż w 2012 r. Wydatki te stanowiły 3,2% nakładów na gospodarkę wodną w kraju. Najwięcej środków przeznaczono na obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp – 49,6% oraz ujęcia i doprowadzenie wody – 18,0% (w 2012 r. odpowiednio 37,4% i 29,1%).

W 2014 r. 39,0% środków służących gospodarce wodnej pochodziło z zagranicy (w 2012 r. ich udział w ogólnych nakładach na te inwestycje wyniósł 27,7%). Obniżył się udział środków własnych inwestorów (z 42,7% w 2012 r. do 21,7% w 2014 r.). Spośród środków budżetowych największy udział stanowiły środki z budżetu województwa – 25,3% (wobec 19,5 % w 2012 r.).

Efekty rzeczowe w zakresie **ochrony środowiska** w latach 2012-2014 to, m.in.:

- przekazanie do eksploatacji urządzeń o zdolności do redukcji zanieczyszczeń pyłowych 209 ton na rok,
- wybudowanie 631,3 km sieci kanalizacyjnej odprowadzającej ścieki oraz 57,1 km sieci odprowadzającej wody opadowe,
- przekazanie do użytku 4 nowych oczyszczalni ścieków komunalnych (1 mechanicznej i 3 biologiczne),
- powstanie 7,0 tys. indywidualnych przydomowych oczyszczalni ścieków (na wsi),
- zwiększenie wydajności składowiska odpadów komunalnych w Zielonej Górze o 100,0 tys. ton na rok.

Efektami uzyskanymi w **gospodarce wodnej** w latach 2012-2014 było:

- oddanie do użytku:
  - ujęć wodnych o wydajności 5,6 tys. m³/dobę,
  - stacji uzdatniania wody o wydajności 6,9 tys. m³ na dobę,
  - 337,1 km sieci wodociągowej,
- regulacja i zabudowa 52,7 km rzek i potoków,
- wykonanie 41,4 km obwałowań przeciwpowodziowych,
- wykonanie 1 zbiornika wodnego o pojemności 16 tys. m³,
- wykonanie 5 stacji pomp na zawałach i obszarach depresyjnych.

PODSUMOWANIE

Działania inwestycyjne i pozainwestycyjne w latach 2012-2014 przyniosły dalszą poprawę stanu środowiska w województwie lubuskim. Do pozytywnych tendencji zaliczyć należy:

a) **zmniejszenie** w porównaniu z 2012 r.:

- powierzchni gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji (o 1,5%);
- poboru wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (o 4,0%) oraz zużycia wody (o 4,8%), w tym i w gospodarce komunalnej (o 1,4%);
- ilości ścieków wymagających oczyszczania odprowadzonych do wód lub do ziemi (o 7,6%);
- ilości ścieków nieoczyszczanych odprowadzonych bezpośrednio z zakładów przemysłowych (o 11,9%);
- ilości nieoczyszczanych ścieków komunalnych odprowadzonych siecią kanalizacyjną (o 8,3%);
- wielkości emisji zanieczyszczeń pyłowych (o 12,2%) oraz gazowych (o 2,2%, w tym bez dwutlenku węgla o 3,0%);
- ilości odpadów (z wyłączeniem komunalnych) wytworzonych (o 0,8%);

b) **zwiększenie** w porównaniu z 2012 r.:

- udziału ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w ogólnej liczbie ludności województwa (o 2,1 p. proc.);
- ilości odpadów komunalnych zebranych selektywnie i wyselekcjonowanych z frakcji suchej (o 120,6%);
- powierzchni obszarów prawnie chronionych (o 1533,5 ha), w tym powierzchni obszarów chronionego krajobrazu (o 1491,4 ha);
- areалу gruntów leśnych (o 762,1 ha), w tym powierzchni lasów (o 955,8 ha);
- lesistości (o 0,1 p. proc.);
- nakładów poniesionych na środki trwałe służące ochronie środowiska (o 76,5%);
- nakładów poniesionych na środki trwałe służące gospodarce wodnej (o 38,6%);
- wydatków z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (o 84,1%);
- wydatków z powiatowych i gminnych funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (odpowiednio o: 24,8% i 73,4%).

I. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	2013	2014
WYKORZYSTANIE I OCHRONA ZASOBÓW POWIERZCHNI ZIEMI I GLEBY						
Powierzchnia ogólna województwa w ha (stan w dniu 1 I)^a	1398920	1398788	1398788	1398788	1398789	1398789
Użytki rolne	574384	571053	568949	567814	566369	565633
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	713075	715518	716161	716955	717938	718390
Grunty pod wodami powierzchniowymi	23664	24727	24964	24986	24869	24936
Grunty zabudowane i zurbanizowane	58158	60038	61998	62413	63062	63508
Użytki ekologiczne	2186	2743	2795	2884	2906	2929
Nieuzytki	18438	17576	17454	17285	17205	17042
Tereny różne	9015	7133	6467	6451	6439	6351
Grunty rolne wyłączone na cele nierolnicze w trybie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych w ha	160	103	81	233	132	107
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania w ha (stan w dniu 31 XII)	1234	1538	1510	1627	1511	1489
Grunty w ha w ciągu roku:						
zrekultywowane	71	32	73	57	115	151
zagospodarowane	42	1	-	-	35	12
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (w przeliczeniu na czysty składnik) w kg na 1 ha użytków rolnych	.	98,7	118,0	105,2	188,5	98,0
ZASOBY, WYKORZYSTANIE, ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA WÓD						
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w hm³ ..	98,1	104,3	102,9	105,8	102,7	101,7
na cele:						
produkcyjne (poza rolnictwem i leśnictwem)	13,2	12,0	12,4	11,6	11,6	12,1
nawodnień w rolnictwie, leśnictwie oraz uzupełniania stawów rybnych ..	32,0	40,0	38,1	43,5	41,2	39,3
eksploatacji sieci wodociągowej ^b	52,8	52,3	52,3	50,8	49,8	50,3
Miasta (stan w dniu 31 XII):						
wyposażone w sieć:						
wodociągową	42	42	42	42	42	42
kanalizacyjną	42	42	42	42	42	42
Oczyszczalnie ścieków obsługujące miasta (stan w dniu 31 XII): ...	36	40	42	42	43	43
biologiczne	20	23	24	24	25	25
z podwyższonym usuwaniem biogenów	15	17	18	18	18	18
bez oczyszczania ścieków	6	2	-	-	-	-
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków:						
w % ludności ogółem	64,0	67,5	68,0	70,3	71,4	72,4
w tym w miastach w % ludności miast	90,0	91,8	90,4	92,1	93,3	93,9

^a Na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii. ^b Pobór wód na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci. ^c Ludność korzystająca - na podstawie szacunków, ludność ogółem - na podstawie bilansów.

I. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	2013	2014
ZASOBY, WYKORZYSTANIE, ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA WÓD (dok.)						
Zakłady odprowadzające ścieki	100	83	76	75	86	82
bezpośrednio do wód lub do ziemi wymagające oczyszczenia.....	43	34	30	30	31	31
posiadające oczyszczalnie ścieków o wystarczającej przepustowości.....	37	30	25	23	26	26
o niewystarczającej przepustowości.....	35	30	25	23	26	26
bez oczyszczalni ścieków.....	2	-	-	-	-	-
odprowadzające ścieki do sieci ka- nalizacyjnej (bez oczyszczalni).....	6	4	5	7	5	5
57	49	46	45	55	51	
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi^a w hm³	36,7	35,4	36,0	38,6	35,8	35,8
wody chłodnicze.....	0,5	0,5	0,4	0,5	0,3	0,7
ścieki wymagające oczyszczania.....	36,2	35,0	35,6	38,1	35,5	35,2
oczyszczane.....	33,2	34,5	35,0	37,6	35,1	34,7
mechanicznie.....	1,3	0,9	0,8	0,7	0,7	0,5
chemicznie (dotyczy ścieków przemysłowych).....	1,1	1,0	0,9	0,7	0,8	0,9
biologicznie.....	11,1	11,7	10,9	10,9	11,2	11,1
z podwyższonym usuwaniem biogenów.....	19,7	20,9	22,4	25,2	22,3	22,3
nieoczyszczane.....	3,0	0,5	0,6	0,5	0,4	0,4
odprowadzone:						
bezpośrednio z zakładów przemysłowych.....	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	-
siecią kanalizacyjną.....	2,7	0,5	0,6	0,5	0,4	0,4
ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA POWIETRZA						
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza^b ogółem (stan w dniu 31 XII)	56	70	70	67	68	72
wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:						
pyłowych.....	32	33	33	30	34	33
gazowych.....	1	5	6	6	4	3
nieposiadające wyników pomiarów:						
emisji: pyłów.....	27	34	32	28	29	34
gazów.....	24	32	29	27	28	31
emisji pyłów.....	53	64	63	62	63	68
Emisja zanieczyszczeń z zakładów szczególnie uciążliwych w tys. ton:						
pyłów	2,8	1,4	1,3	1,2	1,1	1,0
w tym: ze spalania paliw.....	2,6	1,1	0,9	0,9	0,9	0,8
krzemowe.....	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
gazów^c	32,9	28,1	23,1	24,0	23,7	23,3
2189,3	2080,9	2089,6	2054,2	2009,5	2009,1	
w tym: dwutlenek siarki.....	5,2	3,0	2,8	2,6	2,3	2,4
tlenki azotu.....	2,9	2,7	2,5	2,4	2,4	2,5
dwutlenek węgla.....	2156,4	2052,8	2066,5	2030,1	1985,8	1985,8
tlenek węgla.....	24,3	21,6	16,8	17,9	17,6	17,3

^a Od 2010 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę metodologii badania ścieków komunalnych. ^b Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy. ^c W liczniku – bez dwutlenku węgla, w mianowniku – z dwutlenkiem węgla.

I. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	2013	2014
ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA POWIETRZA (dok.)						
Zanieczyszczenia zatrzymane i zneutralizowane w urządzeniach do redukcji w tys. t:						
pyłowe	126,7	117,3	120,1	117,2	118,2	108,1
gazowe	0,0	0,2	5,4	4,0	0,1	0,2
Stopień redukcji wytworzonych zanieczyszczeń w %:						
pyłowych	97,9	98,8	99,0	99,0	99,1	99,1
gazowych (bez dwutlenku węgla) ..	0,0	0,8	19,0	14,2	0,6	0,7
OCHRONA PRZYRODY I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ						
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w ha.....	681639	685071	685975	687185	687663	688140
w % powierzchni geograficznej ^a	48,7	49,0	49,0	49,1	49,2	49,2
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona^b:						
w ha	549524,6	543885,3	544366,6	543398,8	543254,6	544932,3
w % powierzchni województwa	39,3	38,9	38,9	38,8	38,8	39,0
na 1 mieszkańca w m ²	5445	5315	5320	5310	5318	5341
Parki narodowe^c (stan w dniu 31 XII):						
liczba obiektów	2	2	2	2	2	2
w ha	13606,4	13642,8	13642,8	13642,8	13642,8	13642,8
w % powierzchni województwa	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
w tym lasów w ha	4792,4	4792,4	4792,4	4792,4	4792,4	4792,4
w tym pod ochroną ścisłą w ha	881,9	1059,5	1059,5	1059,5	1059,2	1059,2
w % powierzchni ogólnej parków narodowych	6,5	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8
w tym lasów	192,9	306,1	306,1	306,1	306,1	306,1
Rezerваты przyrody^c (stan w dniu 31 XII):						
liczba obiektów	52	59	61	64	64	64
w ha	3402,6	3674,1	3776,3	3907,8	3907,7	3907,7
w % powierzchni województwa	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Parki krajobrazowe^c (stan w dniu 31 XII):						
liczba obiektów	8	8	8	8	8	8
w ha	76313,5	76933,4	77200,3	76394,8	76389,8	76388,8
w % powierzchni województwa	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5
Obszary chronionego krajobrazu^{bd} (stan w dniu 31 XII):						
liczba obiektów	41	38	38	38	38	38
w ha	438577,9	436441,8	436432,4	436048,3	435934,4	437539,7
w % powierzchni województwa	31,4	31,2	31,2	31,2	31,2	31,3
Lasy ochronne (stan w dniu 31 XII):						
w tys. ha	205,1	220,1	220,9	224,9	239,9	253,7
w % powierzchni województwa	14,7	15,7	15,8	16,1	17,1	18,1
Pomniki przyrody^b (stan w dniu 31 XII)	1785	1236	1255	1290	1307	1339

^a Lesistość. ^b Bez powierzchni rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu. ^c Bez otuliny. ^d Bez rezerwatów i pozostałych form ochrony przyrody.

I. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	2013	2014
OCHRONA PRZYRODY I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ (dok.)						
Odnowienia i zalesienia ogółem w ha	6048	4892	5155	5436	5003	4944
w tym:						
halizn i plazowin: w ha	69	72	38	90	21	31
w % ogółem.....	1,1	1,5	0,7	1,7	0,4	0,6
gruntów nieleśnych ^a : w ha.....	664	678	642	738	451	348
w % ogółem.....	11,0	13,9	12,5	13,6	9,0	7,0
Pozyskanie drewna w dam³.....	2773,7	2856,2	3247,0	3171,1	3339,5	3382,3
w tym grubizna.....	2426,5	2576,4	2894,0	2872,5	3012,5	3067,7
iglasta.....	2058,8	2275,2	2549,5	2515,5	2630,6	2684,7
liściasta.....	367,6	301,1	344,5	357,0	381,9	383,0
Ważniejsze zwierzęta chronione (stan w dniu 31 XII):						
żubry.....	-	-	-	-	5	5
bobry.....	3800	4000	6640	6640	8200	8214
wilki.....	5	17	17	17	16	55
Ważniejsze zwierzęta łowne w tys. szt. (stan w dniu 10 III):						
daniele.....	0,2	0,6	0,7	1,4	1,4	1,4
jelenie.....	8,3	9,9	10,5	14,3	14,9	14,3
sarny.....	39,4	48,1	46,9	54,4	54,8	51,7
dziki.....	14,5	15,9	16,8	19,7	20,4	19,0
lisy.....	8,1	7,7	8,1	9,1	9,4	9,4
zające.....	6,9	10,1	10,4	11,8	11,8	12,4
bazyanty.....	7,1	13,0	12,7	12,0	10,9	10,0
kuropatwy.....	4,9	6,8	7,5	7,1	6,3	5,8
Zadrzewienia w tys. szt.:						
sadzenie drzew.....	13,0	18,6	11,6	17,4	45,2	2,1
sadzenie krzewów.....	6,9	29,8	33,3	13,3	16,3	-
ODPADY						
Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. ton:						
wytworzone w ciągu roku.....	515,9	914,3	1135,4	924,9	1050,6	917,6
poddane odzyskowi ^b	369,6	705,5	1079,0	883,6	1006,2	280,8
unieszkodliwione ^b	129,4	138,5	49,4	40,3	39,3	40,9
w tym składowane ^c	57,7	58,6	34,5	33,9	33,9	34,0
przekazane innym odbiorcom.....	-	-	-	-	-	595,0
magazynowane czasowo.....	16,9	70,3	7,0	1,0	5,1	0,9
odpady dotychczas składowane (nagromadzone) ^d w tys. ton (stan w końcu roku).....	2559,6	2663,2	2664,2	2695,9	2725,3	2754,0
Powierzchnia niezrekultywowana w ha (stan w dniu 31 XII).....	54,5	45,0	39,9	39,9	39,9	39,9
Powierzchnia zrekultywowana w ha (w ciągu roku).....	2,1	0,2	-	-	-	-
Odpady komunalne stałe^e zebrane w ciągu roku w tys. ton.....	279,9	297,1	299,2	304,1	313,1	327,8

^a Zakwalifikowanych do zalesienia i określonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. ^b We własnym zakresie przez wytwórcę. ^c Na terenach własnych zakładów. ^d Na terenach własnych zakładów i terenach innych. ^e Dane szacunkowe.

I. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	2013	2014
EKONOMICZNE ASPEKTY OCHRONY ŚRODOWISKA						
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) służące:						
Ochronie środowiska:						
w mln zł.....	154,4	232,7	225,6	206,4	218,6	364,4
w tym:						
ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu.....	29,5	29,5	42,4	16,5	10,4	60,5
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	19,3	14,0	34,3	8,4	0,3	7,3
gospodarka ściekowa i ochrona wód ..	102,8	187,8	160,0	150,5	161,3	242,7
w tym nakłady na:						
oczyszczanie ścieków komunalnych	17,3	50,3	33,7	5,3	13,5	50,6
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	73,0	135,9	122,1	141,2	139,3	179,2
gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	19,1	9,1	13,2	13,6	7,1	9,4
w tym nakłady na:						
zbieranie odpadów ^a i ich transport.....	0,8	0,7	1,9	0,2	5,4	8,0
w tym selektywne zbieranie odpadów	0,3	0,6	0,6	0,0	3,3	1,0
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^{ab}	1,0	6,4	10,4	12,5	1,4	0,1
rekultywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	0,1	0,3	0,9	0,6	0,3	-
ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu.....	-	0,0	1,0	4,7	15,6	8,8
zmniejszanie hałasu i wibracji	0,5	-	1,7	4,0	14,5	12,3
W % nakładów inwestycyjnych w gospodarce narodowej	4,7	3,1	2,8	3,6	4,1	7,6
Na 1 mieszkańca w złotych.....	153	227	220	202	214	357
Gospodarce wodnej:						
w mln zł	37,5	136,1	146,1	87,3	89,0	121,0
ujęcia i doprowadzenia wody	22,5	36,8	30,0	25,4	19,9	21,8
stacje uzdatniania wody	3,2	9,6	13,5	10,7	9,1	11,1
zbiorniki i stopnie wodne	3,2	80,5	69,5	15,0	11,9	7,7
regulacja i zabudowa rzek i potoków obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	1,3	4,9	19,3	3,6	7,8	20,4
stacje pomp	7,3	4,4	13,7	32,6	40,2	60,0
W % nakładów inwestycyjnych w gospodarce narodowej	1,1	1,8	1,8	1,5	1,7	2,5
Na 1 mieszkańca w złotych.....	37	133	143	85	87	119

^a Przemysłowych i komunalnych. ^b Niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne.

I. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	2013	2014
EKONOMICZNE ASPEKTY OCHRONY ŚRODOWISKA (cd.)						
EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI:						
OCHRONY ŚRODOWISKA						
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu						
zdolność zainstalowanych urządzeń i instalacji do redukcji zanieczyszczeń w t/rok:						
pyłowych	14059	506	-	-	79	130
gazowych	-	344	-	-	-	-
Gospodarka ściekowa i ochrona wód						
sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:						
ścieki	156,1	157,1	166,7	160,7	123,1	347,5
wody opadowe	18,1	28,4	20,2	10,8	23,3	23
oczyszczalnie ścieków:						
obiekty	2	3	2	1	1	3
w tym oczyszczalnie komunalne						
mechaniczne	2	3	2	-	1	3
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	-	1	-	-	1	-
o podwyższonym stopniu oczyszczania ^a	2	2	2	1	-	3
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d	-	-	-	-	-	-
w tym oczyszczalni komunalnych	53	1503	2626	2123	618	480
mechanicznych	53	1503	2626	2003	618	480
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	-	150	-	1813	618	-
o podwyższonym stopniu oczyszczania ^a	53	1353	1226	310	-	480
Gospodarka odpadami	-	-	1400	-	-	-
urządzenia do unieszkodliwiania odpadów:						
obiekty	-	-	-	-	-	-
wydajność w t/rok	-	53	-	-	-	-
GOSPODARKI WODNEJ						
wydajność ujęć wodnych						
w m ³ /dobę	11524	1686	5490	1609	212	3818
uzdatnianie wody w m ³ /dobę	2040	2748	4666	3088	1173	2680
sieć wodociągowa w km	157,2	108,6	196,0	119,0	69,6	148,5
regulacja i zabudowa rzek i potoków oraz obwałowania przeciwpowodziowe w km	23,6	24,0	63,3	24,9	9,4	59,8

^a W tym chemiczne.

I. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	2013	2014
EKONOMICZNE ASPEKTY OCHRONY ŚRODOWISKA (dok.)						
Fundusze ekologiczne w tys. zł:						
fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej:						
wpływy z opłat	21674,8	34288,7	35977,2	36417,4	18227,6	31657,2
w tym za:						
gospodarkę ściekową i ochronę wód	6306,0	9594,4	10099,5	9729,7	5673,0	9364,0
ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu	12019,7	10551,8	10818,8	10620,2	5161,7	9716,0
gospodarkę odpadami	2491,2	13408,0	14415,4	15486,7	6956,7	11236,0
kary za nieprzestrzeganie przepisów ochrony środowiska:						
wymierzono	1914,8	6020,3	1735,6	4692,2	1076,6	332,7
wpłynęło	91,6	67,3	297,6	291,7	487,8	301,4
w tym za przekroczenie:						
warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi						
wymierzono	1902,1	5933,9	1494,5	4607,1	892,0	296,3
wpłynęło	71,7	14,6	136,4	195,1	311,5	187,0
dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń powietrza						
wymierzono	10,5	-	-	-	-	-
wpłynęło	10,9	-	-	-	-	-
środki pieniężne z tytułu ochrony gruntów rolnych i leśnych:						
opłaty za wyłączenie gruntów rolnych na cele nierolnicze:						
wymierzono	1497,2	950,7	1214,0	1924,4	2168,7	1379,2
wpłynęło	1506,6	1092,8	1812,3	69,9	1658,5	1387,9
w tym:						
roczne						
wymierzono	1434,8	883,1	1167,6	1741,7	1826,6	1337,2
wpłynęło	1349,5	899,8	1073,5	1814,1	1357,2	1284,2
jednorazowe należności						
wymierzono	62,4	31,7	46,4	182,7	135,6	41,2
wpłynęło	61,8	22,4	12,8	69,9	248,5	32,8

II. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM NA TLE KRAJU I WOJEWÓDZTW W 2014 R.

TABL. II/1. POWIERZCHNIA GEODEZYJNA^a WEDŁUG KIERUNKÓW WYKORZYSTANIA W 2014 R.

WOJEWÓDZTWA	Ogółem	Użytki rolne	Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	Grunty pod wodami
POLSKA	31267967	18716486	9658390	648559
Dolnośląskie	1994674	1189156	625302	17967
Kujawsko-pomorskie	1797134	1171551	438794	48088
Lubelskie	2512246	1760037	606270	18888
Lubuskie	1398789	565633	718390	24936
Łódzkie	1821895	1287006	401710	11197
Małopolskie	1518279	924340	463798	20641
Mazowieckie	3555847	2403643	869536	41923
Opolskie	941187	601109	262799	13034
Podkarpackie	1784576	937886	729211	20530
Podlaskie	2018702	1215435	643480	27615
Pomorskie	1831034	921475	689714	74181
Śląskie	1233309	629714	412912	18709
Świętokrzyskie	1171050	750089	348234	8614
Warmińsko-mazurskie ..	2417347	1309798	794169	138501
Wielkopolskie	2982650	1929651	796377	43569
Zachodniopomorskie	2289248	1119964	857694	120166

(dok.)

WOJEWÓDZTWA	Grunty zabudowane i zurbanizowane			Użytki ekologiczne	Nieużytki	Tereny różne
	razem	w tym tereny				
		mieszka- niowe	komunika- cyjne			
w ha						
POLSKA	1634847	315556	798996	36317	474921	98447
Dolnośląskie	137444	21057	62505	3774	12993	8038
Kujawsko-pomorskie	86955	17775	42612	5022	41995	4729
Lubelskie	94315	10242	60641	4589	22393	5754
Lubuskie	63508	9093	33924	2929	17042	6351
Łódzkie	99926	20170	47880	1321	14764	5971
Małopolskie	92089	22389	41353	557	11473	5381
Mazowieckie	198689	50102	91936	1792	34267	5997
Opolskie	57119	10374	26799	428	3957	2741
Podkarpackie	82145	13554	45624	1596	10936	2271
Podlaskie	75207	7967	50557	1826	54062	1077
Pomorskie	95427	19739	44854	1864	41618	6755
Śląskie	152609	47818	41987	475	14265	4625
Świętokrzyskie	53953	8775	27161	371	8603	1186
Warmińsko-mazurskie ..	89984	13175	53864	2938	75362	6595
Wielkopolskie	155517	31215	77102	2444	36343	18749
Zachodniopomorskie	99960	12111	50198	4391	74847	12227

^a Stan w dniu 1 I.

Ź r ó d ł o: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

TABL. II/2. GRUNTY ROLNE I LEŚNE WYŁĄCZONE Z PRODUKCJI ROLNICZEJ I LEŚNEJ W 2014 R.

WOJEWÓDZTWA	Ogółem	Grunty	
		rolne	leśne
	w ha		
POLSKA	2945	2171	774
Dolnośląskie	253	215	38
Kujawsko-pomorskie	41	30	11
Lubelskie	98	92	6
Lubuskie	107	94	13
Łódzkie	459	245	214
Małopolskie	210	175	35
Mazowieckie	202	145	57
Opolskie	26	21	5
Podkarpackie	125	89	36
Podlaskie	89	72	17
Pomorskie	279	244	35
Śląskie	174	150	24
Świętokrzyskie	108	65	43
Warmińsko-mazurskie	89	74	15
Wielkopolskie	474	290	184
Zachodniopomorskie	211	170	41

(dok.)

WOJEWÓDZTWA	Kierunki wyłączenia					
	tereny			użytki kopalne	zbiorniki wodne	inne
	komunikacyjne	osiedlowe	przemysłowe			
	w ha					
POLSKA	99	1104	475	790	14	463
Dolnośląskie	7	93	21	43	-	89
Kujawsko-pomorskie	-	22	7	4	1	8
Lubelskie	6	57	17	3	-	15
Lubuskie	5	56	7	15	-	24
Łódzkie	1	83	83	287	-	6
Małopolskie	11	133	15	23	7	20
Mazowieckie	5	86	42	7	-	63
Opolskie	2	7	-	10	-	7
Podkarpackie	1	55	31	23	-	15
Podlaskie	2	31	23	19	1	12
Pomorskie	28	181	14	32	2	22
Śląskie	6	93	19	15	-	41
Świętokrzyskie	12	29	18	28	-	21
Warmińsko-mazurskie ..	-	42	4	24	2	17
Wielkopolskie	9	63	116	231	1	55
Zachodniopomorskie	4	73	59	26	-	49

Ź r ó d ł o: dane o wyłączonych gruntach rolnych – Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a w zakresie gruntów leśnych – Ministerstwa Środowiska.

TABL. II/3. GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI ORAZ ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE W 2014 R.

WOJEWÓDZTWA	Grunty wymagające rekultywacji ^a			Grunty ^b	
	ogółem	zdewastowane	zdegradowane	zrekultywowane	zagospodarowane
	w ha				
POLSKA	62774	56130	6644	2171	700
Dolnośląskie	7789	5889	1900	237	-
Kujawsko-pomorskie	4403	4347	56	79	13
Lubelskie	3140	2934	206	47	23
Lubuskie	1489	711	778	151	12
Łódzkie	4848	4685	163	124	29
Małopolskie	1928	1856	72	167	84
Mazowieckie	3883	3581	302	100	16
Opolskie	2204	1951	253	60	40
Podkarpackie	1539	1428	111	245	154
Podlaskie	2759	2655	104	159	105
Pomorskie	2935	2338	597	79	-
Śląskie	4818	3643	1175	119	64
Świętokrzyskie	3471	3446	25	30	5
Warmińsko-mazurskie ..	4592	4454	138	129	34
Wielkopolskie	10156	9949	207	268	74
Zachodniopomorskie	2820	2263	557	177	47

^a Stan w dniu 31 XII. ^b W ciągu roku.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

TABL. II/4. ZASOBY EKSPLOATACYJNE WÓD PODZIEMNYCH W 2014 R.

WOJEWÓDZTWA	Ogółem		Z utworów geologicznych			
	stan w dniu 31 XII	przyrost lub ubytek (-) do 2013 r.	czwartorzędowych	trzeciorzędowych	kredowych	starszych
	w hm ³					
POLSKA	17598,7	95,8	11620,0	1842,8	2425,5	1710,4
Dolnośląskie	798,7	3,6	539,6	182,3	29,8	47,0
Kujawsko-pomorskie	1501,7	17,1	1166,4	250,1	69,1	16,2
Lubelskie	1238,1	9,2	210,2	111,3	909,6	7,1
Lubuskie	824,2	0,5	765,5	58,7	0,1	0,0
Łódzkie	1486,3	12,5	581,2	78,2	544,8	282,1
Małopolskie	648,1	3,4	358,7	80,8	113,4	95,1
Mazowieckie	2199,4	26,7	1734,8	152,8	222,8	89,1
Opolskie	496,6	0,2	216,0	134,0	16,8	129,8
Podkarpackie	508,4	1,8	452,8	41,7	13,6	0,3
Podlaskie	683,1	3,3	664,8	17,9	0,3	0,1
Pomorskie	1435,8	2,7	1190,6	140,1	104,8	0,4
Śląskie	945,0	6,1	209,6	21,9	39,9	673,7
Świętokrzyskie	530,4	2,7	60,6	41,6	126,1	302,2
Warmińsko-mazurskie ..	1144,6	0,0	1082,5	60,9	1,3	0,0
Wielkopolskie	1649,0	8,3	996,7	405,7	220,2	26,4
Zachodniopomorskie	1509,2	-2,4	1390,2	64,9	13,0	41,0

Ź r ó d ł o: dane Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego.

TABL. II/5. **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI W 2014 R.**

WOJEWÓDZTWA	Ogółem		Na cele		
	w hm ³	na 1 km ² w dam ³	produkcyjne ^a (z ujęć własnych)	nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnienie uzupełniania stawów rybnych	eksploatacji sieci wodociągowej ^b
POLSKA	10689,8	34,2	7645,1	1056,6	1988,1
Dolnośląskie	436,6	21,9	85,0	181,8	169,8
Kujawsko-pomorskie	252,3	14,0	86,2	51,7	114,4
Lubelskie	350,6	14,0	112,7	150,2	87,7
Lubuskie	101,7	7,3	12,1	39,3	50,3
Łódzkie	287,4	15,8	100,4	53,1	134,0
Małopolskie	501,8	33,0	294,3	54,8	152,6
Mazowieckie	2984,4	83,9	2605,7	89,3	289,4
Opolskie	119,3	12,7	42,1	30,4	46,8
Podkarpackie	271,4	15,2	146,4	42,2	82,8
Podlaskie	98,5	4,9	12,6	26,2	59,8
Pomorskie	214,7	11,7	86,9	9,3	118,5
Śląskie	437,2	35,4	101,7	74,8	260,6
Świętokrzyskie	1337,1	114,2	1211,4	70,0	55,7
Warmińsko-mazurskie ..	139,3	5,8	33,1	35,7	70,5
Wielkopolskie	1704,8	57,2	1385,8	117,0	202,0
Zachodniopomorskie	1452,8	63,5	1328,8	30,9	93,2

^a Poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem. ^b Pobór wody na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci.

TABL. II/6. **POWIERZCHNIA ZMELIOROWANYCH UŻYTKÓW ROLNYCH W 2014 R.**

Stan w dniu 31 XII

WOJEWÓDZTWA	Ogółem			Grunty orne			Łąki i pastwiska		
	w tys. ha	w %		w tys. ha	w tym		w tys. ha	w tym	
		ogólnej powierz- chni użytków rolnych	powierz- chni użytków rolnych wyma- gających meliora- cji		zdreno- wane	nawad- niane		zdreno- wane	nawad- niane
POLSKA	6413,3	44,1	69,6	4626,8	3978,1	46,1	1786,5	401,2	365,0
Dolnośląskie	442,4	47,3	71,7	314,6	240,7	0,9	127,7	37,1	2,5
Kujawsko-pomorskie ..	462,7	43,4	66,4	390,3	347,6	4,0	72,4	7,3	7,8
Lubelskie	317,9	22,9	67,5	150,8	124,2	0,3	167,1	30,3	47,3
Lubuskie	176,5	40,2	69,4	105,3	60,1	5,3	71,3	6,0	20,9
Łódzkie	473,6	49,5	76,8	401,0	384,0	0,3	72,6	10,9	15,4
Małopolskie	203,3	37,7	54,1	171,6	148,6	0,2	31,7	9,9	0,7
Mazowieckie	777,7	41,2	64,5	564,5	514,7	1,0	213,2	25,7	55,8
Opolskie	248,5	51,1	77,1	187,2	132,1	1,1	61,3	14,5	3,9
Podkarpackie	220,6	38,4	53,9	145,4	117,2	0,3	75,1	39,8	6,2
Podlaskie	350,6	32,5	58,1	185,4	181,6	0,1	165,3	29,7	61,1
Pomorskie	421,8	57,6	86,1	286,6	164,4	14,3	135,2	22,5	33,6
Śląskie	202,6	55,3	72,2	150,4	137,0	0,0	52,2	19,9	3,6
Świętokrzyskie	115,6	23,9	61,6	66,0	52,4	0,2	49,6	11,3	9,5
Warmińsko-mazurskie	620,5	62,2	76,0	401,6	373,4	5,0	218,9	88,0	23,7
Wielkopolskie	974,0	54,3	79,0	838,4	758,7	10,4	135,6	12,5	34,3
Zachodniopomorskie	405,0	48,7	63,5	267,8	241,5	2,8	137,2	35,8	38,6

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

TABL. II/7. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA^a W 2014 R.

WOJEWÓDZTWA	Ogółem	Oczyszczane					Nieoczyszczane	
		razem	mechanicznie	chemicznie ^b	biologicznie	z podwyższonym usuwaniem biogenów	razem	w tym odprowadzone siecią kanalizacyjną
POLSKA	2124,0	2011,2	514,3	331,8	92,1	1073,0	112,8	1,5
Dolnośląskie	161,0	156,2	26,5	26,2	20,8	82,8	4,7	0,0
Kujawsko-pomorskie ..	121,7	118,8	18,9	40,4	3,0	56,6	2,9	0,0
Lubelskie	72,3	71,8	15,0	15,8	2,0	39,0	0,4	-
Lubuskie	35,2	34,7	0,5	11,1	0,9	22,3	0,4	0,4
Łódzkie	99,8	96,7	10,2	12,7	0,3	73,5	3,1	0,0
Małopolskie	260,7	256,0	145,3	21,3	2,2	87,2	4,8	0,0
Mazowieckie	248,2	242,2	4,3	50,9	6,9	180,0	6,1	0,0
Opolskie	62,0	61,0	25,7	6,6	0,4	28,3	1,0	-
Podkarpackie	69,5	68,3	5,9	18,1	1,6	42,7	1,2	0,0
Podlaskie	38,9	38,9	0,9	6,8	-	31,2	-	-
Pomorskie	124,4	124,1	6,1	48,7	2,0	67,3	0,3	-
Śląskie	368,2	300,3	131,0	16,9	15,2	137,2	67,9	0,9
Świętokrzyskie	84,0	65,9	20,2	16,2	0,4	29,2	18,1	-
Warmińsko-mazurskie	48,4	47,7	0,2	10,0	0,1	37,5	0,6	0,0
Wielkopolskie	215,1	214,6	99,3	20,2	0,4	94,8	0,4	0,1
Zachodniopomorskie	114,7	113,8	4,3	10,1	36,0	63,5	0,9	0,0

^a Odprowadzone do wód lub do ziemi; łącznie z zanieczyszczonymi wodami chłodniczymi, wodami z odwodnienia zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. ^b Dotyczy ścieków przemysłowych.

TABL. II/8. EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ GAZOWYCH Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIE UCIAŹLIWYCH W 2014 R.

WOJEWÓDZTWA	Ogółem	W tym							tlenek węgla	dwutlenek węgla
		dwutlenek siarki			tlenki azotu					
		razem	ze spalania paliw	z procesów technologicznych	razem	ze spalania paliw	z procesów technologicznych			
w tys. ton										
POLSKA	209067,3	401,8	373,0	28,8	280,7	237,6	43,1	347,1	207494,0	
Dolnośląskie	13479,2	24,9	20,0	4,9	14,2	12,9	1,3	6,4	13430,7	
Kujawsko-pomorskie ..	8102,4	16,8	15,9	0,9	11,8	8,5	3,3	12,7	8055,2	
Lubelskie	4971,2	9,8	9,3	0,5	8,0	4,4	3,6	5,9	4944,6	
Lubuskie	2009,1	2,4	1,5	0,9	2,4	2,2	0,2	17,3	1985,8	
Łódzkie	41846,3	83,1	82,8	0,3	46,0	42,7	3,3	24,3	41691,3	
Małopolskie	10238,1	29,6	28,9	0,7	21,6	14,8	6,8	14,0	10129,1	
Mazowieckie	28435,5	79,8	76,2	3,6	38,2	37,4	0,8	19,3	28289,7	
Opolskie	13060,7	11,0	9,8	1,2	17,8	13,0	4,8	26,6	13003,5	
Podkarpackie	2525,6	5,5	5,3	0,2	4,5	3,0	1,5	3,7	2511,0	
Podlaskie	2014,6	2,7	2,7	0,0	3,2	3,0	0,2	3,3	2004,4	
Pomorskie	6407,8	11,3	11,2	0,1	8,2	7,5	0,7	5,0	6382,0	
Śląskie	37255,5	68,1	59,3	8,8	48,4	39,6	8,8	158,0	36531,5	
Świętokrzyskie	12070,8	14,1	9,6	4,5	19,3	14,3	5,0	37,6	11998,6	
Warmińsko-mazurskie	1457,1	3,5	3,5	0,0	2,3	2,2	0,1	2,1	1448,7	
Wielkopolskie	16323,1	29,5	28,9	0,6	23,6	21,8	1,8	7,2	16245,5	
Zachodniopomorskie	8870,3	9,7	8,1	1,6	11,3	10,4	0,9	3,7	8842,5	

TABL. II/9. **OBSZARY O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONE W 2014 R.**
Stan w dniu 31 XII

WOJEWÓDZTWA	Ogółem			W tym			
	tys. ha	w % powierzchni ogólnej	na 1 mieszkańca w m ²	parki narodowe ^a	rezerваты przyrody ^a	parki krajobrazowe ^{a,b}	obszary chronionego krajobrazu ^b
POLSKA	10166,0	32,5	2642	314,7	165,7	2526,0	7010,9
Dolnośląskie	371,1	18,6	1276	11,9	10,6	195,5	138,4
Kujawsko-pomorskie ..	571,3	31,8	2734	-	9,6	223,5	329,8
Lubelskie	570,3	22,7	2655	18,2	11,9	233,2	299,2
Lubuskie	544,9	39,0	5341	13,6	3,9	76,4	437,5
Łódzkie	357,8	19,6	1429	0,1	7,4	95,9	240,9
Małopolskie	790,8	52,1	2348	38,0	3,4	175,8	572,2
Mazowieckie	1055,5	29,7	1979	38,5	18,1	168,7	822,5
Opolskie	256,3	27,2	2561	-	0,9	61,7	189,6
Podkarpackie	800,7	44,9	3761	46,7	11,1	275,5	464,8
Podlaskie	645,9	32,0	5419	92,2	23,6	83,5	444,3
Pomorskie	598,3	32,7	2599	26,2	8,8	154,8	390,4
Śląskie	273,6	22,2	597	-	4,3	227,0	37,0
Świętokrzyskie	762,0	65,1	6032	7,6	3,8	123,7	626,2
Warmińsko-mazurskie	1129,5	46,7	7822	-	31,3	139,4	932,2
Wielkopolskie	944,0	31,6	2718	8,0	4,1	178,5	747,6
Zachodniopomorskie	493,9	21,6	2879	13,6	12,9	113,0	338,4

a Bez otuliny. *b* Bez rezerwatów i pozostałych form ochrony przyrody położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

TABL. II/10. **ODPADY^a WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE) W 2014 R.**

WOJEWÓDZTWA	Odpady wytworzone w ciągu roku						Odpady dotychczas składowane (nagromadzone) ^b ; stan w końcu roku)
	ogółem	poddane odzyskowi ^c	unieszkodliwione ^c		przekazane innym odbiorcom	magazynowane czasowo	
			razem	w tym składowane ^d			
w tys. ton							
POLSKA	131256,1	27567,7	26610,7	22235,7	74970,9	2106,8	1683483,7
Dolnośląskie	34670,5	887,2	301,0	267,1	32918,0	564,3	621476,9
Kujawsko-pomorskie ..	3570,8	479,8	1882,1	1871,5	1134,5	74,4	19293,3
Lubelskie	6652,5	68,9	3142,8	3111,1	3428,2	12,6	28963,3
Lubuskie	917,6	280,8	40,9	34,0	595,0	0,9	2754,0
Łódzkie	9937,1	278,8	8307,4	8246,0	1285,0	65,9	86587,6
Małopolskie	6079,2	3520,7	303,3	229,4	2027,1	228,1	114300,6
Mazowieckie	7096,2	660,3	2692,3	278,8	3532,5	211,1	44020,4
Opolskie	1770,6	733,7	63,5	63,5	875,0	98,4	21689,9
Podkarpackie	1099,1	179,5	34,7	21,7	861,7	23,2	60,9
Podlaskie	1266,7	395,7	4,2	0,3	560,9	305,9	2327,6
Pomorskie	2214,0	909,5	42,4	30,1	1195,5	66,6	3394,9
Śląskie	39245,5	16836,0	2543,1	2534,7	19770,7	95,7	510671,5
Świętokrzyskie	4867,0	1133,0	2288,0	2057,4	1424,5	21,5	47705,7
Warmińsko-mazurskie	1279,9	196,8	42,9	5,0	974,5	65,7	1209,5
Wielkopolskie	5745,9	314,4	1886,0	1639,9	3425,2	120,3	57636,3
Zachodniopomorskie	4843,5	692,6	3036,1	1845,2	962,6	152,2	121391,3

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. *b* Na składowiskach (wysypiskach, hałdach, stawach osadowych) własnych. *c* We własnym zakresie przez wytwórcę. *d* Na składowiskach (wysypiskach, hałdach, stawach osadowych) własnych.

TABL. II/11. NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA (ceny bieżące)
W 2014 R.

WOJEWÓDZTWA	Ogółem			
	w mln zł	w odsetkach	na 1 mieszkańca w zł	w % nakładów inwestycyjnych na gospodarkę narodową
POLSKA	14248,5	100,0	370	5,7
Dolnośląskie	1069,1	7,5	368	4,8
Kujawsko-pomorskie	663,7	4,7	317	6,0
Lubelskie	700,3	4,9	325	6,7
Lubuskie	364,4	2,6	357	7,6
Łódzkie	963,3	6,8	384	5,9
Małopolskie	1218,5	8,6	362	6,5
Mazowieckie	2150,5	15,1	404	3,9
Opolskie	433,9	3,0	433	7,6
Podkarpackie	356,5	2,5	168	3,1
Podlaskie	374	2,6	313	5,4
Pomorskie	760,7	5,3	331	5,0
Śląskie	2257,8	15,8	492	7,8
Świętokrzyskie	690,6	4,8	546	13,9
Warmińsko-mazurskie ..	259,2	1,8	179	3,9
Wielkopolskie	1434,7	10,1	414	6,4
Zachodniopomorskie	551,3	3,9	321	5,3

(dok.)

WOJEWÓDZTWA	W tym na						
	gospodarkę ściekową i ochronę wód			ochronę powietrza i klimatu	gospodarkę odpadami, ochronę gleb, wód powierzchniowych i podziemnych	ochronę różnorodności biologicznej i krajobrazu	zmniejszenie hałasu i wibracji
	razem	w tym na					
		oczyszczanie ścieków	kanalizację odprowadzającą ścieki i wody opadowe	w mln zł			
POLSKA	6304,4	1657,2	4590,7	4558,4	2038,1	83,9	555,3
Dolnośląskie	351,9	65,1	284,8	571,3	98,0	-	0,1
Kujawsko-pomorskie	231,8	100,5	125,7	71,3	323,6	-	0,5
Lubelskie	394,6	131,1	261,2	51,9	105,3	0,5	129,0
Lubuskie	242,7	60,6	179,2	60,5	9,4	8,8	12,3
Łódzkie	393,7	172,4	220,0	164,0	210,0	22,0	118,0
Małopolskie	610,5	184,3	424,0	466,4	61,0	23,0	21,4
Mazowieckie	1072,9	259,8	798,7	917,1	119,4	-	5,5
Opolskie	190,0	34,7	154,3	181,8	40,6	-	7,3
Podkarpackie	217,7	42,8	168,4	28,5	54,3	19,7	15,4
Podlaskie	107,4	41,0	66,4	33,0	219,5	-	-
Pomorskie	291,0	82,8	205,5	372,0	61,7	2,5	16,0
Śląskie	950,5	183,3	756,7	685,3	230,8	0,4	201,7
Świętokrzyskie	295,8	93,7	201,1	327,0	31,6	-	5,1
Warmińsko-mazurskie	135,3	25,9	109,4	39,2	66,8	0,5	4,8
Wielkopolskie	663,8	118,4	541,4	443,3	209,2	1,7	18,0
Zachodniopomorskie	155,0	60,8	93,8	145,9	196,9	4,8	0,1

TABL. II/12. NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE GOSPODARCE WODNEJ (ceny bieżące) W 2014 R.

WOJEWÓDZ-TWA	Ogółem				Ujęcia i doprowadzenia wody	Budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody	Zbiorniki i stopnie wodne	Regulacja i zabudowa rzek i potoków górskich	Obwałowania przeciwpowodziowe	Stacje pomp na zawalach i obszarach depresyjnych
	w mln zł	w odsetkach	na 1 mieszkańca w zł	w % nakładów inwestycyjnych na gospodarkę narodową						
POLSKA.....	3801,2	100,0	99	1,5	1127,4	589,6	830,6	574,0	594,0	85,5
Dolnośląskie...	776,2	20,4	267	3,5	94,2	46,1	96,6	358,1	181,3	-
Kujawsko-pomorskie....	153,4	4,0	73	1,4	43,7	8,6	60,2	2,7	34,5	3,6
Lubelskie.....	128,2	3,4	60	1,2	84,3	10,0	4,7	4,3	24,9	-
Lubuskie.....	121,0	3,2	119	2,5	21,8	11,1	7,7	20,4	40,3	19,8
Łódzkie.....	94,8	2,5	38	0,6	45,1	14,2	12,7	4,8	12,0	6,0
Małopolskie....	532,3	14,0	158	2,8	167,0	27,0	234,2	34,2	56,1	13,7
Mazowieckie ..	421,7	11,1	79	0,8	187,1	186,4	22,1	13,9	12,2	0,1
Opolskie.....	228,6	6,0	228	4,0	22,1	5,1	139,7	23,8	38,0	-
Podkarpackie	193,7	5,1	91	1,7	68,3	25,4	28,2	11,2	58,7	1,9
Podlaskie.....	67,4	1,8	56	1,0	30,9	15,3	13,5	1,4	6,3	-
Pomorskie.....	161,0	4,2	70	1,1	52,5	25,6	2,1	9,5	55,8	15,5
Śląskie.....	360,4	9,5	78	1,3	134,8	25,5	176,1	11,5	12,3	0,2
Świętokrzyskie	64,6	1,7	51	1,3	31,5	9,8	0,9	4,4	18,0	-
Warmińsko-mazurskie....	129,6	3,4	90	1,9	38,5	7,0	14,3	37,1	19,4	13,2
Wielkopolskie	268,2	7,1	77	1,2	48,5	154,6	14,3	35,6	3,8	11,5
Zachodniopomorskie.....	100,0	2,6	58	1,0	57,2	17,9	3,4	1,1	20,4	-

TABL. II/13. KIERUNKI FINANSOWANIA WOJEWÓDZKICH FUNDUSZY OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W 2014 R.

WOJEWÓDZTWA	Ogółem	Gospodarka ściekowa i ochrona wód	Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	Gospodarka odpadami	Pozostałe dziedziny
POLSKA.....	2580519,9	1043441,9	839556	298372,9	399148,7
Dolnośląskie.....	287685,5	63555,4	108241	39943,9	75945,4
Kujawsko-pomorskie.....	187074,5	72576,5	26240	66978,40	21279,2
Lubelskie.....	121536,4	47431,8	20055	22436,8	31613,3
Lubuskie.....	50886,8	42443,1	1628	4053,1	2762,7
Łódzkie.....	284184,4	110787,2	116947	13672,5	42777,9
Małopolskie.....	206510,0	89188,8	31348	4639,6	81333,9
Mazowieckie.....	219868,3	115390,5	61636	16995,6	25846,4
Opolskie.....	149744,4	89478,5	46160	8230,20	5875,2
Podkarpackie.....	77539,4	43351,5	17650	7760,8	8777,2
Podlaskie.....	35115,3	11358,0	8275	12456,6	3025,7
Pomorskie.....	87718,9	37710,9	24177	2997,8	22833,2
Śląskie.....	423749,2	126201,0	243655	18517,20	35376,3
Świętokrzyskie.....	84540,7	48594,0	11148	21345,3	3453,7
Warmińsko-mazurskie ..	43414,8	9721,3	7986	19665,60	6041,6
Wielkopolskie.....	173946,4	101361,0	38112	16788,2	17685,6
Zachodniopomorskie.....	147005,0	34292,3	76300	21891,4	14521,5

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

III. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW W 2014 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Pobór wody			Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania ^a		Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem
	ogółem w hm ³	w tym na potrzeby		ogółem w hm ³	w tym oczyszczane w % ogółem	
		produkcyjne ^g	eksploatacji sieci wodociągowej ^h			
		w % ogółem				
WOJEWÓDZTWO	101,7	11,9	49,5	35,2	98,8	72,4
Podregion gorzowski..	39,1	20,1	48,4	15,4	99,9	77,1
Powiaty:						
gorzowski.....	15,5	31,3	51,7	4,9	100,0	55,9
międzyrzecki.....	6,0	2,7	49,0	1,6	99,2	73,3
stubicki.....	7,0	2,6	41,5	1,6	100,0	74,7
strzelecko-drezdenecki	4,5	1,7	46,7	0,9	100,0	60,5
sulęciński.....	2,3	3,4	71,0	1,0	100,0	72,7
Miasto na prawach powiatu						
Gorzów Wlkp.....	3,8	65,3	34,7	5,3	100,0	100,0
Podregion zielonogórski	62,6	6,7	50,2	19,8	97,9	69,5
Powiaty:						
krośnieński.....	17,8	1,7	13,9	1,4	99,8	61,8
nowosolski.....	4,5	14,7	85,3	2,0	98,7	66,7
świebodziński.....	3,8	13,1	75,1	1,8	100,0	88,9
wschowski.....	2,2	15,0	85,0	1,2	100,0	62,1
zielonogórski.....	10,8	6,8	91,7	2,6	100,0	63,1
żagański.....	7,3	3,1	57,7	1,8	79,8	50,9
żarski.....	14,0	8,6	31,3	3,5	99,3	61,2
Miasto na prawach powiatu						
Zielona Góra.....	2,0	11,6	88,4	5,3	100,0	93,2

^a Odprowadzone do wód lub do ziemi.

**III. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG
 PODREGIONÓW I POWIATÓW W 2014 R. (cd.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza ^a					Zanieczyszczenia powietrza zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń	
	pyłowych	gazowych				pyłowe	gazowe (bez CO ₂)
		ogółem	w tym				
			dwutlenek siarki	tlenki azotu	dwutlenek węgla		
w tonach					w % wytworzonych		
WOJEWÓDZTWO	1020	2009116	2368	2478	1985797	99,1	0,7
Podregion gorzowski..	326	903977	1473	1005	900429	97,8	-
Powiaty:							
gorzowski	55	314335	328	353	313588	74,2	-
międzyrzecki	154	32466	99	54	32165	44,0	-
ślubicki	22	10857	26	17	10770	85,4	-
strzelecko-drezdenecki	30	84318	242	48	83802	99,0	-
sulęciński	25	10191	46	11	10081	65,8	-
Miasto na prawach powiatu							
Gorzów Wlkp.....	40	451810	732	522	450023	99,7	-
Podregion zielonogórski	694	1105139	895	1473	1085368	99,3	0,8
Powiaty:							
krośnieński	66	30629	108	54	30424	97,9	-
nowosolski	29	16509	78	24	16376	84,7	-
świebodziński	36	17451	125	44	17220	87,7	-
wschowski	-	338	-	-	338		-
zielonogórski	128	125008	377	98	108244	96,9	0,1
żagański	77	62932	129	64	62468	67,4	-
żarski	334	292912	68	662	291510	99,6	8,9
Miasto na prawach powiatu							
Zielona Góra	24	559360	10	527	558788	80,6	-

^a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.

**III. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG
 PODREGIONÓW I POWIATÓW W 2014 R. (cd.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych)					Odpady komunalne zebrane ^{ab}	
	wytworzone w ciągu roku					ogółem	na 1 km ² w tonach
	ogółem	poddane odzyskowi ^c	unieszkodliwione ^c	przekazane innym odbiorcom	magazynowane czasowo		
	w tys. ton						
WOJEWÓDZTWO	917,6	280,8	40,9	595,0	0,9	257,6	18,4
Podregion gorzowski..	216,9	32,1	28,9	155,5	0,4	100,5	16,4
Powiaty:							
gorzowski	14,8	1,3	0,4	13,1	-	19,8	16,3
międzyrzecki	3,6	1,3	-	2,0	0,3	14,9	10,7
ślubicki	71,6	10,3	-	61,2	0,1	13,2	13,2
strzelecko-drezdenecki	65,2	16,7	-	48,5	-	12,2	9,8
sulęciński	3,1	-	-	3,1	-	8,1	6,9
Miasto na prawach powiatu							
Gorzów Wlkp.....	58,6	2,5	28,5	27,6	-	32,3	375,9
Podregion zielonogórski	700,7	248,7	12,0	439,5	0,5	157,1	19,9
Powiaty:							
krośnieński	41,3	-	4,1	37,2	-	11,4	8,2
nowosolski	278,1	83,9	0,1	194,0	0,1	18,6	24,2
świebodziński	85,5	-	-	85,5	-	15,3	16,3
wschowski	8,4	-	-	8,4	-	8,5	13,5
zielonogórski	55,5	4,5	1,4	49,6	-	23,5	15,0
żagański	62,4	46,9	-	15,1	0,4	18,2	16,1
żarski	151,6	113,4	-	38,2	-	25,2	18,1
Miasto na prawach powiatu							
Zielona Góra	17,9	-	6,4	11,5	-	36,4	628,4

^a Odpady ogółem (bez wyselekcjonowanych). ^b Dane szacunkowe. ^c We własnym zakresie przez wytwórcę.

**III. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG
 PODREGIONÓW I POWIATÓW W 2014 R. (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona		Pomniki przyrody (obiekty)	Nakłady na środki trwałe na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące) służące	
	w ha	w % powierzchni ogółem		ochronie środowiska	gospodarce wodnej
WOJEWÓDZTWO	544932,3	39,0	1339	357	119
Podregion gorzowski..	305334,0	50,0	535	358	167
Powiaty:					
gorzowski.....	68770,0	56,6	73	648	187
międzyrzecki.....	43802,3	31,6	154	653	52
ślubicki.....	39688,6	39,7	37	167	647
strzelecko-drezdenecki	90883,4	72,8	70	185	47
sulęciński.....	61749,5	52,4	145	142	2
Miasto na prawach powiatu					
Gorzów Wlkp.....	440,3	5,1	56	259	122
Podregion zielonogórski	239598,3	30,4	804	356	89
Powiaty:					
krośnieński.....	37942,6	27,3	91	528	167
nowosolski.....	17195,3	22,3	101	548	50
świebodziński.....	30808,1	32,9	62	39	6
wschowski.....	15542,9	24,9	52	18	4
zielonogórski.....	46387,4	29,6	237	596	262
żagański.....	29531,1	26,1	101	404	117
żarski.....	62166,8	44,6	121	237	60
Miasto na prawach powiatu					
Zielona Góra.....	24,0	0,4	39	272	16

Dział I. WARUNKI NATURALNE**TABL. 1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE W 2014 R.**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina	W stopniach i minutach	W km
Najdalej wysunięte punkty granic województwa:			
na północ (szerokość geograficzna północna)	Dobiegiew	53°07'	x
na południe (szerokość geograficzna północna)	Przewóz	53°21'	x
na zachód (długość geograficzna wschodnia).....	Gubin	14°32'	x
na wschód (długość geograficzna wschodnia)	Wschowa	16°25'	x
Rozciągłość:			
z południa na północ	x	1°86'	195,8
z zachodu na wschód.....	x	1°93'	129,5

TABL. 2. POWIERZCHNIA I GRANICE W 2014 R.

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo		Polska	
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach
Powierzchnia w km ²	13988	x	322575	x
Długość granicy w km	939	100,0	3511	100,0
z Niemcami	199	21,2	467	13,3
z województwami:				
zachodniopomorskim	217	23,1	x	x
wielkopolskim	292	31,1	x	x
dolnośląskim	231	24,6	x	x

TABL. 3. UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI

WYSZCZEGÓLNIENIE	Nazwa	Jednostka administracyjna (gmina)	Wzniesienie nad poziom morza w m
Najwyżej położony punkt.....	Góra Żarska	Żary	226,9
Najniżej położony punkt	Dno Doliny Odry	Kostrzyn nad Odrą	10,0
Najwyżej położona miejscowość	Łaz	Żary	174,8
Najniżej położona miejscowość.....	Jamno	Stożek	12,5

Ź r ó d ł o: dane Departamentu Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Planowania Przestrzennego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego.

TABL. 4. WAŻNIEJSZE RZEKI

RZEKI ^a	Długość w kilometrach		Odbiornik ^b
	ogółem	w tym w województwie	
Odra.....	854,3	203,0	Zalew Szczeciński
Warta	808,2	114,0	Odra
Noteć	388,4	45,0	Warta
Bóbr	271,6	118,0	Odra
Nysa Łużycka	251,8	120,0	Odra
Drawa	185,9	43,0	Noteć
Obra.....	163,8	85,0	Warta
Kwisa	126,8	18,0	Bóbr
Czarna Wielka	70,0	20,0	Bóbr
Lubsza	66,4	66,4	Nysa Łużycka
Szprotawa	57,5	20,0	Bóbr
Pliszka	59,5	59,5	Odra
Śląska Ochla.....	38,2	38,2	Odra
Ilanka	54,2	54,2	Odra

^a Uszeregowane w porządku hydrograficznym. ^b Rzeki lub zbiorniki wodne, do których uchodzi dopływ.

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Atlas Podziału Hydrograficznego Polski – Warszawa 2005.

TABL. 5. WIĘKSZE I GŁĘBSZE JEZIORA

JEZIORA	Jednostka administracyjna (miasto, gmina)	Powierzchnia lustra wody w ha	Objętość jeziora w tys. m ³	Głębokość maksymalna w m
WEDŁUG POWIERZCHNI				
Sławskie	Sława	817,3	442664,8	12,3
Osiek z Ogardzką Odnogą	Dobiegniew	534,3	53316,7	35,3
Niesłysz (Niesulickie)	Lubrza	486,2	34457,6	34,7
Ostrowiec k/Głuska	Dobiegniew	387,6	36433,1	28,5
Lubikowskie	Przytoczna	314,7	34842,1	35,5
Lubniewsko (Nakońskie)	Lubniewice	240,4	12412,8	15,1
Wojnowskie	Babimost, Kargowa	228,9	7565,1	9,7
Chłop k/Pszczewa	Pszczew	227,8	20579,6	23,0
Paklicko Wielkie	Świebodzin	196,0	15823,3	22,5
Wielkie (Obrzańskie)	Trzciel	188,7	4087,1	3,7
Trzeńniowskie (Ciecz)	Łągów	185,7	35919,8	58,8
Radęcino	Dobiegniew	174,4	7341,2	15,0
Lipie	Strzelce Krajeńskie	174,0	22202,9	42,0
Szarzec (Szarzeńskie)	Pszczew	169,8	13465,8	14,5
Rudno (Rudzieńskie, Orchowe) ..	Kolsko, Wolsztyn ^a	163,0	6590,4	9,1
Jańsko	Bobrowice	153,3	1073,1	2,9
Lutol	Trzciel	152,5	2746,2	9,0
Marwico (Roztocz)	Lubiszyn	140,3	4853,6	12,4
Wielgie (Dobiegniewskie)	Dobiegniew	136,9	3077,6	6,8
Lubiąż	Lubniewice	130,5	6075,1	12,8
Wilkanowskie	Świebodzin	130,5	11701,8	23,7
Głębokie k/Międzyrzecza	Międzyrzecz	124,9	11530,4	25,3
Bukowieckie (Borowy Młyn)	Międzyrzecz	103,3	1956,5	3,6
Wielicko	Torzym	103,2	1569,9	3,5
Lubiewo (Łubowo)	Drezdenko	101,9	6125,4	15,4
Lubowo (Morawy)	Drezdenko	100,1	4052,7	8,0
WEDŁUG GŁĘBOKOŚCI MAKSYMALNEJ				
Trzeńniowskie (Ciecz)	Łągów	185,7	35919,8	58,8
Lipie	Strzelce Krajeńskie	174,0	22202,9	42,0
Jelito (Giełt)	Krosno Odrzańskie	49,9	4937,8	36,3
Buszno	Sulęcín	51,4	6273,9	36,0
Lubikowskie	Przytoczna	314,7	34842,1	35,5
Osiek z Ogardzką Odnogą	Dobiegniew	534,3	53316,7	35,3
Krajnik (Trzciniec, Żurawie)	Lubniewice	40,3	4370,0	35,2
Lubie k/Lubrzy	Lubrza	28,4	3697,1	35,0
Niesłysz (Niesulickie)	Lubrza	486,2	34457,6	34,7
Słowa	Strzelce Krajeńskie	62,1	9141,4	31,7
Wielkie k/Witnicy	Witnica	52,3	5795,8	29,3
Ostrowiec k/Głuska	Dobiegniew	387,6	36433,1	28,5
Słowie (Słowa, Wołogoszcz Duży)	Dobiegniew	92,5	12457,0	28,3
Czarne k/Głuska	Dobiegniew	19,1	2137,7	26,5
Cisie (Czyste)	Bledzew	39,2	3788,4	26,1
Głębokie k/Międzyrzecza	Międzyrzecz	124,9	11530,4	25,3

^a Województwo wielkopolskie.

TABL. 5. WIĘKSZE I GŁĘBSZE JEZIORA (dok.)

JEZIORA	Jednostka administracyjna (miasto, gmina)	Powierzchnia lustra wody w ha	Objętość jeziora w tys. m ³	Głębokość maksymalna w m
WEDŁUG OBJĘTOŚCI				
Osiek z Ogardzką Odnogą.....	Dobiegniew	534,3	53316,7	35,3
Sławskie	Sława	817,3	42664,8	12,3
Ostrowiec k/Głuska	Dobiegniew	387,6	36433,1	28,5
Trzeźniowskie (Ciecz).....	Łągów	185,7	35919,8	58,8
Lubikowskie	Przytoczna	314,7	34842,1	35,5
Nieslysz (Niesulickie).....	Lubrza	486,2	34457,6	34,7
Lipie	Strzelce Krajeńskie	174,0	22202,9	42,0
Chłop k/Pszczewa.....	Pszczew	227,8	20579,6	23,0
Paklicko Wielkie	Świebodzin	196,0	15823,3	22,5
Szarcz (Szarzeńskie).....	Pszczew	169,8	13465,8	14,5
Słowie (Słowa, Wołogoszcz Duży)	Dobiegniew	92,5	12457,0	28,3
Lubniewsko (Nakońskie).....	Lubniewice	240,4	12412,8	15,1
Wilkowskie	Świebodzin	130,5	11701,8	23,7
Głębokie k/Międzyrzecza	Międzyrzecz	124,9	11530,4	25,3
Czarne k/Głuska	Dobiegniew	19,1	2137,7	26,5
Cisie (Czyste)	Błędzew	39,2	3788,4	26,1
Głębokie k/Międzyrzecza	Międzyrzecz	124,9	11530,4	25,3

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Zielonej Górze.

TABL. 6. WIĘKSZE SZTUCZNE ZBIORNIKI I STOPNIE WODNE^a

ZBIORNIKI I STOPNIE WODNE ^a	Rzeka	Rok uruchomienia	Pojemność całkowita przy maksymalnym piętrzeniu w hm ³	Powierzchnia przy maksymalnym piętrzeniu w km ²	Wysokość piętrzenia w m
Raduszczyk Stary ^b	Bóbr	1935	4,7	1,9	5,8
Kamienna.....	Drawa	1918	3,5	1,0	7,6
Dychów ^c	Bóbr	1936	3,4	1,0	10,8
Błędzew	Obra	1909	3,0	3,2	6,8
Krzywaniec ^d	Bóbr	1936	2,4	1,0	5,9

^a Uszeregowano malejąco według pojemności całkowitej (przy maksymalnym piętrzeniu). ^b Zbiornik wyrównawczy. ^c Zbiornik górny elektrowni pompowej. ^d Stopień wodny.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Środowiska oraz Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

TABL. 7. TEMPERATURY POWIETRZA, OPADY ATMOSFERYCZNE, USŁONECZNIENIE, ZACHMURZENIE I PRĘDKOŚĆ WIATRU

STACJE METEOROLOGICZNE	Wzniesienie stacji nad poziom morza w m	Średnie temperatury powietrza w °C	Suma opadów w mm	Usłonecznienie w h	Średnie zachmurzenie w oktantach ^a	Średnia prędkość wiatru w m/s
Gorzów Wlkp.	72	9,1	715	1903	5,6	2,8
2013	72	9,1	524	1817	5,8	2,7
2014	72	10,4	525	1541	5,6	2,5
Zielona Góra	192	9,1	702	1728	5,2	3,1
2013	192	8,8	591	1491	5,6	3,0
2014	192	10,4	550	1631	5,5	2,8

^a Stopień zachmurzenia nieba: od 0 (niebo bez chmur) do 8 (całkowicie pokryte chmurami).

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

Dział II. WYKORZYSTANIE I OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEBY

TABL. 1 (8). STAN GEODEZYJNY I KIERUNKI WYKORZYSTANIA POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA
Stan w dniu 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012		2013		2014	
	tys. ha	na 1 mieszkań- ca ^a w ha	tys. ha	na 1 mieszkań- ca ^a w ha	tys. ha	na 1 mieszkań- ca ^a w ha
O G Ó Ł E M^b	1398,8	1,37	1398,8	1,37	1398,8	1,37
Użytki rolne	567,8	0,55	566,4	0,55	565,6	0,55
grunty orne, sady, łąki i pastwiska trwale.....	543,9	0,53	542,3	0,53	541,7	0,53
grunty orne.....	404,0	0,39	402,8	0,39	402,4	0,39
sady.....	2,8	0,00	2,8	0,00	2,8	0,00
łąki trwale	101,1	0,10	101,0	0,10	100,9	0,10
pastwiska trwale	36,0	0,04	35,7	0,03	35,7	0,03
grunty rolne zabudowane.....	14,4	0,01	14,2	0,01	14,0	0,01
grunty pod stawami.....	3,8	0,00	4,2	0,00	4,2	0,00
grunty pod rowami	5,8	0,01	5,7	0,01	5,7	0,01
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	717,0	0,70	717,9	0,70	718,4	0,70
lasy	709,0	0,69	709,9	0,69	710,4	0,70
grunty zadrzewione i zakrzewione	8,0	0,01	8,1	0,01	8,0	0,01
Grunty pod wodami powierzch- niowymi	25,0	0,02	24,9	0,02	24,9	0,02
płynącymi.....	21,9	0,02	22,0	0,02	22,1	0,02
stojącymi.....	3,1	0,00	2,8	0,00	2,8	0,00
Grunty zabudowane i zurbanizo- wane	62,4	0,06	63,1	0,06	63,5	0,06
tereny mieszkaniowe.....	8,6	0,01	8,9	0,01	9,1	0,01
tereny przemysłowe	3,0	0,00	3,1	0,00	3,2	0,00
inne tereny zabudowane	4,1	0,00	4,3	0,00	4,5	0,00
zurbanizowane tereny niezabudo- wane.....	3,3	0,00	3,3	0,00	3,3	0,00
tereny rekreacji i wypoczynku	3,4	0,00	3,4	0,00	3,4	0,00
tereny komunikacyjne	39,2	0,04	39,3	0,04	39,3	0,04
drogi.....	33,7	0,03	33,8	0,03	33,9	0,03
tereny kolejowe	5,0	0,00	4,9	0,00	4,9	0,00
inne	0,5	0,00	0,6	0,00	0,6	0,00
użytki kopalne	0,7	0,00	0,7	0,00	0,7	0,00
Użytki ekologiczne	2,9	0,00	2,9	0,00	2,9	0,00
Nie użytki	17,3	0,02	17,2	0,02	17,0	0,02
Tereny różne^c	6,5	0,01	6,4	0,01	6,4	0,01

^a Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla: 2011, 2012 i 2013. ^b Obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi). ^c Grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty zrekultywowane, wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego.

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

TABL. 2 (9). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW UGOROWANYCH NA UŻYTKACH ROLNYCH**

Stan w czerwcu

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska			Lubuskie		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
O G Ó Ł E M w tys. ha.....	439,9	446,5	475,2	28,2	22,7	31,9
w tym gospodarstwa indywidualne	402,2	412,8	453,6	17,8	22,4	31,1
Z ogółem w % powierzchni użytków rolnych.....	2,9	3,1	3,3	5,8	5,6	7,3

TABL. 3 (10). **STRUKTURA ODCZYNU GLEB W LATACH 2011-2014**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba próbek w szt.	Przebadana powierzchnia w tys. ha	Odczyn gleby (w %)				
			bardzo kwaśny pH < 4,5	kwaśny pH 4,6-5,5	lekko kwaśny pH 5,6-6,5	obojętny pH 6,6-7,2	zasadowy pH >7,2
POLSKA	1600833	4142,8	13	27	34	17	9
Lubuskie	43960	130,7	10	30	40	14	6

Ź r ó d ł o: dane Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej.

TABL. 4 (11). **STRUKTURA POWIERZCHNI PRZEBADANYCH UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG KWASOWOŚCI GLEB I POWIATÓW**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odczyn gleb (w odsetkach)				
	bardzo kwaśny	kwaśny	lekko kwaśny	obojętny	zasadowy
WOJEWÓDZTWO 2012	12	28	35	15	10
..... 2013	10	32	40	12	6
..... 2014	10	28	38	16	8
Podregion gorzowski					
Powiaty:					
gorzowski	14	37	37	8	4
międzyrzecki	6	16	38	25	15
stubicki	1	25	48	22	4
strzelecko-drezdenecki	3	17	37	23	20
sulęciński	9	22	46	15	8
Miasto na prawach powiatu					
Gorzów Wlkp.....	19	8	50	19	4
Podregion zielonogórski					
Powiaty:					
krośnieński	17	44	34	4	1
nowosolski	13	19	43	19	6
świebodziński	5	25	52	12	6
wschowski	5	21	49	19	6
zielonogórski	15	34	28	17	6
żagański	13	42	33	9	3
żarski	26	40	24	7	3

Ź r ó d ł o: dane Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Gorzowie Wlkp.

TABL. 5 (12). GRUNTY ROLNE WYŁĄCZONE NA CELE NIEROLNICZE I LEŚNE NA CELE NIELEŚNE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014
	w ha		
O G Ó Ł E M	233	132	107
WEDŁUG RODZAJÓW GRUNTÓW			
Użytki rolne	56	47	36
klasy bonitacyjne:			
mineralne:			
III	12	18	6
IV	44	29	30
Inne grunty rolne	113	72	58
Grunty leśne	64	13	13
WEDŁUG KIERUNKÓW WYŁĄCZENIA			
wyłączone:			
Na tereny osiedlowe	91	72	56
Na tereny przemysłowe	54	4	7
Pod drogi i szlaki komunikacyjne	7	6	5
Pod użytki kopalne.....	66	29	15
Na inne cele.....	15	20	24

^a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Ź r ó d ł o: w zakresie wyłączonych w trybie przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych: gruntów rolnych — dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, gruntów leśnych — dane Ministerstwa Środowiska.

TABL. 6 (13). GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014
	w ha		
Grunty wymagające rekultywacji (stan w dniu 31 XII) ..	1627	1511	1489
zdeastowane.....	869	776	711
zdegradowane.....	758	735	778
Grunty (w ciągu roku):			
zrekultywowane.....	57	115	151
w tym na cele:			
rolnicze	-	55	50
leśne	-	20	6
zagospodarowane	-	35	12
w tym na cele leśne.....	-	-	3

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

TABL. 7 (14). GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014	2012	2013	2014
	w ha			w odsetkach		
O G Ó Ł E M	1627	1511	1489	100,0	100,0	100,0
W wyniku działalności w zakresie:						
górnictwa i wydobywania surowców:						
energetycznych	46	47	52	2,8	3,1	3,5
innych niż energetyczne	1212	1144	1135	74,5	75,7	76,2
wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	68	34	15	4,2	2,3	1,0
innej	301	286	287	18,5	18,9	19,3

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

TABL. 8 (15). **POWIERZCHNIA ZMELIOROWANYCH UŻYTKÓW ROLNYCH ORAZ SPÓŁKI WODNE**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014
O G Ó Ł E M w tys. ha.....	176,1	176,5	176,5
W % ogólnej powierzchni użytków rolnych.....	36,3	43,3	40,2
Grunty orne	105,0	105,3	105,3
w tym: zdrenowane.....	60,1	60,1	60,1
nawadniane.....	5,3	5,3	5,3
Łąki i pastwiska trwałe	71,1	71,3	71,3
w tym: zdrenowane.....	6,0	6,0	6,0
nawadniane.....	20,9	20,9	20,9
Spółki wodne	46	44	45
grunty zmeliorowane w tys. ha.....	92,8	82,9	81,2

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

TABL. 9 (16). **ZUŻYCIENIE NAWOZÓW SZTUCZNYCH I WAPNIOWYCH^a (w przeliczeniu na czysty składnik)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012		2013		2014	
	w t	na 1 ha użytków rolnych w kg	w t	na 1 ha użytków rolnych w kg	w t	na 1 ha użytków rolnych w kg
Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	50957	105,2	76906	188,5	43029	98,0
azotowe (N)	30090	62,1	36976	90,6	24675	56,2
fosforowe (P ₂ O ₅)	9047	18,7	19547	47,9	7447	17,0
potasowe (K ₂ O).....	11819	24,4	20383	50,0	10908	24,8
Nawozy wapniowe (CaO) ^c	18692	38,6	9777	24,0	19617	44,7

^a W latach gospodarczych. ^b Łącznie z wieloskładnikowymi. ^c Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym.

TABL. 10 (17). **BILANS AZOTU BRUTTO (średnia z lat 2011-2013)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Przychód					Rozchód	Saldo bilansu (przychód-rozchód)	Efektywność (rozchód/przychód)
	nawożenie		materiał siewny i sadzeniaki	azot		pobrany z plonami		
	mineralne	organiczne		wiązany symbiotycznie	w opadzie z atmosfery			
w kg azotu (N) na powierzchnię użytków rolnych w ha								
POLSKA	78,4	36,4	2,3	3,8	10,9	79,7	52,1	60,5
Lubuskie	76,0	20,8	2,1	3,5	11,2	66,9	39,2	59,0

Ź r ó d ł o: opracowanie Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy (Jerzy Kopiński) wg metodologii „Nutrient Budgets” OECD/ Eurostat danych: GUS, IOŚ uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami.

TABL. 11 (18). **POTRZEBY WAPNOWANIA GLEB W LATACH 2011-2014**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba przebadanych próbek w szt.	Przebadana powierzchnia w tys. ha	Potrzeby wapnowania (w %)				
			konieczne	potrzebne	wskazane	ograniczone	zbędne
POLSKA	1600833	4142,8	20	15	18	17	30
Lubuskie	43960	130,7	12	15	20	20	33

Ź r ó d ł o: dane Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej.

TABL. 12 (19). **STRUKTURA POWIERZCHNI PRZEBADANYCH UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG POTRZEB WAPNOWANIA GLEB I POWIATÓW**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Potrzeby wapnowania (w odsetkach)				
	konieczne	potrzebne	wskazane	ograniczone	zbędne
WOJEWÓDZTWO 2012	14	14	16	17	39
..... 2013	12	16	20	20	32
..... 2014	11	14	17	17	41
Podregion gorzowski					
Powiaty:					
gorzowski.....	14	16	21	22	27
międzyrzecki.....	6	8	10	13	63
stubicki.....	5	11	18	24	42
strzelecko-drezdenecki.....	4	9	11	15	61
sulęciński.....	13	10	6	26	45
Miasto na prawach powiatu					
Gorzów Wlkp.....	22	-	8	35	35
Podregion zielonogórski					
Powiaty:					
krośnieński.....	19	20	26	18	17
nowosolski.....	10	10	13	19	48
świebodziński.....	7	13	20	27	33
wschowski.....	6	9	12	19	54
zielonogórski.....	13	18	18	14	37
żagański.....	15	21	22	15	27
żarski.....	24	22	19	12	23

Ź r ó d ł o: dane Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Gorzowie Wlkp.

TABL. 13 (20). **ZASOBNOŚĆ GLEB W PRZYSWAJALNE MAKROELEMENTY W LATACH 2011-2014**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba przebadanych próbek w szt.	w % badanych próbek				
		Bardzo niska	Niska	Średnia	Wysoka	Bardzo wysoka
Fosfor						
POLSKA.....	1600772	8	23	26	18	25
Lubuskie	43945	3	19	31	23	24
Potas						
POLSKA.....	1600772	15	26	32	14	13
Lubuskie	43945	10	26	32	17	15
Magnez						
POLSKA.....	1600772	11	18	29	20	22
Lubuskie	43945	11	18	31	20	20

Ź r ó d ł o: dane Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej.

TABL. 14 (21). **STRUKTURA POWIERZCHNI PRZEBADANYCH UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG POTRZEB WAPNOWANIA GLEB I POWIATÓW**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Bardzo niska	Niska	Średnia	Wysoka	Bardzo wysoka
	w odsetkach				
Zawartość fosforu					
WOJEWÓDZTWO 2012	4	19	32	24	21
2013	3	20	33	24	20
2014	4	20	29	22	25
Podregion gorzowski					
Powiaty:					
gorzowski	1	10	28	33	28
międzyrzecki	1	18	32	24	25
stubicki	2	16	32	24	26
strzelecko-drezdenecki	4	19	22	26	29
sulęciński	-	35	46	13	6
Miasto na prawach powiatu					
Gorzów Wlkp.....	-	12	50	15	23
Podregion zielonogórski					
Powiaty:					
krośnieński	8	25	36	19	12
nowosolski	2	15	27	16	40
świebodziński	1	19	39	23	18
wschowski	1	3	11	23	62
zielonogórski	6	19	24	22	29
żagański	7	28	34	22	9
żarski	14	28	34	14	10
Zawartość potasu					
WOJEWÓDZTWO 2012	12	27	31	17	13
2013	13	29	33	16	9
2014	11	25	27	15	22
Podregion gorzowski					
Powiaty:					
gorzowski	8	16	23	27	26
międzyrzecki	7	18	25	25	25
stubicki	8	28	34	14	16
strzelecko-drezdenecki	3	10	21	15	51
sulęciński	14	26	29	17	14
Miasto na prawach powiatu					
Gorzów Wlkp.....	20	19	27	15	19
Podregion zielonogórski					
Powiaty:					
krośnieński	21	41	25	10	3
nowosolski	12	26	25	13	24
świebodziński	4	19	42	17	18
wschowski	4	15	18	19	44
zielonogórski	15	34	30	13	8
żagański	20	32	31	8	9
żarski	19	38	28	9	6

TABL. 14 (21). **STRUKTURA POWIERZCHNI PRZEBADANYCH UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG POTRZEB WAPNOWANIA GLEB I POWIATÓW (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Bardzo niska	Niska	Średnia	Wysoka	Bardzo wysoka
	w odsetkach				
Zawartość magnezu					
WOJEWÓDZTWO 2012	11	17	34	20	18
2013	12	23	35	17	13
2014	8	12	29	24	27
Podregion gorzowski					
Powiaty:					
gorzowski	9	11	36	27	17
międzyrzecki	7	16	25	31	21
stubicki	4	10	21	17	48
strzelecko-drezdenecki	4	10	21	27	38
sulęciński	19	13	35	28	5
Miasto na prawach powiatu					
Gorzów Wlkp.....	19	8	19	50	4
Podregion zielonogórski					
Powiaty:					
krośnieński	9	10	30	20	31
nowosolski	8	8	24	25	35
świebodziński	6	17	35	27	15
wschowski	6	15	49	22	8
zielonogórski	12	20	30	22	16
żagański	6	8	26	23	37
żarski	11	17	31	20	21

Ź r ó d ł o: dane Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Gorzowie Wlkp.

TABL. 15 (22). **DZIAŁALNOŚĆ WOJEWÓDZKICH INSPEKTORATÓW OCHRONY ŚRODOWISKA W ZAKRESIE OCHRONY GLEB W 2014 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Lubuskie
Stanowiska pomiarowe	138	-
Pobrane próbki pierwotne ogółem	1243	69
W ramach:		
monitoringu	152	-
kontroli	612	35
akcji związanych z poważnymi awariami	27	-
prac własnych i pozostałych ^a	452	34
Wykonane oznaczenia ogółem	16281	763
W ramach:		
monitoringu	1782	-
w tym wskaźniki fizykochemiczne	1782	-
kontroli	5494	314
w tym wskaźniki fizykochemiczne	5464	314
prac własnych i pozostałych ^a	8919	449
w tym wskaźniki fizykochemiczne	8907	449
akcji związanych z poważnymi awariami	86	-

^a Prace zlecone (inne niż monitoring) i prace własne prowadzone w laboratoriach.

Ź r ó d ł o: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

TABL. 16 (23). **POWIERZCHNIA, ZASOBY I EKSPLOATACJA ZŁÓŻ TORFÓW W 2014 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zasoby				W tym w hektarach					
	ogółem		eksploatowane		trwale użytki		inne użytki rolne		nieużytki rolnicze	
	udokumentowane w ha	szacunkowe w mln ³	w ha	w mln ³	razem	eksploatowane	razem	eksploatowane	razem	eksploatowane
POLSKA	941722	12543,2	1960	47	738843	913	49476	22	153403	1025
Lubuskie.....	36815	518	-	-	33375	-	795	-	2645	-

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

TABL. 17 (24). **POŻARY^a UPRAW ROLNYCH, ŁĄK, RŻYSK I NIEUŻYTKÓW**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014
Pożary:			
upraw rolnych, łąk, rżysk	66	104	116
nieużytków	1092	604	1117
Powierzchnia pożarów w ha:			
upraw rolnych, łąk, rżysk	81	63	240
nieużytków	757	244	797

^a Powstałe w wyniku wypalania pozostałości roślinnych.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej.

Dział III. ZASOBY, WYKORZYSTANIE, ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA WÓD

TABL. 1 (25). **ZASOBY EKSPLOATACYJNE WÓD PODZIEMNYCH**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem		Z utworów geologicznych			
	stan w dniu 31 XII	przyrost lub ubytek (-) do roku poprzedniego	czwartorzędowych	trzeciorzędowych	kredowych	starszych
2012.....	823,2	3,8	765,1	58,0	0,1	0,0
2013.....	823,7	0,5	765,5	58,1	0,1	0,0
2014.....	824,2	0,5	765,5	58,7	0,1	0,0

Źródło: dane Państwowego Instytutu Geologicznego - Państwowego Instytutu Badawczego.

TABL. 2 (26). **ZASOBY WÓD LECZNICZYCH UDKUMENTOWANE GEOLOGICZNIE**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba złóż	Zasoby eksploatacyjne w m ³ /h	Pobór wód w tys. m ³ /rok
O G Ó Ł E M 2012	1	5,0	0,0
2013	1	5,0	0,0
2014	1	5,0	0,0
Wody termalne, mineralne 2012	1	5,0	0,0
2013	1	5,0	0,0
2014	1	5,0	0,0

Źródło: dane Państwowego Instytutu Geologicznego.

TABL. 3 (27). **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI WEDŁUG ŹRÓDEŁ POBORU**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012		2013		2014	
	w hm ³	w odsetkach	w hm ³	w odsetkach	w hm ³	w odsetkach
O G Ó Ł E M	105,9	100,0	102,7	100,0	101,7	100,0
na cele:						
Produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem – z ujęć własnych).	11,6	10,9	11,6	11,3	12,1	11,9
wody: powierzchniowe.....	5,3	5,0	5,0	4,9	5,3	5,2
podziemne	6,3	5,9	6,6	6,4	6,8	6,7
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz uzupełnianie stawów rybnych.....	43,5	41,1	41,2	40,1	39,3	38,6
Eksploatacji sieci wodociągowej ^a	50,8	48,0	49,8	48,6	50,3	49,5
wody: powierzchniowe.....	3,1	2,9	3,0	2,9	3,4	3,3
podziemne	47,7	45,1	46,9	45,7	47,0	46,2

^a Pobór wody mierzony na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci.

TABL. 4 (28). POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI WEDŁUG ŹRÓDEŁ POBORU, PODREGIONÓW I POWIATÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem		produkcyjne ^a			Na cele nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napelniania i uzupełniania stawów rybnych	eksploatacji sieci wodociągowej ^b		
			razem	wody			razem	wody	
				po- wierzchniowe	pod- ziemne			po- wierzchniowe	pod- ziemne
WOJEWÓDZTWO									
2012	105908	7,6	11559	5309	6250	43523	50826		47747
2013	102652	7,3	11633	5015	6618	41174	49845	2989	46855
2014	101708	7,3	12054	5263	6791	39306	50348	3350	46998
Podregion gorzowski									
2012	39339	6,4	7716	5270	2446	13086	18537	-	18537
2013	37963	6,2	7739	4973	2766	11815	18409	-	18409
2014	39090	6,4	7849	5224	2625	12334	18907	-	18907
Powiaty:									
gorzowski	15500	12,8	4854	3629	1225	2636	8010	-	8010
międzyrzecki	6006	4,3	160	-	160	2902	2944	-	2944
ślubicki	6983	7,0	182	-	182	3902	2899	-	2899
strzelecko-drezdenecki	4456	3,6	75	6	69	2301	2080	-	2080
sulęciński	2317	2,0	79	-	79	593	1645	-	1645
Miasto na prawach powiatu									
Gorzów Wlkp.	3828	44,5	2499	1589	910	-	1329	-	1329
Podregion zielonogórski									
2012	66568	8,5	3843	39	3804	30437	32288	3078	29210
2013	64689	8,2	3894	42	3852	29359	31436	2989	28446
2014	62619	8,0	4205	39	4166	26972	31442	3350	28092
Powiaty:									
krośnieński	17842	12,8	310	-	310	15047	2485	-	2485
nowosolski	4524	5,9	665	-	665	-	3859	-	3859
świebodziński	3813	4,1	500	-	500	451	2862	-	2862
wschowski	2235	3,6	336	-	336	-	1899	-	1899
zielonogórski	10814	6,9	731	-	731	167	9916	3350	6566
żagański	7323	6,5	227	-	227	2872	4224	-	4224
żarski	14030	10,1	1200	39	1161	8435	4395	-	4395
Miasto na prawach powiatu									
Zielona Góra	2038	35,1	236	-	236	-	1802	-	1802

^a Poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem – z ujęć własnych. ^b Pobór wody na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci.

TABL. 5 (29). SIEĆ WODOCIĄGOWA I SIEĆ KANALIZACYJNA

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014
SIEĆ WODOCIĄGOWA ROZDZIELCZA			
Długość sieci w km	6658,7	6730,5	6814,6
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych ^a w tys. szt. ...	126,4	129,0	130,3
Miasta obsługiwane przez sieć wodociągową	42	42	42
Ludność w miastach korzystająca z sieci wodociągowej w tys.	621,2	619,0	627,9
w % ludności miast ogółem	95,9	96,0	97,5
Pobór wody w hm ³ (w ciągu roku)	50,8	49,8	50,3
w tym powierzchniowej	3,1	3,0	3,3
Zużycie wody ^b w hm ³ (w ciągu roku)	37,9	37,1	37,4
w tym w gospodarstwach domowych	29,3	29,5	29,7
w tym na 1 mieszkańca miast w m ³ /rok	31,0	31,1	31,3
SIEĆ KANALIZACYJNA			
Długość sieci ^c w km	3191,6	3315,0	3641,2
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych ^a w tys. szt. ...	62,6	65,2	69,2
Miasta obsługiwane przez sieć kanalizacyjną	42	42	42
Ludność w miastach korzystająca z sieci kanalizacyjnej w tys. (w ciągu roku)	571,5	570,5	590,1
w % ludności miast ogółem	88,2	88,4	91,7
Ścieki odprowadzone w hm ³ (w ciągu roku)	33,4	30,9	30,6

^a Łącznie z przyłączami prowadzącymi do budynków zbiorowego zamieszkania. ^b Woda dostarczona odbiorcom przez sieć wodociągową. ^c Ogólnospławnej i na ścieki gospodarcze.

TABL. 6 (30). ZUŻYCIEM WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012		2013		2014	
	w hm ³	w odsetkach	w hm ³	w odsetkach	w hm ³	w odsetkach
O G Ó Ł E M	92,3	100,0	89,0	100,0	87,8	100,0
Przemysł	10,8	11,7	10,7	12,0	11,2	12,7
w tym na cele produkcyjne	9,4	10,2	9,3	10,4	9,7	11,0
Rolnictwo i leśnictwo ^a	43,5	47,2	41,2	46,3	39,3	44,8
Eksploatacja sieci wodociągowej ^b	37,9	41,1	37,1	41,7	37,4	42,5

^a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych. ^b Bez zużycia wody na cele przemysłowe z wodociągów stanowiących własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

TABL. 7 (31). ZUŻYCIEM WODY W ZAKŁADACH I ICH WYPOSAŻENIE W ZAMKNIĘTE OBIEGI WODY

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zużycie wody na cele produkcyjne		Zakłady wyposażone w obiegi zamknięte					
	ogółem w hm ³	w tym w obiegach zamkniętych w % ogółem	w % zakładów ogółem ^a	według wskaźnika ujęcia w obiegi używanej wody				
				poniżej 10%	10,1-50,0	50,1-90,0	90,1-99,0	99,1% i więcej
2012	9,4	10,4	27,6	10	4	1	-	1
2013	9,3	11,7	27,5	10	4	2	1	2
2014	9,7	11,0	30,3	10	4	2	-	4

^a Zużywających wodę do produkcji.

TABL. 8 (32). POBÓR I ZUŻYCIĘ WODY W PRZEMYSŁE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014
	w hm ³		
Przychód wody	12,3	12,1	12,4
z ujęć własnych	11,6	11,6	12,1
wody: powierzchniowe	5,3	5,0	5,3
podziemne	6,3	6,6	6,8
z zakupu od innych jednostek	0,7	0,5	0,4
Rozchód wody	12,3	12,1	12,4
zużycie na potrzeby zakładów	10,8	10,7	11,2
w tym do produkcji	9,4	9,3	9,7
w tym z sieci wodociągowej	0,5	0,3	0,2
sprzedaż	1,3	1,4	1,2
straty w sieci	0,1	0,1	0,1

TABL. 9 (33). GOSPODAROWANIE WODĄ W ZAKŁADACH WEDŁUG SEKCJI POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI W 2014 R.

A. PRZYCHÓD WODY

SEKCJE	Ogółem	Z ujęć własnych			Z zakupu
		razem	powierzchniowych	podziemnych	
w dam ³					
OGÓŁEM	12447	12054	5263	6791	393
w tym:					
Przetwórstwo przemysłowe	8534	8306	3668	4638	228
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	2265	2227	1589	638	38
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	85	84	-	84	1
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	180	102	-	102	78
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	699	673	-	673	26
Pozostałe sekcje	644	622	6	616	22

B. ROZCHÓD WODY

SEKCJE	Zużycie na potrzeby zakładu				Sprzedaż
	ogółem	w tym do produkcji		w tym z sieci wodociągowej	
		razem			
w dam ³					
OGÓŁEM	11175	9721	176	1205	
w tym:					
Przetwórstwo przemysłowe	8021	7486	162	493	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	1731	1707	1	495	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	84	54	-	-	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	180	-	-	-	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	562	-	-	136	
Pozostałe sekcje	594	474	13	47	

TABL. 10 (34). GOSPODAROWANIE WODĄ W ZAKŁADACH WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN

WYSZCZEGÓLNIENIE	Pobór wód		Zakup wody		Zużycie wody na potrzeby zakładu	
	podziemnych	powierzchniowych	razem	w tym z sieci wodociągowej na cele produkcyjne	razem	na 1 km ²
	w dam ³					
WOJEWÓDZTWO	6250	5309	718	457	10849	0,78
2012	6618	5015	481	259	10667	0,76
2013	6791	5263	393	176	11175	0,80
2014	2625	5224	185	16	6956	1,14
Podregion gorzowski	2625	5224	185	16	6956	1,14
POWIATY:						
GORZOWSKI	1225	3629	52	15	4442	3,66
Gmina miejska						
Kostrzyn nad Odrą	872	3629	41	5	4095	89,02
Gmina miejsko-wiejska						
Witnica	150	-	11	10	161	0,58
w tym miasto	140	-	11	10	151	18,88
Gminy wiejskie:						
Deszczno	91	-	-	-	91	0,54
Lubiszyn	34	-	-	-	17	0,08
Santok	78	-	-	-	78	0,46
MIĘDZYRZECKI	160	-	2	1	97	0,07
Gminy miejsko-wiejskie:						
Międzyrzecz	124	-	1	1	75	0,24
Trzciel	5	-	-	-	5	0,03
Gmina wiejska						
Przytoczna	31	-	1	-	17	0,09
SŁUBICKI	182	-	5	-	180	0,18
Gminy miejsko-wiejskie:						
Ośno Lubuskie	15	-	-	-	15	0,08
Rzepin	158	-	-	-	151	0,79
w tym miasto	158	-	-	-	151	13,73
Słubice	9	-	5	-	14	0,08
w tym miasto	9	-	5	-	14	0,74
STRZELECKO-DREZDENECKI	69	6	-	-	74	0,06
Gminy miejsko-wiejskie:						
Dobiegów	9	3	-	-	12	0,03
Drezdenko	54	3	-	-	56	0,14
w tym miasto	12	-	-	-	12	1,09
Gmina wiejska						
Stare Kurowo	6	-	-	-	6	0,08
SULĘCIŃSKI	79	-	58	-	137	0,12
Gminy miejsko-wiejskie:						
Sulęcín	55	-	58	-	113	0,35
w tym miasto	13	-	1	-	14	1,56
Torzým	24	-	-	-	24	0,06
Miasto na prawach powiatu						
Gorzów Wlkp.	910	1589	68	-	2026	23,56
Podregion zielonogórski	4166	39	208	160	4219	0,54
Powiaty:						
KROŚNIEŃSKI	310	-	-	-	310	0,22
Gmina miejsko-wiejska						
Krosno Odrzańskie	206	-	-	-	206	0,97
w tym miasto	196	-	-	-	196	24,50
Gminy wiejskie:						
Bobrowice	73	-	-	-	73	0,39
Gubin	31	-	-	-	31	0,08

TABL. 10 (34). GOSPODAROWANIE WODĄ W ZAKŁADACH WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Pobór wód		Zakup wody		Zużycie wody na potrzeby zakładu	
	podziemnych	powierzchniowych	razem	w tym z sieci wodociągowej na cele produkcyjne	razem	na 1 km ²
	w dm ³					
NOWOSOLSKI	665	-	24	14	676	0,88
Gmina miejska						
Nowa Sól	620	-	24	14	632	28,73
Gmina miejsko-wiejska						
Kozuchów	8	-	-	-	7	0,04
w tym miasto	8	-	-	-	7	1,17
Gmina wiejska						
Siedlisko	37	-	-	-	37	0,40
ŚWIEBODZIŃSKI	500	-	-	-	350	0,37
Gminy miejsko-wiejskie:						
Świebodzin	158	-	-	-	136	0,60
w tym miasto	92	-	-	-	90	5,29
Zbąszynek	67	-	-	-	30	0,32
w tym miasto	40	-	-	-	3	1,00
Gminy wiejskie:						
Lubrza	20	-	-	-	20	0,16
Łagów	25	-	-	-	25	0,13
Skąpe	230	-	-	-	139	0,76
WSCHOWSKI	336	-	14	6	350	0,56
Gminy miejsko-wiejskie:						
Sława	286	-	14	6	300	0,92
w tym miasto	16	-	-	-	16	1,14
Wschowa	50	-	-	-	50	0,25
w tym miasto	50	-	-	-	50	5,56
ZIELONOGÓRSKI	731	-	59	41	779	0,50
Gminy miejsko-wiejskie:						
Czerwieńsk	22	-	-	-	22	0,11
w tym miasto	22	-	-	-	22	2,44
Kargowa	187	-	28	28	215	1,67
w tym miasto	131	-	24	24	155	31,00
Nowogród Bobrzański	8	-	-	-	8	0,03
Sulechów	347	-	17	-	353	1,49
w tym miasto	10	-	3	-	13	1,86
Gminy wiejskie:						
Trzebiechów	130	-	13	13	143	1,77
Zielona Góra	37	-	1	-	38	0,17
ŻAGAŃSKI	227	-	23	21	250	0,22
Gmina miejska						
Żagań	34	-	16	14	50	1,25
Gminy miejsko-wiejskie:						
Iłowa	86	-	7	7	93	0,61
w tym miasto	86	-	7	7	93	9,30
Małomice	78	-	-	-	78	0,98
w tym miasto	78	-	-	-	78	15,60
Szprotawa	18	-	-	-	18	0,08
Gmina wiejska						
Żagań	11	-	-	-	11	0,04
ŻARSKI	1161	39	88	78	1271	0,91
Gmina miejska						
Żary	861	39	76	66	960	29,09
Gmina miejsko-wiejska						
Lubsko	47	-	8	8	54	0,30
Gmina wiejska						
Żary	253	-	4	4	257	0,87
Miasto na prawach powiatu						
Zielona Góra	236	-	-	-	233	4,02

TABL. 11 (35). MELIORACJE PODSTAWOWE

WYSZCZEGÓLNIENIE	Rzeki i kanały		Wały		Pojemność użytkowa zbiorników wodnych w dam ³	Stacje pomp odwadniających	
	długość	w tym rzeki uregulowane	długość	obszar chroniony w tys. ha		w szt.	obszar oddziaływania w tys. ha
POLSKA..... 2012	74712	41805	8497	1100,6	273621	587	607,2
2013	76682	43420	8482	1101,3	276920	587	608,6
2014	75084	43331	8449	1088,4	272195	552	612,7
Lubuskie ... 2012	4002	1980	818	129,9	7041	44	77,8
2013	4001	3266	818	129,9	7057	44	79,2
2014	4013	3279	818	129,9	7057	42	79,2

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

TABL. 12 (36). MELIORACJE PODSTAWOWE WYMAGAJĄCE ODBUDOWY LUB MODERNIZACJI

WYSZCZEGÓLNIENIE	Melioracje podstawowe			Powierzchnia użytków rolnych z urządzeniami wymagającymi odbudowy lub modernizacji		
	rzeki	wały	stacje pomp w szt.	ogółem	grunty orne	użytki zielone
POLSKA..... 2012	14370	3515	153	1440,9	856,0	584,9
2013	15192	4120	146	1470,7	878,2	592,5
2014	15817	3780	134	1469,7	874,2	595,5
Lubuskie 2012	688	427	12	30,2	16,5	13,7
2013	1406	541	10	60,8	30,5	30,3
2014	1411	545	10	60,8	30,5	30,3

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

TABL. 13 (37). NAWADNIANE UŻYTKI ROLNE I GRUNTY LEŚNE ORAZ NAPEŁNIANE STAWY RYBNE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014
Powierzchnia nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych ^a w ha	1408	1278	1398
Powierzchnia napelnianych stawów rybnych ^b w ha	2450	2379	2410
w tym leśnych.....	953	881	935
Pobór wody ^c w dam ³	43577	41174	39306
do nawodnienia użytków rolnych i gruntów leśnych	1428	1538	1744
na 1 ha	1,0	1,2	1,2
do napelniania i uzupełniania stawów rybnych	42149	39636	37562
w tym leśnych.....	17012	14750	13308
na 1 ha	17,2	16,7	15,6

^a Obiekty o powierzchni co najmniej 20 ha. ^b Obiekty o powierzchni co najmniej 10 ha. ^c Łącznie z poborem ścieków do nawodnień.

TABL. 14 (38). NAWADNIANE UŻYTKI ROLNE I GRUNTY LEŚNE WEDŁUG SPOSOBU NAWADNIANIA

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014
Powierzchnia nawadniana w ha	1408	1278	1398
według sposobu:			
podsiąk	723	623	743
deszczownie	685	655	655
Pobór wody ^a do nawodnień w dam ³	1428	1538	1744
według sposobu:			
podsiąk	1248	1008	1213
deszczownie	180	530	531

^a Łącznie z rolniczym wykorzystaniem ścieków.

TABL. 15 (39). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012		2013		2014	
	w hm ³	w odsetkach	w hm ³	w odsetkach	w hm ³	w odsetkach
O G Ó Ł E M	38,6	100,0	35,8	100,0	35,8	100,0
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^a	5,1	13,4	4,9	13,7	5,2	14,6
w tym wody chłodnicze	0,5	1,2	0,3	0,8	0,7	1,8
odprowadzone siecią kanalizacyjną	33,4	86,6	30,9	86,3	30,6	85,4
W tym ścieki wymagające oczyszczania	38,1	98,7	35,5	99,1	35,2	98,2
oczyszczane	37,6	97,4	35,1	97,9	34,7	97,0
mechanicznie	0,7	1,9	0,7	2,0	0,5	1,5
chemicznie ^b	0,7	1,8	0,8	2,3	0,9	2,4
biologicznie	10,9	28,3	11,2	31,4	11,1	31,0
z podwyższonym usuwaniem biogenów	25,2	65,4	22,3	62,2	22,3	62,1
nieoczyszczane	0,5	1,3	0,4	1,2	0,4	1,2
w tym odprowadzone siecią kanalizacyjną	0,5	1,2	0,4	1,2	0,4	1,2

^a Łącznie z wodami chłodniczymi, wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. ^b Dotyczy tylko ścieków przemysłowych.

TABL. 16 (40). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE OCZYSZCZANE I NIEOCZYSZCZANE WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ścieki odprowadzone				Ze ścieków odprowadzonych bezpośrednio do wód lub do ziemi wymagające oczyszczenia ^a							
	ogółem	do sieci kanalizacyjnej	bepośrednio do wód lub do ziemi		razem	oczyszczone					nieoczyszczone	
			razem	w tym wody chłodnicze		razem	mechaniczne	chemiczne	biologiczne	z podwyższonym usuwaniem biogenów	razem	w % wymagających oczyszczenia
WOJEWÓDZTWO 2012	7983	2834	5149	477	4672	4649	721	700	3225	3	23	0,5
2013	7726	2780	4946	343	4603	4594	695	834	3065	-	9	0,2
2014	7921	2698	5223	657	4566	4556	520	861	3175	-	10	0,2
Podregion gorzowski ...	4947	1664	3283	33	534	528	372	3	153	-	6	1,1
POWIATY:												
GORZOWSKI	3420	679	2741	25								
Gmina miejska												
Kostrzyn nad Odrą.....	3195	586	2609	-	2609	2609	-	-	2609	-	-	-
Gmina miejsko-wiejska												
Witnica.....	92	92	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
w tym miasto.....	89	89	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gminy wiejskie:												
Bogdaniec.....												
Deszczno.....	91	-	91	25	66	66	-	-	66	-	-	-
Santok.....	42	1	41	-	41	41	-	-	41	-	-	-
MIĘDZYRZECKI	77	71	6	1	5	1	1	-	-	-	4	80,0
Gminy miejsko-wiejskie:												
Międzyrzecz.....	70	66	4	-	4	-	-	-	-	-	4	100,0
w tym miasto.....	70	66	4	-	4	-	-	-	-	-	4	100,0
Trzciel.....	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gmina wiejska												
Przytoczna.....	2	-	2	1	1	1	1	-	-	-	-	-
SŁUBICKI	142	21	121	7	114	114	-	-	114	-	-	-
Gminy miejsko-wiejskie:												
Ośno Lubuskie.....	7	-	7	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Rzepin.....	130	16	114	-	114	114	-	-	114	-	-	-
w tym miasto.....	130	16	114	-	114	114	-	-	114	-	-	-
Słubice.....	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
w tym miasto.....	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
STRZELECKO-DREZDENECKI	36	13	23	-	23	23	2	3	18	-	-	-
Gminy miejsko-wiejskie:												
Dobiegiew.....	7	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Drezdenko.....	24	6	18	-	18	18	-	-	18	-	-	-
w tym miasto.....	6	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gmina wiejska												
Stare Kurowo.....	5	-	5	-	5	5	2	3	-	-	-	-

^a Łącznie z wodami chłodniczymi, wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych.

TABL. 16 (40). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE OCZYSZCZANE I NIEOCZYSZCZANE WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ścieki odprowadzone				Ze ścieków odprowadzonych bezpośrednio do wód lub do ziemi wymagające oczyszczenia ^a							
	ogółem	do sieci kanalizacyjnej	bepośrednio do wód lub do ziemi		razem	oczyszczone					nieoczyszczone	
			razem	w tym wody chłodnicze		razem	mechaniczne	chemiczne	biologiczne	z podwyższonym usuwaniem biogenów	razem	w % wymagających oczyszczenia
SULĘCIŃSKI.....	124	104	20	-	20	20	-	-	20	-	-	-
Gminy miejsko-wiejskie:												
Sulęcín.....	100	80	20	-	20	20	-	-	20	-	-	-
w tym miasto.....	14	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Torzym.....	24	24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Miasto na prawach powiatu												
Gorzów Wlkp.....	1148	776	372	-	372	370	369	-	1	-	2	0,5
Podregion zielonogórski.....	2974	1034	1940	624	1316	1312	148	858	306	-	4	0,3
Powiaty:												
KROŚNIEŃSKI.....	80	-	80	60	20	20	10	-	10	-	-	-
Gmina miejsko-wiejska												
Krosno Odrzańskie.....	80	-	80	60	20	20	10	-	10	-	-	-
w tym miasto.....	70	-	70	60	10	10	-	-	10	-	-	-
NOWOSOLSKI.....	648	117	531	520	11	11	11	-	-	-	-	-
Gmina miejska												
Nowa Sól.....	638	110	528	520	8	8	8	-	-	-	-	-
Gmina miejsko-wiejska												
Kozuchów.....	5	2	3	-	3	3	3	-	-	-	-	-
w tym miasto.....	5	2	3	-	3	3	3	-	-	-	-	-
Gmina wiejska												
Siedlisko.....	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ŚWIEBODZIŃSKI.....	295	145	150	33	117	117	23	-	94	-	-	-
Gminy miejsko-wiejskie:												
Świebodzin.....	121	85	36	33	3	3	-	-	3	-	-	-
w tym miasto.....	78	78	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zbąszynek.....	48	48	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
w tym miasto.....	35	35	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gminy wiejskie:												
Lubrza.....	12	-	12	-	12	12	12	-	-	-	-	-
Łagów.....	18	7	11	-	11	11	11	-	-	-	-	-
Skąpe.....	96	5	91	-	91	91	-	-	91	-	-	-

^a Łącznie z wodami chłodniczymi, wodami z odwadniania zakładów górnictwa oraz obiektów budowlanych.

TABL. 16 (40). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE OCZYSZCZANE I NIEOCZYSZCZANE WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ścieki odprowadzone				Ze ścieków odprowadzonych bezpośrednio do wód lub do ziemi wymagające oczyszczania ^a							
	ogółem	do sieci kanalizacyjnej	bezpośrednio do wód lub do ziemi		razem	oczyszczone					nieoczyszczone	
			razem	w tym wody chłodnicze		razem	mechanicznie	chemicznie	biologicznie	z podwyższonym usuwaniem biogenów	razem	w % wymagających oczyszczenia
WSCHOWSKI	181	160	21	-	21	21	-	-	21	-	-	-
Gminy miejsko-wiejskie:												
Sława	178	157	21	-	21	21	-	-	21	-	-	-
w tym miasto	16	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wschowa	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
w tym miasto	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ZIELONOGÓRSKI	448	314	134	11	123	122	104	-	18	-	1	0,8
Gminy miejsko-wiejskie:												
Czerwieńsk	11	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
w tym miasto	11	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kargowa	169	159	10	10	-	-	-	-	-	-	-	-
w tym miasto	134	124	10	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Sulechów	140	16	124	1	123	122	104	-	18	-	1	0,8
w tym miasto	13	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gminy wiejskie:												
Trzebiechów	111	111	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zielona Góra	17	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ŻAGAŃSKI	108	85	23	-	23	21	-	-	21	-	2	8,7
Gmina miejska												
Żagań	42	42	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gminy miejsko-wiejskie:												
Iłowa	13	11	2	-	2	-	-	-	-	-	2	100,0
w tym miasto	13	11	2	-	2	-	-	-	-	-	2	100,0
Małomice	32	32	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
w tym miasto	32	32	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Szprotawa	15	-	15	-	15	15	-	-	15	-	-	-
Gmina wiejska												
Żagań	6	-	6	-	6	6	-	-	6	-	-	-
ŻARSKI	1037	36	1001	-	1001	1000	-	858	142	-	1	0,1
Gmina miejska												
Żary	1031	36	995	-	995	995	-	858	137	-	-	-
Gmina miejsko-wiejska												
Lubsko	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	1	100,0
Gmina wiejska												
Żary	5	-	5	-	5	5	-	-	5	-	-	-
Miasto na prawach powiatu												
Zielona Góra	177	177	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

^a Łącznie z wodami chłodniczymi, wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych.

TABL. 17 (41). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA ODPRO-
WADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI WEDŁUG MIAST I WSI

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym oczyszczane					z podwyższonym usuwaniem biogenów
		razem	mechanicznie	chemicznie ^a	biologicznie	w dam ³	
WOJEWÓDZTWO 2012	38082	37590	735	700	10931	25224	
2013	35482	35060	701	834	11240	22285	
2014	35183	34749	525	861	11106	22257	
MIASTA	30305	29885	380	858	8348	20299	
o liczbie ludności:							
poniżej 2000							
Szlichtyngowa	35	35	-	-	35	-	
2000 - 4999							
Babimost	175	175	-	-	175	-	
Bytom Odrzański	124	124	-	-	124	-	
Cybinka	81	81	-	-	81	-	
Czerwieńsk	145	145	-	-	-	145	
Dobiegów	94	94	-	-	94	-	
Gozdnica	79	28	-	-	28	-	
łłowa	126	124	-	-	-	124	
Jasień	76	52	-	-	52	-	
Kargowa	236	236	-	-	-	236	
Lubniewice	89	89	-	-	89	-	
Łęknica	92	92	-	-	92	-	
Małomice	81	81	-	-	81	-	
Nowe Miasteczko	73	73	-	-	73	-	
Ośno Lubuskie	138	138	-	-	138	-	
Sława	595	595	-	-	595	-	
Torzyn	109	109	-	-	-	109	
Trzciel	95	95	-	-	95	-	
5000 - 9999							
Kożuchów	283	263	3	-	-	260	
Nowogród Bobrzański	129	129	-	-	129	-	
Rzepin	376	376	-	-	376	-	
Skwierzyna	378	378	-	-	-	378	
Witnica	246	246	-	-	-	246	
Zbąszynek	207	207	-	-	207	-	
10000 - 19999							
Drezdenko	319	319	-	-	319	-	
Gubin	754	754	-	-	-	754	
Kostrzyn nad Odrą	4112	4112	-	-	2609	1503	
Krosno Odrzańskie	422	421	-	-	10	411	
Lubsko	1010	1010	-	-	1010	-	
Międzyrzecz	764	755	-	-	-	755	
Słubice	761	761	-	-	761	-	
Strzelce Krajeńskie	315	315	-	-	-	315	
Sulechów	632	632	-	-	632	-	
Sulęcín	356	356	-	-	356	-	
Szprotawa	311	-	-	-	-	-	
Wschowa	479	479	-	-	-	479	
20000 - 49999							
Nowa Sól	1422	1422	8	-	-	1414	
Świebodzin	808	808	-	-	-	808	
Żagań	896	896	-	-	-	896	
Żary	2247	2247	-	858	160	1229	
100000 i więcej							
Gorzów Wlkp.	5344	5342	369	-	27	4946	
Zielona Góra	5291	5291	-	-	-	5291	

^a Dotyczy ścieków przemysłowych.

TABL. 17 (41). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA ODPRO-
WADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI WEDŁUG MIAST I WSI (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym oczyszczone					z podwyższonym usuwaniem biogenów
		razem	mechanicznie	chemicznie ^a	biologicznie	w dam ³	
WIEŚ	4878	4864	145	3	2758	1958	
Babimost	48	48	-	-	48	-	
Bledzew	31	31	-	-	31	-	
Bobrowice	78	78	-	-	78	-	
Bogdaniec	67	67	-	-	-	67	
Bojadła	24	24	-	-	24	-	
Brody	26	26	-	-	26	-	
Brzeźnica	16	16	-	-	16	-	
Bytnica	34	33	-	-	-	33	
Bytom Odrzański	2	2	-	-	2	-	
Cybinka	23	23	-	-	23	-	
Czerwieńsk	124	124	-	-	-	124	
Dąbie	25	25	-	-	25	-	
Deszczno	107	107	-	-	66	41	
Dobiegów	56	56	-	-	56	-	
Drezdenko	31	31	-	-	31	-	
Górzycza	134	134	-	-	134	-	
Gubin	11	11	-	-	-	11	
Iłowa	6	6	-	-	-	6	
Kłodawa	153	153	-	-	-	153	
Kolsko	23	23	-	-	23	-	
Koźuchów	10	4	-	-	4	-	
Krosno Odrzańskie	61	60	10	-	4	46	
Krzyszczew	101	101	-	-	101	-	
Lipinki Łużyckie	16	16	-	-	16	-	
Lubiszyn	81	81	-	-	21	60	
Lubniewice	20	20	-	-	20	-	
Lubrza	118	118	12	-	-	106	
Lubsko	1	-	-	-	-	-	
Łagów	164	164	11	-	153	-	
Maszewo	35	35	-	-	35	-	
Międzyrzecz	132	128	-	-	6	122	
Niegostawice	88	88	-	-	-	88	
Nowa Sól	36	36	-	-	-	36	
Nowe Miasteczko	8	8	-	-	8	-	
Nowogród Bobrzański	57	57	-	-	57	-	
Otyń	30	30	-	-	-	30	
Przewóz	10	10	-	-	10	-	
Przytoczna	128	128	6	-	122	-	
Pszczew	85	85	-	-	-	85	
Rzepin	9	9	-	-	9	-	
Santok	138	138	-	-	73	65	
Siedlisko	16	16	-	-	-	16	
Skąpe	248	248	-	-	248	-	
Sława	37	37	-	-	37	-	
Słońsk	141	141	-	-	141	-	
Słubice	49	49	-	-	49	-	
Stare Kurowo	37	37	2	3	32	-	
Strzelce Krajeńskie	68	68	-	-	9	59	
Sulechów	270	269	104	-	165	-	
Sulęcín	146	146	-	-	146	-	
Szczaniec	48	48	-	-	7	41	
Szlichtyngowa	80	80	-	-	80	-	
Szprotawa	135	135	-	-	15	120	

^a Dotyczy ścieków przemysłowych.

TABL. 17 (41). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI WEDŁUG MIAST I WSI (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym oczyszczone					z podwyższonym usuwaniem biogenów
		razem	mechanicznie	chemicznie ^a	biologicznie	w dam ³	
WIEŚ (dok.)							
Świdnica.....	201	201	-	-	158	43	
Świebodzin.....	200	200	-	-	11	189	
Torzym.....	74	74	-	-	74	-	
Trzciel.....	3	3	-	-	3	-	
Trzebiechów.....	125	125	-	-	125	-	
Trzebieł.....	16	16	-	-	16	-	
Tuplice.....	30	30	-	-	30	-	
Witnica.....	19	19	-	-	6	13	
Wschowa.....	22	22	-	-	-	22	
Wymiarki.....	7	7	-	-	7	-	
Zabór.....	31	31	-	-	31	-	
Zbąszynek.....	50	50	-	-	50	-	
Zielona Góra.....	412	412	-	-	64	348	
Żagań.....	61	61	-	-	27	34	
Żary.....	5	5	-	-	5	-	

^a Dotyczy ścieków przemysłowych.

TABL. 18 (42). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA^a WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Oczyszczone					Nieoczyszczone		
		razem	mechanicznie	chemicznie ^b	biologicznie	z podwyższonym usuwaniem biogenów	razem	w tym odprowdzone siecią kanalizacyjną	
WOJEWÓDZTWO									
2012	38082	37590	735	700	10931	25224	492	469	
2013	35482	35060	701	834	11240	22285	422	413	
2014	35183	34749	525	861	11106	22257	434	424	
Podregion gorzowski									
2012	15676	15651	626	20	6193	8812	25	19	
2013	15417	15401	603	15	6095	8688	16	11	
2014	15409	15395	377	3	6098	8917	14	8	
Powiaty:									
gorzowski.....	2012	4915	4915	-	-	2826	2089	-	
	2013	4666	4666	-	-	2657	2009	-	
	2014	4923	4923	-	-	2775	2148	-	
międzyrzecki.....	2012	1589	1566	8	17	272	1269	23	
	2013	1637	1622	8	12	256	1346	15	
	2014	1615	1603	6	-	257	1340	12	
słubicki.....	2012	1575	1575	-	-	1575	-	-	
	2013	1607	1607	-	-	1607	-	-	
	2014	1571	1571	-	-	1571	-	-	
strzelecko-drezdenecki	2012	946	946	2	3	570	371	-	
	2013	986	986	2	3	604	377	-	
	2014	920	920	2	3	541	374	-	
sulęciński.....	2012	1095	1095	-	-	923	172	-	
	2013	1050	1050	-	-	944	106	-	
	2014	1036	1036	-	-	927	109	-	
Miasto na prawach powiatu									
Gorzów Wlkp.	2012	5556	5554	616	-	27	4911	2	
	2013	5471	5470	593	-	27	4850	1	
	2014	5344	5342	369	-	27	4946	2	

^a Odprowadzone do wód lub do ziemi. ^b Dotyczy ścieków przemysłowych.

TABL. 18 (42). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA^a WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Oczyszczane					Nieoczyszczane		
		razem	mecha- nicznie	che- micz- nie ^b	biolo- gicznie	z pod- wyższo- nym usuwa- niem bioge- nów	razem	w tym odpro- wa- dzone siecią kanali- zacyjną	
w dm ³									
Podregion zielonogórski	2012	22406	21939	109	680	4738	16412	467	450
	2013	20065	19659	98	819	5145	13597	406	402
	2014	19774	19354	148	858	5008	13340	420	416
Powiaty:									
krośnieński.....	2012	1383	1381	7	-	140	1234	2	2
	2013	1379	1378	8	-	133	1237	1	1
	2014	1420	1417	10	-	152	1255	3	3
nowosolski	2012	1982	1976	8	-	218	1750	6	6
	2013	2029	2024	10	-	225	1789	5	5
	2014	2028	2001	11	-	234	1756	27	27
świebodziński.....	2012	1808	1806	7	-	597	1202	2	1
	2013	1824	1824	-	-	611	1213	-	-
	2014	1843	1843	23	-	676	1144	-	-
wschowski.....	2012	1122	1122	-	-	665	457	-	-
	2013	1370	1370	-	-	681	689	-	-
	2014	1248	1248	-	-	747	501	-	-
zielonogórski.....	2012	3062	3061	87	-	1868	1106	1	-
	2013	2818	2817	80	-	1809	928	1	-
	2014	2609	2608	104	-	1608	896	1	-
żagański.....	2012	1831	1404	-	-	148	1256	427	413
	2013	1839	1462	-	-	200	1262	377	375
	2014	1806	1442	-	-	174	1268	364	362
żarski	2012	3056	3027	-	680	1102	1245	29	28
	2013	3563	3540	-	819	1486	1235	23	22
	2014	3529	3504	-	858	1417	1229	25	24
Miasto na prawach powiatu									
Zielona Góra.....	2012	8162	8162	-	-	-	8162	-	-
	2013	5244	5244	-	-	-	5244	-	-
	2014	5291	5291	-	-	-	5291	-	-

^a Odprowadzone do wód lub do ziemi. ^b Dotyczy ścieków przemysłowych.

TABL. 19 (43). ŚCIEKI KOMUNALNE ODPROWADZONE SIECIĄ KANALIZACYJNĄ

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012		2013		2014	
	w hm ³	w odset- kach	w hm ³	w odset- kach	w hm ³	w odset- kach
Ścieki wymagające oczyszczenia...	33,4	100,0	30,9	100,0	30,6	100,0
oczyszczane ^a	32,9	98,6	30,5	98,7	30,2	98,6
mechanicznie	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
biologicznie	7,7	23,1	8,2	26,5	7,9	25,9
z podwyższonym usuwaniem biogenów	25,2	75,5	22,3	72,2	22,3	72,7
nieoczyszczane	0,5	1,4	0,4	1,3	0,4	1,4

^a Bez wód opadowych i infiltracyjnych.

TABL. 20 (44). MIASTA O DUŻEJ SKALI ZAGROŻENIA ŚCIEKAMI

MIASTA	Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi w dam ³						
	ogółem	oczyszczone				nieoczyszczone	
		razem	mechaniczne	biologiczne	z podwyższonym usuwaniem biogenów	razem	odprowadzone bezpośrednio z zakładów przemysłowych
Gorzów Wlkp. 2012	5556	5554	616	27	4911	2	2
2013	5471	5470	593	27	4850	1	1
2014	5344	5342	369	27	4946	2	2
Kostrzyn nad Odrą. 2012	4080	4080	-	2733	1347	-	-
2013	3877	3877	-	2515	1362	-	-
2014	4112	4112	-	2609	1503	-	-
Zielona Góra..... 2012	8162	8162	-	-	8162	-	-
2013	5244	5244	-	-	5244	-	-
2014	5291	5291	-	-	5291	-	-

TABL. 21 (45). ŚCIEKI KOMUNALNE ODPROWADZONE SIECIĄ KANALIZACYJNĄ WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ścieki odprowadzone ogółem	W tym ścieki oczyszczone ^a			
		razem	mechaniczne	biologiczne	z podwyższonym usuwaniem biogenów
		w dam ³			
WOJEWÓDZTWO 2012	33410	32941	14	7706	25221
2013	30879	30466	6	8175	22285
2014	30617	30193	5	7931	22257
Podregion gorzowski	12159	12151	5	3229	8917
POWIATY:					
GORZOWSKI	2207	2207	-	59	2148
Gmina miejska					
Kostrzyn nad Odrą	1503	1503	-	-	1503
Gmina miejsko-wiejska					
Witnica	265	265	-	6	259
w tym miasto	246	246	-	-	246
Gminy wiejskie:					
Bogdaniec	67	67	-	-	67
Deszczno	41	41	-	-	41
Kłodawa	153	153	-	-	153
Lubiszyn	81	81	-	21	60
Santok	97	97	-	32	65
MIĘDZYRZECKI	1610	1602	5	257	1340
Gminy miejsko-wiejskie:					
Międzyrzecz	891	883	-	6	877
w tym miasto	760	755	-	-	755
Skwierzyna	378	378	-	-	378
w tym miasto	378	378	-	-	378
Trzciel	98	98	-	98	-
w tym miasto	3	3	-	3	-
Gminy wiejskie:					
Bledzew	31	31	-	31	-
Przytoczna	127	127	5	122	-
Pszczew	85	85	-	-	85

^a Bez wód opadowych i infiltracyjnych.

TABL. 21 (45). ŚCIEKI KOMUNALNE ODPROWADZONE SIECIĄ KANALIZACYJNĄ WEDŁUG
 PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ścieki odprowa- dzone ogółem	W tym ścieki oczyszczane ^a			z podwyższo- nym usuwa- niem bioge- nów
		razem	mechanicz- nie	biologicznie	
		w dm ³			
SŁUBICKI.....	1457	1457	-	1457	-
Gminy miejsko-wiejskie:					
Cybinka.....	104	104	-	104	-
w tym miasto	81	81	-	81	-
Ośno Lubuskie	138	138	-	138	-
w tym miasto	138	138	-	138	-
Rzepin	271	271	-	271	-
w tym miasto	262	262	-	262	-
Słubice	810	810	-	810	-
w tym miasto	761	761	-	761	-
Gmina wiejska					
Górzycza	134	134	-	134	-
STRZELECKO-DREZDENECKI	897	897	-	523	374
Gminy miejsko-wiejskie:					
Dobiegiew	150	150	-	150	-
w tym miasto	94	94	-	94	-
Drezdenko	332	332	-	332	-
w tym miasto	319	319	-	319	-
Strzelce Krajeńskie	383	383	-	9	374
w tym miasto	315	315	-	-	315
Gminy wiejskie:					
Stare Kurowo	32	32	-	32	-
SULECIŃSKI.....	1016	1016	-	907	109
Gminy miejsko-wiejskie:					
Lubniewice	109	109	-	109	-
w tym miasto	89	89	-	89	-
Sulęcín	482	482	-	482	-
w tym miasto	356	356	-	356	-
Torzým	183	183	-	74	109
w tym miasto	109	109	-	-	109
Gminy wiejskie:					
Krzeszyce	101	101	-	101	-
Słońsk	141	141	-	141	-
Miasto na prawach powiatu					
Gorzów Wlkp.	4972	4972	-	26	4946
Podregion zielonogórski	18458	18042	-	4702	13340
Powiaty:					
KROŚNIENSKI.....	1400	1397	-	142	1255
Gmina miejska					
Gubin	754	754	-	-	754
Gmina miejsko-wiejska					
Krosno Odrzańskie	463	461	-	4	457
w tym miasto	412	411	-	-	411
Gminy wiejskie:					
Bobrowice	78	78	-	78	-
Bytnica	34	33	-	-	33
Dąbie	25	25	-	25	-
Gubin	11	11	-	-	11
Maszewo	35	35	-	35	-

^a Bez wód opadowych i infiltracyjnych.

TABL. 21 (45). ŚCIEKI KOMUNALNE ODPROWADZONE SIECIĄ KANALIZACYJNĄ WEDŁUG
 PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ścieki odprowa- dzone ogółem	W tym ścieki oczyszczane ^a			z podwyższo- nym usuwa- niem bioge- nów
		razem	mechanicz- nie	biologicznie	
		w dm ³			
NOWOSOLSKI.....	2017	1990	-	234	1756
Gmina miejska					
Nowa Sól	1414	1414	-	-	1414
Gminy miejsko-wiejskie:					
Bytom Odrzański.....	126	126	-	126	-
w tym miasto	124	124	-	124	-
Kozuchów	291	264	-	4	260
w tym miasto	280	260	-	-	260
Nowe Miasteczko.....	81	81	-	81	-
w tym miasto	73	73	-	73	-
Gminy wiejskie:					
Kolsko	23	23	-	23	-
Nowa Sól	36	36	-	-	36
Otyń	30	30	-	-	30
Siedlisko	16	16	-	-	16
ŚWIEBODZIŃSKI.....	1726	1726	-	582	1144
Gminy miejsko-wiejskie:					
Swiebodzin	1005	1005	-	8	997
w tym miasto	808	808	-	-	808
Zbąszynek	257	257	-	257	-
w tym miasto	207	207	-	207	-
Gminy wiejskie:					
Lubrza	106	106	-	-	106
Łagów	153	153	-	153	-
Skąpe	157	157	-	157	-
Szczaniec	48	48	-	7	41
WSCHOWSKI	1227	1227	-	726	501
Gminy miejsko-wiejskie:					
Sława	611	611	-	611	-
w tym miasto	595	595	-	595	-
Szlichtyngowa	115	115	-	115	-
w tym miasto	35	35	-	35	-
Wschowa	501	501	-	-	501
w tym miasto	479	479	-	-	479
ZIELONOGÓRSKI.....	2486	2486	-	1590	896
Gminy miejsko-wiejskie:					
Babimost.....	223	223	-	223	-
w tym miasto	175	175	-	175	-
Czerwieńsk	269	269	-	-	269
w tym miasto	145	145	-	-	145
Kargowa.....	236	236	-	-	236
w tym miasto	236	236	-	-	236
Nowogród Bobrzański.....	186	186	-	186	-
w tym miasto	129	129	-	129	-
Sulechów	779	779	-	779	-
w tym miasto	632	632	-	632	-
Gminy wiejskie:					
Bojadła.....	24	24	-	24	-
Świdnica	201	201	-	158	43
Trzebiechów	125	125	-	125	-
Zabór	31	31	-	31	-
Zielona Góra.....	412	412	-	64	348

^a Bez wód opadowych i infiltracyjnych.

TABL. 21 (45). ŚCIEKI KOMUNALNE ODPROWADZONE SIECIĄ KANALIZACYJNĄ WEDŁUG
 PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ścieki odprowa- dzone ogółem	W tym ścieki oczyszczane ^a			z podwyższo- nym usuwa- niem bioge- nów
		razem	mechanicz- nie	biologicznie	
w dm ³					
ŻAGAŃSKI	1783	1421	-	153	1268
Gminy miejskie:					
Gozdnica.....	79	28	-	28	-
Żagań	896	896	-	-	896
Gminy miejsko-wiejskie:					
Iłowa	130	130	-	-	130
w tym miasto	124	124	-	-	124
Małomice	81	81	-	81	-
w tym miasto	81	81	-	81	-
Szprotawa.....	431	120	-	-	120
w tym miasto	311	-	-	-	-
Gminy wiejskie:					
Brzeźnica	16	16	-	16	-
Niegosławice.....	88	88	-	-	88
Wymiarki.....	7	7	-	7	-
Żagań	55	55	-	21	34
ŻARSKI	2528	2504	-	1275	1229
Gminy miejskie:					
Łęknica	92	92	-	92	-
Żary	1252	1252	-	23	1229
Gminy miejsko-wiejskie:					
Jasień	76	52	-	52	-
w tym miasto	76	52	-	52	-
Lubsko.....	1010	1010	-	1010	-
w tym miasto	1010	1010	-	1010	-
Gminy wiejskie:					
Brody	26	26	-	26	-
Lipinki Łużyckie.....	16	16	-	16	-
Przewóz.....	10	10	-	10	-
Trzebiel.....	16	16	-	16	-
Tuplice.....	30	30	-	30	-
Miasto na prawach powiatu					
Zielona Góra.....	5291	5291	-	-	5291

^a Bez wód opadowych i infiltracyjnych.

TABL. 22 (46). LUDNOŚĆ^a KORZYSTAJĄCA Z KOMUNALNYCH OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW
WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W % ludności ogółem	Z oczyszczalni		
			mechanicznych	biologicznych	z podwyższonym usuwaniem biogenów
WOJEWÓDZTWO 2012	719195	70,3	0,0	18,5	51,8
2013	729000	71,4	0,0	19,0	52,3
2014	738718	72,4	0,0	19,2	53,2
Podregion gorzowski	298432	77,1	0,0	22,6	54,5
POWIATY:					
GORZOWSKI	39561	55,9	-	3,9	52,0
Gmina miejska					
Kostrzyn nad Odrą	17780	97,9	-	-	97,9
Gmina miejsko-wiejska					
Witnica	7841	59,9	-	4,4	55,5
w tym miasto	6875	99,3	-	-	99,3
Gminy wiejskie:					
Bogdaniec	2307	32,4	-	-	32,4
Deszczno	1284	14,0	-	-	14,0
Kłodawa	4605	56,2	-	-	56,2
Lubiszyn	3414	49,3	-	21,7	27,6
Santok	2330	28,6	-	8,4	20,2
MIĘDZYRZECKI	43009	73,3	0,3	12,8	60,2
Gminy miejsko-wiejskie:					
Międzyrzecz	22961	91,4	-	1,6	89,8
w tym miasto	17767	96,3	-	-	96,3
Skwierzyna	9709	78,3	-	-	78,3
w tym miasto	9709	99,0	-	-	99,0
Trzciel	2227	33,9	-	33,9	-
w tym miasto	2200	88,0	-	88,0	-
Gminy wiejskie:					
Bledzew	1310	29,1	-	29,1	-
Przytoczna	3760	65,6	2,8	62,8	-
Pszczew	3042	70,7	-	-	70,7
SŁUBICKI	35332	74,7	-	74,7	-
Gminy miejsko-wiejskie:					
Cybinka	3330	50,2	-	50,2	-
w tym miasto	2778	100,0	-	100,0	-
Ośno Lubuskie	3832	59,5	-	59,5	-
w tym miasto	3832	99,4	-	99,4	-
Rzepin	6950	69,9	-	69,9	-
w tym miasto	6400	96,1	-	96,1	-
Słubice	17381	87,0	-	87,0	-
w tym miasto	16350	96,7	-	96,7	-
Gmina wiejska					
Górzycza	3839	89,7	-	89,7	-

^a Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków - na podstawie szacunków, ludność ogółem - na podstawie bilansów.

TABL. 22 (46). LUDNOŚĆ^a KORZYSTAJĄCA Z KOMUNALNYCH OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW
WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W % ludności ogółem	Z oczyszczalni		
			mechanicznych	biologicznych	z podwyższonym usuwaniem biogenów
STRZELECKO-DREZDENECKI	30369	60,5	-	35,8	24,7
Gminy miejsko-wiejskie:					
Dobiegniew	4852	72,2	-	72,2	-
w tym miasto	2987	95,6	-	95,6	-
Drezdenko	10649	60,8	-	60,8	-
w tym miasto	10206	98,2	-	98,2	-
Strzelce Krajeńskie	12408	71,5	-	-	71,5
w tym miasto	10118	100,0	-	-	100,0
Gminy wiejskie:					
Stare Kurowo	2460	58,8	-	58,8	-
SULECIŃSKI	26016	72,7	-	65,7	7,0
Gminy miejsko-wiejskie:					
Lubniewice	2765	86,9	-	86,9	-
w tym miasto	1960	94,4	-	94,4	-
Sulęcín	13130	81,5	-	81,5	-
w tym miasto	10270	99,9	-	99,9	-
Torzým	4618	66,7	-	30,2	36,5
w tym miasto	2526	98,2	-	-	98,2
Gminy wiejskie:					
Krzeszyce	1574	33,2	-	33,2	-
Słońsk	3929	81,8	-	81,8	-
Miasto na prawach powiatu					
Gorzów Wlkp.	124145	100,0	-	0,4	99,6
Podregion zielonogórski	440286	69,5	-	17,1	52,4
Powiaty:					
KROŚNIENSKI	34754	61,8	-	5,8	56,0
Gmina miejska					
Gubin	16495	97,8	-	-	97,8
Gmina miejsko-wiejska					
Krosno Odrzańskie	13340	72,9	-	0,9	72,0
w tym miasto	11210	95,0	-	-	95,0
Gminy wiejskie:					
Bobrowice	1730	54,2	-	54,2	-
Bytnica	1516	58,9	-	-	58,9
Dąbie	1010	20,0	-	20,0	-
Gubin	301	4,1	-	-	4,1
Maszewo	362	12,4	-	12,4	-
NOWOSOLSKI	58365	66,7	-	10,3	56,4
Gmina miejska					
Nowa Sól	38291	96,8	-	-	96,8
Gminy miejsko-wiejskie:					
Bytom Odrzański	4643	84,4	-	84,4	-
w tym miasto	4387	99,3	-	99,3	-
Kozuchów	7500	46,2	-	1,4	44,8
w tym miasto	7280	75,0	-	-	75,0
Nowe Miasteczko	3197	57,7	-	57,7	-
w tym miasto	2813	97,1	-	97,1	-
Gminy wiejskie:					
Kolsko	965	28,9	-	28,9	-
Nowa Sól	1552	22,6	-	-	22,6
Otyń	1662	24,4	-	-	24,4
Siedlisko	555	15,3	-	-	15,3

^a Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków - na podstawie szacunków, ludność ogółem - na podstawie bilansów.

TABL. 22 (46). LUDNOŚĆ^a KORZYSTAJĄCA Z KOMUNALNYCH OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW
WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W % ludności ogółem	Z oczyszczalni		
			mechanicznych	biologicznych	z podwyższonym usuwaniem biogenów
ŚWIEBODZIŃSKI.....	50181	88,9	-	27,8	61,1
Gminy miejsko-wiejskie:					
Świebodzin	30331	99,9	-	1,2	98,7
w tym miasto	22000	100,0	-	-	100,0
Zbąszynek	7490	89,1	-	89,1	-
w tym miasto	5047	99,7	-	99,7	-
Gminy wiejskie:					
Lubrza.....	3512	100,0	-	-	100,0
Łagów	4140	81,4	-	81,4	-
Skąpe	3500	68,1	-	68,1	-
Szczaniec	1208	30,9	-	5,3	25,6
WSCHOWSKI.....	24449	62,1	-	24,0	38,1
Gminy miejsko-wiejskie:					
Stawa	4443	35,2	-	35,2	-
w tym miasto	3961	92,1	-	92,1	-
Szlichtyngowa.....	4999	98,7	-	98,7	-
w tym miasto.....	1289	100,0	-	100,0	-
Wschowa	15007	69,2	-	-	69,2
w tym miasto.....	13981	98,0	-	-	98,0
ZIELONOGÓRSKI.....	59899	63,1	-	43,3	19,8
Gminy miejsko-wiejskie:					
Babimost.....	6032	95,8	-	95,8	-
w tym miasto	3999	100,0	-	100,0	-
Czerwieńsk	7054	70,5	-	-	70,5
w tym miasto	4020	96,7	-	-	96,7
Kargowa.....	3506	59,8	-	-	59,8
w tym miasto	3506	93,0	-	-	93,0
Nowogród Bobrzański.....	5206	55,0	-	55,0	-
w tym miasto	4545	88,2	-	88,2	-
Sulechów	21828	82,4	-	82,4	-
w tym miasto	16543	95,5	-	95,5	-
Gminy wiejskie:					
Bojadła.....	700	21,0	-	21,0	-
Świdnica	5637	87,5	-	73,5	14,0
Trzebiechów	460	13,5	-	13,5	-
Zabór	1000	24,8	-	24,8	-
Zielona Góra.....	8476	43,3	-	6,0	37,3
ZAGAŃSKI.....	41502	50,9	-	6,4	44,5
Gminy miejskie:					
Gozdnica.....	900	27,9	-	27,9	-
Żagań	24900	94,2	-	-	94,2
Gminy miejsko-wiejskie:					
Iłowa	3908	55,8	-	-	55,8
w tym miasto	3562	89,1	-	-	89,1
Małomice	3561	66,8	-	66,8	-
w tym miasto	3561	99,7	-	99,7	-
Szprotawa.....	3972	18,4	-	-	18,4
Gminy wiejskie:					
Brzeźnica	427	11,3	-	11,3	-
Niegosławice.....	2429	53,6	-	-	53,6
Wymiarki.....	304	12,9	-	12,9	-
Żagań	1101	15,2	-	-	15,2

^a Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków - na podstawie szacunków, ludność ogółem - na podstawie bilansów.

TABL. 22 (46). **LUDNOŚĆ^a KORZYSTAJĄCA Z KOMUNALNYCH OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W % ludności ogółem	Z oczyszczalni		
			mechanicznych	biologicznych	z podwyższonym usuwaniem biogenów
ŻARSKI	60335	61,2	-	25,2	36,0
Gminy miejskie:					
Łęknica	2564	99,5	-	99,5	-
Żary	35873	93,1	-	1,0	92,1
Gminy miejsko-wiejskie:					
Jasień	2385	33,0	-	33,0	-
w tym miasto	2385	53,6	-	53,6	-
Lubsko	14451	75,8	-	75,8	-
w tym miasto	14451	100,0	-	100,0	-
Gminy wiejskie:					
Brody	1380	39,6	-	39,6	-
Lipinki Łużyckie	738	22,2	-	22,2	-
Przewóz	765	23,6	-	23,6	-
Trzebień	500	8,7	-	8,7	-
Tuplice	1679	52,5	-	52,5	-
Miasto na prawach powiatu					
Zielona Góra	110801	93,2	-	-	93,2

^a Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków - na podstawie szacunków, ludność ogółem - na podstawie bilansów.

TABL. 23 (47). **OCZYSZCZALNIE^a ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014
O G Ó Ł E M (stan w dniu 31 XII)	106	110	109
Mechaniczne (stan w dniu 31 XII)	1	-	-
Przepustowość w m ³ /dobę (stan w dniu 31 XII)	25	-	-
Ścieki komunalne dopływające do oczyszczalni w dam ³	14	6	5
w tym oczyszczane mechanicznie ^b	14	6	5
w tym bez wód opadowych i infiltracyjnych	14	6	5
Biologiczne (stan w dniu 31 XII)	76	83	82
Przepustowość w m ³ /dobę (stan w dniu 31 XII)	54224	55845	55866
Ścieki komunalne dopływające do oczyszczalni w dam ³	10586	10799	10288
w tym oczyszczane biologicznie ^b	10580	10786	10274
w tym bez wód opadowych i infiltracyjnych	7706	8175	7931
Z podwyższonym usuwaniem biogenów (stan w dniu 31 XII)	29	27	27
Przepustowość w m ³ /dobę (stan w dniu 31 XII)	189607	189211	189257
Ścieki komunalne dopływające do oczyszczalni w dam ³	34241	34491	31585
w tym oczyszczane z podwyższonym usuwaniem biogenów ^b ..	34186	34429	31545
w tym bez wód opadowych i infiltracyjnych	25221	22285	22257

^a Miejskie i wiejskie. ^b Łącznie z ściekami komunalnymi oczyszczanymi przez oczyszczalnie przemysłowe.

TABL. 24 (48). OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH WEDŁUG PODREGIONÓW,
POWIATÓW I GMIN
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Oczyszczalnie				Przepustowość w m ³ /dobę		
	ogółem	mecha- niczne	biolo- giczne	z pod- wyższo- nym usu- waniem bioge- nów	mecha- nicznych	biologicz- nych ^a	z pod- wyższo- nym usu- waniem bioge- nów
WOJEWÓDZTWO... 2012	106	1	76	29	25	54224	189607
2013	110	-	83	27	-	55845	189211
2014	109	-	82	27	-	55866	189257
Podregion gorzowski	40	-	31	9	-	25725	54710
POWIATY:							
GORZOWSKI	5	-	3	2	-	425	8700
Gmina miejska							
Kostrzyn nad Odrą	1	-	-	1	-	-	6300
Gmina miejsko-wiejska							
Witnica	2	-	1	1	-	50	2400
w tym miasto	1	-	-	1	-	-	2400
Gminy wiejskie:							
Lubiszyn	1	-	1	-	-	135	-
Santok	1	-	1	-	-	240	-
MIĘDZYRZECKI	11	-	7	4	-	2074	15560
Gminy miejsko-wiejskie:							
Międzyrzecz	3	-	1	2	-	-	12310
w tym miasto	1	-	-	1	-	-	12000
Skwierzyna	1	-	-	1	-	-	2500
Trzciel	2	-	2	-	-	525	-
w tym miasto	1	-	1	-	-	500	-
Gminy wiejskie:							
Bledzew	2	-	2	-	-	305	-
Przytoczna	2	-	2	-	-	1175	-
Pszczew	1	-	-	1	-	-	750
SŁUBICKI	10	-	10	-	-	10028	-
Gminy miejsko-wiejskie:							
Cybinka	2	-	2	-	-	765	-
w tym miasto	1	-	1	-	-	600	-
Ośno Lubuskie	2	-	2	-	-	600	-
w tym miasto	2	-	2	-	-	600	-
Rzepin	2	-	2	-	-	1620	-
w tym miasto	1	-	1	-	-	1460	-
Słubice	1	-	1	-	-	6400	-
w tym miasto	1	-	1	-	-	6400	-
Gmina wiejska							
Górzycza	3	-	3	-	-	643	-
STRZELECKO-DREZDENECKI	6	-	5	1	-	7219	3000
Gminy miejsko-wiejskie:							
Dobiegiew	1	-	1	-	-	800	-
w tym miasto	1	-	1	-	-	800	-
Drezdenko	1	-	1	-	-	5600	-
w tym miasto	1	-	1	-	-	5600	-
Strzelce Krajeńskie	3	-	2	1	-	339	3000
w tym miasto	1	-	-	1	-	-	3000
Gminy wiejskie:							
Stare Kurowo	1	-	1	-	-	480	-

^a Dotyczy wyłącznie urządzeń do biologicznego oczyszczania.

TABL. 24 (48). OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH WEDŁUG PODREGIONÓW,
POWIATÓW I GMIN (cd.)
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Oczyszczalnie				Przepustowość w m ³ /dobę		
	ogółem	mecha- niczne	biolo- giczne	z pod- wyższo- nym usu- waniem bioge- nów	mecha- nicznych	biologicz- nych ^a	z pod- wyższo- nym usu- waniem bioge- nów
SULECIŃSKI	7	-	6	1	-	5979	450
Gminy miejsko-wiejskie:							
Lubniewice	1	-	1	-	-	623	-
w tym miasto	1	-	1	-	-	623	-
Sulęcín	2	-	2	-	-	3660	-
w tym miasto	1	-	1	-	-	1860	-
Torzým	2	-	1	1	-	300	450
w tym miasto	1	-	-	1	-	-	450
Gminy wiejskie:							
Krzeszyce	1	-	1	-	-	576	-
Stońsk	1	-	1	-	-	820	-
Miasto na prawach powiatu							
Gorzów Wlkp.	1	-	-	1	-	-	27000
Podregion zielonogórski	69	-	51	18	-	30141	134547
Powiaty:							
KROŚNIEŃSKI	10	-	7	3	-	893	19058
Gmina miejska							
Gubin	1	-	-	1	-	-	14400
Gmina miejsko-wiejska							
Krosno Odrzańskie	2	-	1	1	-	96	4400
w tym miasto	1	-	-	1	-	-	4400
Gminy wiejskie:							
Bobrowice	2	-	2	-	-	392	-
Bytnica	1	-	-	1	-	-	258
Dąbie	3	-	3	-	-	325	-
Maszewo	1	-	1	-	-	80	-
NOWOSOLSKI	7	-	4	3	-	2358	18366
Gmina miejska							
Nowa Sól	1	-	-	1	-	-	16613
Gminy miejsko-wiejskie:							
Bytom Odrzański	1	-	1	-	-	858	-
w tym miasto	1	-	1	-	-	858	-
Kozuchów	2	-	1	1	-	80	1625
Nowe Miasteczko	1	-	1	-	-	1200	-
w tym miasto	1	-	1	-	-	1200	-
Gminy wiejskie:							
Kolsko	1	-	1	-	-	220	-
Siedlisko	1	-	-	1	-	-	128
ŚWIEBODZIŃSKI	7	-	5	2	-	2572	6730
Gminy miejsko-wiejskie:							
Świebodzin	2	-	1	1	-	172	6250
w tym miasto	1	-	-	1	-	-	6250
Zbąszynek	1	-	1	-	-	1200	-
w tym miasto	1	-	1	-	-	1200	-
Gminy wiejskie:							
Lubrza	1	-	-	1	-	-	480
Łągów	2	-	2	-	-	1100	-
Szczaniec	1	-	1	-	-	100	-

^a Dotyczy wyłącznie urządzeń do biologicznego oczyszczania.

TABL. 24 (48). OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH WEDŁUG PODREGIONÓW,
POWIATÓW I GMIN (cd.)
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Oczyszczalnie				Przepustowość w m ³ /dobę		
	ogółem	mecha- niczne	biolo- giczne	z pod- wyższo- nym usu- waniem bioge- nów	mecha- nicznych	biologicz- nych ^a	z pod- wyższo- nym usu- waniem bioge- nów
WSCHOWSKI	3	-	2	1	-	3628	3500
Gminy miejsko-wiejskie:							
Sława	1	-	1	-	-	3000	-
w tym miasto	1	-	1	-	-	3000	-
Szlichtyngowa	1	-	1	-	-	628	-
w tym miasto	1	-	1	-	-	628	-
Wschowa	1	-	-	1	-	-	3500
w tym miasto	1	-	-	1	-	-	3500
ZIELONOGÓRSKI	16	-	14	2	-	10450	2608
Gminy miejsko-wiejskie:							
Babimost	1	-	1	-	-	1000	-
w tym miasto	1	-	1	-	-	1000	-
Czerwieńsk	1	-	-	1	-	-	1600
w tym miasto	1	-	-	1	-	-	1600
Kargowa	1	-	-	1	-	-	1008
w tym miasto	1	-	-	1	-	-	1008
Nowogród Bobrzański	3	-	3	-	-	1087	-
w tym miasto	1	-	1	-	-	931	-
Sulechów	3	-	3	-	-	6633	-
w tym miasto	1	-	1	-	-	6450	-
Gminy wiejskie:							
Bojadła	1	-	1	-	-	450	-
Świdnica	2	-	2	-	-	500	-
Trzebiechów	1	-	1	-	-	400	-
Zabór	1	-	1	-	-	200	-
Zielona Góra	2	-	2	-	-	180	-
ŻAGAŃSKI	12	-	7	5	-	2098	18030
Gminy miejskie:							
Gozdnica	1	-	1	-	-	540	-
Żagań	1	-	-	1	-	-	15000
Gminy miejsko-wiejskie:							
Iłowa	1	-	-	1	-	-	1500
w tym miasto	1	-	-	1	-	-	1500
Małomice	1	-	1	-	-	510	-
w tym miasto	1	-	1	-	-	510	-
Szprotawa	2	-	-	2	-	-	1080
Gminy wiejskie:							
Brzeźnica	3	-	3	-	-	208	-
Niegosławice	1	-	-	1	-	-	450
Wymiarki	1	-	1	-	-	150	-
Żagań	1	-	1	-	-	690	-

^a Dotyczy wyłącznie urządzeń do biologicznego oczyszczania.

TABL. 24 (48). **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN (dok.)**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Oczyszczalnie				Przepustowość w m ³ /dobę		
	ogółem	mecha- niczne	biolo- giczne	z pod- wyższo- nym usu- waniem bioge- nów	mecha- nicznych	biologicz- nych ^a	z pod- wyższo- nym usu- waniem bioge- nów
ŻARSKI	13	-	12	1	-	8142	15000
Gminy miejskie:							
Łęknica	1	-	1	-	-	1500	-
Żary	2	-	1	1	-	177	15000
Gminy miejsko-wiejskie:							
Jasień	1	-	1	-	-	653	-
w tym miasto	1	-	1	-	-	653	-
Lubsko	1	-	1	-	-	4200	-
w tym miasto	1	-	1	-	-	4200	-
Gminy wiejskie:							
Brody	1	-	1	-	-	412	-
Lipinki Łużyckie	2	-	2	-	-	190	-
Przewóz	3	-	3	-	-	545	-
Trzebiel	1	-	1	-	-	215	-
Tuplice	1	-	1	-	-	250	-
Miasto na prawach powiatu							
Zielona Góra	1	-	-	1	-	-	51255

^a Dotyczy wyłącznie urządzeń do biologicznego oczyszczania.

TABL. 25 (49). **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW PRZEMYSŁOWYCH**

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	Mechaniczne	Chemiczne	Biologiczne	Z podwyż- szonym usu- waniem bio- genów
		w dam ³				
Liczba ^a	2012	30	7	5	17	1
	2013	32	7	4	21	-
	2014	28	7	3	18	-
Przepustowość ^a w m ³ /dobę	2012	37131	13587	1108	22364	72
	2013	42746	13587	5765	23394	-
	2014	42760	13587	5964	23209	-
Ścieki oczyszczane w m ³ /dobę	2012	16253	1996	4847	9402	8
	2013	16650	1936	5689	9025	-
	2014	16667	1370	5903	9394	-

^a Stan w dniu 31 XII.

TABL. 26 (50). **PODCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW PRZEMYSŁOWYCH**

WYSZCZEGÓL- NIENIE	Ogółem ^a	Mechaniczne		Chemiczne		Biologiczne		
		liczba ^a	ścieki podczysz- czane w m ³ /dobę	liczba ^a	ścieki podczysz- czane w m ³ /dobę	liczba ^a	ścieki podczysz- czane w m ³ /dobę	
POLSKA	2012	873	548	966882	244	91579	81	65289
	2013	883	551	956101	252	93951	80	84070
	2014	836	523	1061390	220	76789	93	78687
Lubuskie ...	2012	11	3	547	5	1143	3	302
	2013	14	6	597	5	1012	3	329
	2014	9	2	504	5	1009	2	310

^a Stan w dniu 31 XII.

TABL. 27 (51). OSADY Z PRZEMYSŁOWYCH I KOMUNALNYCH OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014
	w tys. ton suchej masy		
O G Ó Ł E M			
Osady wytworzone w ciągu roku ogółem	18,9	18,9	18,5
w tym:			
stosowane w rolnictwie ^a	3,8	3,9	3,5
stosowane do rekultywacji terenów, w tym gruntów na cele rolne	3,2	3,1	3,0
stosowane do uprawy roślin przeznaczonych do produkcji kompostu	1,0	1,3	1,3
przekształcone termicznie	0,8	1,7	1,6
składowane	0,7	0,4	0,3
Osady dotychczas składowane (nagromadzone) na terenie oczyszczalni^b - stan w końcu roku	21,5	21,2	21,3
Z OCZYSZCZALNI PRZEMYSŁOWYCH			
Osady wytworzone w ciągu roku ogółem	3,7	3,7	3,6
w tym:			
stosowane w rolnictwie ^a	0,0	0,1	0,1
stosowane do rekultywacji terenów, w tym gruntów na cele rolne	2,1	2,4	2,2
przekształcone termicznie	0,8	0,7	0,6
składowane	0,2	0,1	0,1
Osady dotychczas składowane (nagromadzone) na terenie oczyszczalni^b - stan w końcu roku	21,3	21,2	21,3
Z OCZYSZCZALNI KOMUNALNYCH			
Osady wytworzone w ciągu roku ogółem	15,3	15,1	14,9
w tym:			
stosowane w rolnictwie ^a	3,8	3,9	3,4
stosowane do rekultywacji terenów, w tym gruntów na cele rolne	1,0	0,8	0,8
stosowane do uprawy roślin przeznaczonych do produkcji kompostu	1,0	1,3	1,3
przekształcone termicznie	0,0	1,0	1,0
składowane	0,5	0,3	0,2
Osady dotychczas składowane (nagromadzone) na terenie oczyszczalni^b - stan w końcu roku	0,2	-	-

^a Rozumianym jako uprawa wszystkich plodów rolnych wprowadzanych do obrotu handlowego, włączając w to uprawy przeznaczone do produkcji pasz. ^b Na składowiskach, poletkach, lagunach i w stawach osadowych.

TABL. 28 (52). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE OCZYSZCZANE I NIEOCZYSZCZANE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014
	w hm ³		
Ścieki odprowadzone ^a	7983	7726	7921
bezpośrednio do wód lub do ziemi	5149	4946	5223
w tym wody chłodnicze	477	343	657
do sieci kanalizacyjnej	2834	2780	2698
W tym ścieki wymagające oczyszczenia odprowadzone bezpośred- nio do wód lub do ziemi	4672	4603	4566
oczyszczane	4649	4594	4556
mechanicznie	721	695	520
chemicznie	700	834	861
biologicznie	3225	3065	3175
z podwyższonym usuwaniem biogenów	3	-	-
nieoczyszczane	23	9	10

^a Łącznie z zanieczyszczonymi wodami kopalnianymi.

TABL. 29 (53). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE OCZYSZCZANE I NIEOCZYSZCZANE WEDŁUG SEKCJI POLSKIEJ KLASYFIKACJI

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ścieki odprowadzone ^a			
		ogółem	bezpośrednio do wód lub do ziemi		
			razem	w tym wody chłodnicze	do sieci kanalizacyjnej
		w dam ³			
OGÓŁEM	2012	7983	5149	477	2834
	2013	7726	4946	343	2780
	2014	7921	5223	657	2698
w tym:					
Przetwórstwo przemysłowe		6177	4665	649	1512
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		896	355	-	541
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		63	23	-	40
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		151	16	-	135
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		522	134	-	388
Pozostałe sekcje		77	30	8	47

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ścieki wymagające oczyszczania odprowadzone bezpośrednio do wód lub do ziemi						
		razem	oczyszczane					nieoczyszczane
			razem	mechanicznie	chemicznie	biologicznie	z podwyższonym usunięciem biogenów	
		w dam ³						
OGÓŁEM	2012	4672	4649	721	700	3225	3	23
	2013	4603	4594	695	834	3065	-	9
	2014	4566	4556	520	861	3175	-	10
w tym:								
Przetwórstwo przemysłowe		4016	4012	117	861	3034	-	4
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		355	351	351	-	-	-	4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		23	23	23	-	-	-	-
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		16	16	10	-	6	-	-
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		134	134	-	-	134	-	-
Pozostałe sekcje		22	20	19	-	1	-	2

^a Łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, dane obejmują również wody chłodnicze używane przez elektrownie ciepłownicze w zbiornikowych układach skraplaczy turbin.

TABL. 30 (54). ŁADUNKI ZANIECZYSZCZEŃ W ŚCIEKACH KOMUNALNYCH ODPROWADZONYCH DO WÓD LUB DO ZIEMI WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE		BZT ₅	ChZT	Zawiesina	Azot ogólny	Fosfor ogólny
		w tonach na rok				
WOJEWÓDZTWO	2012	295,5	1950,8	369,8	361,4	25,6
	2013	315,9	1867,1	383,3	327,0	20,3
	2014	252,9	1782,9	362,0	331,1	19,7
Podregion gorzowski		97,7	843,0	150,6	99,0	5,7
Powiaty:						
	gorzowski	12,4	156,2	16,1	13,3	0,8
	międzyrzecki	14,9	83,9	15,8	10,8	0,5
	ślubicki	17,1	97,3	19,2	6,1	1,3
	strzelecko-drezdenecki	20,2	148,1	29,6	7,5	0,4
	sulęciński	8,8	54,5	9,9	0,3	0,0
Miasto na prawach powiatu						
	Gorzów Wlkp.	24,3	303,0	60,1	60,9	2,7
Podregion zielonogórski		155,2	939,9	211,4	232,1	14,0
Powiaty:						
	krośnieński	8,2	57,8	14,6	19,0	2,3
	nowosolski	16,3	132,6	22,9	47,2	1,7
	świebodziński	16,7	99,2	16,7	21,0	0,7
	wschowski	6,7	60,1	10,5	14,1	0,9
	zielonogórski	32,3	150,5	45,4	31,9	2,6
	żagański	10,5	102,2	11,7	17,1	0,7
	żarski	14,4	91,6	16,9	19,5	1,6
Miasto na prawach powiatu						
	Zielona Góra	50,1	245,9	72,9	62,3	3,5

TABL. 31 (55). ŁADUNKI ZANIECZYSZCZEŃ W ŚCIEKACH PRZEMYSŁOWYCH ODPROWADZONYCH DO WÓD LUB DO ZIEMI WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE		BZT ₅	ChZT	Zawiesina	Chlorki i siarczany
		w tonach na rok			
WOJEWÓDZTWO	2012	35,4	260,0	37,7	782,5
	2013	31,4	177,2	49,9	1191,5
	2014	27,2	184,7	29,5	1837,1
Podregion gorzowski		8,2	55,2	7,3	962,0
Powiaty:					
	gorzowski	3,2	35,5	0,7	813,9
	międzyrzecki	0,1	0,2	0,2	0,5
	ślubicki	1,1	5,1	1,6	27,3
	strzelecko-drezdenecki	0,1	1,0	0,2	2,6
	sulęciński	0,0	0,2	0,1	0,1
Miasto na prawach powiatu					
	Gorzów Wlkp.	3,7	13,1	4,5	117,5
Podregion zielonogórski		18,9	129,5	22,2	875,1
Powiaty:					
	krośnieński	1,3	6,5	0,7	1,7
	nowosolski	0,7	2,5	0,2	1,0
	świebodziński	1,8	8,3	4,1	21,2
	wschowski	0,1	0,5	0,2	3,7
	zielonogórski	1,3	2,4	3,1	19,2
	żagański	0,8	4,1	1,0	18,8
	żarski	13,0	105,3	13,1	809,5

TABL. 32 (56). **DZIAŁALNOŚĆ WOJEWÓDZKICH INSPEKTORATÓW OCHRONY ŚRODOWISKA W ZAKRESIE OCHRONY WÓD W 2014 R.**

A. MONITORING I POBRANE PRÓBKI		
WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Lubuskie
Monitoring:		
Rzek		
punkty pomiarowo-kontrolne	1012	42
Jezior		
jeziora zbadane	156	19
punkty pomiarowo-kontrolne	158	19
Zbiorników zaporowych		
zbiorniki zbadane	25	-
punkty pomiarowo-kontrolne	28	-
Wód przejściowych, przybrzeżnych i Morza Bałtyckiego		
punkty pomiarowo-kontrolne	29	-
Wód podziemnych		
punkty pomiarowe	416	-
Pobrane próbki:		
Ogółem	44667	1367
w ramach:		
monitoringu	18876	745
kontroli	6738	168
akcji związanych z poważnymi awariami	180	-
prac własnych i pozostałych ^a	18883	454
B. WYKONANE OZNACZENIA		
WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Lubuskie
Wykonane oznaczenia:		
Ogółem	762153	31685
w tym w ramach:		
monitoringu	414753	26176
wskaźniki:		
fizykochemiczne	405892	25737
hydrobiologiczne	5859	439
bakteriologiczne	3002	-
kontroli	34548	1364
w tym wskaźniki:		
fizykochemiczne	34220	1355
bakteriologiczne	158	-
akcji związanych z poważnymi awariami	681	-
w tym wskaźniki fizykochemiczne	648	-

^a Prace zlecone (inne niż monitoring) i prace własne prowadzone w laboratoriach.

Źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

Dział IV. ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA POWIETRZA

TABL. 1 (57). ZAKŁADY SZCZEGÓLNIIE UCIAŻLIWE^a DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA EMITUJĄCE ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA WEDŁUG WIELKOŚCI EMISJI ZANIECZYSZCZEN

L A T A RODZAJ ZANIECZYSZCZEŃ	Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^b			Zakłady emitujące zanieczyszczenia								
	ogółem	emitujące zanieczyszczenia	posiadające urządzenia do redukcji zanieczyszczeń	25 ton i mniej	26-100	101-500	501-1000	1001-2000	2001-5000	5001-10000	10001 ton i więcej	
Pyłowe....	2012	67	46	30	36	9	1	-	-	-	-	-
	2013	68	50	34	40	8	2	-	-	-	-	-
	2014	72	44	33	38	4	2	-	-	-	-	-
Gazowe: bez dwutlenku węgla...	2012	67	60	6	25	17	14	1	2	-	-	1
	2013	68	61	4	27	18	12	1	2	-	-	1
	2014	72	61	3	26	22	9	1	2	-	-	1
z dwutlenkiem węgla...	2012	67	65	6	8	7	4	5	8	10	4	19
	2013	68	66	4	10	5	6	5	7	11	5	17
	2014	72	70	3	10	6	8	6	7	10	7	16

^a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy. ^b Stan w dniu 31 XII.

TABL. 2 (58). ZAKŁADY SZCZEGÓLNIIE UCIAŻLIWE DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA EMITUJĄCE ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym							określonej emisji dopuszczalnej
		posiadające urządzenia do redukcji zanieczyszczeń		nieposiadające					
				wyników pomiarów					
		pyłowych	gazowych	emisji		poziomu substancji w powietrzu (imisji)			
		pyłów	gazów	pyłów	gazów				
WOJEWÓDZTWO	2012	67	30	6	28	27	63	63	19
	2013	68	34	4	29	28	63	64	20
	2014	72	33	3	34	31	68	69	22
Podregion gorzowski		31	12	-	20	17	28	29	15
Powiaty:									
gorzowski		6	2	-	3	3	5	6	3
międzyrzecki		6	3	-	4	4	5	5	3
słubicki		2	1	-	1	1	2	2	1
strzelecko-drezdenecki ..		7	2	-	4	3	6	6	3
sulęciński		3	1	-	3	3	3	3	3
Miasto na prawach powiatu									
Gorzów Wlkp.		7	3	-	5	3	7	7	2
Podregion zielonogórski		41	21	3	14	14	40	40	7
Powiaty:									
krośnieński		3	1	-	2	2	3	3	2
nowosolski		4	4	-	1	2	4	4	-
świebodziński		6	4	-	3	3	6	6	2
wschowski		1	-	-	1	1	1	1	1
zielonogórski		7	5	1	1	2	6	6	1
żagański		10	3	-	2	1	10	10	1
żarski		5	2	2	2	1	5	5	-
Miasto na prawach powiatu									
Zielona Góra		5	2	-	2	2	5	5	-

TABL. 3 (59). EMITORY NA TERENIE ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA WEDŁUG WIELKOŚCI EMISJI

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba emitorów				Emisja zanieczyszczeń w tys. ton/rok					
	ogółem	o wysokości			pyłowych z emitorów o wysokości			gazowych z emitorów o wysokości		
		do 50 m	51 - 99	od 100 m	do 50 m	51 - 99	od 100 m	do 50 m	51 - 99	od 100 m
POLSKA 2012	31672	30548	807	317	16,2	11,3	22,9	20146,0	20975,7	175235,9
2013	31642	30582	753	307	15,7	10,2	21,3	18900,2	18467,1	179913,0
2014	31777	30743	732	302	15,1	9,4	20,5	19414,3	18073,3	171420,8
Lubuskie 2012	991	965	16	10	0,7	0,4	0,2	1295,6	305,9	452,6
2013	894	869	14	11	6,0	0,3	0,1	1265,9	3237	419,9
2014	875	850	14	11	0,6	0,3	0,1	1291,7	297,9	412,2

TABL. 4 (60). EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ PYŁOWYCH Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012		2013		2014	
	ogółem w t	na 1 km ² w kg	ogółem w t	na 1 km ² w kg	ogółem w t	na 1 km ² w kg
O G Ó Ł E M	1162	83,1	1110	79,4	1020	72,9
w tym:						
Ze spalania paliw	884	63,2	853	61,0	783	56,0
Krzemowe	87	6,2	88	6,3	84	6,0
Węglowo-grafitowe, sadza	7	0,5	6	0,4	4	0,3

TABL. 5 (61). EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ GAZOWYCH Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012		2013		2014	
	w tys.ton	na 1 km ² w tonach	w tys.ton	na 1 km ² w tonach	w tys.ton	na 1 km ² w tonach
O G Ó Ł E M	2054,2	146,9	2009,5	143,7	2009,1	143,6
w tym:						
Dwutlenek siarki	2,6	0,2	2,3	0,2	2,4	0,2
Tlenki azotu (w przeliczeniu na NO ₂)	2,4	0,2	2,4	0,2	2,5	0,2
Tlenek węgla	17,9	1,3	17,6	1,3	17,3	1,2
Dwutlenek węgla	2030,1	145,1	1985,8	142,0	1985,8	142,0

TABL. 6 (62). EMISJA METALI CIĘŻKICH Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA

WYSZCZEGÓLNIENIE	Arsen	Chrom	Cynk	Mangan	Nikiel	Ołów	Rtęć
	w kilogramach/rok						
POLSKA..... 2012	3289	7497	76091	7967	9937	43519	3411
2013	3260	7023	84141	7529	8485	46056	3324
2014	2837	11690	78816	9062	8177	42980	3546
Lubuskie 2012	4	41	56	35	15	13	6
2013	3	37	42	33	11	10	6
2014	3	36	38	38	10	9	6

TABL. 7 (63). EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA WEDŁUG RODZAJU SUBSTANCJI

Symbole zanieczyszczeń	WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014
		emisja rzeczywista w kg		
02	Aldehydy alifatyczne i ich pochodne.....	31561	39352	38153
03	Aldehydy pierścieniowe, aromatyczne i ich pochodne	15	-	-
04	Alkohole alifatyczne i ich pochodne.....	8480	7719	8546
05	Alkohole pierścieniowe, aromatyczne i ich pochodne	40081	40018	38827
06	Aminy i ich pochodne	210	218	1484
07	Amoniak	506303	520429	511248
08	Arsen ^a	4	3	3
10	Benzen	4659	4749	4705
11	Benzo(a)piren.....	106	92	73
16	Chlorowcopochodne węglowodorów: związki typu H C F C.....	25	22	42
17	Chrom ^a	41	37	36
19	Cynk ^a	56	42	38
22	Dwutlenek siarki	2630000	2282000	2368000
	ze spalania paliw	1754000	1628000	1511000
	z procesów technologicznych	876000	654000	857000
23	Dwutlenek węgla	2030131000	1985842000	1985797000
24	Etery i ich pochodne	6217	14751	12087
29	Ketony i ich pochodne	9935	9323	8212
31	Kwasy nieorganiczne, ich sole i bezwodniki	23017	22149	20848
32	Kwasy organiczne, ich związki i pochodne ^b	3106	1961	1815
33	Mangan ^a	35	33	38
36	Nikiel ^a	15	11	10
37	Oleje (mgła olejowa).....	1	1	-
38	Ółów ^a	13	10	9
41	Pierwiastki metaliczne i ich związki ^c	213	464	363
42	Pierwiastki niemetaliczne	3038	3121	3132
47	Pyły krzemowe (powyżej 30% wolnej krzemionki).....	87000	88000	84000
49	Pyły polimerów	8000	8000	9000
51	Pyły węgla brunatnego	34000	36000	28000
52	Pyły węglowo grafitowe, sadza.....	7000	6000	4000
53	Pyły ze spalania paliw	884000	853000	783000
54	Pyły pozostałe	142000	119000	112000
55	Rtęć ^a	6	6	6
58	Tlenek węgla	17856000	17640000	17320000
59	Tlenki azotu (w przeliczeniu na NO ₂).....	2399000	2405000	2478000
	ze spalania paliw	2224000	2215000	2239000
	z procesów technologicznych	175000	190000	239000
62	Węglowodory alifatyczne i ich pochodne ^b	468314	638508	468509
63	Węglowodory pierścieniowe, aromatyczne i ich pochodne ^b	35564	22158	17304
64	Wodorofluorowęglowodory	491	595	645
66	Związki heterocykliczne.....	6355	6159	12642

^a Związki w przeliczeniu na masę pierwiastka. ^b Z wyjątkiem wymienionych w innych grupach. ^c Z wyjątkiem wymienionych w innych pozycjach, w przeliczeniu na masę pierwiastka metalicznego występującego w związku.

TABL. 8 (64). ZANIECZYSZCZENIA ZATRZYMANE I ZNEUTRALIZOWANE W URZĄDZENIACH OCZYSZCZAJĄCYCH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012		2013		2014	
	w tonach	w % zanieczyszczeń wytworzonych	w tonach	w % zanieczyszczeń wytworzonych	w tonach	w % zanieczyszczeń wytworzonych
Zanieczyszczenia zatrzymane i zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:						
pyłowe	117222	99,0	118239	99,1	108136	99,1
gazowe (bez CO ₂)	3990	14,2	141	0,6	159	0,7
dwutlenek siarki	24	0,9	3	0,1	14	0,6
tlenki azotu (w przeliczeniu na NO ₂)	17	0,7	1	0,0	4	0,2
tlenek węgla	3643	16,9	2	0,0	4	0,0
węglowodory	-	-	5	0,7	5	1,0
inne ^a	306	32,6	130	16,5	132	17,1

^a Głównie amoniak, dwusiarczek węgla, fluor, siarkowodór, związki chloroorganiczne.

TABL. 9 (65). ZANIECZYSZCZENIA ZATRZYMANE I ZNEUTRALIZOWANE W URZĄDZENIACH OCZYSZCZAJĄCYCH WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE	Pyły		Dwutlenek siarki		Tlenki azotu (w przeliczeniu na NO ₂)		Tlenek węgla		Węglowodory		Inne ^a	
	w tonach	w % zanieczyszczeń wytworzonych	w tonach	w % zanieczyszczeń wytworzonych	w tonach	w % zanieczyszczeń wytworzonych	w tonach	w % zanieczyszczeń wytworzonych	w tonach	w % zanieczyszczeń wytworzonych	w tonach	w % zanieczyszczeń wytworzonych
WOJEWÓDZTWO...												
2012	117222	99,0	24	0,9	17	0,7	3643	16,9	-	-	306	32,6
2013	118239	99,1	3	0,1	1	0,0	2	0,0	5	0,7	130	16,5
2014	108136	99,1	14	0,6	4	0,2	4	0,0	5	1,0	132	17,1
Podregion gorzowski....	14769	97,8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Powiaty:												
gorzowski.....	158	74,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
międzyrzecki..	121	44,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
słubicki.....	129	85,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
strzelecko-drezdenecki..	2881	99,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
sulęciński.....	48	65,8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Miasto na prawach powiatu Gorzów Wlkp.	11432	99,7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Podregion zielonogórski	93367	99,3	14	1,5	4	0,3	4	0,0	5	17,9	132	17,9
Powiaty:												
krośnieński.....	3079	97,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
nowosolski.....	161	84,7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
świebodziński	256	87,7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
zielonogórski..	3941	96,9	14	3,6	4	3,9	4	0,0	-	-	-	-
żagański	159	67,4	-	-	-	-	-	-	5	45,5	132	76,3
żarski	85671	99,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Miasto na prawach powiatu Zielona Góra..	100	80,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

^a Głównie amoniak, dwusiarczek węgla, fluor, siarkowodór, związki chloroorganiczne.

TABL. 10 (66). EMISJA I REDUKCJA PRZEMYSŁOWYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA WEDŁUG SEKCJI POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym			
		przetwórstwo przemysłowe	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a	
EMISJA PRZEMYSŁOWYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA					
Pyłowe w tys. ton.....	2012	1,2	0,6	0,4	-
	2013	1,1	0,6	0,4	-
	2014	1,0	0,6	0,3	0,0
w tym ze spalania paliw	2012	0,9	0,4	0,3	-
	2013	0,9	0,4	0,3	-
	2014	0,8	0,4	0,3	0,0
Gazowe w tys. ton.....	2012	2054,2	842,2	1181,9	1,3
	2013	2009,5	832,9	1142,9	1,0
	2014	2009,1	784,0	1122,9	1,4
w tym:					
dwutlenek siarki	2012	2,6	1,1	1,5	-
	2013	2,3	0,8	1,4	-
	2014	2,4	0,7	1,3	0,0
tlenek węgla.....	2012	17,9	16,9	0,6	-
	2013	17,6	16,8	0,5	-
	2014	17,3	16,5	0,4	0,0
dwutlenek węgla	2012	2030,1	821,8	1178,7	1,3
	2013	1985,8	812,7	1139,9	1,0
	2014	1985,8	764,5	1120,0	1,4
ZANIECZYSZCZENIA ZATRZYMANE W URZĄDZENIACH DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ					
Pyłowe:					
w tys. ton.....	2012	117,2	103,0	14,2	-
	2013	118,2	105,3	12,9	-
	2014	108,1	95,6	12,5	0,0
w % zanieczyszczeń wytworzonych	2012	99,0	99,4	97,5	-
	2013	99,1	99,4	97,3	-
	2014	99,1	99,4	97,6	42,9
Gazowe:					
w tys. ton.....	2012	4,0	4,0	-	-
	2013	0,1	0,1	-	-
	2014	0,2	0,1	-	-
w tym:					
dwutlenek siarki	2012	0,0	0,0	-	-
	2013	0,0	-	-	-
	2014	0,0	-	-	-
tlenki azotu.....	2012	0,0	0,0	-	-
	2013	0,0	-	-	-
	2014	0,0	-	-	-
tlenek węgla.....	2012	3,6	3,6	-	-
	2013	0,0	-	-	-
	2014	0,0	-	-	-
węglowodory.....	2012	-	-	-	-
	2013	0,0	0,0	-	-
	2014	0,0	0,0	-	-
inne.....	2012	0,3	0,3	-	-
	2013	0,1	0,1	-	-
	2014	0,1	0,1	-	-

TABL. 10 (66). EMISJA I REDUKCJA PRZEMYSŁOWYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA WEDŁUG SEKCJI POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym			
		przetwórstwo przemysłowe	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a	
ZANIECZYSZCZENIA ZATRZYMANE W URZĄDZENIACH DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ (dok.)					
Gazowe: (dok.)					
w % zanieczyszczeń					
wytworzonych.....	2012	14,2	16,3	-	-
	2013	0,6	0,7	-	-
	2014	0,7	0,7	-	-
w tym:					
dwutlenek siarki	2012	0,9	1,5	-	-
	2013	0,1	-	-	-
	2014	0,6	-	-	-
tlenki azotu.....	2012	0,7	1,2	-	-
	2013	0,0	-	-	-
	2014	0,2	-	-	-
tlenek węgla.....	2012	16,9	17,7	-	-
	2013	0,0	-	-	-
	2014	0,0	-	-	-
węglowodory.....	2012	-	-	-	-
	2013	0,7	0,7	-	-
	2014	1,0	1,0	-	-
inne.....	2012	32,6	33,3	-	-
	2013	16,5	17,0	-	-
	2014	17,1	17,6	-	-

TABL. 11 (67). URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓL- NIE UCIAŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA

WYSZCZEGÓLNIENIE	Cyklony	Multicyklony	Filtry tkaninowe	Elektrofiltry	Urządzenia mokre	Inne	
URZĄDZENIA – stan w dniu 31 XII							
O G Ó Ł E M	2012	138	21	98	5	6	5
	2013	130	13	100	6	6	39
	2014	132	15	105	6	6	36
Skuteczność:							
niska	2012	13	-	22	1	-	x
	2013	11	-	22	1	-	x
	2014	16	2	22	1	-	x
średnia.....	2012	52	6	67	1	-	x
	2013	45	3	69	1	-	x
	2014	35	4	69	1	-	x
wysoka.....	2012	73	15	9	3	6	x
	2013	74	10	9	4	6	x
	2014	81	9	14	4	6	x
PRZEPŁYW GAZÓW ODLOTOWYCH w dm ³ /h							
O G Ó Ł E M	2012	4376	953	3432	1386	219	122
	2013	3971	696	3822	1413	219	199
	2014	3150	287	3889	1413	219	94
Skuteczność:							
niska	2012	390	-	223	597	-	x
	2013	374	-	223	597	-	x
	2014	424	20	223	597	-	x
średnia.....	2012	1490	163	2789	194	-	x
	2013	1086	131	3179	194	-	x
	2014	363	156	3179	194	-	x
wysoka.....	2012	2496	790	420	595	219	x
	2013	2511	565	420	622	219	x
	2014	2363	111	487	622	219	x

TABL. 12 (68). ZANIECZYSZCZENIA PYŁOWE I OCHRONA POWIETRZA WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza posiadające urządzenia do redukcji zanieczyszczeń pyłowych ^a	Emisja zanieczyszczeń pyłowych w tonach					na 1 km ²	Zanieczyszczenia pyłowe zatrzymane w urządzeniach do redukcji w % zanieczyszczeń wytworzonych
		razem	w tym					
			ze spalania paliw	krzemowe	węglowo-grafitowe, sadza			
WOJEWÓDZTWO								
2012	30	1162	884	87	7	0,08	99,0	
2013	34	1110	853	88	6	0,08	99,1	
2014	33	1020	783	84	4	0,07	99,1	
Podregion gorzowski	12	326	231	-	-	0,05	97,8	
Powiaty:								
gorzowski	2	55	4	-	-	0,05	74,2	
międzyrzecki	3	154	130	-	-	0,11	44,0	
ślubicki	1	22	22	-	-	0,02	85,4	
strzelecko-drezdenecki	2	30	26	-	-	0,02	99,0	
sulęciński	1	25	25	-	-	0,02	65,8	
Miasto na prawach powiatu								
Gorzów Wlkp.	3	40	24	-	-	0,47	99,7	
Podregion zielonogórski	21	694	552	84	4	0,09	99,3	
Powiaty:								
krośnieński	1	66	65	-	-	0,05	97,9	
nowosolski	4	29	18	-	1	0,04	84,7	
świebodziński	4	36	33	-	-	0,04	87,7	
zielonogórski	5	128	40	84	1	0,08	96,9	
żagański	3	77	74	-	1	0,07	67,4	
żarski	2	334	299	-	1	0,24	99,6	
Miasto na prawach powiatu								
Zielona Góra	2	24	23	-	-	0,41	80,6	

^a Stan w dniu 31 XII.

TABL. 13 (69). ZANIECZYSZCZENIA GAZOWE I OCHRONA POWIETRZA WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza posiadające urządzenia do redukcji zanieczyszczeń gazowych ^a	Emisja zanieczyszczeń gazowych w tonach							na 1 km ²	Zanieczyszczenia gazowe zatrzymane w urządzeniach do redukcji w % zanieczyszczeń wytworzonych (bez dwutlenku węgla)
		razem	nieorganizowana ^b	w tym z razem						
				dwutlenek siarki	tlenki azotu	tlenek węgla	dwutlenek węgla			
WOJEWÓDZTWO										
2012	6	2054163	45	2630	2399	17856	2030131	146,9	14,2	
2013	4	2009504	40	2282	2405	17640	1985842	143,7	0,6	
2014	3	2009116	7348	2368	2478	17320	1985797	143,6	0,7	
Podregion gorzowski	-	903977	5898	1473	1005	547	900429	147,9	-	
Powiaty:										
gorzowski	-	314335	-	328	353	65	313588	258,9	-	
międzyrzecki	-	32466	-	99	54	142	32165	23,4	-	
ślubicki	-	10857	-	26	17	44	10770	10,9	-	
strzelecko-drezdenecki	-	84318	5889	242	48	189	83802	67,6	-	
sulęciński	-	10191	-	46	11	53	10081	8,7	-	
Miasto na prawach powiatu										
Gorzów Wlkp.	-	451810	9	732	522	54	450023	5253,6	-	
Podregion zielonogórski	3	1105139	1450	895	1473	16773	1085368	140,3	0,8	
Powiaty:										
krośnieński	-	30629	-	108	54	43	30424	22,0	-	
nowosolski	-	16509	-	78	24	31	16376	21,4	-	
świebodziński	-	17451	1448	125	44	56	17220	18,6	-	
wschowski	-	338	-	-	-	-	338	0,5	-	
zielonogórski	1	125008	-	377	98	15716	108244	79,7	0,1	
żagański	-	62932	-	129	64	271	62468	55,6	-	
żarski	2	292912	2	68	662	625	291510	210,3	8,9	
Miasto na prawach powiatu										
Zielona Góra	-	559360	-	10	527	31	558788	9644,1	-	

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Z hałd, składowisk, w toku przeladunku substancji sypkich lub lotnych z hal produkcyjnych, itp.

TABL. 14 (70). STĘŻENIE OZONU W PRZYZIEMNEJ WARSTWIE ATMOSFERY

LOKALIZACJA STANOWISK POMIAROWYCH	Stężenie maksymalne		Liczba dni z przekrocze- niami stężenia docelowego ^d	AOT 40 ^b z okresu maj-lipiec w µg/m ³ *h
	1-godzinne	8-godzinne ^c		
	µg/m ³			
Gorzów Wlkp. 2013	179	163	6	-
Smolary Bytnickie ^d 2012	148	144	16	12337
..... 2013	147	133	6	6840
Zielona Góra..... 2012	159	138	5	-
Żary..... 2013	157	147	6	-

a Poziom docelowy dla ozonu ustanowiony ze względu na ochronę zdrowia ma wartość 120 µg/m³ i jest to maksymalna średnia ośmiogodzinna spośród średnich krocących, obliczanych ze średnich jednogodzinnych w ciągu doby; dopuszcza się 25 dni z przekroczeniem poziomu docelowego w roku (średnio dla 3 lat). *b* Parametr AOT 40 oznacza sumę różnic pomiędzy stężeniem średnim jednogodzinnym wyrażonym w µg/m³ a wartością 80 µg/m³, dla każdej godziny w ciągu doby pomiędzy godziną 8.00 a 20.00 czasu środkowoeuropejskiego CET, dla której stężenie jest większe niż 80 µg/m³. Za pomocą parametru AOT 40 określa się dotrzymanie poziomu docelowego ozonu ze względu na ochronę roślin wynoszącego 18000 µg/m³*h dla okresu od 1 maja do 31 lipca (średnia dla 3-5 lat), dlatego parametr ten oblicza się dla stanowisk podmiejskich i pozamiejskich. *c* Wartość maksymalnej średniej ośmiogodzinnej spośród średnich krocących, obliczanych ze średnich jednogodzinnych w ciągu doby. *d* Stanowiska podmiejskie i pozamiejskie.

Ź r ó d ō : dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

TABL. 15 (71). DZIAŁALNOŚĆ WOJEWÓDZKICH INSPEKTORATÓW OCHRONY ŚRODOWISKA W ZAKRESIE OCHRONY POWIETRZA

A. STANOWISKA POMIAROWE MONITORINGU JAKOŚCI POWIETRZA		
WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Lubuskie
Stanowiska pomiarowe monitoringu jakości powietrza		
Metody aspiracyjne.....	1824	94
stanowiska automatyczne	861	48
stanowiska manualne	963	46
Metody pasywne	1062	-
Stacje monitoringu chemizmu opadów atmosferycznych ^a ...	23	2
B. POBRANE PRÓBKI PIERWOTNE		
WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Lubuskie
Pobrane próbki pierwotne		
Ogółem.....	356033	16987
w ramach:		
monitoringu	343734	16931
kontroli.....	4200	-
prac własnych i pozostałych ^b	8099	56

a Sieć stacji krajowego monitoringu chemizmu opadów atmosferycznych i oceny depozycji zanieczyszczeń do podłoża składa się z 23 stacji pomiarowych zlokalizowanych na stacjach synoptycznych IMGW - PIB reprezentujących obszar całej Polski. *b* Prace zlecone (inne niż monitoring) i prace własne prowadzone w laboratoriach.

TABL. 15 (71). **DZIAŁALNOŚĆ WOJEWÓDZKICH INSPEKTORATÓW OCHRONY ŚRODOWISKA W ZAKRESIE OCHRONY POWIETRZA**

C. WYKONANE OZNACZENIA

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Lubuskie
Liczba wykonanych oznaczeń		
Ogółem.....	677192	37200
w ramach:		
monitoringu	630985	37084
wskaźniki:		
fizykochemiczne	630649	37084
bakteriologiczne	336	-
kontroli.....	6900	-
wskaźniki fizykochemiczne	6900	-
prac własnych i pozostałych ^a	39307	116
wskaźniki:		
fizykochemiczne	39283	116
bakteriologiczne	24	-

^a Prace zlecone (inne niż monitoring) i prace własne prowadzone w laboratoriach.

Ź r ó d ł o: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

TABL. 16 (72). **POTENCJALNI SPRAWCY POWAŻNYCH AWARII ORAZ POWAŻNE AWARIE**

L A T A	Potencjalni sprawcy poważnych awarii				Przypadki wystąpienia poważnych awarii ^a
	ogółem (stan w dniu 31 XII)	z ogółem zakłady			
		dużego ryzyka	zwiększonego ryzyka	pozostałe	
2012	15	6	2	7	1
2013	16	7	2	7	3
2014	16	7	2	7	1

^a Odpowiadające definicji zawartej w art. 3 pkt. 23 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska tekst jednolity Dz. U. 2013 r., poz. 1232).

Ź r ó d ł o: dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

Dział V. OCHRONA PRZYRODY I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ. LASY**TABL. 1 (73). OBIEKTY I OBSZARY O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONE^a**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014
Liczba obiektów			
Parki narodowe.....	2	2	2
Rezerваты przyrody.....	64	64	64
Parki krajobrazowe.....	8	8	8
Obszary chronionego krajobrazu.....	38	38	38
Stanowiska dokumentacyjne.....	1	1	1
Użytki ekologiczne.....	361	363	380
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.....	14	14	15
Pomniki przyrod.....	1290	1307	1339
Powierzchnia ogółem w ha	543398,8	543254,6	544932,3
w % powierzchni województwa.....	38,8	38,8	39,0
na 1 mieszkańca w m ²	5310	5318	5341
Parki narodowe ^b	13642,8	13642,8	13642,8
Rezerваты przyrody ^b	3907,8	3907,7	3907,7
Parki krajobrazowe ^{b,c}	76394,8	76389,8	76388,8
Obszary chronionego krajobrazu ^c	436048,3	435934,4	437539,7
Stanowiska dokumentacyjne.....	5,6	5,6	5,6
Użytki ekologiczne.....	3282,6	3257,4	3306,9
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.....	10116,9	10116,9	10140,9

^a Łącznie z tą częścią obszarów sieci Natura 2000, która mieści się w granicach obszarów prawnie chronionych. ^b Bez otuliny. ^c Bez rezerwatów i pozostałych form ochrony przyrody położonych na terenach parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

TABL. 2 (74). OBSZARY O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONE^a**WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem obszary prawnie chronione	W tym					zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	
		parki narodowe ^b	rezerваты przyrody ^b	parki krajobrazowe ^{b,c}	obszary chronionego krajobrazu ^c	użytki ekologiczne		
w hektarach								
WOJEWÓDZTWO	2012	543398,8	13642,8	3907,8	76394,8	436048,3	3282,6	10116,9
	2013	543254,6	13642,8	3907,7	76389,8	435934,4	3257,4	10116,9
	2014	544932,3	13642,8	3907,7	76388,8	437539,7	3306,9	10140,9
Podregion gorzowski		305334,0	13642,8	2618,4	43586,8	233884,3	1654,5	9941,6
POWIATY:								
GORZOWSKI		68770,0	3496,6	829,0	13752,8	46531,6	381,7	3778,3
Gmina miejska								
Kostrzyn nad Odrą.....		929,4	57,0	-	872,4	-	-	-
Gmina miejsko-wiejska								
Witnica.....		16964,4	3439,6	21,1	4369,7	5350,0	16,1	3768,0
Gminy wiejskie:								
Bogdaniec.....		9492,2	-	72,4	-	9419,8	-	-
Deszczno.....		1641,9	-	455,9	-	1166,2	19,9	-
Kłodawa.....		19150,9	-	114,4	8510,6	10516,0	9,9	-
Lubiszyn.....		10129,0	-	119,0	-	9829,0	181,0	-
Santok.....		10462,1	-	46,3	-	10250,7	154,8	10,3
MIĘDZYRZECKI		43802,3	-	321,9	9056,2	34054,1	365,7	4,4
Gminy miejsko-wiejskie:								
Międzyrzecz.....		10753,2	-	46,5	250,0	10271,0	185,7	-
Skwierzyna.....		5124,9	-	4,0	-	5086,0	34,9	-
Trzciel.....		2806,9	-	263,9	538,7	1953,1	51,3	-
Gminy wiejskie:								
Błędzew.....		5729,3	-	-	-	5660,0	69,3	-
Przytoczna.....		4368,4	-	4,4	1320,6	3037,0	2,0	4,4
Pszczew.....		15019,5	-	3,1	6946,9	8047,0	22,5	-

^a Łącznie z tą częścią obszarów sieci Natura 2000, która mieści się w granicach obszarów prawnie chronionych. ^b Bez otuliny. ^c Bez rezerwatów i pozostałych form ochrony przyrody położonych na terenach parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

TABL. 2 (74). **OBZARY O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONE^a**
WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN (cd.)
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem obszary prawnie chronione	W tym					
		parki narodowe ^b	rezerваты przyrody ^b	parki krajobrazowe ^{bc}	obszary chronionego krajobrazu ^c	użytki ekologiczne	zespoły przyrodniczo-krajobrazowe
w hektarach							
SŁUBICKI.....	39688,6	7,3	541,1	9031,0	26228,9	342,4	3538,0
Gminy miejsko-wiejskie:							
Cybinka.....	14243,5	-	92,9	1897,0	12170,0	83,6	-
Ośno Lubuskie.....	5660,0	-	-	-	2122,0	-	3538,0
Rzepin.....	2767,0	-	45,3	-	2594,0	127,7	-
Słubice.....	9548,3	-	391,1	-	9114,9	42,3	-
Gmina wiejska							
Górzycza.....	7469,8	7,3	11,8	7134,0	228,0	88,8	-
STRZELECKO-							
-DREZDENECKI.....	90883,4	5568,8	370,2	3517,8	79950,5	292,1	1184,0
Gminy miejsko-wiejskie:							
Dobiegiew.....	34664,1	5568,8	28,0	-	29042,8	24,5	-
Drezdenko.....	29776,4	-	301,9	-	28177,0	113,5	1184,0
Strzelce Krajeńskie.....	12135,1	-	40,0	3517,8	8549,0	28,3	-
Gminy wiejskie:							
Stare Kurowo.....	6738,0	-	-	-	6738,0	-	-
Zwierzyn.....	7569,8	-	0,4	-	7443,6	125,8	-
SULECINSKI.....	61749,5	4570,1	477,9	8229,0	46759,3	270,6	1436,9
Gminy miejsko-wiejskie:							
Lubniewice.....	7869,8	-	50,5	-	6566,5	13,2	1239,6
Sulęcín.....	14985,1	-	115,9	2148,4	12463,0	54,9	197,3
Torzym.....	17981,2	-	239,5	-	17539,5	202,2	-
Gminy wiejskie:							
Krzeszyce.....	7896,4	-	-	-	7896,4	-	-
Słońsk.....	13017,0	4570,1	72,0	6080,6	2294,0	0,3	-
Miasto na prawach powiatu							
Gorzów Wlkp.....	440,3	-	78,3	-	360,0	2,0	-
Podregion zielonogórski	239598,3	-	1289,3	32802,0	203655,3	1652,3	199,3
Powiaty:							
KROŚNIEŃSKI.....	37942,6	-	115,5	9078,5	28139,2	609,4	-
Gmina miejska							
Gubin.....	317,2	-	99,8	-	200,2	17,2	-
Gmina miejsko-wiejska							
Krosno Odrzańskie.....	5098,2	-	-	342,6	4480,0	275,6	-
Gminy wiejskie:							
Bobrowice.....	6907,6	-	-	-	6849,0	58,6	-
Bytnica.....	3050,0	-	-	2086,9	900,0	63,1	-
Dąbie.....	4826,2	-	-	-	4800,0	26,2	-
Gubin.....	11629,6	-	15,7	4770,0	6710,0	133,9	-
Maszewo.....	6113,8	-	-	1879,0	4200,0	34,8	-
NOWOSOLSKI.....	17195,3	-	123,9	-	17017,7	53,8	-
Gmina miejska							
Nowa Sól.....	-	-	-	-	-	-	-
Gminy miejsko-wiejskie:							
Bytom Odrzański.....	2863,0	-	56,1	-	2806,9	-	-
Kozuchów.....	458,3	-	-	-	452,0	6,3	-
Nowe Miasteczko.....	450,0	-	-	-	450,0	-	-
Gminy wiejskie:							
Kolsko.....	4440,8	-	39,2	-	4390,8	10,8	-
Nowa Sól.....	5817,8	-	-	-	5806,0	11,8	-
Otyń.....	2785,4	-	28,5	-	2732,0	24,9	-
Siedlisko.....	380,0	-	-	-	380,0	-	-

^a Łącznie z tą częścią obszarów sieci Natura 2000, która mieści się w granicach obszarów prawnie chronionych. ^b Bez otuliny. ^c Bez rezerwatów i pozostałych form ochrony przyrody położonych na terenach parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

TABL. 2 (74). **OBSZARY O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONE^a**
WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN (dok.)
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem obszary prawnie chronione	W tym					
		parki narodowe ^b	rezerваты przyrody ^b	parki krajobrazowe ^{b,c}	obszary chronionego krajobrazu ^c	użytki ekologiczne	zespoły przyrodniczo-krajobrazowe
		w hektarach					
ŚWIEBODZINSKI	30808,1	-	176,5	3166,8	27411,1	53,8	-
Gminy miejsko-wiejskie:							
Swiebodzin	5891,3	-	1,8	-	5889,5	-	-
Zbąszynek	1363,5	-	65,6	-	1293,4	4,5	-
Gminy wiejskie:							
Lubrza	5528,7	-	11,1	-	5508,9	8,7	-
Łagów	11315,9	-	82,3	3020,7	8187,0	26,0	-
Skąpe	4353,7	-	-	146,1	4193,0	14,6	-
Szczaniec	2355,0	-	15,8	-	2339,3	-	-
WSCHOWSKI	15542,9	-	-	2000,0	13537,0	5,9	-
Gminy miejsko-wiejskie:							
Stawa	9806,9	-	-	-	9801,0	5,9	-
Szlichtyngowa	-	-	-	-	-	-	-
Wschowa	5736,0	-	-	2000,0	3736,0	-	-
ZIELONOGÓRSKI	46387,4	-	187,2	490,3	45241,5	468,4	-
Gminy miejsko-wiejskie:							
Babimost	2219,9	-	42,9	-	2169,0	8,0	-
Czerwieńsk	5856,4	-	-	490,3	5204,7	161,3	-
Kargowa	4274,6	-	-	-	4242,0	32,6	-
Nowogród Bobrzański ...	4621,5	-	-	-	4602,0	19,5	-
Sulechów	4499,9	-	38,4	-	4359,6	101,9	-
Gminy wiejskie:							
Bojadła	6440,2	-	-	-	6422,0	18,2	-
Swidnica	6570,6	-	-	-	6569,0	1,6	-
Trzebiechów	2583,2	-	17,2	-	2518,8	47,2	-
Zabór	2804,5	-	-	-	2766,0	38,5	-
Zielona Góra	6516,6	-	88,7	-	6388,3	39,6	-
ŻAGANSKI	29531,1	-	158,2	-	29064,6	221,4	87,0
Gminy miejskie:							
Gozdnica	1517,0	-	-	-	1510,5	6,6	-
Żagań	150,0	-	-	-	150,0	-	-
Gminy miejsko-wiejskie:							
Iłowa	7853,5	-	-	-	7721,0	132,5	-
Małomice	804,7	-	-	-	759,0	45,7	-
Szprotawa	2629,3	-	152,3	-	2390,0	-	87,0
Gminy wiejskie:							
Brzeźnica	1047,8	-	5,9	-	1034,1	7,8	-
Niegostawice	5408,0	-	-	-	5408,0	-	-
Wymiarki	1572,9	-	-	-	1571,0	1,9	-
Żagań	8547,9	-	-	-	8521,0	26,9	-
ŻARSKI	62166,8	-	528,1	18066,5	43244,4	239,7	88,3
Gminy miejskie:							
Łęknica	1188,0	-	127,2	1060,8	-	-	-
Żary	-	-	-	-	-	-	-
Gminy miejsko-wiejskie:							
Jasień	5560,6	-	-	-	5438,0	122,6	-
Lubsko	6253,4	-	149,8	-	6079,2	24,4	-
Gminy wiejskie:							
Brody	10075,6	-	10,5	600,0	9342,4	58,4	64,4
Lipinki Łużyckie	2483,2	-	65,0	-	2383,0	11,3	23,9
Przewóz	12773,8	-	171,6	1764,9	10829,8	7,5	-
Trzebień	12501,1	-	-	11649,8	849,0	2,4	-
Tuplice	4130,0	-	4,0	2991,0	1135,0	-	-
Żary	7201,1	-	-	-	7188,0	13,1	-
Miasto na prawach powiatu Zielona Góra	24,0	-	-	-	-	-	24,0

^a Łącznie z tą częścią obszarów sieci Natura 2000, która mieści się w granicach obszarów prawnie chronionych. ^b Bez otuliny. ^c Bez rezerwatów i pozostałych form ochrony przyrody położonych na terenach parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

TABL. 3 (75). **PARKI NARODOWE W 2014 R.**

Stan w dniu 31 XII

PARKI NARODOWE ^a	Rok utworzenia	Kategoria według IUCN	Powierzchnia w hektarach			
			ogółem	w tym lasów	z liczby ogółem pod ochroną ścisłą ^b	
					razem	w tym lasów
O G Ó Ł E M	x	x	13642,8	4792,4	1059,2	306,1
Ujście Warty	2001	-	8074,0	81,7	681,6	-
Drawieński ^c	1990	II	5568,8	4710,7	377,6	306,1

^a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. ^b Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka. ^c Powierzchnia parku w granicach województwa.

TABL. 4 (76). **PARKI NARODOWE WEDŁUG KATEGORII GRUNTÓW W 2014 R.**

Stan w dniu 31 XII

PARKI NARODOWE ^a	Ogółem	Grunty				Wody	Tereny pozostałe
		leśne		rolne	zadrzewione i zakrzewione		
		razem	w tym niezależne				
w hektarach							
O G Ó Ł E M ...	13642,8	4792,4	21,3	6353,1	236,6	1057,0	1203,7
Ujście Warty	8074,0	81,7	-	6166,0	220,0	579,1	1027,2
Drawieński ^b	5568,8	4710,7	21,3	187,1	16,6	477,9	176,5

^a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. ^b Powierzchnia parku w granicach województwa.

TABL. 5 (77). **PARKI NARODOWE WEDŁUG KATEGORII OCHRONNOŚCI W 2014 R.**

Stan w dniu 31 XII

PARKI NARODOWE ^a	Powierzchnia w hektarach				
	ogółem	parku narodowego		strefy ochronnej	
		razem	w tym pod ochroną ścisłą	razem	w tym strefy ochronnej zwierzyny
O G Ó Ł E M	13642,8	1059,5	306,1	17274,9	915,5
Ujście Warty ...	8074,0	681,9	-	10453,9	915,5
Drawieński ^b	5568,8	377,6	306,1	6821,0	-

^a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. ^b Powierzchnia parku w granicach województwa.

TABL. 6 (78). **TURYSTYKA W PARKACH NARODOWYCH W 2014 R.**

PARKI NARODOWE ^a	Kemping, biwaki	Schrony przeciwdeszczowe	Szlaki turystyczne w km	Liczba turystów	
				w tys.	na 1 ha
O G Ó Ł E M	3	1	98,2	69	4
Ujście Warty ^b	-	-	16,7	51	6
Drawieński ^c	3	1 ^d	81,5	18 ^d	2 ^d

^a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. ^{b, c} Dane: ^b - Parku Narodowego Ujście Warty, ^c - Drawieńskiego Parku Narodowego. ^d Dane dotyczą terenu całego Parku.

TABL. 7 (79). **DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNA PARKÓW NARODOWYCH W 2014 R.**

PARKI NARODOWE ^a	Zwiedzający muzea	Imprezy dydaktyczne	Ścieżki dydaktyczne	Nowe wydawnictwa popularnonaukowe	Biblioteki (liczba pozycji księgozbioru)
O G Ó Ł E M ..	5000	241	11	10	7313
Ujście Warty ^b ..	5000 ^c	147 ^d	5	-	2440
Drawieński ^e	-	94	6	10	4873

^a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. ^b Dane Parku Narodowego Ujście Warty. ^c Podano ilość osób, które odwiedziły ośrodek edukacyjny Parku (Park nie ma muzeum). ^d Podano ilość wszystkich tzw. wydarzeń edukacyjnych (w tym zajęcia, imprezy otwarte, konkursy itp.). ^e Dane Drawieńskiego Parku Narodowego. ^f Dane dotyczą terenu całego Parku.

TABL. 8 (80). STAN LICZEBNY GŁÓWNYCH GATUNKÓW ZWIERZĄT ŁOWNYCH I CHRONIONYCH W PARKACH NARODOWYCH

WYSZCZEGÓLNIENIE	Park Narodowy Ujście Warty ^a			Drawieński Park Narodowy ^{bc}		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Łoś	-	-	-	-	. ^d	-
Jeleń.....	100	100	95	683	557	557
Sarna.....	165	150	165	410	385	385
Dzik	250	240	300	635	303	303
Wilk	-	-	-	6	7	10
Bóbr.....	412	400	390	120	100	100
Wydra.....	10	10	10	20	20	20
Borsuk	12	18	18	. ^d	90	90
Lis	25	35	30	33	27	119
Orlik krzykliwy.....	3 ^c	1 ^e	1 ^e	-	-	-
Bielik.....	50 ^e	51(50) ^e	50 ^e	8	8	4
Derkacz	43	93	86	6	8	10
Krwawodziób.....	47	21	28	-	-	-
Ohar	2	2	2	-	-	-
Perkoz zausznik	35	62	10	-	-	-
Rybitwa białoskrzydła ...	1	-	-	-	-	-
Rybitwa czarna	-	8	16	-	-	-
Rybitwa rzeczna	266	12	40	-	-	-
Rycyk	6	1	6	-	-	-
Wodniczka.....	-	-	4	-	-	-
Żuraw	7	19	15	36	48	28
Bocian czarny.....	60 ^e	50 ^e	50 ^e	-	. ^d	-

a, b Dane: *a* - Parku Narodowego Ujście Warty, *b* - Drawieńskiego Parku Narodowego. *c* Dane dotyczą terenu całego Parku. *d* Występują, brak danych liczbowych. *e* Pojawiające się przechodnio, migrujące.

TABL. 9 (81). OCHRONA LASU W PARKACH NARODOWYCH W 2014 R.

PARKI NARODOWE ^a	Zabezpieczenia upraw przed zwierzyną w ha ^b	Istniejące skrzynki lęgowe	Pułapki feromonowe	Próbne poszukiwanie owadów w ściółce (liczba prób)
		w sztukach		
O G Ó Ł Ę M ..	42	1217	7	27
Ujście Warty ^c ..	-	27	-	-
Drawieński ^d	42	1190	7	27

a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. *b* Zabezpieczenie upraw przed zwierzyną: chemiczne, mechaniczne i gradzenia. *c, d* Dane: *c* - Parku Narodowego Ujście Warty, *d* - Drawieńskiego Parku Narodowego.

TABL. 10 (82). POZYSKANIE DREWNA^a W DRAWIEŃSKIM PARKU NARODOWYM^b

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014
	w m ³		
O G Ó Ł Ę M	3158	4363	3585
Grubizna.....	3158	4222	3445
Grubizna iglasta	2958	3910	3244
w tym drewno:			
wielkowymiarowe ogólnego przeznaczenia.....	803	1680	1280
średniowymiarowe dłużycowe.....	1816	2032	1795
do przerobu przemysłowego	339	141	-
Grubizna liściasta	200	312	201
drewno wielkowymiarowe ogólnego przeznaczenia	-	24	-
średniowymiarowe dłużycowe.....	93	144	60
Drewno małowymiarowe.....	-	141	140
Do przerobu przemysłowego	-	141	70

a Z gruntów leśnych parku będących własnością Skarbu Państwa; bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień. *b* W granicach województwa lubuskiego.

TABL. 11 (83). **REZERWATY PRZYRODY**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014
Obiekty ogółem	64	64	64
Powierzchnia rezerwatów w ha:			
ogółem	3907,8	3907,7	3907,7
w % powierzchni geograficznej.....	0,28	0,28	0,28
faunistycznych	890,0	890,0	890,0
krajobrazowych	188,4	188,4	188,4
leśnych	1740,0	1739,8	1739,8
torfowiskowych	756,0	756,0	756,0
florystycznych	153,6	153,7	153,7
wodnych.....	89,7	89,8	89,8
stepowych.....	90,1	90,1	90,1

TABL. 12 (84). **PARKI KRAJOBRAZOWE**
Stan w dniu 31 XII

L A T A PARKI KRAJOBRAZOWE ^b	Powierzchnia ^a						
	parku krajobrazowego					otuliny (strefy ochronnej)	
	ogółem	w tym			z liczby ogółem rezerwaty i pozostałe formy ochrony przyrody		
		lasy	użytki rolne	wody			
w hektarach							
O G Ó Ł E M	2012	77167,5	38500,5	27698,5	5082,3	772,7	44492,4
	2013	77167,5	38500,6	27698,5	5082,4	777,8	44492,4
	2014	77167,5	38500,6	27698,5	5082,4	778,7	44492,4
Ujście Warty		18545,7	1161,7	13201,0	1205,0	88,9	-
Łuk Mużakowa		18200,0	10614,0	5779,0	625,0	133,5	-
Barlinecko-Gorzowski ^c		12142,8	8665,3	1065,0	1021,7	114,4	11713,2
Pszczewski ^c		9300,0	5984,2	2184,2	1095,1	243,8	18455,0
Krzeciński		8546,0	3547,0	4392,0	571,0	-	-
Łagowsko-Suleciński		5367,2	3808,4	993,3	381,6	198,1	6395,0
Przemęcki ^c		2000,0	2000,0	-	-	-	-
Gryżyński		3065,9	2720,0	84,0	183,0	-	7929,2

^a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. ^b Łącznie z powierzchnią rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków. ^c Powierzchnia parków w granicach województwa.

TABL. 13 (85). **PARKI KRAJOBRAZOWE WEDŁUG KATEGORII GRUNTÓW**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Obiekty	Powierzchnia							otuliny (strefy ochronnej)
		parku krajobrazowego						z liczby ogółem rezerwatów i pozostałe formy ochrony przyrody	
		ogółem		w tym					
		w hektarach	w % powierzchni geograficznej ^a	lasy	użytki rolne	wody			
w hektarach									
POLSKA 2012	122	2607045,8	8,3	1307771,3	814683,0	102489,9	78483,3	1481954,3	
2013	122	2610839,4	8,4	1315471,4	822978,6	101455,4	79914,7	1476997,7	
2014	122	2606038,5	8,3	1317861,0	815588,8	99728,4	80019,6	1481638,1	
Lubuskie 2012	8	77167,5	5,5	38500,5	27698,5	5082,3	772,7	44492,4	
2013	8	77167,5	5,5	38500,6	27698,5	5082,4	777,8	44492,4	
2014	8	77167,5	5,5	38500,6	27698,5	5082,4	778,7	44492,4	

^a Wskaźniki obliczono uwzględniając powierzchnię rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych.

TABL. 14 (86). **OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU^a**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014
Obiekty	38	38	38
Powierzchnia w ha	438453,4	438453,5	440086,5
w % powierzchni ogólnej	31,3	31,4	31,5
w tym według kategorii gruntów w ha:			
Lasy	222384,1	222384,2	222384,2
Użytki rolne	181335,4	181335,4	181335,4
Wody	22501,3	22501,3	22501,3
Z liczby ogółem rezerwatów przyrody i pozostałe formy ochrony przyrody	2405,1	2519,0	2546,8

^a Łącznie z powierzchnią rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych.

TABL. 15 (87). **OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU W 2014 R.**

Stan w dniu 31 XII

NAZWA	Ogółem w ha	W % powierzchni ogólnej	W tym			Z liczby ogółem rezerwatów i pozostałe formy ochrony przyrody
			lasy	użytki rolne	wody	
			w hektarach			
O G Ó Ł E M	440086	31,5	222384	181335	22501	2547
Puszcza Drawska	42158	3,0	24233	15300	1539	117
Puszcza Barłinea	26691	1,9	16118	8628	1240	195
Lasy Witnicko-Dębieńskie	7904	0,6	5214	2172	160	-
Lasy Witnicko-Dzieduszyckie	1803	0,1	1189	495	36	-
Dolina Warty i Dolnej Noteci	33888	2,4	1603	27449	2260	456
Gorzowsko-Krzeszycka Dolina Warty	16669	1,2	2240	11335	928	72
Pojezierze Puszczy Noteckiej	12000	0,9	9296	1924	452	221
Gorzycko	8720	0,6	3913	4385	247	-
Dolina Obry	10092	0,7	5447	3643	831	-
Dolina Jeziornej Strugi	5708	0,4	3080	2061	470	-
Pojezierze Lubniewicko-Sulęcińskie	14917	1,1	10021	3845	672	51

TABL. 15 (87). **OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU W 2014 R.(dok.)**

Stan w dniu 31 XII

NAZWA	Ogółem w ha	W % po- wierzchni ogólnej	W tym			Z liczby ogółem re- zerwy i pozostałe formy ochrony przyrody
			lasy	użytki rolne	wody	
			w hektarach			
Dolina Postonii	2457	0,2	1988	288	174	-
Ośnińska Rynna z jeziorem Radachowskim	2223	0,2	1030	1057	109	-
Ośnińska Rynna z jeziorem Busko	2145	0,2	994	1020	106	-
Zbąszyńska Dolina Obry	1050	0,1	536	376	121	-
Rynna Paklicy i Ołoboku	20505	1,5	11221	7098	1729	13
Dolina Ilanki	7864	0,6	5066	2362	343	240
Słubicka Dolina Odry	14075	1,0	2549	10088	1111	195
Puszcza nad Pliszką	32244	2,3	25898	5046	938	-
Rynny Obrzycko-Obrzańskie	23375	1,7	10975	10724	1159	159
Krośnieńska Dolina Odry	13265	1,0	2768	8633	1403	16
Gubińskie Mokradła	1884	0,1	907	844	74	100
Pojezierze Sławsko-Przemęckie	16737	1,2	9137	6158	1197	39
Nowosolska Dolina Odry	9852	0,7	3350	5124	1284	5
Wzniesienia Zielonogórskie	3573	0,3	2509	933	24	-
Dolina Śląskiej Ochli	10350	0,7	3673	6029	286	89
Rynna Pławska	3000	0,2	1922	917	142	-
Dolina Bobru	13162	0,9	5211	6509	991	-
Bronków-Janiszowice	3529	0,3	2283	941	221	-
Dolina Nisy	3216	0,2	1671	1239	155	-
Wzgórza Dalkowskie	3982	0,3	1516	2196	30	56
Dolina Brzeżnicy	2542	0,2	1048	1236	136	6
Zachodnie okolice Lubska	17536	1,3	10423	6143	630	280
Wschodnie okolice Lubska	7907	0,6	4700	2770	284	-
Dolina Szprotawki	5570	0,4	1870	3315	134	-
Las Żarski	2360	0,2	1535	634	33	-
Bory Bogumiłowskie	8910	0,6	5472	2838	334	65
Bory Dolnośląskie	26223	1,9	19780	5583	522	173

TABL. 16 (88). **OBSZARY „NATURA 2000” W 2014 R.**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia w ha
OBSZARY SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW (OSO)	
O G Ó Ł E M	294196,0
Bory Dolnośląskie	46681,4
Dolina Dolnej Noteci	24943,6
Dolina Środkowej Odry	33606,9
Jeziora Pszczewskie i Doliny Obry	7991,8
Lasy Puszczy nad Drawą	53905,1
Łęgi Odrzańskie	480,5
Ostoja Witnicko-Dębnińska	16071,8
Pojezierze Sławskie	17261,8
Puszcza Barłinea	16491,0
Puszcza Notecka	42088,6
Stawy Przemkowskie	1375,9
Ujście Warty	33297,3

TABL. 16 (88). **OBSZARY „NATURA 2000” W 2014 R. (cd.)**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia w ha
SPECJALNE OBSZARY OCHRONY SIEDLISK (SOO)	
O G Ó Ł E M	209190,8
Borowina	512,2
Bory Babimojskie.....	619,7
Bory Chrobotkowe koło Brzózki.....	891,9
Bory Chrobotkowe koło Bytomca.....	615,3
Bory Chrobotkowe Puszczy Noteckiej	2309,0
Broniszów.....	630,0
Brozek	65,1
Buczyna Szprotawsko-Piotrowicka	841,5
Buczyny Łagowsko-Sulęcińskie.....	6771,0
Bytnica	33,9
Dąbrowy Gubińskie	1534,6
Dębowe Aleje w Gryźynie i Zawiszach	29,7
Diabelski Staw koło Radomicka.....	7,3
Dolina Dolnego Bobru	1730,1
Dolina Dolnej Kwisy.....	1581,3
Dolina Ilanki.....	2232,8
Dolina Leniwej Obry	7137,7
Dolina Lubszy.....	724,5
Dolina Pliszki.....	5033,9
Dolna Odra.....	0,4
Jeziora Brodzkie.....	829,2
Jeziora Gościmskie	2995,8
Jezioro Janiszowice.....	206,1
Jezioro Kozie.....	39,5
Kargowskie Zakola Odry	3070,3
Krośnieńska Dolina Odry.....	19188,0
Las Żarski.....	1245,1
Lasy Bierzwnickie.....	533,6
Lasy Dobrosułowskie.....	11192,9
Lubski Łęg Śnieżycowy	65,0
Łęgi koło Wymiarek	159,2
Łęgi nad Nysą Łużycką	449,9
Łęgi Odrzańskie	483,1
Łęgi Słubickie	825,1
Małomickie Łęgi.....	993,0
Mierkowskie Wydmy.....	609,8
Mopkowy tunel koło Krzystkowic	48,1
Murawy Gorzowskie	79,9
Nietoperek.....	7377,4
Nowogrodzkie Przygielkowsko	31,5
Nowosolska Dolina Odry	5969,4
Ostoja Barlinecka	16439,1
Ostoja Przemęcka	454,7
Otyń.....	0,1

TABL. 16 (88). **OBSZARY „NATURA 2000” W 2014 R. (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia w ha
SPECJALNE OBSZARY OCHRONY SIEDLISK (dok.)	
Pieńska Dolina Nysy Łużyckiej	862,0
Przygielkowska Kolo Gozdniczy	1592,3
Rynna Gryżyny	1336,8
Rynna Jezior Obrzańskich	8504,2
Rynna Jezior Rzepińskich	293,9
Rynna Jezior Torzyskich	306,1
Skroda	378,6
Skwierzyna	0,3
Stara Dąbrowa w Korytach	1630,4
Sulechów	0,1
Torfowiska Sułowskie	44,3
Torfowisko Chłopiny	498,5
Torfowisko Młodno	239,4
Ujście Ilanki	1958,7
Ujście Noteci	3994,5
Ujście Warty	33297,3
Uroczyska Borów Zasięckich	4375,4
Uroczyska Puszczy Drawskiej	30935,7
Wilki nad Nysą	12226,6
Zimna Woda	86,3
Żurawie Bagno Sławskie	41,7

Ź r ó d ł o: dane Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

TABL. 17 (89). **INDYWIDUALNE FORMY OCHRONY PRZYRODY**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014
STANOWISKA DOKUMENTACYJNE			
Obiekty	1	1	1
Powierzchnia w ha	5,6	5,6	5,6
UŻYTKI EKOLOGICZNE			
Obiekty	361	363	380
Powierzchnia w ha	3282,6	3257,4	3306,9
ZESPOŁY PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWE			
Obiekty	14	14	15
Powierzchnia w ha	10116,9	10116,9	10140,9

TABL. 18 (90). **POMNIKI PRZYRODY**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014
O G Ó Ł E M	1290	1307	1339
Pojedyncze drzewa	1043	1059	1074
Grupy drzew	169	170	173
Aleje	22	22	22
Głazy narzutowe	36	36	36
Krzewy	2	2	16
Źródła, wodospady, wywierzyska	5	5	5
Inne	13	13	13

TABL. 19 (91). **PARKI I OGRODY HISTORYCZNE**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014
Obiekty ^a zewidencjonowane ogółem.....	262	263	263
w tym:			
wpisane do rejestru zabytków.....	200	199	202
bez określonej powierzchni.....	94	93	94
Powierzchnia wpisana do rejestru zabytków w ha	1059	1056	1084
Obiekty według rodzajów:			
dworskie.....	37	37	37
pałacowe i zamkowe.....	108	108	109
miejskie, uzdrowskie i szpitalne.....	5	5	5
klasztorne i kościelne.....	1	1	1
ogrody przydomowe.....	32	31	31
inne ^b	17	17	19

^a Bez obiektów zachowanych szczątkowo w trakcie rozpoznania. ^b Łącznie: aleje, ogrody szkolne, przyfabryczne, botaniczne, arboreta, parki leśne, zieleń towarzysząca itp.

Źródło: dane Narodowego Instytutu Dziedzictwa.

TABL. 20 (92). **RODZINNE OGRODY DZIAŁKOWE**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogrody		Działki	
	liczba	powierzchnia w ha	liczba	powierzchnia w ha
POLSKA.....				
2012	4929	43350,2	965328	33971,6
2013	4926	43237,0	963351	33913,0
2014	4846	42397	945883	33322
Lubuskie				
2012	194	2139,3	45619	1742,3
2013	194	2139,3	45619	1742,3
2014	192	2127	45369	1732

TABL. 21 (93). **WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA CHRONIONE^a**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014
	w sztukach		
Bobry.....	6640	8200	8214
Wilki.....	17	16	55
Żubry ^b	-	5	5

^a Dane szacunkowe. ^b W zamkniętych ośrodkach hodowli.

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

TABL. 22 (94). **KOŁA I CZŁONKOWIE LIGI OCHRONY PRZYRODY^a**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014
Koła.....	77	101	96
Członkowie kół	2064	2243	1947
w tym młodzież.....	1785	1939	1681

^a Ewidencja niepełna.

Źródło: dane Zarządu Głównego Ligi Ochrony Przyrody.

TABL. 23 (95). TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ W MIASTACH I NA WSI
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Parki spacerowo-wypoczynkowe					Zieleńce				
	ogółem			w tym w gestii samorządu miasta lub gminy		ogółem			w tym w gestii samorządu miasta lub gminy	
	obiekty	po-wierzchnia	prze-ciętna po-wierzchnia obiektu	obiekty	po-wierzchnia w ha	obiekty	po-wierzchnia	prze-ciętna po-wierzchnia obiektu	obiekty	po-wierzchnia w ha
		w ha	w ha				w ha			
WOJEWÓDZTWO 2012	115	869,6	7,6	101	795,5	758	528,6	0,7	686	462,2
2013	115	869,6	7,6	101	795,5	761	531,0	0,7	689	464,6
2014	117	905,6	7,7	103	831,5	763	531,9	0,7	691	465,5
Podregion gorzowski	48	393,7	8,2	41	349,8	312	233,8	0,7	254	171,4
POWIATY:										
GORZOWSKI.....	10	72,0	7,2	8	67,3	26	27,5	1,1	26	27,5
Gmina miejska Kostrzyn nad Odrą.....	3	13,7	4,6	3	13,7	5	4,0	0,8	5	4,0
Gmina miejsko-wiejska Witnica.....	2	34,9	17,5	2	34,9	2	1,6	0,8	2	1,6
Gminy wiejskie:										
Kłodawa.....	-	-	-	-	-	4	4,6	1,2	4	4,6
Lubiszyn.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Santok.....	5	23,4	4,7	3	18,7	15	17,3	1,2	15	17,3
MIĘDZYRZECKI ...	5	33,1	6,6	4	27,2	59	30,6	0,5	59	30,6
Gminy miejsko-wiejskie:										
Międzyrzecz.....	3	24,2	8,1	2	18,3	41	19,4	0,5	41	19,4
w tym miasto..	2	8,7	4,4	1	2,8	13	7,9	0,6	13	7,9
Skwierzyna.....	1	4,7	4,7	1	4,7	6	3,5	0,6	6	3,5
w tym miasto..	1	4,7	4,7	1	4,7	6	3,5	0,6	6	3,5
Trzciel.....	-	-	-	-	-	4	3,2	0,8	4	3,2
w tym miasto..	-	-	-	-	-	3	2,2	0,7	3	2,2
Gminy wiejskie:										
Bledzew.....	-	-	-	-	-	1	1,9	1,9	1	1,9
Przytoczna.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pszczew.....	1	4,2	4,2	1	4,2	7	2,6	0,4	7	2,6
SŁUBICKI.....	4	43,5	10,9	4	43,5	35	20,7	0,6	33	19,4
Gminy miejsko-wiejskie:										
Cybinka.....	-	-	-	-	-	4	0,6	0,2	4	0,6
w tym miasto..	-	-	-	-	-	4	0,6	0,2	4	0,6
Ośno Lubuskie...	1	36,1	36,1	1	36,1	11	12,1	1,1	9	10,8
w tym miasto..	1	36,1	36,1	1	36,1	11	12,1	1,1	9	10,8
Rzepin.....	2	4,6	2,3	2	4,6	6	2,2	0,4	6	2,2
w tym miasto..	2	4,6	2,3	2	4,6	6	2,2	0,4	6	2,2
Słubice.....	1	2,8	2,8	1	2,8	9	3,7	0,4	9	3,7
w tym miasto..	1	2,8	2,8	1	2,8	8	2,4	0,3	8	2,4
Gmina wiejska Górzycza.....	-	-	-	-	-	5	2,1	0,4	5	2,1

TABL. 23 (95). TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ W MIASTACH I NA WSI (cd.)
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Parki spacerowo-wypoczynkowe					Zieleńce				
	ogółem			w tym w gestii samorządu miasta lub gminy		ogółem			w tym w gestii samorządu miasta lub gminy	
	obiekty	po-wierzchnia	prze-ciętna po-wierzchnia obiektu	obiekty	po-wierzchnia w ha	obiekty	po-wierzchnia	prze-ciętna po-wierzchnia obiektu	obiekty	po-wierzchnia w ha
		w ha	w ha				w ha			
NOWOSOLSKI.....	9	75,3	8,4	7	65,0	66	16,7	0,3	66	16,7
Gmina miejska										
Nowa Sól.....	3	11,9	4,0	3	11,9	26	8,9	0,3	26	8,9
Gminy miejsko-wiejskie:										
Bytom Odrzański	3	12,3	4,1	1	2,0	7	2,4	0,3	7	2,4
w tym miasto..	1	2,0	2,0	1	2,0	5	0,3	0,1	5	0,3
Koźuchów.....	1	4,4	4,4	1	4,4	20	3,8	0,2	20	3,8
w tym miasto..	1	4,4	4,4	1	4,4	20	3,8	0,2	20	3,8
Nowe Miasteczko	1	43,6	43,6	1	43,6	13	1,6	0,1	13	1,6
w tym miasto..	1	43,6	43,6	1	43,6	13	1,6	0,1	13	1,6
Gminy wiejskie:										
Kolsko.....	1	3,1	3,1	1	3,1	-	-	-	-	-
ŚWIEBODZIŃSKI..	3	9,8	3,3	3	9,8	46	34,3	0,7	46	34,3
Gminy miejsko-wiejskie:										
Świebodzin.....	2	5,8	2,9	2	5,8	18	13,0	0,7	18	13,0
w tym miasto..	2	5,8	2,9	2	5,8	10	6,0	0,6	10	6,0
Zbąszynek.....	-	-	-	-	-	12	12,1	1,0	12	12,1
w tym miasto..	-	-	-	-	-	8	6,4	0,8	8	6,4
Gminy wiejskie:										
Lubrza.....	-	-	-	-	-	2	0,8	0,4	2	0,8
Łagów.....	-	-	-	-	-	14	8,4	0,6	14	8,4
Skąpe.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Szczaniec.....	1	4,0	4,0	1	4,0	-	-	-	-	-
WSCHOWSKI.....	4	35,6	8,9	4	35,6	63	36,6	0,6	59	35,6
Gminy miejsko-wiejskie:										
Sława.....	1	20,1	20,1	1	20,1	23	7,3	0,3	23	7,3
w tym miasto..	1	20,1	20,1	1	20,1	12	2,7	0,2	12	2,7
Szlichtyngowa...	2	10,5	5,3	2	10,5	15	12,0	0,8	15	12,0
w tym miasto..	-	-	-	-	-	8	4,8	0,6	8	4,8
Wschowa.....	1	5,0	5,0	1	5,0	25	17,3	0,7	21	16,3
w tym miasto..	1	5,0	5,0	1	5,0	7	2,2	0,3	3	1,2
ZIELONOGÓRSKI	15	57,1	3,8	12	42,0	66	47,5	0,7	65	47,0
Gminy miejsko-wiejskie:										
Babimost.....	2	5,6	2,8	2	5,6	9	8,1	0,9	8	7,6
w tym miasto..	2	5,6	2,8	2	5,6	6	6,9	1,2	5	6,4
Czerwieńsk.....	3	11,4	3,8	3	11,4	7	2,6	0,4	7	2,6
w tym miasto..	1	2,5	2,5	1	2,5	1	0,5	0,5	1	0,5
Kargowa.....	1	2,4	2,4	1	2,4	2	1,6	0,8	2	1,6
w tym miasto..	1	2,4	2,4	1	2,4	2	1,6	0,8	2	1,6
Nowogród										
Bobrzański.....	2	13,0	6,5	-	-	9	12,9	1,4	9	12,9
w tym miasto..	-	-	-	-	-	9	12,9	1,4	9	12,9
Sulechów.....	4	11,8	3,0	3	9,7	6	3,8	0,6	6	3,8
w tym miasto..	3	8,2	2,7	2	6,1	4	2,3	0,6	4	2,3

TABL. 23 (95). TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ W MIASTACH I NA WSI (cd.)
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Parki spacerowo-wypoczynkowe					Zieleńce				
	ogółem			w tym w gestii samorządu miasta lub gminy		ogółem			w tym w gestii samorządu miasta lub gminy	
	obiekty	po-wierzchnia	prze-ciętna po-wierzchnia obiektu	obiekty	po-wierzchnia w ha	obiekty	po-wierzchnia	prze-ciętna po-wierzchnia obiektu	obiekty	po-wierzchnia w ha
		w ha	w ha				w ha			
ZIELONOGÓRSKI (dok.)										
Gminy wiejskie:										
Bojadła	1	2,1	2,1	1	2,1	8	6,3	0,8	8	6,3
Świdnica	1	3,6	3,6	1	3,6	1	0,4	0,4	1	0,4
Trzebiechów	1	7,2	7,2	1	7,2	5	3,0	0,6	5	3,0
Zabór	-	-	-	-	-	19	8,8	0,5	19	8,8
Zielona Góra	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ŻAGĄSKI	15	73,5	4,9	13	68,7	75	52,0	0,7	75	52,0
Gminy miejskie:										
Gozdnica	2	5,7	2,9	2	5,7	12	6,6	0,6	12	6,6
Żagań	1	15,0	15,0	1	15,0	40	20,8	0,5	40	20,8
Gminy miejsko-wiejskie:										
Iłowa	3	16,5	5,5	1	11,7	1	1,9	1,9	1	1,9
w tym miasto ..	3	16,5	5,5	1	11,7	1	1,9	1,9	1	1,9
Małomice	1	18,4	18,4	1	18,4	1	0,3	0,3	1	0,3
w tym miasto ..	1	18,4	18,4	1	18,4	1	0,3	0,3	1	0,3
Szprotawa	5	10,0	2,0	5	10,0	9	3,0	0,3	9	3,0
w tym miasto ..	5	10,0	2,0	5	10,0	9	3,0	0,3	9	3,0
Gminy wiejskie:										
Brzeźnica	-	-	-	-	-	8	14,2	1,8	8	14,2
Niegosławice	2	5,0	2,5	2	5,0	3	3,3	1,1	3	3,3
Wymiarki	-	-	-	-	-	1	1,9	1,9	1	1,9
Żagań	1	2,9	2,9	1	2,9	-	-	-	-	-
ŻARSKI	8	207,3	25,9	8	207,3	67	65,3	1,0	67	65,3
Gminy miejskie:										
Łęknica	-	-	-	-	-	7	1,9	0,3	7	1,9
Żary	4	26,3	6,6	4	26,3	9	17,1	1,9	9	17,1
Gminy miejsko-wiejskie:										
Jasień	-	-	-	-	-	12	9,4	0,8	12	9,4
w tym miasto ..	-	-	-	-	-	4	5,8	1,5	4	5,8
Lubsko	1	22,0	22,0	1	22,0	-	-	-	-	-
w tym miasto ..	1	22,0	22,0	1	22,0	-	-	-	-	-
Gminy wiejskie:										
Brody	1	146,2	146,2	1	146,2	13	14,6	1,1	13	14,6
Lipinki Łużyckie ..	-	-	-	-	-	3	0,3	0,1	3	0,3
Przewóz	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Trzebiel	-	-	-	-	-	17	16,1	0,9	17	16,1
Tuplice	-	-	-	-	-	4	4,3	1,1	4	4,3
Żary	2	12,8	6,4	2	12,8	2	1,6	0,8	2	1,6
Miasto na prawach powiatu										
Zielona Góra	6	24,0	4,0	6	24,0	19	9,0	0,5	19	9,0

TABL. 23 (95). **TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ W MIASTACH I NA WSI (cd.)**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zieleń uliczna	Tereny zieleni osiedlowej		Powierzchnia parków, zieleni i terenów zieleni osiedlowej			Żywo-ploty w m	Nasadzenia	
		ogółem	w tym w gestii samorządu miasta lub gminy					drzew	krzewów
				powierzchnia w ha					
WOJEWÓDZ-									
TWO									
2012	334,1	593,9	148,6	1992,1	0,1	19,5	253668	3453	12830
2013	334,1	613,2	148,6	2013,7	0,1	19,7	255193	3758	4967
2014	375,8	613,2	148,6	2050,7	0,1	20,1	246898	3099	9251
Podregion gorzowski	186,1	210,3	71,1	837,8	0,1	21,7	85962	1881	1822
POWIATY:									
GORZOWSKI.....	79,9	17,6	5,0	117,1	0,1	16,5	6489	927	265
Gmina miejska									
Kostrzyn nad Odrą	5,5	13,0	4,4	30,7	0,7	16,9	4064	64	16
Gmina miejsko-wiejska									
Witnica.....	2,0	1,2	0,6	37,7	0,1	28,8	947	56	-
w tym miasto....	0,6	0,7	0,6	0,7	0,1	1,0	900	56	-
Gminy wiejskie:									
Bogdaniec.....	12,4	1,7	-	1,7	0,0	2,4	40	70	-
Kłodawa.....	-	0,0	-	4,6	0,0	5,6	-	636	44
Lubiszyn.....	-	1,7	-	1,7	0,0	2,4	58	-	-
Santok.....	60,0	0,0	-	40,7	0,2	49,9	1380	101	205
MIĘDZYRZECKI.....	11,4	29,6	10,6	93,3	0,1	15,9	7701	100	20
Gmina miejsko-wiejskie:									
Międzyrzecz.....	1,9	22,1	9,2	65,7	0,2	26,2	4908	-	-
w tym miasto....	1,7	20,6	7,7	37,2	3,6	20,2	4908	-	-
Skwierzyna.....	7,6	6,0	1,4	14,2	0,0	11,4	903	-	-
w tym miasto....	5,2	5,5	1,4	13,7	0,4	13,9	903	-	-
Trzciel.....	0,6	-	-	3,2	0,0	4,9	150	-	-
w tym miasto....	0,6	-	-	2,2	0,7	8,8	150	-	-
Gminy wiejskie:									
Bledzew.....	-	1,0	-	2,9	0,0	6,5	115	-	-
Przytoczna.....	-	0,5	-	0,5	0,0	0,9	125	-	-
Pszczew.....	1,3	-	-	6,8	0,0	15,8	1500	100	20
SŁUBICKI.....	14,2	30,7	22,8	95,0	0,1	20,1	12211	590	1229
Gmina miejsko-wiejskie:									
Cybinka.....	-	0,8	-	1,4	0,0	2,1	1059	-	-
w tym miasto....	-	0,8	-	1,4	0,3	5,0	1059	-	-
Ośno Lubuskie.....	2,5	17,4	16,3	65,6	0,3	102,0	2350	183	1199
w tym miasto....	2,0	17,4	16,3	65,6	8,2	170,2	2350	168	1199
Rzepin.....	6,8	4,2	3,2	11,0	0,1	11,1	3181	71	-
w tym miasto....	6,8	4,2	3,2	11,0	1,0	16,5	3181	52	-
Słubice.....	4,1	7,0	3,0	13,5	0,1	6,8	4496	265	30
w tym miasto....	4,1	7,0	3,0	12,2	0,6	7,2	4420	234	30
Gmina wiejska									
Górzycza.....	0,8	1,3	0,3	3,4	0,0	7,9	1125	71	-

TABL. 23 (95). TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ W MIASTACH I NA WSI (cd.)
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zieleń uliczna	Tereny zieleni osiedlowej		Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej			Żywo-płoty w m	Nasadzenia	
		ogółem	w tym w gestii samorządu miasta lub gminy					drzew	krzewów
	powierzchnia w ha				w % powierzchni ogólnej	na 1 mieszkańca w m ²	w szt.		
STRZELECKO-DREZDENECKI....	3,1	16,0	2,8	64,8	0,1	12,9	4586	40	200
Gminy miejsko-wiejskie:									
Dobiegiew.....	1,0	0,4	-	6,5	0,0	9,7	311	-	-
w tym miasto....	1,0	0,4	-	6,5	1,1	20,9	310	-	-
Drezdenko.....	-	4,0	-	7,4	0,0	4,2	1440	40	200
w tym miasto....	-	4,0	-	7,4	0,7	7,1	1440	40	200
Strzelce Krajeńskie	2,1	11,6	2,8	38,7	0,1	22,3	2835	-	-
w tym miasto....	2,1	11,6	2,8	21,2	3,8	20,9	2835	-	-
Gmina wiejska									
Zwierzyn.....	-	-	-	12,2	0,1	27,4	-	-	-
SULĘCIŃSKI.....	3,5	22,3	12,6	114,8	0,1	32,1	16180	180	68
Gminy miejsko-wiejskie:									
Lubniewice.....	0,5	2,5	0,5	38,9	0,3	122,3	260	-	-
w tym miasto....	0,5	0,5	0,5	12,6	1,0	60,7	260	-	-
Sulęcín.....	1,2	6,7	1,0	15,8	0,0	9,8	920	180	-
w tym miasto....	1,2	4,7	1,0	13,8	1,6	13,4	920	115	-
Torzym.....	1,8	7,9	6,0	52,1	0,1	75,1	15000	-	68
w tym miasto....	1,8	7,4	6,0	26,2	2,9	101,7	2600	-	68
Gminy wiejskie:									
Krzeszyce.....	-	0,1	-	0,1	0,0	0,3	-	-	-
Słońsk.....	-	5,1	5,1	7,9	0,0	16,4	-	-	-
Miasto na prawach powiatu									
Gorzów Wlkp.	73,9	94,1	17,3	352,9	4,1	28,4	38795	44	40

TABL. 23 (95). **TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ W MIASTACH I NA WSI (cd.)**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zieleń uliczna	Tereny zieleni osiedlowej		Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej			Żywo-ploty w m	Nasadzenia	
		ogółem	w tym w gestii samorządu miasta lub gminy					drzew	krzewów
				powierzchnia w ha					
Podregion zielonogórski	189,7	402,9	77,5	1212,9	0,2	19,1	160936	1218	7429
Powiaty:									
KROŚNIEŃSKI.....	7,9	34,5	2,5	100,6	0,1	17,9	11502	117	18
Gmina miejska									
Gubin.....	-	18,4	-	47,7	2,3	28,2	1407	25	4
Gmina miejsko-wiejska									
Krosno Odrzańskie	1,0	8,4	2,0	29,6	0,1	16,2	10087	82	14
w tym miasto....	1,0	8,0	2,0	29,2	3,6	24,7	9651	52	10
Gminy wiejskie:									
Bobrowice.....	-	7,7	0,5	7,7	0,0	24,1	8	-	-
Bytnica.....	-	0,1	-	7,9	0,0	30,7	-	-	-
Dąbie.....	6,9	-	-	0,7	0,0	1,4	-	-	-
Gubin.....	-	-	-	7,0	0,0	9,5	-	-	-
Maszewo.....	-	-	-	-	-	-	-	10	-
NOWOSOLSKI.....	1,4	44,6	13,2	136,6	0,2	15,6	11161	142	3390
Gmina miejska									
Nowa Sól.....	-	30,5	8,5	51,3	2,4	13,0	8716	110	3380
Gminy miejsko-wiejskie:									
Bytom Odrzański	-	1,5	0,5	16,2	0,3	29,4	450	-	-
w tym miasto	-	1,5	0,5	3,8	1,7	8,6	450	-	-
Kożuchów.....	0,9	11,6	4,2	19,8	0,1	12,2	995	12	-
w tym miasto....	0,9	7,7	0,3	15,9	2,7	16,3	995	12	-
Nowe Miasteczko	0,5	1,0	-	46,2	0,6	83,4	1000	-	-
w tym miasto....	0,5	1,0	-	46,2	14,1	159,6	1000	-	-
Gminy wiejskie:									
Kolsko.....	-	-	-	3,1	0,0	9,3	-	-	-
Otyń.....	-	-	-	-	-	-	-	20	10
ŚWIEBODZIŃSKI	6,4	29,7	5,7	73,8	0,1	13,1	22388	36	27
Gminy miejsko-wiejskie:									
Świebodzin.....	4,4	23,3	3,5	42,1	0,2	13,8	17262	36	27
w tym miasto....	4,4	21,5	3,5	33,3	2,0	15,1	16631	36	27
Zbąszynek.....	0,5	1,8	-	13,9	0,1	16,6	4110	-	-
w tym miasto....	0,5	0,8	-	7,2	2,5	14,2	1510	-	-
Gminy wiejskie:									
Lubrza.....	-	1,7	1,4	2,5	0,0	7,1	10	-	-
Łagów.....	1,5	2,8	0,8	11,2	0,1	21,9	988	-	-
Skąpe.....	-	0,2	-	0,2	0,0	0,4	15	-	-
Szczaniec.....	-	-	-	4,0	0,0	10,2	3	-	-

TABL. 23 (95). TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ W MIASTACH I NA WSI (cd.)
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zieleń uliczna	Tereny zieleni osiedlowej		Powierzchnia parków, zieleni i terenów zieleni osiedlowej			Żywo-płoty w m	Nasadzenia	
		ogółem	w tym w gestii samorządu miasta lub gminy					drzew	krzewów
				powierzchnia w ha					
WSCHOWSKI	2,4	10,6	1,4	82,8	0,1	21,0	4735	82	844
Gminy miejsko-wiejskie:									
Sława.....	1,4	2,4	0,9	29,8	0,1	23,6	620	62	819
w tym miasto	1,4	2,4	0,9	25,2	1,7	58,6	620	62	819
Szlichtyngowa.....	-	-	-	22,5	0,2	44,4	-	-	-
w tym miasto	-	-	-	4,8	3,1	37,2	-	-	-
Wschowa.....	1,0	8,3	0,5	30,6	0,2	14,1	4115	20	25
w tym miasto	1,0	8,3	0,5	15,5	1,7	10,8	4115	20	25
ZIELONOGÓRSKI ..	15,5	79,7	8,4	184,3	0,1	19,4	14781	358	284
Gminy miejsko-wiejskie:									
Babimost	1,6	12,0	-	25,7	0,3	40,7	2801	172	25
w tym miasto	0,8	12,0	-	24,5	6,7	61,1	2511	118	15
Czerwieńsk.....	6,0	5,7	4,0	19,7	0,1	19,7	384	27	-
w tym miasto	3,0	5,0	4,0	8,0	0,9	19,2	277	26	-
Kargowa	0,5	1,4	-	5,4	0,0	9,2	1255	-	-
w tym miasto	0,5	1,4	-	5,4	1,2	14,4	1255	-	-
Nowogród									
Bobrzański	1,9	2,6	2,2	28,5	0,1	30,1	1694	45	135
w tym miasto	1,9	2,2	2,2	15,1	1,0	29,3	1400	30	70
Sulechów.....	3,6	51,3	2,0	66,9	0,3	25,3	8174	114	124
w tym miasto	3,6	49,2	2,0	59,7	8,7	34,5	6618	85	117
Gminy wiejskie:									
Bojadła	1,3	0,2	0,2	8,6	0,1	25,8	-	-	-
Świdnica	-	-	-	4,0	0,0	6,2	-	-	-
Trzebiechów	0,6	-	-	10,2	0,1	29,9	20	-	-
Zabór.....	-	0,8	-	9,6	0,1	23,8	124	-	-
Zielona Góra.....	-	5,8	-	5,8	0,0	3,0	329	-	-

TABL. 23 (95). TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ W MIASTACH I NA WSI (dok.)
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zieleń uliczna	Tereny zieleni osiedlowej		Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej			Żywo-płoty w m	Nasadzenia	
		ogółem	w tym w gestii samorządu miasta lub gminy					drzew	krzewów
				powierzchnia w ha					
ŻAGAŃSKI	8,9	34,9	9,5	160,4	0,1	19,7	14851	301	842
Gminy miejskie:									
Gozdnica	0,7	0,4	0,4	12,7	0,5	39,3	530	-	-
Żagań	5,6	22,2	6,0	58,0	1,4	21,9	10370	189	722
Gminy miejsko-wiejskie:									
Iłowa	1,3	3,9	1,4	22,3	0,1	31,8	762	30	100
w tym miasto	1,3	3,1	1,4	21,5	2,3	53,9	432	30	100
Małomice	0,4	2,4	-	21,1	0,3	39,5	739	-	-
w tym miasto	0,4	2,4	-	21,1	3,9	59,0	739	-	-
Szprotawa	0,9	6,1	1,7	19,1	0,1	8,9	2450	42	-
w tym miasto	0,9	6,1	1,7	19,1	1,7	15,6	2210	42	-
Gminy wiejskie:									
Brzeźnica	-	-	-	14,2	0,1	37,6	-	40	20
Niegosławice	-	-	-	8,3	0,1	18,3	-	-	-
Wymiarki	-	-	-	1,9	0,0	8,0	-	-	-
Żagań	-	-	-	2,9	0,0	4,0	-	-	-
ŻARSKI	21,2	30,0	2,5	302,6	0,2	30,7	15007	37	260
Gminy miejskie:									
Łęknica	12,7	2,7	0,3	4,6	0,3	17,8	806	7	-
Żary	3,0	12,4	-	55,8	1,7	14,5	5600	30	260
Gminy miejsko-wiejskie:									
Jasień	-	2,2	1,2	11,6	0,1	16,0	2250	-	-
w tym miasto	-	2,2	1,2	8,0	1,7	18,0	2250	-	-
Lubsko	5,5	8,5	1,0	30,5	0,2	16,0	6331	-	-
w tym miasto	5,5	6,7	1,0	28,7	2,3	19,9	6326	-	-
Gminy wiejskie:									
Brody	-	-	-	160,8	0,7	461,8	-	-	-
Lipinki Łużyckie ...	-	-	-	0,3	0,0	0,9	-	-	-
Przewóz	-	4,2	-	4,2	0,0	12,8	-	-	-
Trzebiel	-	-	-	16,1	0,1	28,1	-	-	-
Tuplice	-	-	-	4,3	0,1	13,4	-	-	-
Żary	-	0,1	-	14,5	0,0	11,9	20	-	-
Miasto na prawach powiatu									
Zielona Góra	126,0	138,8	34,3	171,8	2,9	14,4	66511	145	1764

TABL. 24 (96). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH I LESISTOŚĆ**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014
	w hektarach		
O G Ó Ł E M	708199,2	708638,1	708961,3
Lasy	687184,7	687663,0	688140,4
publiczne	675821,1	675923,2	676049,3
własność Skarbu Państwa	673771,5	673887,0	673984,8
w tym w zarządzie: Lasów Państwowych	666612,0	667089,7	667341,0
parków narodowych	4607,2	4607,2	4607,2
własność gmin	2049,6	2036,2	2043,0
pozostałe publiczne	-	-	21,5
prywatne	11363,6	11739,7	12091,1
Grunty związane z gospodarką leśną	21014,5	20975,1	20820,8
Lesistość w %	49,1	49,2	49,2
Udział powierzchni gruntów leśnych w powierzchni lądowej województwa w %	51,6	51,6	51,6

Uwaga do tablic 25/97 - 30/102/

Dane opracowano na podstawie Wielkoobszarowej Inwentaryzacji Stanu lasów przeprowadzonej w latach 2010-2014 przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej.

TABL. 25 (97). **POWIERZCHNIA LASÓW WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem w ha	razem	W tym - w % ogółem - powierzchnia zalesiona							w klasie odnowienia ^a i o budowie przerobowej
			drzewostany							
			w klasie wieku							
			I (1-20 lat)	II (21-40)	III (41-60)	IV (61-80)	V (81-100)	VI i wyższe (101 lat i więcej)		
O G Ó Ł E M	687663	97,4	13,0	14,3	30,0	16,6	14,6	8,0	0,9	
Lasy publiczne	675923	97,4	13,0	14,1	30,0	16,8	14,6	8,0	0,9	
w tym w zarządzie Lasów Państwowych	667090	97,5	13,1	14,0	30,3	16,6	14,8	7,8	0,9	
Lasy prywatne	11740	96,4	13,6	23,8	35,5	5,9	9,7	7,9	-	

^a Ewidencja niepełna.

TABL. 26 (98). **POWIERZCHNIA LASÓW WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem		Lasy publiczne		Lasy prywatne
	w tys. ha	w odsetkach	razem	w tym w zarządzie Lasów Państwowych	
			w odsetkach		
O G Ó Ł E M	687663	100,0	100,0	100,0	100,0
Drzewa iglaste	567128	82,6	82,8	83,1	61,8
w tym:					
sosna	551411	80,3	80,5	80,8	59,6
świerk	9045	1,3	1,3	1,4	0,0
Drzewa liściaste	120535	17,4	17,2	16,9	38,2
w tym:					
buk	11974	1,7	1,8	1,7	-
dąb	40802	5,9	5,8	5,7	10,8
grab	2261	0,3	0,3	0,2	1,7
brzoza	34995	5,1	5,0	5,1	10,4
olsza	16260	2,4	2,2	2,3	9,9
osika	1516	0,2	0,2	0,2	0,0
topola	320	0,0	0,0	0,0	0,0

TABL. 27 (99). ZASOBY DRZEWNE NA PNIU WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem grubizna ^a brutto w tys. m ³	W tym - w % ogółem - na powierzchni zalesionej								
		razem	drzewostany						w klasie odnowienia ^a i o budowie przerębowej	przeście ^b
			w klasie wieku							
			I (1-20 lat)	II (21-40)	III (41-60)	IV (61-80)	V (81-100)	VI i wyższe (101 lat i więcej)		
O G Ó Ł E M ...	181118,8	99,9	1,0	9,6	34,9	21,5	19,3	12,4	0,8	0,4
Lasy publiczne	178402,0	99,9	1,0	9,5	34,6	21,8	19,5	12,3	0,8	0,4
w tym w zarządzie Lasów Państwowych....	174822,7	99,9	1,0	9,3	35,0	21,7	19,8	11,8	0,9	0,4
Lasy prywatne	2716,8	100,0	0,7	19,0	44,4	4,9	14,3	16,7	-	0,0

^a W korze. ^b Drzewa niewycięte w terminie przewidzianym kolejną rębności. ^c Łącznie z klasą do odnowienia.

TABL. 28 (100). ZASOBY DRZEWNE NA PNIU WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem grubizna ^a brutto	Lasy publiczne			Lasy prywatne
		razem	w tym w zarządzie Lasów Państwowych		
			w tys. m ³	w odsetkach	
O G Ó Ł E M	181118,8	100,0	100,0	100,0	100,0
Drzewa iglaste.....	153354,6	84,8	85,0	85,4	60,7
w tym:					
sosna.....	150508,2	83,2	83,4	83,7	60,7
świerk.....	1847,5	1,0	1,0	1,1	0,0
Drzewa liściaste.....	27764,2	15,2	15,0	14,6	39,3
w tym:					
buk.....	3299,4	1,8	1,8	1,8	-
dąb.....	9832,8	5,4	5,2	5,0	19,6
grab.....	746,8	0,4	0,4	0,2	1,0
brzoza.....	4733,8	2,6	2,6	2,6	6,3
olsza.....	5463,0	3,0	2,9	3,0	8,7
osika.....	369,2	0,2	0,2	0,2	0,0
topola.....	178,4	0,1	0,1	0,1	0,0

^a W korze.

TABL. 29 (101). ZASOBNOŚĆ I PRZECIĘTNY WIEK DRZEWOSTANÓW WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zasobność - grubizna ^a brutto na 1 ha powierzchni zalesionej w m ³	Przeciętny wiek drzewostanów w latach
O G Ó Ł E M	263	56
Drzewa iglaste.....	270	56
w tym:		
sosna.....	273	57
świerk.....	204	36
Drzewa liściaste.....	230	52
w tym:		
buk.....	276	63
dąb.....	241	56
grab.....	330	66
brzoza.....	135	37
olsza.....	336	64
osika.....	244	47
topola.....	557	45

^a W korze.

TABL. 30 (102). **POWIERZCHNIA LASÓW WEDŁUG TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym w zarządzie Lasów Państwowych
W HEKTARACH		
O G Ó Ł E M	687663	667090
Bory.....	235277	245489
Bory mieszane.....	246989	227478
Lasy.....	48076	54034
Lasy mieszane	157321	140089
W ODSETKACH		
O G Ó Ł E M	100,0	100,0
Bory.....	34,2	36,8
Bory mieszane.....	35,9	34,1
Lasy.....	7,0	8,1
Lasy mieszane	22,9	21,0

TABL. 31 (103). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH I PRZEZNACZONYCH DO ZALESIENIA**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE		Powierzchnia gruntów leśnych				Grunty przeznaczone do zalesienia ^a
		ogółem	las		związanych z gospodarką leśną	
			zalesione	niezalesione		
w hektarach						
O G Ó Ł E M	2012	708199,2	673266,6	13918,1	21014,5	159,4
	2013	708638,1	673876,0	13787,0	20975,1	151,2
	2014	708961,3	674772,8	13367,7	20820,8	125,1
Sektor publiczny		696863,6	662879,8	13169,5	20814,3	125,1
własność Skarbu Państwa		694722,2	660897,1	13087,7	20737,4	125,1
w tym w zarządzie Lasów Państwowych.....		687954,2	654294,6	13046,4	20613,2	125,1
własność gmin		2119,6	1963,0	80,1	76,6	-
pozostałe publiczne		21,8	19,7	1,8	0,3	-
Sektor prywatny.....		12097,6	11893,0	198,2	6,5	-

^a W planie zagospodarowania przestrzennego.TABL. 32 (104). **POWIERZCHNIA LASÓW OCHRONNYCH**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014
O G Ó Ł E M ^a w ha	224897	239872	253710
w % powierzchni lasów	33	35	37
Lasy:			
prywatne	4	2	2
gminne.....	58	59	59
w tym w miastach i wokół miast	35	35	35
W zarządzie Lasów Państwowych ^b	224835	239811	253649

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Stan w dniu 1 I.

Źródło: w zakresie Lasów Państwowych - dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych (opracowanie Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej "Wyniki aktualizacji stanu powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w Lasach Państwowych - na dzień 1 stycznia).

TABL. 33 (105). **POWIERZCHNIA LASÓW OCHRONNYCH W ZARZĄDZIE LASÓW PAŃSTWOWYCH**
Stan w dniu 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012		2013		2014	
	w hektarach	w odsetkach	w hektarach	w odsetkach	w hektarach	w odsetkach
O G Ó Ł E M	224835	100,0	239811	100,0	253649	100,0
Glebochronne	13225	5,9	13223	5,5	13271	5,2
Wodochronne	90921	40,5	90828	37,9	89232	35,2
Uzdrowskie	275	0,1	275	0,1	280	0,1
W strefie oddziaływania przemysłu	9749	4,3	9743	4,1	9749	3,8
Nasienne	940	0,4	911	0,4	813	0,3
Cenne przyrodniczo	15483	6,9	30793	12,8	46358	18,3
Na stałych powierzchniach badawczych	5944	2,7	5953	2,5	5966	2,3
Podmiejskie	56680	25,2	56696	23,6	56738	22,4
Obrotowe	25500	11,3	25482	10,6	25508	10,1
Ostoje zwierząt	6118	2,7	5907	2,5	5734	2,3

Źródło: w zakresie Lasów Państwowych – dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych (opracowanie Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej "Wyniki aktualizacji stanu powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w Lasach Państwowych – na dzień 1 stycznia).

TABL. 34 (106). **WAŻNIEJSZE DANE O LEŚNICTWIE WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW W 2014 R.**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia gruntów leśnych									Lesistość w %
	ogółem	w tym lasy	z ogółem publiczne						prywatne	
			razem	własność Skarbu Państwa	w tym		własność gmin ^a	pozostałe publiczne		
					w zarządzie Lasów Państwowych	w zasobie Agencji Nieruchomości Rolnych				
	w hektarach									
WOJEWÓDZTWO	708961,3	688140,4	696863,6	694722,2	687954,2	1655,7	2119,6	21,8	12097,6	49,2
Podregion gorzowski	310891,8	301887,1	306500,3	306085,4	300883,0	431,2	406,2	8,6	4391,6	49,4
Powiaty:										
gorzowski	55550,2	53993,4	54845,6	54749,5	54632,6	15,6	96,1	-	704,5	44,5
międzyrzecki	74782,7	72710,9	72687,7	72613,3	72516,7	85,1	72,1	2,3	2095,0	52,4
ślubicki	48386,8	46923,2	47965,3	47868,2	47842,2	20,0	90,8	6,3	421,5	47,0
strzelecko-drezdenecki	64502,4	62654,0	63648,5	63587,6	58844,7	91,0	60,9	-	853,8	50,2
sulęciński	67263,0	65211,1	66954,5	66918,2	66698,2	219,5	36,3	-	308,5	55,4
Miasto na prawach powiatu Gorzów Wlkp.	406,9	394,5	398,7	348,6	348,6	-	50,0	-	8,3	4,6
Podregion zielonogórski	398069,4	386253,4	390363,4	388636,8	387071,1	1224,5	1713,4	13,1	7706,0	49,0
Powiaty:										
króśnieński	86251,0	83626,7	85311,2	85257,2	85043,4	144,3	54,0	-	939,8	60,1
nowosolski	30909,7	30096,8	29733,9	29663,7	29535,2	109,8	70,2	-	1175,8	39,0
świebodziński	40482,4	39374,3	39356,6	39331,7	39109,6	188,6	24,9	-	1125,8	42,0
wschowski	24949,7	24344,3	24415,0	24345,5	24201,2	99,7	69,5	-	534,7	39,0
zielonogórski	81071,9	78704,9	79130,8	79029,8	78791,8	219,6	101,1	-	1941,1	50,1
żagański	54711,9	52762,8	53667,9	53413,2	53099,0	201,6	254,7	-	1044,0	46,6
żarski	77019,6	74771,3	76091,2	75556,8	75255,7	257,1	534,4	-	928,5	53,7
Miasto na prawach powiatu Zielona Góra.	2673,2	2572,4	2656,9	2039,1	2035,3	3,9	604,7	13,1	16,3	44,1

^a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

TABL. 35 (107). **LASY PRYWATNE WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW W 2014 R.**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia gruntów leśnych			Powierzchnia objęta dokumentacją urzędzeniową ^a			
	ogółem	w tym osób fizycznych	lasy ochronne w % powierzchni gruntów leśnych ogółem	ogółem	uproszczone plany urządzania lasu	inwentaryzacje stanu lasu	w % powierzchni gruntów leśnych ogółem
	w hektarach			w hektarach			
WOJEWÓDZTWO	12097,6	11399,0	0,0	9695,4	3348,6	6346,8	80,1
Podregion gorzowski	4391,6	4114,0	0,0	4024,0	1547,5	2476,5	91,6
Powiaty:							
gorzowski	704,5	704,5	-	604,4	127,2	477,2	85,8
międzyrzecki	2095,0	2009,0	0,1	1950,5	1214,4	736,1	93,1
słubicki	421,5	329,0	-	421,5	-	421,5	100,0
strzelecko-dreźniecki	853,8	782,8	-	772,1	203,5	568,7	90,4
sulęciński	308,5	280,4	-	267,2	-	267,2	86,6
Miasto na prawach powiatu Gorzów Wlkp.	8,3	8,3	-	8,3	2,5	5,8	100,0
Podregion zielonogórski	7706,0	7285,0	-	5671,4	1801,1	3870,3	73,6
Powiaty:							
krośnieński	939,8	843,0	-	453,9	52,5	401,3	48,3
nowosolski	1175,8	1103,9	-	761,6	60,3	701,3	64,8
świebodziński	1125,8	1074,1	-	1081,7	608,0	473,7	96,1
wschowski	534,7	529,0	-	449,7	147,9	301,8	84,1
zielonogórski	1941,1	1813,3	-	1443,6	768,5	675,1	74,4
żagański	1044,0	1006,9	-	863,0	145,0	718,1	82,7
żarski	928,5	900,7	-	617,9	18,9	599,0	66,5
Miasto na prawach powiatu Zielona Góra	16,3	14,1	-	-	-	-	-

^a Uproszczone plany urządzania lasu i inwentaryzacje stanu lasu; powierzchnia zalesiona i niezalesiona.

TABL. 36 (108). **LASY STANOWIĄCE WŁASNOŚĆ GMIN WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW W 2014 R.**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia gruntów leśnych			Powierzchnia objęta dokumentacją urzędzeniową ^a			
	ogółem	w tym lasy ochronne	lasy ochronne w % powierzchni gruntów leśnych ogółem	ogółem	uproszczone plany urządzania lasu	inwentaryzacje stanu lasu	w % powierzchni gruntów leśnych ogółem
	w hektarach			w hektarach			
WOJEWÓDZTWO	2119,6	58,8	2,8	1553,8	1414,2	139,6	73,3
Podregion gorzowski	406,2	3,8	0,9	231,4	194,3	37,0	57,0
Powiaty:							
gorzowski	96,1	3,8	4,0	26,5	22,7	3,8	27,6
międzyrzecki	72,1	-	-	24,5	24,5	0,0	34,0
słubicki	90,8	-	-	86,6	59,9	26,7	95,4
strzelecko-dreźniecki	60,9	-	-	43,7	40,0	3,7	71,8
sulęciński	36,3	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0
Miasto na prawach powiatu Gorzów Wlkp.	50,0	-	-	50,0	47,2	2,8	100,0

^a Uproszczone plany urządzania lasu i inwentaryzacje stanu lasu; powierzchnia zalesiona i niezalesiona.

TABL. 36 (108). **LASY STANOWIĄCE WŁASNOŚĆ GMIN WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW W 2014 R. (dok.)**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia gruntów leśnych			Powierzchnia objęta dokumentacją urzędziową ^a			
	ogółem	w tym lasy ochronne	lasa ochronne w % powierzchni gruntów leśnych ogółem	ogółem	uproszczone plany urządzenia lasu	inventaryzacje stanu lasu	w % powierzchni gruntów leśnych ogółem
	w hektarach			w hektarach			
Podregion zielonogórski.....	1713,4	55,0	3,2	1322,4	1219,9	102,6	427,0
Powiaty:							
krośnieński.....	54,0	-	-	2,0	2,0	-	3,7
nowosolski.....	70,2	34,7	49,4	44,1	-	44,1	62,8
świebodziński.....	24,9	-	-	5,2	-	5,2	20,8
wschowski.....	69,5	0,3	0,4	25,4	19,7	5,7	36,5
zielonogórski.....	101,1	20,0	19,8	49,8	2,2	47,6	49,2
zagański.....	254,7	-	-	210,9	210,9	-	82,8
żarski.....	534,4	-	-	380,4	380,4	-	71,2
Miasto na prawach powiatu							
Zielona Góra.....	604,7	-	-	604,7	604,7	-	100,0

^a Uproszczone plany urządzenia lasu i inventaryzacje stanu lasu; powierzchnia zalesiona i niezalesiona.

TABL. 37 (109). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014							
	ogółem		lasa publiczne							lasa prywatne ^a
			własność Skarbu Państwa					pozo-		
			razem	w tym		wła-	stałe pu-			
		razem	lasa państwowe	parki narodowe	sność gmin	bliczne				
w ha										
Powierzchnia produkcyjna szkółek leśnych (stan w dniu 31 XII).....	17907	17150	16405	16405	16405	16405	-	-	-	-
Odnowienia i zalesienia.....	5436	5003	4944	4799	4793	4793	-	6	-	145
odnowienia.....	5183	4866	4802	4789	4784	4784	-	5	-	13
sztuczne.....	5016	4748	4650	4637	4632	4632	-	5	-	13
zrębów ^b	4926	4727	4619	4607	4606	4606	-	1	-	12
halizn i płazowin.....	90	21	31	30	26	26	-	4	-	1
naturalne.....	167	118	152	152	152	152	-	-	-	-
zalesienia ^c	253	137	142	10	9	9	-	1	-	132
Poprawki i uzupełnienia ^d	738	451	348	344	344	344	-	-	-	4
Pielęgnowanie ^e	31069	32676	32685	32510	32497	32495	2	13	-	175
w tym										
upraw.....	22469	24465	24904	24736	24723	24721	2	13	-	168
młodników.....	8572	8164	7641	7641	7641	7641	-	-	-	-
wprowadzanie podszytów ^f	28	47	133	133	133	133	-	-	-	-
Melioracje.....	5646	6322	6250	6250	6250	6250	-	-	-	-
Trzebieże.....	44028	45266	48387	47799	47728	47629	91	69	2	588

^a Dane szacunkowe. ^b Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. ^c Użytków rolnych i nieużytków przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. ^d Dodatkowo wprowadzanie sadzonek w uprawach i młodnikach, w powstałych lukach i przerzedzeniach. ^e Prace hodowlane związane z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu w wieku do 20 lat. ^f Sadzenie krzewów lub drzew stale znajdujących się w dolnej warstwie drzewostanu, spełniających rolę pielęgnacyjną.

TABL. 38 (110). ODNOWIENIA I ZALESIENIA

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012		2013		2014	
	ogółem	w tym zalesienia	ogółem	w tym zalesienia	ogółem	w tym zalesienia
w ha						
O G Ó Ł E M	5436	253	5003	137	4944	142
Lasy publiczne.....	5196	22	4866	14	4799	10
własność Skarbu Państwa w zarządzie:	5191	22	4860	14	4793	9
Lasów Państwowych	5191	22	4860	14	4793	9
własność gmin.....	4	-	7	-	6	1
Lasy prywatne	240	231	136	123	145	132

TABL. 39 (111). PRACE HODOWLANE W LASACH PRYWATNYCH WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE	ogółem	Odnowienia i zalesienia			Pielęgnowanie lasu	
		w tym			ogółem	w tym upraw i młodników
		zrębów	halizn i płazowizn	zalesienia		
w ha						
WOJEWÓDZTWO 2012	240,1	6,6	2,3	230,5	194	194
2013	136,4	12,6	-	123,2	169	169
2014	144,7	11,8	1,2	131,8	175	168
Podregion gorzowski	5,9	1,3	0,2	4,4	74	74
Powiaty:						
gorzowski	0,8	0,8	-	-	19	19
międzyrzecki.....	0,6	0,4	0,2	-	10	10
ślubicki.....	-	-	-	-	24	24
strzelecko-drezdenecki	0,1	0,1	-	-	21	21
sulęciński.....	4,4	-	-	4,4	-	-
Podregion zielonogórski	138,9	10,5	1,0	127,4	101	94
Powiaty:						
krośnieński	-	-	-	-	8	8
nowosolski.....	1,3	1,3	-	-	8	8
świebodziński.....	5,9	5,9	-	-	29	29
wschowski	20,2	-	1,0	19,2	3	3
zielonogórski.....	17,4	1,6	-	15,8	39	32
żagański	5,0	-	-	5,0	1	1
żarski.....	89,0	1,7	-	87,4	13	13

TABL. 40 (112). ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA (GRUBIZNY) Z ZADRZEWIEN

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014
Sadzenie drzew w szt.	17425	45170	11712
w tym na nieużytkach przemysłowych	280	30237	663
Sadzenie krzewów w szt.....	13337	16332	90272
w tym na nieużytkach przemysłowych	60	-	-
Pozyskanie drewna (grubizny) ^a w m ³	30362	48463	25739
w tym: grubizna liściasta.....	24945	28075	15857
drewno wielkowymiarowe.....	8154	18683	10180
w tym liściaste.....	6065	7570	5197

TABL. 41 (113). POZYSKANIE DREWNA (GRUBIZNY)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012		2013		2014	
	ogółem w dam ³	w m ³ na 100 ha powierzchni lasów	ogółem w dam ³	w m ³ na 100 ha powierzchni lasów	ogółem w dam ³	w m ³ na 100 ha powierzchni lasów
O G Ó Ł E M	2872,5	418,0	3012,5	438,1	3067,7	445,8
Lasy publiczne	2856,6	422,7	3000,7	443,9	3049,9	451,1
w tym własność Skarbu Państwa	2854,1	423,6	2998,8	445,0	3047,5	452,2
w tym:						
w zarządzie Lasów Państwo- wych	2851,0	427,7	2994,5	448,9	3043,3	456,0
parki narodowe.....	3,2	68,5	4,2	91,6	3,4	74,8
Lasy prywatne.....	15,9	139,9	11,8	100,2	17,8	147,1

TABL. 42 (114). POZYSKANIE DREWNA^a WEDŁUG FORM WŁASNOŚCI I SORTYMENTÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012		2013		2014					
	ogółem				las publiczne					las prywatne
					razem	własność Skarbu Państwa		własność gmin	pozostałe publiczne	
	razem	las państwowe	parki narodowe							
w m ³										
O G Ó Ł E M ...	3171087	3339484	3382324	3364534	3362154	3357563	3585	2324	56	17790
Grubizna	2872519	3012507	3067665	3049875	3047495	3043319	3445	2324	56	17790
Grubizna iglasta	2515499	2630608	2684676	2669893	2667878	2664271	3244	1959	56	14783
drewno: wielkowieńcowe ogólnego przeznaczenia ...	760592	814605	815110	812160	810930	809483	1280	1230	-	2950
wielkowieńcowe specjalne	2954	4542	4456	4456	4456	4456	-	-	-	-
średniowieńcowe dłużycowe	36932	35577	34925	34925	34925	33130	1795	-	-	-
średniowieńcowe do przerobu przemysłowego	1588847	1650003	1706645	1699628	1699131	1698946	-	441	56	7017
opałowe	126174	125881	123540	118724	118436	118256	169	288	-	4816
Grubizna liściasta	357020	381899	382989	379982	379617	379048	201	365	-	3007
drewno: wielkowieńcowe ogólnego przeznaczenia ...	72149	74071	71395	70860	70664	70664	-	196	-	535
wielkowieńcowe specjalne	1411	1513	1347	1347	1347	1347	-	-	-	-
średniowieńcowe dłużycowe	93	144	60	60	60	-	60	-	-	-
średniowieńcowe do przerobu przemysłowego	179945	197404	205652	204577	204503	204444	-	74	-	1075
opałowe	103422	108767	104535	103138	103043	102593	141	95	-	1397
Drewno małowymiarowe^b ...	298568	326977	314659	314659	314659	314244	140	-	-	-
Do przerobu przemysłowego	180298	196599	192185	192185	192185	192115	70	-	-	-
Opałowe	118270	130378	122474	122474	122474	122129	70	-	-	-

^a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień. ^b Wyłącznie w lasach publicznych.

TABL. 43 (115). POZYSKANIE DREWNA W LASACH PRYWATNYCH WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW W 2014 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Pozyskanie drewna (grubizny) w m ³		
	ogółem	grubizna iglasta	grubizna liściasta
WOJEWÓDZTWO	17790	14783	3007
Podregion gorzowski	2645	1655	990
Powiaty:			
gorzowski.....	27	9	18
międzyrzecki.....	1270	993	277
słubicki.....	500	233	267
strzelecko-drezdenecki.....	674	252	422
sulęciński.....	174	168	6
Podregion zielonogórski	15145	13128	2017
Powiaty:			
krośnieński.....	866	715	151
nowosolski.....	1071	775	296
świebodziński.....	4065	3911	154
wschowski.....	438	259	179
zielonogórski.....	5767	5380	387
żagański.....	246	37	209
żarski.....	2692	2051	641

TABL. 44 (116). SKUP OWOCÓW I GRZYBÓW LEŚNYCH^a WEDŁUG GATUNKÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014
	w tonach		
Borówka czernica.....	110	20	58
Kurki.....	312	186	137
Podgrzybki.....	182	236	339
Borowiki.....	137	57	82

^a Dane dotyczą owoców i grzybów leśnych świeżych.

TABL. 45 (117). ŚREDNIA DEFOLIACJA MONITOROWANYCH GATUNKÓW DRZEW^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014
	średnia defoliacja w %		
O G Ó Ł E M	19,65	19,85	19,30
Drzewa iglaste.....	19,63	20,16	19,49
w tym:			
sosna.....	19,64	20,24	19,59
świerk.....	19,15	15,98	15,36
Drzewa liściaste.....	19,74	18,48	18,50
w tym:			
buk.....	12,83	10,83	12,69
dąb.....	25,91	24,33	24,29
brzoza.....	18,95	18,16	17,67
olsza.....	15,74	14,85	14,56

^a W wieku powyżej 20 lat.

Ź r ó ł o: Instytut Badawczy Leśnictwa – „Stan uszkodzenia lasów w Polsce w 2014 roku na podstawie badań monitoringowych”, Biblioteka Monitoringu Środowiska, Sękocin Stary, czerwiec 2015.

TABL. 46 (118). KOŁA I CZŁONKOWIE POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO ORAZ OBWODY ŁOWIECKIE^a
Stan w dniu 31 III

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Koła łowieckie ^b ogółem.....	110	112	113
Członkowie kół ^c	5049	5081	5157
Obwody łowieckie.....	205	234	204
Powierzchnia obwodów łowieckich w tys. ha.....	1056,7	1253,8	1062,1
w tym na gruntach leśnych.....	547,0	606,5	544,2

^a W łowieckim roku gospodarczym liczonym od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego. ^b Grupowanie metodą według siedziby koła łowieckiego. ^c Grupowanie metodą według siedziby zamieszkania członka koła łowieckiego.

Ź r ó ł o: dane Polskiego Związku Łowieckiego.

TABL. 47 (119). **WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA ŁOWNE^a**

Stan w dniu 10 III

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014
W SZTUKACH			
Łosie.....	2	-	3
Daniele.....	1373	1381	1378
W TYSIĄCACH SZTUK			
Jelenie.....	14,3	14,9	14,6
Sarny.....	54,4	54,8	53,5
Dziki.....	19,7	20,4	20,6
Lisy.....	9,1	9,4	9,4
Zajęce.....	11,8	11,8	12,5
Bażanty.....	12,0	10,9	10,2
Kuropatwy.....	7,1	6,3	6,0

^a Dane szacunkowe, dotyczą populacji wiosennych w łowieckim roku gospodarczym, liczoną od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego.

Źródło: dane Agencji Nieruchomości Rolnych, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

TABL. 48 (120). **ODSTRZAŁ^a WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Jelenie.....	5289	5895	5936
Daniele.....	197	195	180
Sarny.....	12251	13640	13365
Dziki.....	20417	20463	21575
Lisy.....	5850	5532	6098
Bażanty.....	3202	2238	2590
Kuropatwy.....	-	101	-
Kaczki.....	3092	3023	2858

^a Dane szacunkowe, dotyczą roku łowieckiego liczonego od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

TABL. 49 (121). **LICZBA UBYTKÓW^a WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH W ŁOWIECKIM ROKU HODOWLANYM^b**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Łosie.....	-	-	1
Jelenie.....	230	348	359
Daniele.....	17	14	30
Sarny.....	411	460	600
Dziki.....	130	137	234

^a Wynikające z przyczyn innych niż odstrzał i odłów, np. z kłusownictwa, wypadków drogowych, drapieżnictwa itp. ^b Liczonym od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego, dane dotyczą wyłącznie obwodów wydzierzawionych.

Źródło: dane Agencji Nieruchomości Rolnych, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

TABL. 50 (122). **SZKODNICTWO LEŚNE W LASACH POD ZARZĄDEM LASÓW PAŃSTWOWYCH**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014
Liczba zarejestrowanych przypadków:			
bezprawne korzystanie z lasu.....	2402	2726	2246
kłusownictwo.....	12	19	21
kradzież i zniszczenie mienia.....	129	101	105
kradzież drewna.....	266	303	209
Skradzione drewno w m ³	834	835	699
Wartość spowodowanych szkód w tys. zł.....	282,1	319,2	128,2

Źródło: dane Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze.

TABL. 51 (123). **POŻARY LASÓW^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska			Lubuskie		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Pożary.....	9266	4884	5245	563	383	295
w tym: podpalenia.....	3853	2015	2066	260	184	120
nieostrożność dorosłych.....	3287	1651	1623	189	146	77
Powierzchnia lasów dotkniętych pożarami w ha....	7235,69	1288,55	2690,45	183,48	25,21	30,91
w tym: podpalenia.....	2967,03	547,73	841,59	121,03	10,19	10,66
nieostrożność dorosłych.....	2201,07	368,97	1113,89	32,52	12,35	13,88
Przeciętna powierzchnia lasu objęta jednym pożarem w ha.....	0,78	0,26	0,51	0,33	0,07	0,10

^a Łącznie z pożarami ugaszonymi bez udziału jednostek straży pożarnej.

Źródło: dane z Krajowego Systemu Informacji o Pożarach Lasów prowadzonego przez Instytut Badawczy Leśnictwa.

Dział VI. ODPADY

TABL. 1 (124). ODPADY WYTWORZONE W CIĄGU ROKU

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014
	w tys. ton		
O G Ó Ł E M	1278	1387	918
Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych)	925	1051	918
Odpady komunalne ^a	353	336	328

^a Dane szacunkowe. Od 2014 r. pozycja obejmuje odpady odebrane od wszystkich właścicieli nieruchomości i uznawana jest za odpady wytworzone ze względu na objęcie od 1.07.2013 r. przez gminy systemem gospodarowania odpadami komunalnymi wszystkich właścicieli nieruchomości.

TABL. 2 (125). WAŻNIEJSZE DANE O ODPADACH^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII)	60	62	58
Zakłady posiadające na swoim terenie odpady nagromadzone ^{bc}	2	2	2
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. ton	924,9	1050,6	917,6
poddane odzyskowi ^d : w tys. ton	883,6	1006,2	280,8
w % wytworzonych	95,5	95,8	30,6
unieszkodliwione ^d : w tys. ton	40,3	39,3	40,9
w % wytworzonych	4,4	3,7	4,5
w tym składowane ^e : w tys. ton	33,9	33,9	34,0
w % wytworzonych	3,7	3,2	3,7
przekazane innym odbiorcom: w tys. ton	.	.	595,0
w % wytworzonych	x	x	64,8
magazynowane czasowo: w tys. ton	1,0	5,1	0,9
w % wytworzonych	0,1	0,5	0,1
Odpady dotychczas składowane nagromadzone ^{bc} ogółem w tys. ton	2695,9	2725,3	2754,0
Niezekultywowane ^e tereny składowania odpadów w ha	39,9	39,9	39,9

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. ^b Stan w końcu roku. ^c Na terenach własnych. ^d We własnym zakresie przez wytwórcę. ^e Na składowiskach (wysypiskach, haldach i stawach osadowych) własnych i innych.

TABL. 3 (126). ODPADY^a WYTWORZONE I NAGROMADZONE WEDŁUG RODZAJÓW W 2014 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone w ciągu roku						Odpady dotychczas składowane (nagromadzone) ^b (stan w końcu roku)
	ogółem	poddane odzyskowi ^c	unieszkodliwione ^e		przekazane innym odbiorcom	magazynowane czasowo	
			razem	w tym składowane ^d			
w tys. ton							
O G Ó Ł E M	917,6	280,8	40,9	34,0	595,0	0,9	2754,0
w tym:							
Odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej przeróbce rud oraz innych kopalin	44,8	33,2	3,2	3,2	8,4	-	-
Odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności	103,7	10,2	-	-	93,4	0,1	-
Odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury	325,8	133,4	0,4	-	192,0	-	-
Odpady z procesów termicznych	105,6	19,6	28,5	28,5	56,7	0,8	2707,7
Odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych	41,3	-	-	-	41,3	-	-
Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)	223,5	83,9	-	-	139,6	-	-
Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych	41,8	-	8,8	2,3	33,0	-	46,3

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. ^b Na składowiskach (wysypiskach, haldach, stawach osadowych) własnych. ^c We własnym zakresie przez wytwórcę. ^d Na składowiskach (wysypiskach, haldach, stawach osadowych) własnych i innych.

TABL. 4 (127). ODPADY^a WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE	Za- kłady wytwa- rzające odpady (stan w końcu roku)	Odpady do- tychczas skła- dowane (nagromadzo- ne ^b) stan w końcu roku		Odpady wytworzone w ciągu roku						Po- wierzcz- nia nie- zrekulty- wowana składo- wania odpa- dów (stan w końcu roku) w ha
		ogółem	na 1 km ²	razem	pod- dane odży- skowi ^c	unieszkodliwio- ne ^c		przeka- zane innym odbior- com	maga- zyno- wane cza- sowo	
						razem	w tym składo- wane ^d			
w tys. ton										
WOJEWÓDZTWO 2012	60	2695,9	0,2	924,9	883,6	40,3	33,9	.	1,0	39,9
2013	62	2725,3	0,2	1050,6	1006,2	39,3	33,9	.	5,1	39,9
2014	58	2754,0	0,2	917,6	280,8	40,9	34,0	595,0	0,9	39,9
Podregion gorzowski	25	2743,2	0,4	216,9	32,1	28,9	28,5	155,5	0,4	37,8
Powiaty:										
gorzowski	4	-	-	14,8	1,3	0,4	-	13,1	-	-
międzyrzecki	2	-	-	3,6	1,3	-	-	2,0	0,3	-
ślubicki	3	-	-	71,6	10,3	-	-	61,2	0,1	-
strzelecko-drezdenecki ..	9	-	-	65,2	16,7	-	-	48,5	-	-
sulęciński	1	-	-	3,1	-	-	-	3,1	-	-
Miasto na prawach powiatu										
Gorzów Wlkp.	6	2743,2	31,9	58,6	2,5	28,5	28,5	27,6	-	37,8
Podregion zielonogórski	33	10,8	-	700,7	248,7	12,0	5,5	439,5	0,5	2,1
Powiaty:										
krośnieński	3	-	-	41,3	-	4,1	1,8	37,2	-	-
nowosolski	7	-	-	278,1	83,9	0,1	0,1	194,0	0,1	-
świebodziński	3	-	-	85,5	-	-	-	85,5	-	-
wschowski	1	-	-	8,4	-	-	-	8,4	-	-
zielonogórski	8	-	-	55,5	4,5	1,4	1,4	49,6	-	-
żagański	5	-	-	62,4	46,9	-	-	15,1	0,4	-
żarski	4	-	-	151,6	113,4	-	-	38,2	-	-
Miasto na prawach powiatu										
Zielona Góra	2	10,8	0,2	17,9	-	6,4	2,2	11,5	-	2,1

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. ^b Na składowiskach (wysypiskach, hałdach, stawach osadowych) własnych. ^c We własnym zakresie przez wytwórcę. ^d Na składowiskach (wysypiskach, hałdach, stawach osadowych) własnych i innych.

TABL. 5 (128). **ODPADY^a WEDŁUG SEKCJI POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI W 2014 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady w tys. ton							Po- wierzh- nia nie- zrekulty- wowana składo- wania odpa- dów (stan w końcu roku) w ha
	dotych- czas składo- wane (nagro- madzo- ne ^b) stan w końcu roku	wytworzone w ciągu roku					magazy- nowane czasowo	
		ogółem	poddane odzy- skowi ^c	unieszkodliwione ^c		przeka- zane in- nym od- biorcom		
			razem	w tym składo- wane ^d				
O G Ó Ł E M	2754,0	917,6	280,8	40,9	34,0	595,0	0,9	39,9
w tym:								
Przetwórstwo przemysłowe	-	592,5	152,1	2,0	1,6	438,3	0,1	-
Wytwarzanie i zaopatrywa- nie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a	2743,2	38,4	1,3	28,5	28,5	7,8	0,8	37,8
Dostawa wody; gospodaro- wanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a	10,8	39,9	-	7,2	0,7	32,7	-	2,1
Budownictwo	-	200,1	83,9	-	-	116,2	-	-

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. ^b Na składowiskach (wysypiskach, hałdach, stawach osadowych) własnych. ^c We własnym zakresie przez wytwórcę. ^d Na składowiskach (wysypiskach, hałdach, stawach osadowych) własnych i innych.

TABL. 6 (129). **OSIĄGNIĘTE POZIOMY ODZYSKU I RECYKLINGU ODPADÓW OPAKOWANIOWYCH**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wielkość wprowadzonych na rynek opakowań		Odpady przeznaczone do recyklingu		Osiągnięty poziom recyklingu w %	
	ogółem	w tym podle- gających obo- wiązkowi recy- klingu	ogółem	w tym faktycznie poddane w roku spra- wozdawczym		
	w tonach					
OPAKOWANIA ZE SZKŁA GOSPODARCZEGO						
POLSKA	2012	1056522	1055362	751813	541315	51,3
	2013	1068606	1073951	705936	465827	43,3
	2014	1028082	1027764	669141	618481	60,2
Lubuskie	2012	60	60	142	64	106,2 ^a
	2013	121	121	163	49	40,9
	2014	121	121	163	49	0,0
OPAKOWANIA Z PAPIERU I TEKTURY						
POLSKA	2012	1493336	1492463	1584415	793457	53,2
	2013	1566346	1565048	1492535	778120	49,7
	2014	1567974	1566750	1226499	1141765	73,0
Lubuskie	2012	4636	4636	8305	4912	106,0 ^a
	2013	4292	4292	9856	5358	124,8 ^a
	2014	5692	5692	6120	6007	105,5
OPAKOWANIA Z TWORZYW SZTUCZNYCH						
POLSKA	2012	831919	830321	344174	184537	22,2
	2013	895087	894536	346471	178898	20,0
	2014	896358	894381	279805	255952	28,6
Lubuskie	2012	1177	1177	2233	839	71,3
	2013	1217	1217	2804	1362	111,9 ^a
	2014	1760	1707	1548	1537	90,1

^a Wysoki wskaźnik rocznych poziomów odzysku i recyklingu (przewyższający 100%) wynika z uwzględnienia – oprócz odpadów poddanych odzyskowi i recyklingowi w danym roku sprawozdawczym – również tzw. nadwyżki z roku poprzedniego. Nadwyżka ta oznacza osiągniętą przez przedsiębiorców i organizacje odzysku wielkość odzysku i recyklingu przekraczającą wymagany w danym roku poziom.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Środowiska.

TABL. 7 (130). **ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE^a (BEZ WYSELEKCJONOWANYCH) W MIASTACH I NA WSI**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady stałe zebrane w tonach						
	ogółem			w tym z gospodarstw domowych			
	ogółem	miasta	wieś	razem	miasta	wieś	
POLSKA.....	2012	8575433,1	6808504,8	1766928,3	6102364,6	4751683,6	1350680,9
	2013	8198782,2	6356136,8	1842645,4	6110131,0	4635109,0	1475022,0
	2014^b	8281206,1	6188932,7	2092273,3	6495774,1	4779986,9	1715787,3
Lubuskie	2012	272245,0	205778,3	66466,8	194553,6	144102,7	50450,9
	2013	274067,1	201236,5	72830,6	203071,5	146056,1	57015,4
	2014^b	257570,2	178761,7	78808,6	197962,4	134586,8	63375,6

^a Dane szacunkowe. ^b Pozycja obejmuje odpady odebrane od wszystkich właścicieli nieruchomości i uznawana jest za odpady wytworzone ze względu na objęcie od 1.07.2013 r. przez gminy systemem gospodarowania odpadami komunalnymi wszystkich właścicieli nieruchomości.

TABL. 8 (131). **ODPADY KOMUNALNE STAŁE ZEBRANE^a**

L A T A	Ogółem		Bez wyselekcjonowanych	Wyselekcjonowane					
	w tonach	na 1 mieszkańca w kg		razem	w tym				
			papier i tektura		szkło	tworzywa sztuczne	wielkogabarytowe	biodegradowalne	
O G Ó Ł E M									
2012	304074,4	297,2	272245,0	31829,4	7627,1	5086,8	5025,0	3757,0	8028,7
2013	313098,1	306,3	274067,1	39031,0	8786,1	6767,3	5489,1	5016,5	10348,4
2014	327776,9	321,1	257570,2	70206,7	16082,4	13437,7	11042,2	6291,6	17719,3
W TYM Z GOSPODARSTW DOMOWYCH									
2012	211162,1	206,4	194553,6	16608,5	3848,9	3317,3	2927,2	3349,2	1148,2
2013	229778,0	224,8	203071,5	26706,5	4277,5	6115	4742,6	4761,7	4615,9
2014	244930,8	239,9	197962,4	46968,4	5393,7	9968,1	9324,9	5722,3	12371,0

^a Dane szacunkowe.

TABL. 9 (132). **ODPADY KOMUNALNE STAŁE ZEBRANE^a (BEZ WYSELEKCJONOWANYCH)**

L A T A	Zebrane ogółem (bez wyselekcjonowanych)				
	w tonach	na 1 mieszkańca w kg	z liczby ogółem z:		
			handlu, małego biznesu, biur i instytucji	usług komunalnych	gospodarstw domowych
w tonach					
2012	272245,0	266,1	65495,0	12196,4	194553,6
2013	274067,1	268,1	57878,9	13116,8	203071,5
2014	257570,2	252,3	47654,8	11953,0	197962,4

^a Dane szacunkowe.

TABL. 10 (133). **KONTROLOWANE SKŁADOWISKA (WYSYPISKA) ODPADÓW KOMUNALNYCH**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Czynne				O zakończonej eksploatacji		
	ogółem	powierzchnia w ha ^a			ogółem	powierzchnia w ha ^a	
		razem	w tym części składowisk (kwater) zamkniętych w ciągu roku			razem	w tym zrehabilitowana w ciągu roku
	stan w dniu 31 XII		razem	w tym zrehabilitowana	stan w dniu 31 XII		
POLSKA... 2012	527	2197,6	91,8	29,3	61	132,1	31,5
2013	431	1944,3	100,4	24,9	119	364,8	32,9
2014	394	1927,0	172,8	53,5	66	157,9	45,0
Lubuskie 2012	17	88,1	4,9	2,0	2	8,2	5,1
2013	14	80,0	3,0	2,0	5	19,6	-
2014	13	81,9	1,9	-	1	3,3	3,3

^a Dane szacunkowe.

TABL. 11 (134). KONTROLOWANE CZYNNE SKŁADOWISKA (WYSYPISKA) ODPADÓW KOMUNALNYCH W MIASTACH I NA WSI

L A T A	Ogółem	Miasta	Wieś	Powierzchnia w ha ^a					
				ogółem			w tym części składowisk (kwater) zamkniętych		
				ogółem	miasta	wieś	razem	miasta	wieś
				stan w dniu 31 XII			w ciągu roku		
2012	17	6	11	88,1	39,0	49,1	4,9	2,0	2,9
2013	14	5	9	80,0	35,3	44,7	3,0	2,0	1,0
2014	13	5	8	81,9	40,5	41,4	1,9	-	1,9

^a Dane szacunkowe.

TABL. 12 (135). ODGAZOWYWANIE SKŁADOWISK (WYSYPISK) ODPADÓW KOMUNALNYCH

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba składowisk, na których składowane są odpady komunalne z instalacjami odgazowywania	Liczba instalacji z gazem ^a					ilość wyprodukowanej energii elektrycznej w MWh ^a
		uchodzącym do atmosfery	unieszkodliwionym przez spalanie				
			bez odzysku energii		z odzyskiem energii elektrycznej		
			w palnikach indywidualnych	w pochodni zbiorczej	razem		
POLSKA.....	2012	430	244	63	81	58	163812,1
	2013	363	199	61	78	59	162428,5
	2014	342	159	59	82	78	148348,2
Lubuskie	2012	12	11	-	1	1	3824,4
	2013	11	9	-	2	1	3937,3
	2014	10	7	2	1	1	3794,1

^a Dane szacunkowe.

Dział VII. PROMIENIOWANIE. HAŁAS

TABL. 1 (136). MOC DAWKI PROMIENIOWANIA GAMMA

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012		2013		2014	
	średnia roczna	zakres średnich dobowych	średnia roczna	zakres średnich dobowych	średnia roczna	zakres średnich dobowych
	w nGy/h					
Stacja PMS ^a Zielona Góra ...	91	86-104	90	85-101	90	87-100
Stacja IMGW Gorzów Wlkp. ^b	86	75-100	91	81-101	85	79-96

^a PMS - (Państwowy Monitoring Środowiska) Stacja Wczesnego Wykrywania Skażeń Promieniotwórczych. ^b Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

Źródło: dane Państwowej Agencji Atomistyki na podstawie pomiarów ze stacji wczesnego wykrywania skażeń promieniotwórczych.

TABL. 2 (137). STĘŻENIA RADIONUKLIDÓW W POWIETRZU

WYSZCZEGÓLNIENIE	Cez 137		Beryl 7		Potas 40	
	średnia	min. - max	średnia	min. - max	średnia	min. - max
	w mikrobekerałach na m ³ (μBq/m ³)					
POLSKA.....2012	1,0	<0,4-15,9	3240	620-12970	21,3	<2,1-362,3
2013	1,0	<0,4-23,0	3100	480-9020	16,0	<1,5-149,5
2014	0,8	<0,1-9,4	3370	520-12510	14,9	<1,5-179,5
Zielona Góra 2012	0,5	<0,1-2,5	3770	800-7160	21,4	<6,1-362,3
2013	0,6	<0,1-3,4	3510	970-7430	10,0	<1,5-27,7
2014	0,3	<0,1-1,3	4070	870-8260	10,1	<1,6-148,8

(dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ołów 210		Rad 226		Rad 228	
	średnia	min. - max	średnia	min. - max	średnia	min. - max
	w mikrobekerałach na m ³ (μBq/m ³)					
POLSKA.....2012	545	66-6577	8,0	<1,3-<99,4	1,6	<0,1-<15,5
2013	480	54-2464	7,4	<1,6-<93,3	1,4	<0,1-17,3
2014	590	54-2478	6,7	<1,0-<48,6	1,4	0,1-32,9
Zielona Góra 2012	518	70-4578	5,0	<1,8-20,5	1,1	<0,3-8,8
2013	464	118-1583	5,3	<1,6-39,6	0,9	<0,3-5,4
2014	669	142-2101	<5,0	<1,5-<14,0	<0,9	<0,5-<3,9

Źródło: dane Państwowej Agencji Atomistyki, na podstawie wyników dostarczonych przez Centralne Laboratorium Ochrony Radiologicznej uzyskanych ze stacji wczesnego wykrywania skażeń promieniotwórczych ASS - 500.

TABL. 3 (138). HAŁAS PRZEMYSŁOWY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska			Lubuskie		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Zakłady skontrolowane emitujące hałas ^b	1137	2138	2788	34	54	88
przekraczające poziomy dopuszczalne ^c	392	788	890	23	32	40
w nocy w %	52,6	53,6	60,8	43,5	34,4	42,5
0,1 - 5 dB: dzień	120	261	262	8	11	11
noc	105	216	299	3	3	9
5 - 10 dB: dzień	67	132	132	4	7	10
noc	57	117	144	4	3	6
10 - 15 dB: dzień	29	56	45	2	5	4
noc	26	54	70	2	4	1
15 - 20 dB: dzień	15	31	19	1	1	2
noc	11	18	14	-	-	-
ponad 20 dB: dzień	5	15	14	1	2	2
noc	7	17	14	1	1	1
Liczba punktów pomiarowych	2320	4740	7172	47	69	157
Zakłady, które dostosowały się do poziomów dopuszczalnych w roku:						
2012	156	x	x	6	x	x
2013	x	140	x	x	5	x
2014	x	x	80	x	x	9

^a Patrz "Uwagi metodyczne" do działu. ^b Będące w centralnej ewidencji systemu kontroli klimatu akustycznego IOŚ. ^c Uwzględniono emisję hałasu z zakładów.

Ź r ó d ł o: dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

TABL. 4 (139). HAŁAS DROGOWY W DZIEŃ W MIASTACH^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Długość ulic w mieście w km					Średnie wa- żone natę- żenie ruchu, pojazdów na godz.	
	ogółem	w tym skon- trolowanych	przy których emisja hałasu przekracza maksymalny poziomy dopuszczalny 60 dB				
			razem	<0,1-5> dB	(5-10) > dB		
	2012						
Międzyrzecz	.	97,0	97,0	-	97,0	276	
Słubice	.	1,1	1,1	-	1,1	.	
Strzelce Krajeńskie	.	0,5	0,5	-	0,5	439	
Sulęcín	.	8,0	0,8	0,8	-	260	
		2013					
Międzyrzecz	.	97,0	97,0	-	97,0	276	
Słubice	.	1,1	1,1	-	1,1	.	
Strzelce Krajeńskie	.	0,5	0,5	-	0,5	439	
Sulęcín	.	8,0	0,8	0,8	-	260	
Żagań	77,4	0,1	0,1	-	0,1	209	
		2014					
Iłowa	.	0,4	0,4	0,4	-	.	
Międzyrzecz	.	0,4	0,4	-	0,4	.	
Nowa Sól	.	0,4	0,4	-	0,4	.	
Nowogród Bobrzański	.	0,2	0,2	0,1	0,1	452	
Ośno Lubuskie	.	0,6	0,6	-	0,6	174	
Słubice	.	1,1	1,1	-	1,1	.	
Strzelce Krajeńskie	64,7	0,5	0,5	-	0,5	439	
Sulęcín	.	0,8	0,8	0,8	-	3	
Torzým	.	0,4	0,4	0,4	-	170	
Żagań	.	0,4	0,4	-	0,4	209	

^a Badania zagrożenia środowiska hałasem prowadzone są w 5-letnich cyklach; w 2012 r. zapoczątko-
wano kolejny cykl.

Ź r ó d ł o: dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

Dział VIII. EKONOMICZNE ASPEKTY OCHRONY ŚRODOWISKA

TABL. 1 (140). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)

WY-SZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Środki						Fundusze ekologiczne (pożyczki, kredyty i dotacje)	Kredyty i pożyczki krajowe w tym bankowe	Inne środki w tym nakłady niesfinansowane
		własne	z budżetu				z zagranicy			
			centralnego	wojewódzkiego	powiatu	gminy (współdział)				
w tys. zł										
OCHRONA ŚRODOWISKA										
2012.....	206418,6	75819,3	424,0	-	-	3301,4	100081,2	1176,6	23662,2	1953,9
2013.....	218627,2	67810,1	1422,9	-	29,8	1653,8	110709,1	13793,6	22114,2	1093,7
2014.....	364378,3	144772,7	4559,6	647,4	230,0	5012,6	153164,6	15416,0	40037,8	537,6
GOSPODARKA WODNA										
2012.....	87299,5	37269,4	355,3	16991,8	30,0	553,0	24175,3	2584,2	5323,5	17,0
2013.....	88966,3	28881,8	1106,3	20334,5	20,0	2003,7	25907,3	8072,1	2609,6	31,0
2014.....	120992,1	26203,9	897,0	30640,9	214,8	4367,3	47199,3	9976,0	1492,9	-

TABL. 2 (141). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG GRUP INWESTORÓW (ceny bieżące)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy inwestorów		
		przedsiębiorstwa	gminy	jednostki budżetowe
		w tys. zł		
OCHRONA ŚRODOWISKA				
2012.....	206418,6	76687,4	57908,4	71822,8
2013.....	218627,2	88049,2	60931,5	69646,5
2014.....	364378,3	209285,2	103171,1	51922,0
GOSPODARKA WODNA				
2012.....	87299,5	31504,4	18593,6	37201,5
2013.....	88966,3	21076,5	17915,5	49974,3
2014.....	120992,1	19686,4	19308,9	81996,8

TABL. 3 (142). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG SEKCJI POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI W 2014 R. (ceny bieżące)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ochrona środowiska		Gospodarka wodna	
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
O G Ó Ł E M	364378,3	100,0	120992,1	100,0
Przemysł.....	198550,6	54,5	19650,2	16,2
w tym:				
przetwórstwo przemysłowe.....	42928,0	11,8	-	x
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	118676,7	32,6	14671,7	12,1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	229,0	0,1	148,0	0,1
Transport i gospodarka magazynowa.....	2436,6	0,7	41,2	0,0
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ				
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	16758,5	4,6	26,4	0,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....	25,2	0,0	1070,0	0,9
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	439,9	0,1	-	x
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne.....	143900,3	39,5	99733,3	82,4

TABL. 4 (143). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ (ceny bieżące)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014
	w tys. zł		
Ochrona środowiska	206418,6	218627,2	364378,3
w tym:			
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	16519,4	10388,2	60523,7
w tym nakłady na:			
nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni.....	8367,2	306,0	7272,8
niekonwencjonalne źródła energii.....	8137,0	4229,6	17528,7
zapobieganie zanieczyszczeniom w zakresie ochrony klimatu i warstwy ozonowej ^a	-	173,0	192,5
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	150514,1	161282,1	242718,7
w tym nakłady na:			
oczyszczanie ścieków komunalnych.....	5286,4	13458,1	50551,7
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	141212,8	139289,3	179167,4
Gospodarka odpadami oraz ochrona i przywróce- nie wartości użytkowej gleb, ochrona wód pod- ziemnych i powierzchniowych	13631,4	7052,3	9400,1
w tym nakłady na:			
zbieranie odpadów ^b i ich transport	201,4	5352,7	8047,9
w tym komunalnych	201,4	5344,6	8047,9
selektywne zbieranie odpadów	4,0	3264,2	1006,9
w tym komunalnych.....	4,0	3256,1	1006,9
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^{b,c}	12504,6	1398,0	135,0
rekultywację hałd, stawów osadowych i składo- wisk odpadów oraz innych terenów zdewastowa- nych i zdegradowanych.....	582,2	273,8	-
recykling i wykorzystanie odpadów	-	-	1207,2
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu.....	4735,6	15550,0	8797,8
Zmniejszanie hałasu i wibracji	3952,8	14485,3	12332,0
Gospodarka wodna	87299,5	88966,3	120992,1
Ujęcia i doprowadzenia wody	25362,5	19914,3	21778,6
Budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody	10715,1	9109,0	11088,5
Zbiorniki i stopnie wodne	15022,0	11927,0	7695,3
Regulacja i zabudowa rzek i potoków.....	3550,9	7823,6	20389,9
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp.....	32649,0	40192,4	60039,8

^a Dotyczy emisji gazów cieplarnianych oraz gazów, które niekorzystnie wpływają na warstwę ozonową stratosfery (dwutlenek węgla, metan, podtlenek azotu, freony i halony). ^b Przemysłowych i komunalnych. ^c Niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne.

TABL. 5 (144). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE^a SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA, PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN (ceny bieżące)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym			
		ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	gospodarka ściekowa i ochrona wód		gospodarka odpadami oraz ochrona przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych
			razem	w tym oczyszczanie ścieków komunalnych	
w tys. zł					
WOJEWÓDZTWO 2012	206418,6	16519,4	150514,1	5286,4	13631,4
2013	218627,2	10388,2	161282,1	13458,1	7052,3
2014	364378,3	60523,7	242718,7	50551,7	9400,1
Podregion gorzowski	138314,5	7846,5	104143,3	18315,0	1780,0
POWIATY:					
GORZOWSKI	45695,8	-	38507,9	3501,0	943,0
Gmina miejska					
Kostrzyn nad Odrą	7527,4	-	3827,3	1359,0	943,0
Gmina miejsko-wiejska					
Witnica	73,4	-	73,4	-	-
Gminy wiejskie:					
Bogdaniec	6270,3	-	6270,3	-	-
Deszczno	17703,8	-	14216,0	-	-
Kłodawa	5011,8	-	5011,8	-	-
Santok	9109,1	-	9109,1	2142,0	-
MIĘDZYRZECKI	38250,1	693,0	26684,1	2948,0	19,0
Gminy miejsko-wiejskie:					
Międzyrzecz	13582,0	693,0	10018,0	169,0	19,0
Skwierzyna.....	5058,0	-	3054,0	-	-
Trzciel	2069,8	-	2069,8	-	-
Gminy wiejskie:					
Bledzew	13720,0	-	7925,0	-	-
Przytoczna	313,4	-	110,4	-	-
Pszczew.....	3506,9	-	3506,9	2779,0	-
SŁUBICKI	7897,1	6961,0	936,1	-	-
Gminy miejsko-wiejskie:					
Cybinka	796,0	-	796,0	-	-
Ośno Lubuskie	125,7	-	125,7	-	-
Słubice	6971,4	6961,0	10,4	-	-
Gmina wiejska					
Górzycza.....	4,0	-	4,0	-	-
STRZELECKO-DREZDENECKI	9283,7	-	9283,7	28,0	-
Gminy miejsko-wiejskie:					
Dobiegniew	1884,3	-	1884,3	-	-
Drezdenko.....	28,0	-	28,0	28,0	-
Strzelce Krajeńskie	7371,4	-	7371,4	-	-
SULĘCIŃSKI	5059,7	-	5055,7	-	4,0
Gminy miejsko-wiejskie:					
Sulęcín	3881,3	-	3881,3	-	-
Torzým	553,4	-	553,4	-	-
Gminy wiejskie:					
Krzeszyce	197,0	-	193,0	-	4,0
Słońsk	428,0	-	428,0	-	-
Miasto na prawach powiatu					
Gorzów Wlkp.....	32128,1	192,5	23675,8	11838,0	814,0

^a Według lokalizacji inwestycji.

TABL. 5 (144). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE^a SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA, PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym			
		ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	gospodarka ściekowa i ochrona wód		gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleby, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych
			razem	w tym oczyszczanie ścieków komunalnych	
w tys. zł					
Podregion zielonogórski	226063,8	52677,2	138575,4	32236,7	7620,1
Powiaty:					
KROŚNIEŃSKI.....	29798,1	10428,0	17105,1	1853,9	-
Gmina miejska					
Gubin	1049,9	200,0	849,9	345,9	-
Gmina miejsko-wiejska					
Krosno Odrzańskie.....	9411,7	-	9411,7	-	-
Gminy wiejskie:					
Bobrowice	12472,0	10207,0	-	-	-
Bytnica	614,0	-	614,0	255,0	-
Dąbie	756,0	-	756,0	-	-
Gubin	2264,5	21,0	2243,5	24,0	-
Maszewo.....	3230,0	-	3230,0	1229,0	-
NOWOSOLSKI.....	47977,2	645,9	45134,1	7483,0	1347,2
Gmina miejska					
Nowa Sól.....	18191,8	645,9	15995,7	-	1321,2
Gminy miejsko-wiejskie:					
Bytom Odrzański.....	2767,3	-	2767,3	-	-
Kożuchów	1030,0	-	409,0	-	-
Nowe Miasteczko.....	35,0	-	9,0	-	26,0
Gminy wiejskie:					
Kolsko	163,0	-	163,0	163,0	-
Nowa Sól.....	8256,9	-	8256,9	7320,0	-
Otyń	17533,2	-	17533,2	-	-
ŚWIEBODZIŃSKI.....	2211,5	29,0	2157,5	-	-
Gminy miejsko-wiejskie:					
Świebodzin.....	99,4	-	75,0	-	-
Zbąszynek.....	100,0	-	100,0	-	-
Gminy wiejskie:					
Lubrza	29,0	29,0	-	-	-
Łagów	7,0	-	7,0	-	-
Skąpe.....	1633,6	-	1633,0	-	-
Szczaniec.....	342,5	-	342,5	-	-
WSCHOWSKI	690,0	-	690,0	-	-
Gminy miejsko-wiejskie:					
Szlichtyngowa	105,0	-	105,0	-	-
Wschowa	585,0	-	585,0	-	-

^a Według lokalizacji inwestycji.

TABL. 5 (144). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE^a SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA, PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym			
		ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	gospodarka ściekowa i ochrona wód		gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleby, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych
			razem	w tym oczyszczanie ścieków komunalnych	
w tys. zł					
ZIELONOGÓRSKI	56650,3	33577,2	20038,9	3384,2	443,0
Gminy miejsko-wiejskie:					
Babimost	393,1	-	383,1	-	10,0
Czerwieńsk	1000,3	-	1000,3	-	-
Kargowa	705,0	-	245,0	-	175,0
Nowogród Bobrzański	284,2	-	197,2	-	-
Sulechów	37203,9	33577,2	1386,5	-	31,0
Gminy wiejskie:					
Bojadła	7,0	-	7,0	-	-
Świdnica	3768,0	-	3768,0	-	-
Trzebiechów	237,0	-	-	-	237,0
Zabór	3119,0	-	3119,0	1535,0	-
Zielona Góra	9932,8	-	9932,8	1849,2	-
ŻAGAŃSKI	32985,9	2659,1	30241,8	18163,0	85,0
Gmina miejska					
Żagań	556,9	538,1	18,8	-	-
Gminy miejsko-wiejskie:					
Łłowa	73,0	-	28,0	-	45,0
Małomice	323,0	-	323,0	-	-
Szprotawa	29963,0	73,0	29872,0	18163,0	18,0
Gmina wiejska					
Żagań	2070,0	2048,0	-	-	22,0
ŻARSKI	23465,1	5238,4	10796,3	1352,6	5703,0
Gminy miejskie:					
Łęknica	77,0	-	77,0	-	-
Żary	14004,8	4581,4	1993,0	-	5703,0
Gminy miejsko-wiejskie:					
Jasień	715,0	-	715,0	-	-
Lubsko	6651,3	123,0	6528,3	1352,6	-
Gminy wiejskie:					
Trzebień	534,0	534,0	-	-	-
Żary	1483,0	-	1483,0	-	-
Miasto na prawach powiatu					
Zielona Góra	32285,7	99,6	12411,7	-	31,9

^a Według lokalizacji inwestycji.

TABL. 6 (145). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE^a SŁUŻĄCE GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA, PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN (ceny bieżące)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Ujęcia i doprowadzenia wody	Budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody	Zbiorniki i stopnie wodne	Regulacja i zabudowa rzek i potoków	Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	
							w tys. zł
WOJEWÓDZTWO	2012	87299,5	25362,5	10715,1	15022,0	3550,9	32649,0
	2013	88966,3	19914,3	9109,0	11927,0	7823,6	40192,4
	2014	120992,1	21778,6	11088,5	7695,3	20389,9	60039,8
Podregion gorzowski		64437,1	3712,2	3423,5	607,1	13697,6	42996,7
POWIATY:							
GORZOWSKI		13157,8	684,0	-	-	826,8	11647,0
Gmina miejska							
Kostrzyn nad Odrą		166,7	132,3	-	-	-	34,4
Gmina miejsko-wiejska							
Witnica		7665,1	17,7	-	-	196,3	7451,1
Gminy wiejskie:							
Deszczno		2132,4	-	-	-	-	2132,4
Kłodawa		747,5	117,0	-	-	630,5	-
Lubiszyn		385,0	385,0	-	-	-	-
Santok		2061,1	32,0	-	-	-	2029,1
MIĘDZYRZECKI		3072,5	1498,6	921,2	-	-	652,7
Gminy miejsko-wiejskie:							
Międzyrzecz		1429,0	606,0	823,0	-	-	-
Trzciel		413,7	408,0	5,7	-	-	-
Gminy wiejskie:							
Bledzew		92,5	-	92,5	-	-	-
Przytoczna		346,0	346,0	-	-	-	-
Pszczew		791,3	138,6	-	-	-	652,7
SŁUBICKI		30603,2	1151,6	1280,0	-	-	28171,6
Gminy miejsko-wiejskie:							
Cybinka		9430,0	-	1028,0	-	-	8402,0
Ośno Lubuskie		312,9	60,9	252,0	-	-	-
Słubice		1190,0	1090,7	-	-	-	99,3
Gmina wiejska							
Górzycza		19670,3	-	-	-	-	19670,3
STRZELECKO-DREZDENECKI		2350,9	290,0	1222,3	607,1	177,1	54,4
Gminy miejsko-wiejskie:							
Drezdenko		728,5	67,0	-	607,1	-	54,4
Strzelce Krajeńskie		717,3	199,3	518,0	-	-	-
Gminy wiejskie:							
Stare Kurowo		884,1	23,7	683,3	-	177,1	-
Zwierzyn		21,0	-	21,0	-	-	-
SULECIŃSKI		88,0	88,0	-	-	-	-
Gminy miejsko-wiejskie:							
Sulęcín		45,0	45,0	-	-	-	-
Torzým		29,0	29,0	-	-	-	-
Gmina wiejska							
Słońsk		14,0	14,0	-	-	-	-
Miasto na prawach powiatu							
Gorzów Wlkp.		15164,7	-	-	-	12693,7	2471,0

^a Według lokalizacji inwestycji.

TABL. 6 (145). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE^a SŁUŻĄCE GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA, PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Ujęcia i doprowadzenia wody	Budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody	Zbiorniki i stopnie wodne	Regulacja i zabudowa rzek i potoków	Obwałowania przeciwpodziowe i stacje pomp
Podregion zielonogórski	56555,0	18066,4	7665,0	7088,2	6692,3	17043,1
Powiaty:						
KROŚNIEŃSKI	9410,5	6316,1	255,3	2786,0	18,1	35,0
Gmina miejska						
Gubin.....	41,4	6,4	-	-	-	35,0
Gmina miejsko-wiejska						
Krosno Odrzańskie	5777,3	5777,3	-	-	-	-
Gminy wiejskie:						
Bobrowice	3499,3	483,9	229,4	2786,0	-	-
Dąbie.....	18,1	-	-	-	18,1	-
Gubin.....	71,4	45,5	25,9	-	-	-
Maszewo	3,0	3,0	-	-	-	-
NOWOSOLSKI.....	4359,8	4029,2	-	-	248,9	81,7
Gmina miejska						
Nowa Sól.....	2862,3	2831,0	-	-	-	31,3
Gminy miejsko-wiejskie:						
Bytom Odrzański	2,5	-	-	-	-	2,5
Kożuchów.....	17,5	-	-	-	17,5	-
Nowe Miasteczko	231,4	-	-	-	231,4	-
Gminy wiejskie:						
Nowa Sól.....	357,9	310,0	-	-	-	47,9
Otyń.....	888,2	888,2	-	-	-	-
ŚWIEBODZIŃSKI.....	350,6	162,0	-	-	-	188,6
Gmina miejsko-wiejska						
Świebodzin	188,6	-	-	-	-	188,6
Gminy wiejskie:						
Lubrza	148,0	148,0	-	-	-	-
Łagów.....	8,0	8,0	-	-	-	-
Szczaniec.....	6,0	6,0	-	-	-	-
WSCHOWSKI	170,0	170,0	-	-	-	-
Gmina miejsko-wiejska						
Szlichtyngowa	170,0	170,0	-	-	-	-

^a Według lokalizacji inwestycji.

TABL. 6 (145). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE^a SŁUŻĄCE GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA, PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Ujęcia i doprowadzenia wody	Budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody	Zbiorniki i stopnie wodne	Regulacja i zabudowa rzek i potoków	Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp
ZIELONOGÓRSKI	24933,8	1284,1	108,1	825,5	6065,6	16650,5
Gminy miejsko-wiejskie:						
Babimost	675,0	675,0	-	-	-	-
Czerwieńsk	6882,6	150,0	-	4,5	1104,0	5624,1
Kargowa	67,0	67,0	-	-	-	-
Nowogród Bobrzański	821,0	-	-	821,0	-	-
Sulechów	149,4	148,2	-	-	1,2	-
Gminy wiejskie:						
Bojadła	7110,4	-	-	-	2300,4	4810,0
Świdnica	80,0	80,0	-	-	-	-
Trzebiechów	6219,0	-	-	-	2,6	6216,4
Zielona Góra	2929,4	163,9	108,1	-	2657,4	-
ŻAGAŃSKI	9524,6	2133,2	4463,0	2923,7	4,7	-
Gmina miejska						
Żagań	41,2	41,2	-	-	-	-
Gminy miejsko-wiejskie:						
Iłowa	632,0	632,0	-	-	-	-
Małomice	3009,2	1460,0	-	1549,2	-	-
Szprotawa	5116,2	-	4463,0	648,5	4,7	-
Gmina wiejska						
Żagań	726,0	-	-	726,0	-	-
ŻARSKI	5895,1	2252,8	2647,0	553,0	355,0	87,3
Gminy miejskie:						
Żary	297,3	297,3	-	-	-	-
Gminy miejsko-wiejskie:						
Jasień	266,0	266,0	-	-	-	-
Lubsko	355,0	-	-	-	355,0	-
Gminy wiejskie:						
Brody	1559,0	1559,0	-	-	-	-
Lipinki Łużyckie	120,5	120,5	-	-	-	-
Przewóz	640,3	-	-	553,0	-	87,3
Tuplice	2535,0	-	2535,0	-	-	-
Żary	122,0	10,0	112,0	-	-	-
Miasto na prawach powiatu						
Zielona Góra	1910,6	1719,0	191,6	-	-	-

^a Według lokalizacji inwestycji.

TABL. 7 (146). EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI
OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014
OCHRONA ŚRODOWISKA			
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu			
Zdolność zainstalowanych urządzeń i instalacji do redukcji zanieczyszczeń pyłowych w t/r	-	79	130
Gospodarka ściekowa i ochrona wód			
Sieć kanalizacyjna odprowadzająca w km:			
ścieki (bez przykanalików)	160,7	123,1	347,5
wody (ścieki) opadowe	10,8	23,3	23,0
Oczyszczalnie ścieków:			
obiekty	1	1	3
przepustowość w m ³ /d	2123	618	480
w tym oczyszczalnie komunalne			
obiekty	-	1	3
przepustowość w m ³ /d	2003	618	480
liczba równoważnych mieszkańców ^a	5916	745	5145
mechaniczne			
obiekty	-	1	-
przepustowość w m ³ /d	1813	618	-
w tym oczyszczalnie komunalne			
obiekty	-	1	-
przepustowość w m ³ /d	1813	618	-
liczba równoważnych mieszkańców ^a	5192	745	-
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)			
obiekty	1	-	3
przepustowość w m ³ /d	310	-	480
w tym oczyszczalnie komunalne			
obiekty	-	-	3
przepustowość w m ³ /d	190	-	480
liczba równoważnych mieszkańców ^a	724	-	5145
indywidualne przydomowe oczyszczalnie ścieków			
obiekty	249	111	564
przepustowość w m ³ /d	1566	815	1713
Gospodarka odpadami			
Wydajność urządzeń do usuwania odpadów komunalnych w t/r	100000	-	-
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów ^b w t/r	-	18000	-
Rekultywacja hałd, wysypisk i stawów osadowych oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych w ha	2,3	-	-
Zmniejszenie hałasu i wibracji			
Barieri przeciw hałasowi drogowemu w km	-	2,9	12,9
GOSPODARKA WODNA			
Wydajność ujęć wodnych ^c w m ³ /d	1609	212	3818
Uzdatnianie wody w m ³ /d	3088	1173	2680
Sieć wodociągowa ^d w km	119,0	69,6	148,5
Regulacja i zabudowa rzek i potoków w km	17,0	3,1	32,6
Obwałowania przeciwpowodziowe w km	7,9	6,3	27,2
Zbiorniki wodne:			
obiekty	-	-	1
pojemność w tys. m ³	-	-	16000
Stacje pomp na zawalach	-	-	3
Stopnie wodne	-	-	1

^a Liczba równoważnych mieszkańców według dokumentacji technicznej lub wyliczona (w przypadku braku) dzieląc przyjęty w tej dokumentacji dobowy ładunek BZT₅ w ściekach dopływających do oczyszczalni przez ładunek BZT₅ pochodzący od 1 mieszkańca, tj. 60 g O₂/dobę. ^b Z wyłączeniem odpadów komunalnych. ^c Bez ujęć w energetyce zawodowej. ^d Łącznie z siecią realizowaną na terenie wsi.

TABL. 8 (147). **STAN WYPOSAŻENIA WSI W NIEKTÓRE URZĄDZENIA I OBIEKTY OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska			Lubuskie		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Wodociągi zbiorowe:						
przyłącza do budynków						
w tys. szt.	3351,5	3419,3	3496,0	78,5	78,7	79,9
sieć wodociągowa w km	230921,2	234338,8	237791,2	5102,0	5166,4	5239,7
Stacje uzdatniania wody w szt.	6993	7007	6983	368	382	380
Kanalizacja zbiorcza:						
przykanaliki do budynków						
w tys. szt.	1210,0	1292,5	1395,0	25,7	25,9	27,7
zbiorcza sieć kanalizacyjna w km	75191,4	79945,0	85689,3	1740,7	1804,1	2022,8
Oczyszczalnie ścieków:						
zbiorcze:						
obiekty	2780	2827	2854	84	87	88
przepustowość w m ³ /dobę	1899328,5	1846139,2	1943530,3	117512,7	118055,1	118511,5
indywidualne wiejskie w szt.	100401	124960	149263	1736	2220	3031
Składowiska odpadów:						
obiekty	536	473	444	13	13	14
powierzchnia w ha	1912,4	1729,2	1662,6	35,7	35,7	42,5

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

TABL. 9 (148). **NAKŁADY INWESTYCYJNE NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA I GOSPODARKĘ WODNĄ NA WSI WEDŁUG INWESTORÓW (ceny bieżące)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Ze środków					inne ^a	
		samorządów gmin	mieszkańców wsi	funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej		funduszy strukturalnych Unii Europejskiej		
				razem	w tym pożyczki			
w tys. zł								
Wodociągi zbiorowe	2012	18605,8	8470,6	715,2	1520,8	1520,8	3158,2	4741,0
	2013	19661,1	8052,1	1022,7	1512,5	1512,5	6987,2	2086,6
	2014	22813,7	6449,6	666,2	2584,5	2584,5	10686,3	2427,1
Kanalizacja zbiorcza	2012	31210,6	14428,8	380,2	256,0	256,0	11153,5	4992,1
	2013	33596,3	9145,4	1278,5	4134,6	607,0	13006,5	6031,3
	2014	62885,5	16454,6	1732,6	4877,6	3773,2	27911,0	11909,7
Oczyszczalnie ścieków								
zbiorcze	2012	4140,0	2069,1	-	64,0	64,0	1428,0	578,9
	2013	10865,8	1468,9	475,3	662,5	662,5	7059,3	1199,8
	2014	11303,0	3443,3	-	1169,8	1169,8	4694,1	1995,8
Indywidualne wiejskie ^b								
oczyszczalnie ścieków	2012	1373,2	420,1	943,7	9,4	-	-	-
	2013	4815,4	2350,6	1229,3	413,0	400,0	768,5	54,0
	2014	9486,4	3448,6	2006,2	2041,8	572,0	1989,8	-
Składowiska odpadów	2012	2328,4	2300,4	28,0	-	-	-	-
	2013	196,5	83,8	-	-	-	112,7	-
	2014	26,0	26,0	-	-	-	-	-

^a M.in.: Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Agencja Nieruchomości Rolnych, RPWiK, Ekofundusz, RZGW. ^b Urządzenia do oczyszczania ścieków bytowo-gospodarczych nie odprowadzanych do zbiorczej sieci kanalizacyjnej, budowane dla gospodarstwa rolnego (jednego lub kilku) domowego, obiektu usługowego, użyteczności publicznej, itp., o przepustowości nie przekraczającej 5m³/dobę lub 25 RLM (równoważna liczba mieszkańców).

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

TABL. 10 (149). NAKŁADY NA KOMUNALNE OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW I EFEKTY RZECZOWE^a

WY-SZCZEGÓLNIENIE	Nakłady ogółem w tys. zł	Oczyszczalnie ścieków								
		ogółem			mechaniczne			biologiczne		
		liczba obiektów	przepustowość w m ³ /d	liczba obiektów	przepustowość w m ³ /d	wskaźnik RLM ^b	wskaźnik RLM ^b	przepustowość w m ³ /d	wskaźnik RLM ^b	wskaźnik RLM ^b
2012	5286,4	-	2003	5916	-	1813	5192	-	190	724
2013	13458,1	1	618	745	1	618	745	-	-	-
2014	50551,7	3	480	5145	-	-	-	3	480	5145

^a Uwzględnione w ogólnych nakładach i efektach rzeczowych inwestycji ochrony środowiska. ^b Równoważna liczba mieszkańców (RLM) według dokumentacji technicznej lub wyliczona (w przypadku braku) dzieląc przyjęty w tej dokumentacji dobowy ładunek BZT₅ w ściekach dopływających do oczyszczalni przez ładunek BZT₅ pochodzący od 1 mieszkańca, tj. 60 g O₂/dobę.

TABL. 11 (150). NAKŁADY INWESTYCYJNE NA MAŁĄ RETENCJĘ WODNĄ

A. KIERUNKI INWESTOWANIA						
WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Sztuczne zbiorniki	Piętzenie jezior	Inne ^a		
w tys. zł						
2012	45	45	-	-		
2013	35	35	-	-		
2014	2575	2198	328	49		
B. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA						
WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Budżet wojewody	Z funduszy		Samorządy	Inne
			ochrony gruntów rolnych	strukturalnych		
w tys. zł						
2012	45	-	-	-	45	-
2013	35	-	-	-	23	12
2014	2575	25	12	2468	49	21

^a W tym doprowadzalniki.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

TABL. 12 (151). EFEKTY RZECZOWE INWESTYCJI MAŁEJ RETENCJI WODNEJ

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem		Z ogółem	
	liczba obiektów	przyrost pojemności w dam ³	sztuczne zbiorniki wodne	
			obiekty	dam ³
2012	1	2,0	1	2,0
2013	1	1,1	1	1,1

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

TABL. 13 (152). KREDYTY PROEKOLOGICZNE UDZIELONE PRZEZ BANK OCHRONY ŚRODOWISKA S.A. WE WSPÓŁPRACY Z WFOŚIGW^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem		Z ogółem ochrona			
	liczba kredytów	wartość w tys. zł	powietrza		wód	
			liczba kredytów	wartość w tys. zł	liczba kredytów	wartość w tys. zł
2012	12	503,3	10	490,0	2	13,3
2013	13	538,0	8	496,2	5	41,8
2014	23	1085,4	22	1075,1	1	10,3

^a Zawiera środki EFRWP „Counterpart Fund”.

Ź r ó d ł o: dane Banku Ochrony Środowiska S.A.

TABL. 14 (153). KOMERCYJNE KREDYTY^a PROEKOLOGICZNE UDZIELONE PRZEZ BANK OCHRONY ŚRODOWISKA S.A.

WY-SZCZEGÓLNIENIE	Ogółem		Ochrona powietrza		Ochrona wód		Ochrona powierzchni ziemi	
	liczba kredytów	wartość w tys. zł	liczba kredytów	wartość w tys. zł	liczba kredytów	wartość w tys. zł	liczba kredytów	wartość w tys. zł
2012	4	37843,3	2	34352,0	2	3491,3	2	3491,3
2013	1	7242,1	-	-	-	-	1	7242,1
2014	1	53,0	1	53,0	-	-	-	-

^a Kredyty ze środków własnych Banku na przedsięwzięcia termomodernizacyjne i kredyty na zakup urządzeń i wyrobów służących ochronie środowiska, kredyty we współpracy z EBI (Europejski Bank Inwestycyjny), CEB (Bank Rozwoju Rady Europy), KfW (grupa bankowa „Kreditanstalt für Wiederaufbau”).

Ź r ó d ł o: dane Banku Ochrony Środowiska S.A.

TABL. 15 (154). REALIZACJA INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ NA WSI

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska			Lubuskie		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
WODOCIĄGI ZBIOROWE						
Nakłady inwestycyjne w tys. zł	707055,0	648615,9	861951,2	18605,8	19661,1	22813,7
Efekty rzeczowe inwestycji oddanych do użytku:						
sieć wodociągowa w km	3698,5	3646,1	3768,1	108,8	53,0	62,4
przyłącza do budynków w szt.	70838	64206	65219	1866	1437	1353
STACJE UZDATNIANIA WODY						
Nakłady inwestycyjne w tys. zł	205977,3	198986,3	291380,6	8449,8	9781,9	9358,9
Stacje uzdatniania wody	329	305	327	24	32	40
nowe	60	49	54	2	2	1
zmodernizowane	269	256	273	22	30	39
SIEĆ KANALIZACYJNA						
Nakłady inwestycyjne w tys. zł	2342105,6	1766009,7	1877392,0	31210,6	33596,3	62885,5
Efekty rzeczowe inwestycji oddanych do użytku:						
zbiorcza sieć kanalizacyjna w km	6808,4	5241,6	5590,3	126,2	81,7	203,5
przykanaliki do budynków w szt.	101800	86003	96799,0	2312	1533	1992
OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW ZBIORCZE						
Nakłady inwestycyjne w tys. zł	433639,7	451121,4	509723,2	4140,0	10865,8	11303,0
w tym na modernizację	229960,7	262550,3	325488,6	2648,0	3564,9	4986,7
Oczyszczalnie ścieków nowe i zmodernizowane:						
obiekty w szt.	187	186	204	9	6	10
w tym nowe	74	76	62	-	1	4
przepustowość w m ³ /dobę	34482,7	30764,7	31211,2	200,0	427,0	482,4
INDYWIDUALNE WIEJSKIE OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW ^a						
Nakłady inwestycyjne w tys. zł	186808,5	232215,4	239431,9	1373,2	4815,4	9486,4
Obiekty oddane do użytku	23529	23628	22665	184	484	827
SKŁADOWISKA ODPADÓW						
Nakłady inwestycyjne w tys. zł	79278,4	12740,1	27283,0	2328,4	196,5	26,0
Efekty rzeczowe inwestycji oddanych do użytku:						
składowiska (obiekty) w szt.	4	5	4	1	-	1
powierzchnia w ha	19,2	1,9	2,2	1,0	-	0,1

^a Urządzenia do oczyszczania ścieków bytowo-gospodarczych nieodprowadzanych do zbiorczej sieci kanalizacyjnej, budowane dla gospodarstwa rolnego (jednego lub kilku) domowego, obiektu usługowego, użyteczności publicznej, itp., o przepustowości nieprzekraczającej 5m³/dobę lub 25 RLM (równoważna liczba mieszkańców; oznacza ładunek organiczny ulegający biologicznemu rozkładowi wyrażony pięciodniowym biochemicznym zapotrzebowaniem na tlen (BZT₅) w ilości 60 g tlenu na dzień).

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

TABL. 16 (155). **OPLĄTY ZA KORZYSTANIE ZE ŚRODOWISKA I INNE WPŁYWY NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA I GOSPODARKE WODNĄ**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wpływy ogółem	Z tytułu opłat				Inne wpływy ^a	
		gospodarka ściekowa i ochrona wód	ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	gospodarka odpadami	pozostałe dziedziny		
w tys. zł							
POLSKA.....	2012	1825466,1	470750,7	724002,7	595964,5	0,1	34748,0
	2013	887391,4	227922,8	342784,5	287220,0	0,0	29464,0
	2014	1627147,4	459819,3	640200,0	450435,5	0,0	76692,7
Lubuskie	2012	36417,4	9729,7	10620,2	15486,7	-	580,8
	2013	18227,6	5673,0	5161,7	6956,7	-	436,2
	2014	31657,2	9364,0	9716,0	11236,0	-	1341,2

^a Z tytułu m.in. odsetek za przeterminowane wpłaty opłat, oprocentowanie rachunków bankowych, odzyskanych kosztów postępowań egzekucyjnych, błędnych wpłat podlegających zwrotowi, nie obejmuje kar.

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

TABL. 17 (156). **WPŁYWY NA WOJEWÓDZKI FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014	w odsetkach
	w tys. zł			
Stan funduszu na początku roku.....	134877,8	148056,4	147222,6	x
Zwiększenia ogółem	21962,5	13928,5	18937,8	100,0
opłaty.....	13446,3	7062,2	11656,2	61,5
kary	103,3	148,6	82,7	0,5
nadwyżki przekazane z powiatowych i gminnych środków budżetowych	-	188,6	815,8	4,3
przychody finansowe	7006,1	5248,2	4583,0	24,2
dotacje z budżetu państwa	1313,3	1221,3	1792,6	9,5
pozostałe przychody i zwiększenia funduszu.....	93,5	59,7	7,5	0,0

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

TABL. 18 (157). **WYDATKI WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014	w odsetkach
	w tys. zł			
O G Ó Ł E M	8783,8	14762,4	16175,3	100,0
Dotacje inwestycyjne.....	2830,3	8269,2	9278,7	57,4
Dotacje na realizację zadań bieżących.....	1190,2	1735,0	2083,7	12,9
Koszty działalności operacyjnej.....	4548,2	4703,3	4776,4	29,5
Koszty finansowe i inne	198,8	11,1	17,4	0,1
Pozostałe zmniejszenia funduszu.....	16,3	43,8	19,0	0,1
Stan funduszu na koniec roku	148056,4	147222,6	149985,0	x

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

TABL. 19 (158). KIERUNKI FINANSOWANIA WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	Gospodarka ściekowa i ochrona wód	Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	Gospodarka odpadami	Pozostałe dziedziny
O G Ó Ł E M						
POLSKA.....	2012	2033888,8	1097275,6	486867,8	186304,9	263440,6
	2013	2122725,2	1026100,3	600086,8	206081,2	290456,9
	2014	2580519,9	1043441,9	839556,4	298372,9	399148,7
Lubuskie	2012	21862,9	16937,3	1868,0	398,8	2659,0
	2013	30178,4	23633,5	259,7	3203,6	3081,6
	2014	50886,8	42443,1	1627,8	4053,1	2762,7
W ODSETKACH						
POLSKA.....	2012	100,0	53,9	23,9	9,2	13,0
	2013	100,0	48,3	28,3	9,7	13,7
	2014	100,0	40,4	32,5	11,6	15,5
Lubuskie	2012	100,0	77,5	8,5	1,8	12,2
	2013	100,0	78,3	0,9	10,6	10,2
	2014	100,0	83,4	3,2	8,0	5,4

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

TABL. 20 (159). WPŁYWY NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA I GOSPODARKE WODNĄ Z TYTUŁU KAR

WYSZCZEGÓLNIENIE		2012	2013	2014
		w tys. zł		
	a - wymierzono			
	b - wpłynęło			
O G Ó Ł E M	a	4692,2	1076,6	332,7
	b	291,7	487,8	301,4
w tym:				
Przekroczenie: warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi.....				
	a	4607,1	892,0	296,3
	b	195,1	311,5	187,0
dopuszczalnego poziomu hałasu.....				
	a	15,6	9,0	2,1
	b	-	9,2	25,3
Składowanie odpadów niezgodnie z przepisami				
	a	-	68,3	-
	b	-	68,3	-
Nielegalny pobór wody oraz piętzenie wody wyższe od dozwolonego				
	a	29,4	4,5	-
	b	29,4	4,5	-

Ź r ó d ł o: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

TABL. 21 (160). REDYSTRYBUCJA WPŁYWÓW Z TYTUŁU KAR NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA I GOSPODARKE WODNĄ

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014
	w tys. zł		
O G Ó Ł E M	350,7	514,5	311,2
Fundusz: Narodowy.....	118,7	147,9	116,8
wojewódzki	103,3	145,9	79,7
Budżety: powiatowe.....	28,4	42,7	21,9
gminne.....	56,7	105,9	43,8
Budżet Państwa	43,6	72,1	49,1

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

TABL. 22 (161). **GOSPODAROWANIE POWIATOWYMI ŚRODKAMI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014	
	w tys. zł			w odsetkach
Stan środków pieniężnych na początku roku.....	1295,7	2529,5	2381,0	x
Przychody przekazane przez zarząd województwa.....	3648,1	1937,5	3160,2	100,0
z tytułu:				
opłat.....	3619,6	1892,3	3136,3	99,2
kar.....	28,4	42,7	21,9	0,7
inne.....	0,1	2,5	2,0	0,1
Środki funduszu ogółem.....	4943,8	4467,0	5541,2	x
Wydatki.....	2414,3	1970,6	3013,3	100,0
na: gospodarkę ściekową i ochronę wód.....	75,0	328,5	340,0	11,3
ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu.....	1119,5	483,8	1240,2	41,1
gospodarkę odpadami.....	4,9	1,5	5,5	0,2
pozostałe dziedziny.....	1214,8	1052,8	1427,6	47,4
inne wydatki.....	-	103,9	-	-
Stan środków pieniężnych na koniec roku.....	2529,5	2496,4	2527,9	x

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

TABL. 23 (162). **GOSPODAROWANIE GMINNYMI ŚRODKAMI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014	
	w tys. zł			w odsetkach
Stan środków pieniężnych na początku roku.....	3622,3	6443,0	6624,0	x
Przychody przekazane przez zarząd województwa.....	14465,0	11660,3	11623,5	100,0
z tytułu opłat i kar:				
za usuwanie drzew i krzewów.....	2281,1	5336,7	1692,2	14,5
pozostałych.....	12083,1	6220,5	9747,7	83,9
inne.....	100,7	103,1	183,7	1,6
Środki funduszu ogółem.....	18087,3	18103,2	18247,5	x
Wydatki.....	11644,3	11479,2	13584,3	100,0
na: gospodarkę ściekową i ochronę wód.....	3189,6	4057,9	5530,1	40,7
ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu.....	635,8	138,7	780,7	5,8
gospodarkę odpadami.....	4066,9	1378,1	1088,0	8,0
pozostałe dziedziny.....	3690,5	5704,9	4616,2	34,0
wpłaty do Wojewódzkiego Funduszu z tytułu nadwyżki dochodów.....	-	-	815,8	6,0
inne wydatki.....	61,6	199,6	753,5	5,5
Stan środków pieniężnych na koniec roku.....	6443,0	6624,0	4663,2	x

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

TABL. 24 (163). **OPŁATY PRODUKTOWE – WPŁYWY I REDYSTRYBUCJA**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014
Wpływy^a z Urzędów Marszałkowskich do Narodowego Funduszu ogółem w tys. zł.....	64,3	66,6	109,4
opakowania.....	64,3	66,5	109,0
akumulatory.....	-	-	0,1
pozostałe ^b	-	-	0,3
Redystrybucja^c środków z Narodowego Funduszu do wojewódzkich funduszy w tys. zł.....	5,4	2,8	1,8
zwrot w %.....	9	4	2

^a Wpływy z Urzędów Marszałkowskich nie obejmują odsetek od przekazanych do Narodowego Funduszu opłat, które uwzględnia się przy redystrybucji środków na poszczególne województwa. ^b Oleje techniczne, opony. ^c Redystrybucja środków pieniężnych uzyskanych z opłaty produktowej za opakowania, oparta o wskaźnik ilości odpadów opakowaniowych przekazanych do odzysku i recyklingu powoduje transfer środków z województw uzyskujących duże wpływy do województw o niskich wpływach z opłaty produktowej.

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

TABL. 25 (164). WYSOKOŚĆ OPŁATY PRODUKTOWEJ OGÓŁEM WPLĄCONEJ DO URZĘDU MARSZAŁKOWSKIEGO

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014
	w tys. zł		
OGÓŁEM	15,1	44,4	10,2
Opakowania ^a	15,1	44,4	10,2

^a Z odzysku.

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

TABL. 26 (165). GROMADZENIE ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z TYTUŁU OCHRONY GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH

WYSZCZEGÓLNIENIE a - wymierzono b - wpłynęło	Polska		Lubuskie	
	2013	2014	2013	2014
	w tys. zł			
OGÓŁEM	189288,0	183681,8	2168,7	1379,2
	175543,9	171813,1	1658,5	1387,9
rodzaje opłat:				
Jednorazowe należności	a 10235,5	8631,1	135,6	41,2
	b 8561,6	5608,2	248,5	32,8
Roczne	a 177457,1	174053,9	1826,6	1337,2
	b 160526,2	161718,8	1357,2	1284,2
Roczne podwyższone	a 1002,0	507,0	-	0,9
	b 0,4	20,6	-	0,9
Inne	a 593,5	489,9	206,4	-
	b 6455,7	4465,5	52,8	70,0

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

TABL. 27 (166). WPŁYWY I GOSPODAROWANIE ŚRODKAMI PIENIĘŻNYMI Z TYTUŁU OCHRONY GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2014	
	w tys. zł		w odsetkach
Stan środków na początku roku	1235,5	1063,5	x
Wpływy ogółem	1658,5	1387,9	x
Umorzono	26,0	11,5	x
Wydatki ogółem	1830,4	1445,4	100,0
na: użyźnianie i ulepszanie gleb, usuwanie kamieni, odkrzaczanie ..	39,1	-	-
budowę i renowację zbiorników wodnych służących małej			
retencji	409,3	126,2	8,7
budowę i modernizację dróg dojazdowych do gruntów rolnych ..	1172,9	1315,9	91,1
badanie płodów rolnych w strefach ochronnych oraz ekspertyzy			
z zakresu ochrony gruntów rolnych	-	3,3	0,2
pozostałe	209,2	-	-
Stan środków na końcu roku	1063,5	1006,1	x

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

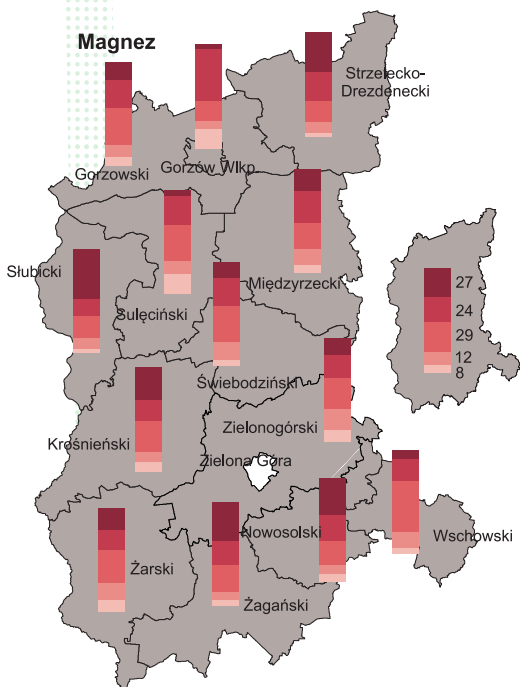
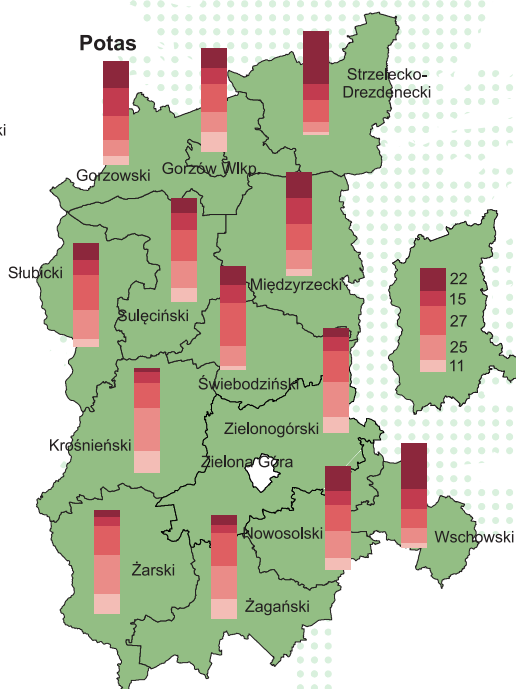
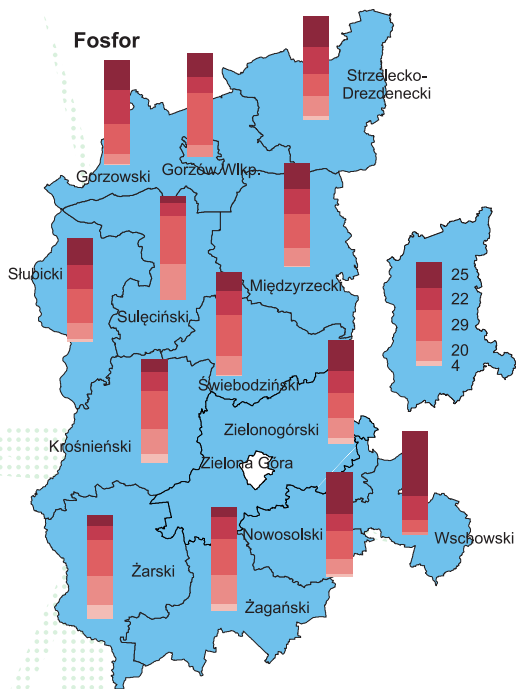
TABL. 28 (167). PRACE I PRZEDSIĘWZIĘCIA ZREALIZOWANE W OPARCIU O ŚRODKI PIENIĘŻNE Z TYTUŁU OCHRONY GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska		Lubuskie	
	2013	2014	2013	2014
OGÓŁEM w ha	3726	7024	137	1
rekultywacja i wykorzystanie gruntów na cele rolnicze	141	149	-	-
użyźnianie i ulepszanie gleb, usuwanie kamieni, odkrzaczanie	3480	6769	130	-
budowa i renowacja zbiorników wodnych służących małej retencji	105	106	7	1
Budowa i modernizacja dróg dojazdowych do gruntów rolnych w km	1450	1525	18	23

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

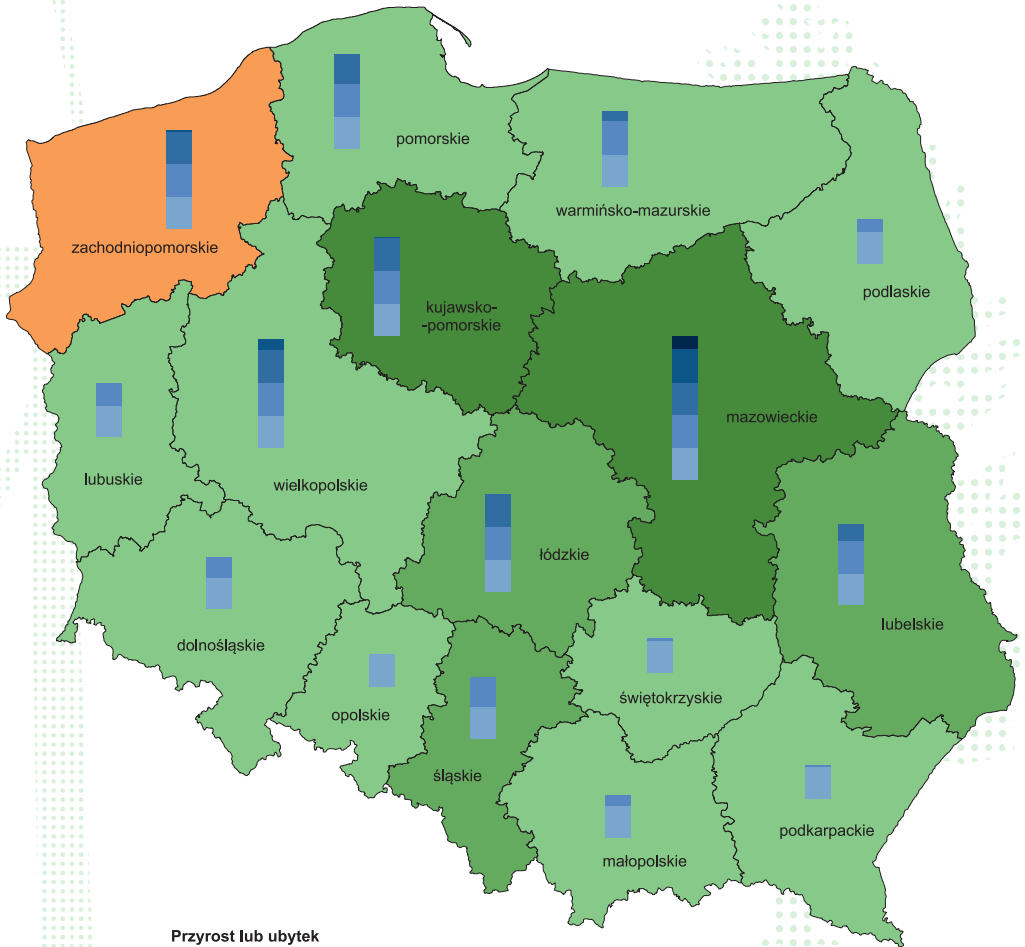
STRUKTURA POWIERZCHNI PRZEBADANYCH UŻYTKÓW ROLNYCH
 WEDŁUG ZAWARTOŚCI PRZYSWAJALNEGO FOSFORU, POTASU I MAGNEZU
 W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM WEDŁUG POWIATÓW W 2014 R.

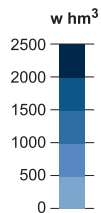

ZASOBY EKSPLOATACYJNE WÓD PODZIEMNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2014 R.

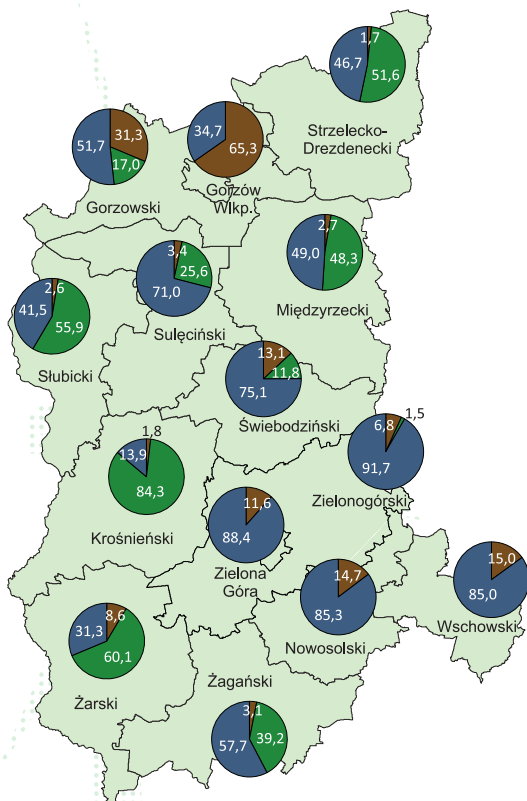
Stan w dniu 31 XII

Przyrost lub ubytek
w porównaniu do 2013 r. w %

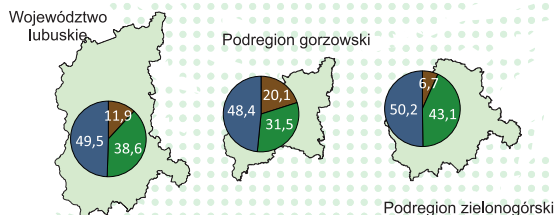

POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM WEDŁUG ŹRÓDEŁ POBORU, PODREGIONÓW I POWIATÓW W 2014 R.

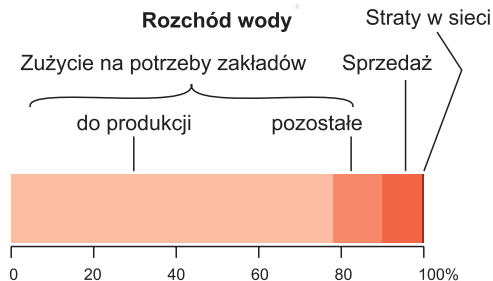
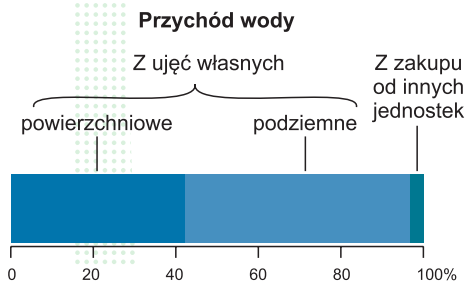
a Pobór wody na ujęciach przed włączeniem do sieci.

Jednostka terytorialna	Ogółem	
	w dam ³	na 1 km ² w dam ³
WOJEWÓDZTWO	101,7	7,3
Podregion gorzowski	39,1	6,4
Powiaty:		
gorzowski	15,5	12,8
międzyrzecki	6,0	4,3
stubicki	7,0	7,0
strzelecko-drezdenecki	4,5	3,6
sulęciński	2,3	2,0
Miasto na prawach powiatu Gorzów Wlkp.	3,8	44,5
Podregion zielonogórski	62,6	8,0
Powiaty:		
krośnieński	17,8	12,8
nowosolski	4,5	5,9
świebodziński	3,8	4,1
wschowski	2,2	3,6
zielonogórski	10,8	6,9
żagański	7,3	6,5
żarski	14,0	10,1
Miasto na prawach powiatu Zielona Góra	2,0	35,1

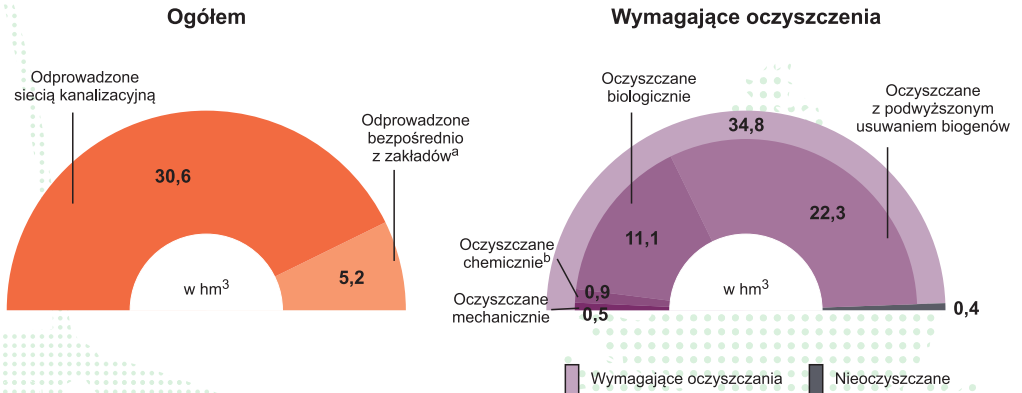

Nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych

POBÓR I ZUŻYCIĘ WODY W PRZEMYSŁE W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM W 2014 R.

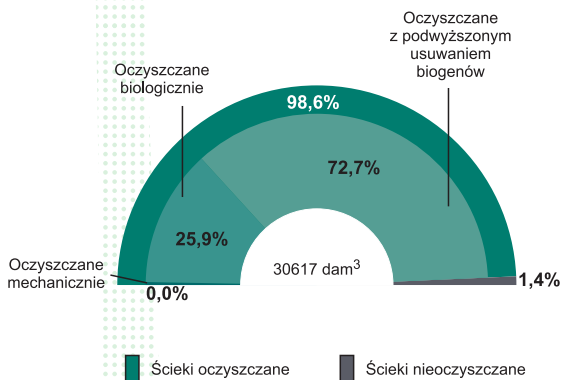

ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM W 2014 R.

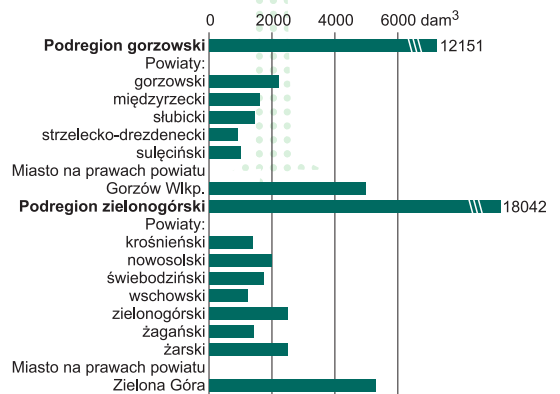

a Łącznie z wodami chłodniczymi, wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi.
b Dotyczy ścieków przemysłowych.

ŚCIEKI KOMUNALNE ODPROWADZONE SIECIĄ KANALIZACYJNĄ W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM W 2014 R.

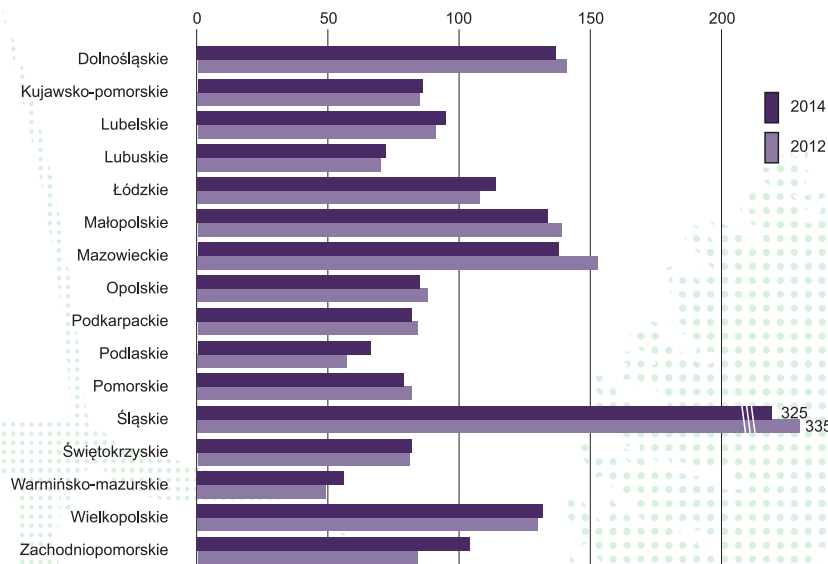

Oczyszczone^a według podregionów i powiatów

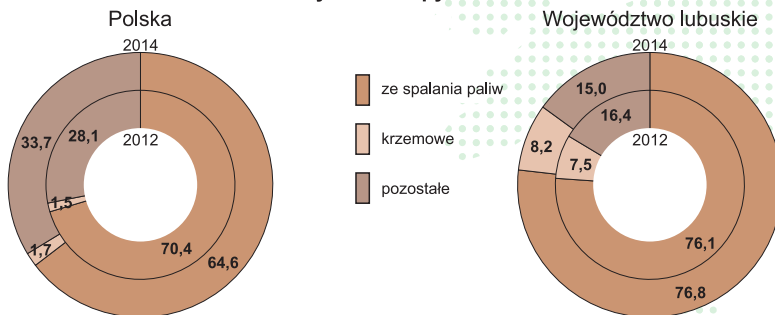
a Bez wód opadowych i infiltracyjnych.

ZAKŁADY SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWE EMITUJĄCE ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA WEDŁUG WOJEWÓDZTW Stan w dniu 31 XII

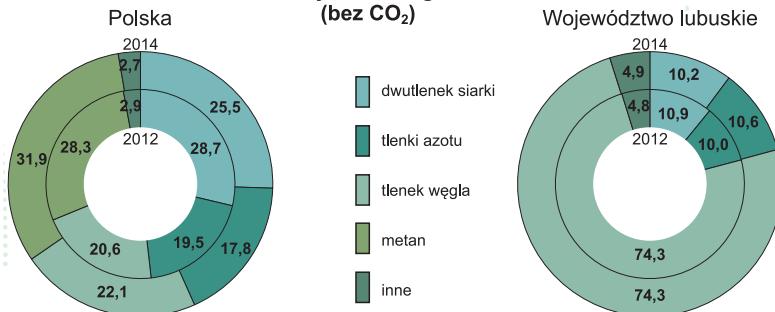

STRUKTURA EMISJI GŁÓWNYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA

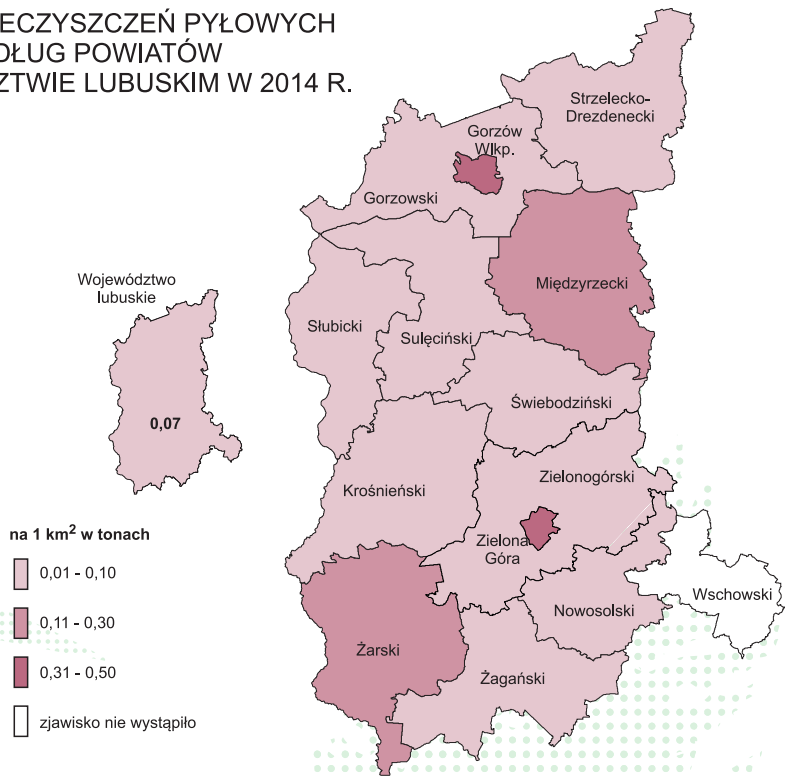
Zanieczyszczenia pyłowe

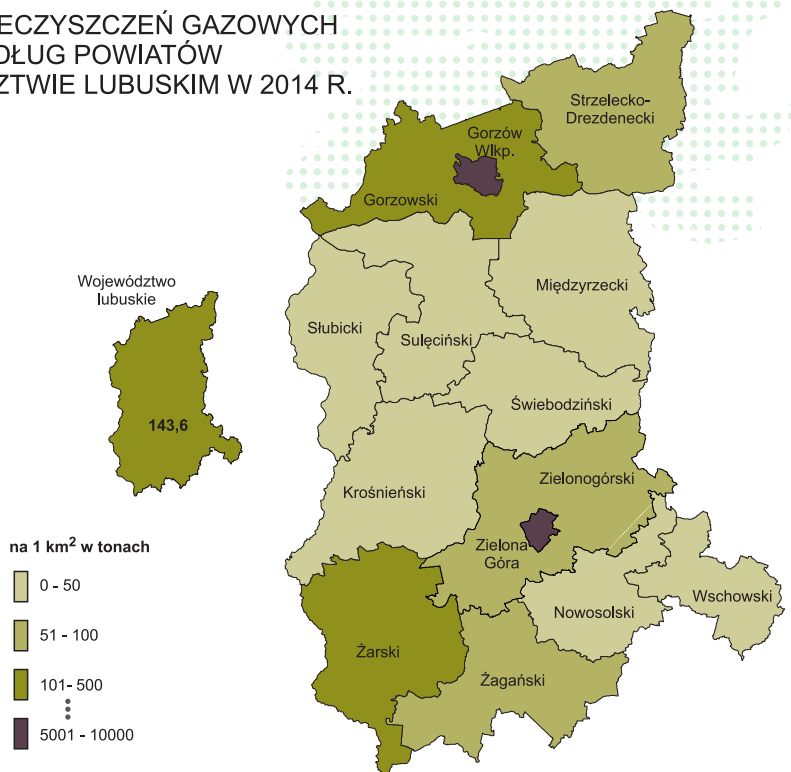
Zanieczyszczenia gazowe (bez CO₂)

EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ PYŁOWYCH
WEDŁUG POWIATÓW
W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM W 2014 R.

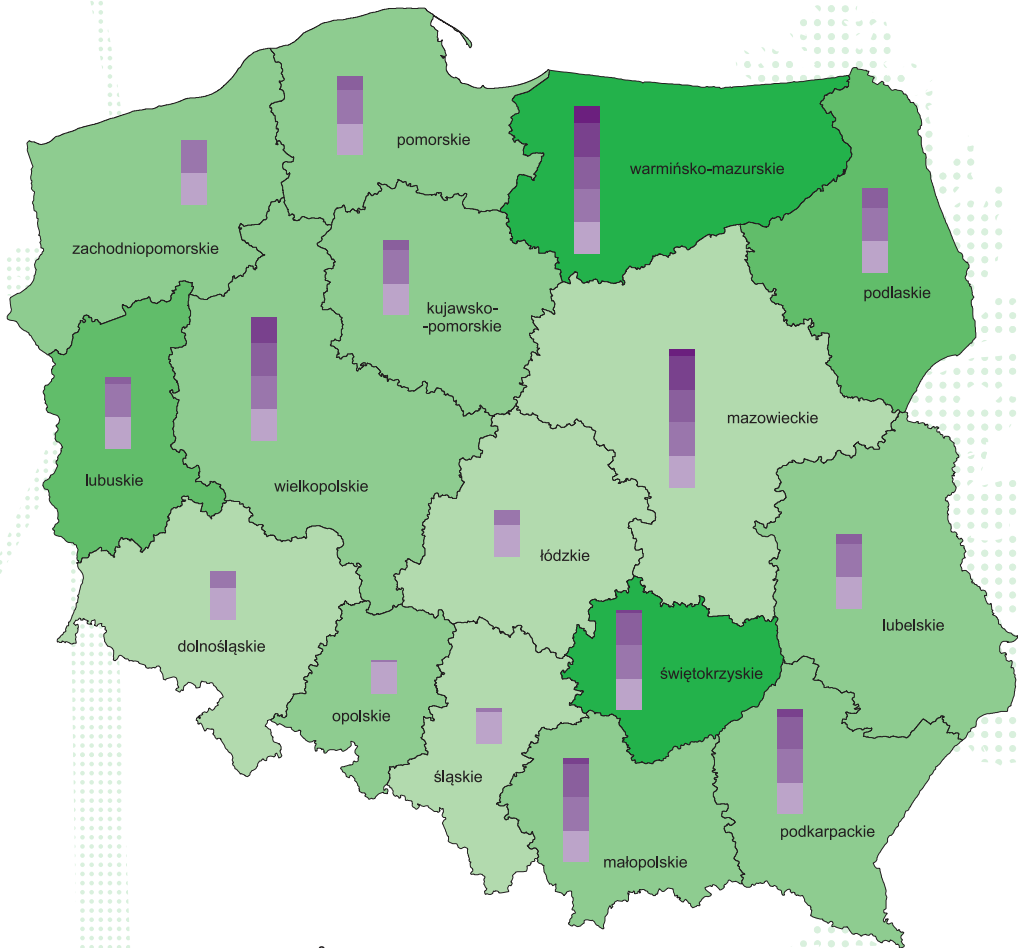

EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ GAZOWYCH
WEDŁUG POWIATÓW
W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM W 2014 R.

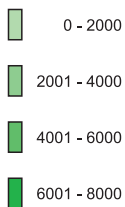

OBSZARY O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONE WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2014 R.

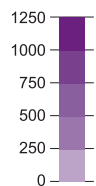
Stan w dniu 31 XII

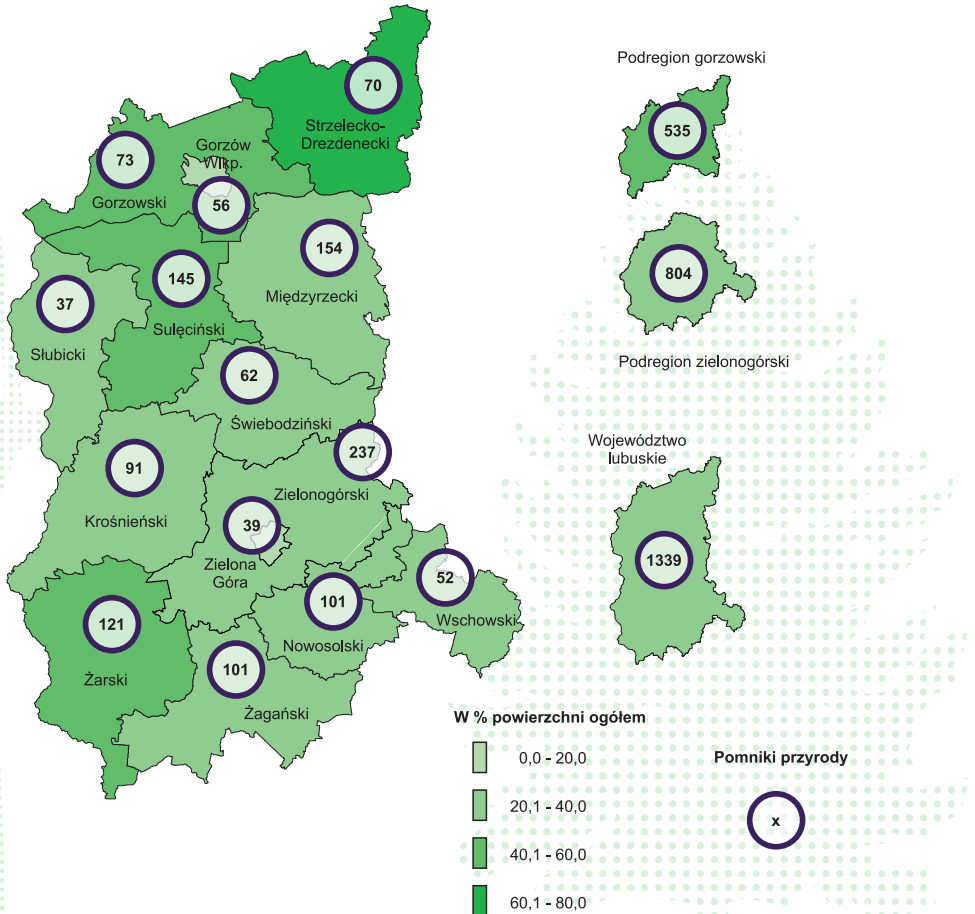
Na 1 mieszkańca w m²

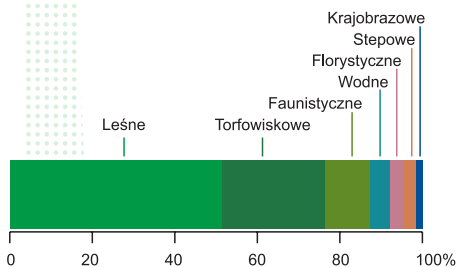
W tys ha

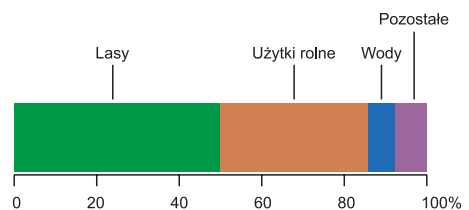
POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH
PRAWNIE CHRONIONA ORAZ POMNIKI PRZYRODY
W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM
WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW W 2014 R.
Stan w dniu 31 XII

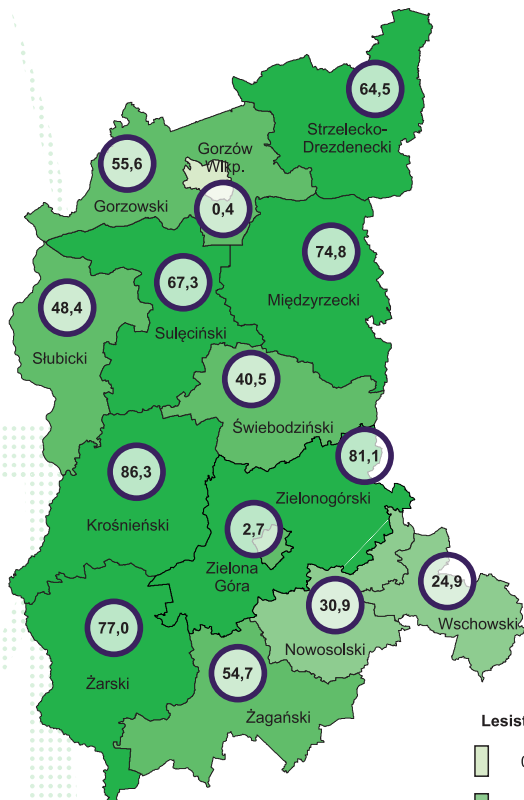
REZERWATY PRZYRODY
WEDŁUG RODZAJÓW
W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM
W 2014 R.
Stan w dniu 31 XII

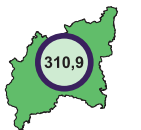
PARKI KRAJOBRAZOWE
WEDŁUG RODZAJÓW
W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM
W 2014 R.
Stan w dniu 31 XII

POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH ORAZ LESISTOŚĆ
W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM WEDŁUG POWIATÓW W 2014 R.
Stan w dniu 31 XII

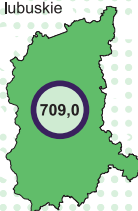

Podregion gorzowski

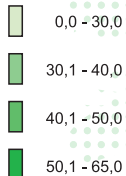

Podregion zielonogórski

Województwo
lubuskie

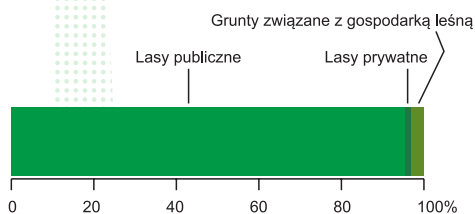
Lesistość w %

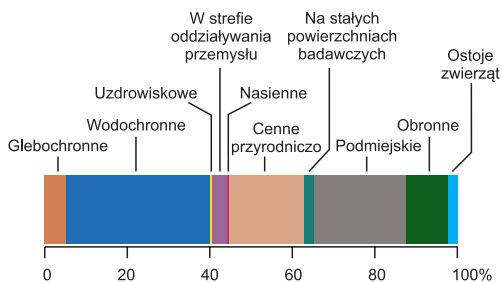
Powierzchnia gruntów
leśnych w tys. ha

POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH
W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM W 2014 R.
Stan w dniu 31 XII

POWIERZCHNIA LASÓW OCHRONNYCH
W ZARZĄDZIE LASÓW PAŃSTWOWYCH
W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM W 2014 R.
Stan w dniu 1 I

LASY PRYWATNE W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM
WEDŁUG POWIATÓW W 2014 R.
Stan w dniu 31 XII

Podregion gorzowski

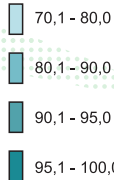

Podregion zielonogórski

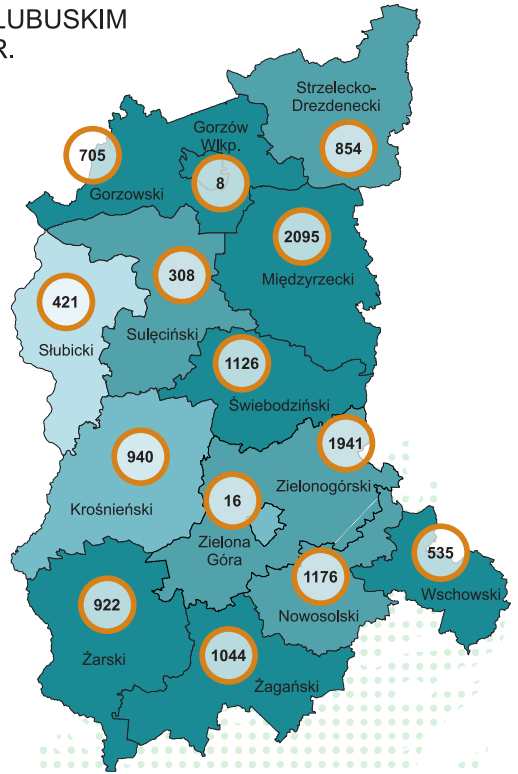
Województwo
lubuskie

Własność osób
fizycznych w %

W ha

LASY STANOWIĄCE WŁASNOŚĆ GMIN
W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM
WEDŁUG POWIATÓW W 2014 R.
Stan w dniu 31 XII

Podregion gorzowski

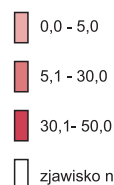

Podregion zielonogórski

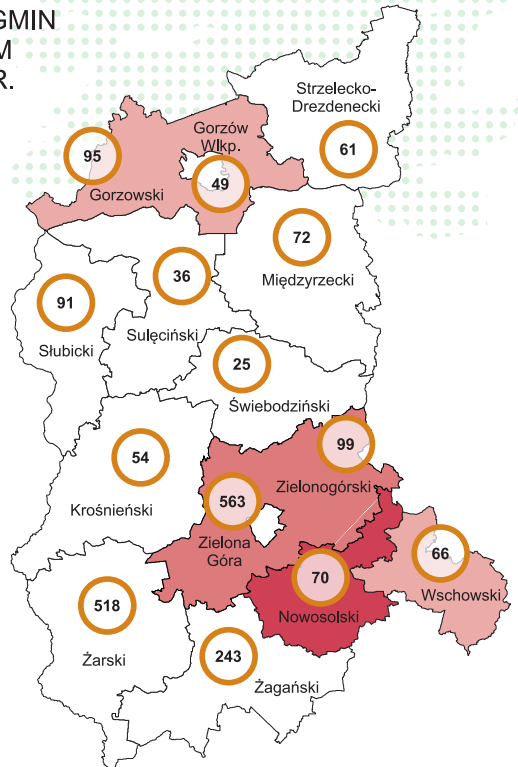
Województwo
lubuskie

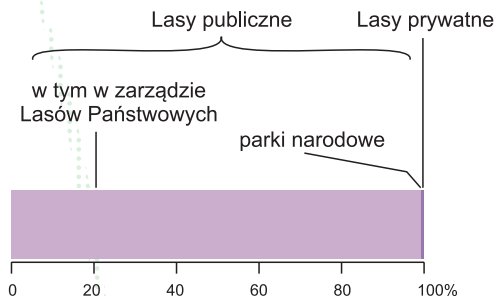
Lasy ochronne w %

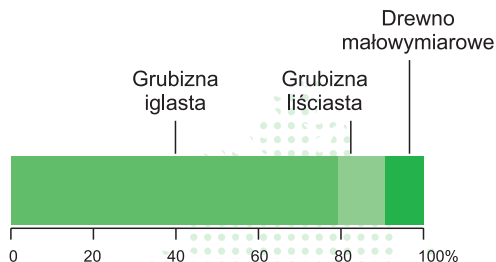
W ha

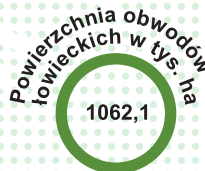
POZYSKANIE DREWNA (GRUBIZNY)
WEDŁUG FORM WŁASNOŚCI
W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM
W 2014 R.

POZYSKANIE DREWNA
WEDŁUG SORTYMENTÓW
W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM
W 2014 R.

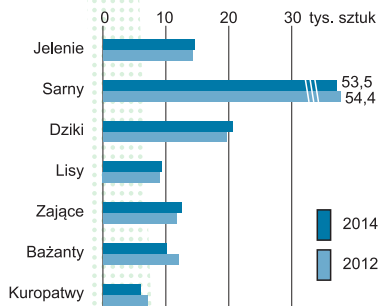

KOŁA I OBWODY ŁOWIECKIE^a
W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM
W ŁOWIECKIM ROKU GOSPODARCZYM 2014/2015
Stan w dniu 31 III

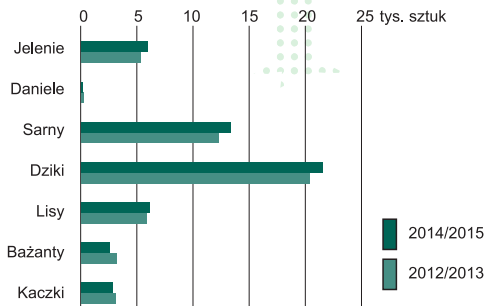

a W łowieckim roku gospodarczym licznym od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego.
b Grupowanie metodą według siedziby koła łowieckiego.
c Grupowanie metodą według siedziby zamieszkania członka koła łowieckiego.

WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA ŁOWNE
W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM
Stan w dniu 31 III

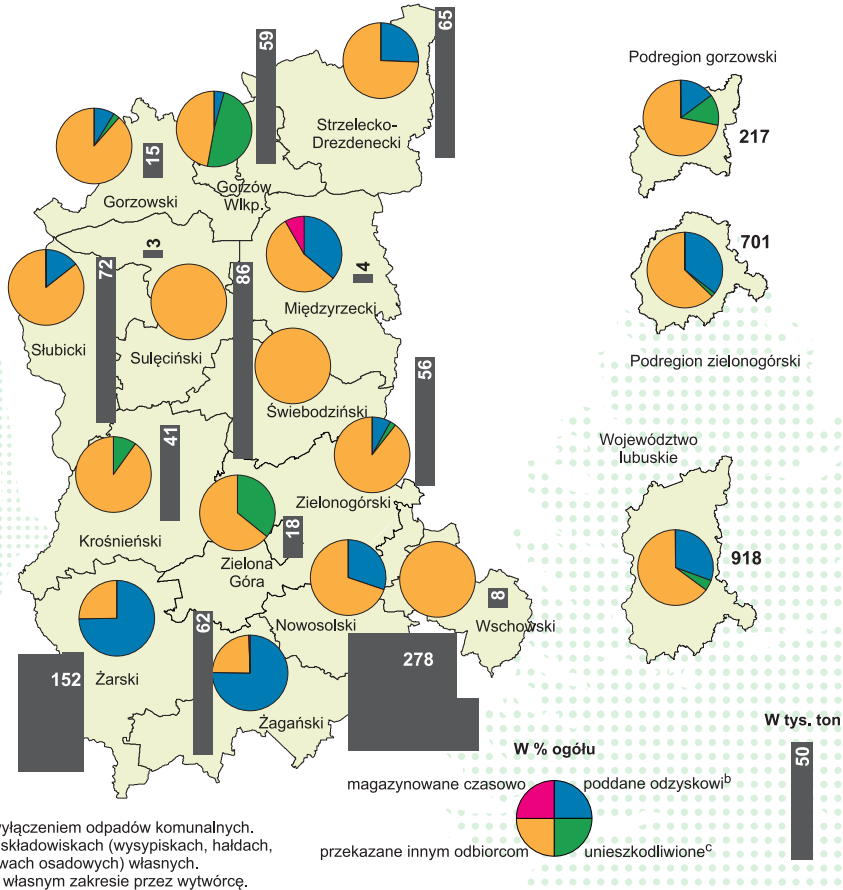

ODSTRZAŁ^a WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT
ŁOWNYCH W WOJEWÓDZTWIE
LUBUSKIM

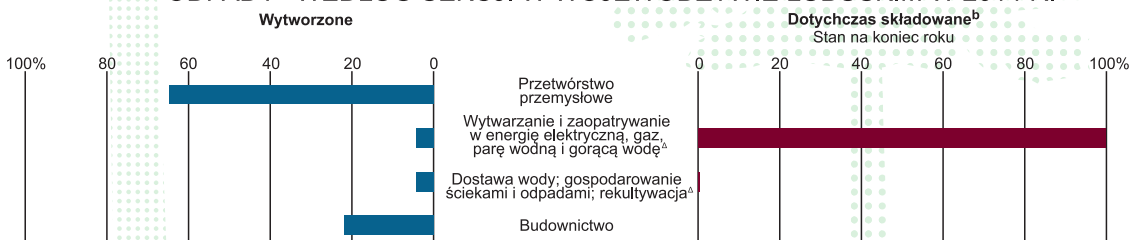
a W łowieckim roku gospodarczym licznym od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego.

ODPADY WYTWORZONE^a W CIĄGU ROKU W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM WEDŁUG POWIATÓW W 2014 R.

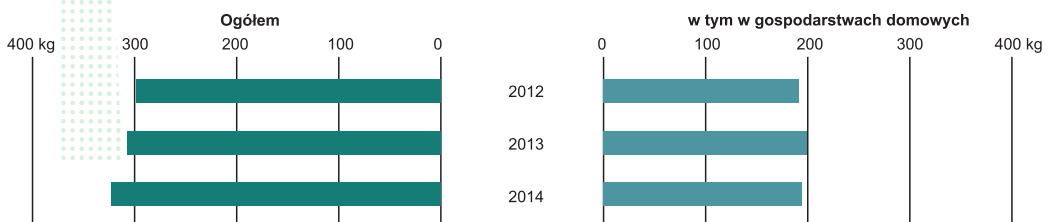
a Z wyłączeniem odpadów komunalnych.
b Na składowiskach (wysypiskach, hałdach, stawach osadowych) własnych.
c We własnym zakresie przez wytwórcę.

ODPADY^a WEDŁUG SEKCJI W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM W 2014 R.

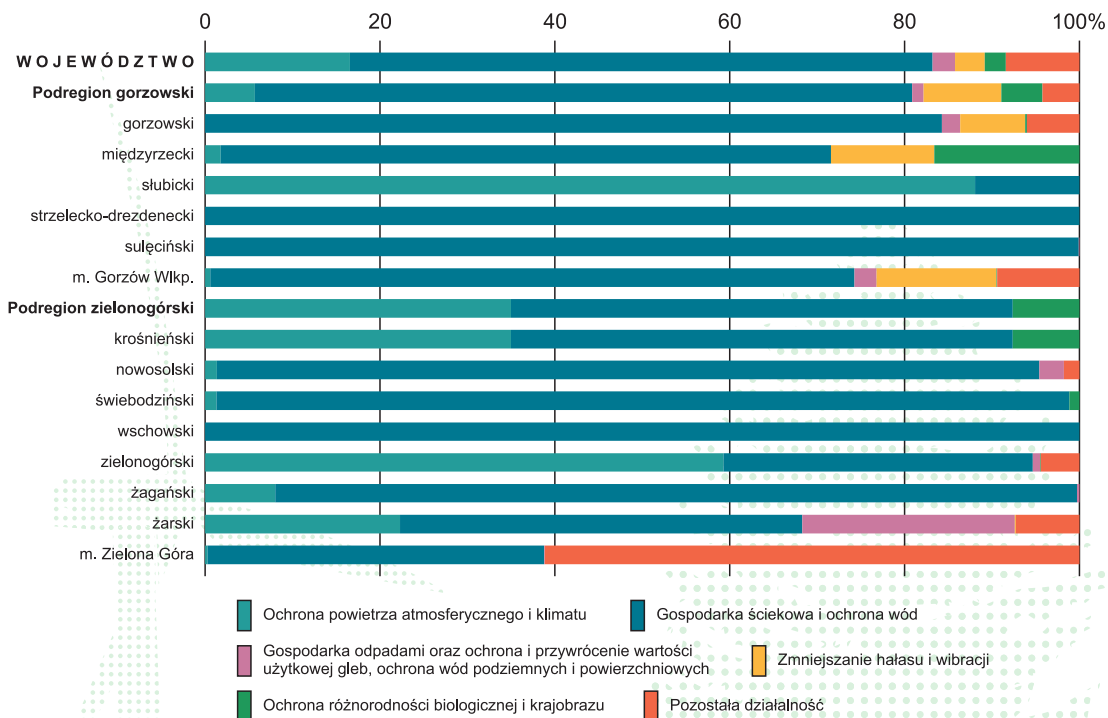
a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. b Na składowiskach własnych.

ODPADY KOMUNALNE STAŁE ZEBRANE^a W PRZELICZENIU NA 1 MIESZKAŃCA W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM

a Dane szacunkowe.

STRUKTURA NAKŁADÓW NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM WEDŁUG POWIATÓW W 2014 R.

STRUKTURA NAKŁADÓW NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE GOSPODARCE WODNEJ W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM WEDŁUG POWIATÓW W 2014 R.

